

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE **STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN**

UITSPRAKEN WERKJAAR 2016
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 9

Inhoud

[Zitting van 7 november 2016](#)

rolnummer 2016/495

rolnummer 2016/501

rolnummer 2016/503

rolnummer 2016/504

rolnummer 2016/521

rolnummer 2016/523

[Zitting van 9 november 2016](#)

rolnummer 2016/489

rolnummer 2016/490

rolnummer 2016/492

rolnummer 2016/494

rolnummer 2016/496

rolnummer 2016/497

rolnummer 2016/498

rolnummer 2016/502

[Zitting van 18 november 2016](#)

rolnummer 2016/516

rolnummer 2016/517

rolnummer 2016/522

rolnummer 2016/526

rolnummer 2016/529

rolnummer 2016/541

Zitting van 7 november 2016

Arrest nr. 3.318 van 17 november 2016 in de zaak 2016/495

In zake: Laura VAN DEN BOSCH
Woonplaats kiezend te 2110 Wijnegem
Begonialaan 3

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 15 september 2016 waarbij aan verzoekster bindende voorwaarden werden opgelegd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 26 september 2016 waarbij het intern beroep van verzoekster ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 november 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding Bachelor en Master in de Toegepaste Economische Wetenschappen.

Tijdens het academiejaar 2015-2016 behaalde verzoekster niet voor 60% van de opgenomen studiepunten een creditbewijs. Bijgevolg besliste de Commissie Bijzondere Inschrijvingen op 15 september 2016 om volgende bindende voorwaarden van studievoortgangsbewaking op te leggen bij een inschrijving binnen dezelfde opleiding:

1. Verzoekster moet in academiejaar 2016-2017 voor minstens 60% van de opgenomen studiepunten creditbewijzen behalen, zo niet wordt haar de toegang tot de opleiding in het academiejaar 2017-2018 geweigerd.

2. Verzoekster mag in academiejaar 2016-2017 bovendien maximaal voor 45 studiepunten inschrijven. Ze herneemt in de eerste plaats die opleidingsonderdelen waarop ze een tekort behaalde. Indien verzoekster voor meer dan 45 studiepunten tekorten behaalde, maakt ze een selectie en kiest ze minstens voor het hernemen van de tekorten van kwantitatieve, economische en bedrijfskundige opleidingsonderdelen. Indien verzoekster voor minder dan 45 studiepunten tekorten behaalde, neemt ze in de eerste plaats opleidingsonderdelen op waaraan inschrijvingsvereisten zijn gekoppeld.
3. Verzoekster mag in academiejaar 2016-2017 de bacheloropleiding niet combineren met een inschrijving in de masteropleiding.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 september 2016 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 26 september 2016 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de Commissie Bijzondere Inschrijvingen (CBI), na het herbekijken van het dossier en rekening houdend met de door verzoekster aangebrachte argumenten, heeft beslist de toelatingsvoorwaarden voor het academiejaar 2016-2017 niet aan te passen. Verzoekster mag zich dus voor maximum 45 studiepunten inschrijven, voor zover de volgtijdelijkheden dit toestaan. Combinatie met de master is eveneens niet toegestaan. De CBI wijst er ook op dat de deliberatieregels gewijzigd zijn. Deze beslissing is gebaseerd op artikels 23.1, 23.2 en 23.3 van het Onderwijs- en Examenreglement. De CBI oordeelt dat er - gelet op de facultaire richtlijnen van de faculteit TEW, gelet op de studieresultaten en studievoortgang van verzoekster en gelet op de motivatie in het intern beroep van verzoekster – geen redenen zijn om af te wijken van haar beslissing.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 28 september 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 oktober 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Bij e-mail van 13 oktober 2016 deelt verwerende partij mee dat de facultaire instantie de bestreden beslissing in dit dossier heeft ingetrokken en heeft vervangen door een nieuwe beslissing. Bij e-mail van 14 oktober 2016 deelt verzoekende partij ook mee dat zij afstand neemt van het beroep.

Beoordeling

De Raad neemt kennis van de intrekking.

Huidig beroep van verzoekende partij wordt onontvankelijk verklaard bij gebrek aan voorwerp.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot

vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.334 van 21 november 2016 in de zaak 2016/501

In zake: Wouter VAN ROOIJEN
Woonplaats kiezend te 6181 NV Meers (Nederland)
Grotestraat 46

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 27 september 2016 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 november 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven aan de universiteit van Tilburg voor het afronden van de opleiding Bachelor in de Bestuurskunde. Hij heeft tevens een verzoek tot bijkomende inschrijving ingediend voor de Master in de Veiligheidswetenschappen aan de Universiteit Antwerpen.

Op 13 september 2016 kreeg verzoeker door de opleidingscommissie Veiligheidswetenschappen van de Universiteit Antwerpen geen toelating tot het combineren van beide opleidingen.

Verzoeker stelde op datum van 14 september 2016 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 27 september 2016 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt dat de toegang tot de opleiding Master in de Veiligheidswetenschappen openstaat voor de houders van het diploma van welbepaalde bacheloropleidingen. Ze benadrukt dat als men het vereiste diploma niet kan voorleggen, ongeacht welke de resterende bacheloropleidingsonderdelen zijn en welke formele dan wel eigenlijke studiebelasting deze bevatten, men niet voldoet aan deze toegangsvoorwaarde.

De interne beroepsinstantie heeft het volste begrip voor de individuele situatie van de student, maar zij is van oordeel dat zij het OER moet toepassen. Vermits de universiteit van Tilburg geen erkende Vlaamse onderwijsinstelling is, is een combinatie van de opleiding die de student aan de universiteit van Tilburg volgt met de opleiding die de student aan de Universiteit Antwerpen wil volgen, niet mogelijk. Het OER bepaalt immers dat de combinatie steeds betrekking moet hebben op opleidingen in de erkende Vlaamse onderwijsinstellingen.

Ten slotte stipt de interne beroepsinstantie aan dat zij de student graag in de opleiding Veiligheidswetenschappen verwelkomen wanneer hij zijn bacheloropleiding aan de universiteit van Tilburg succesvol heeft kunnen afronden.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 27 september 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 4 oktober 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift naar tijdigheid en vorm niet. De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

De beslissing wordt door verwerende partij als een studievoortgangsbepaling gekwalificeerd. De Raad gaat ambtshalve na of het voorwerp een studievoortgangsbepaling betreft waarvoor de Raad bevoegd is.

De Raad is op grond van artikel II.3, 69°, g) van de Codex Hoger Onderwijs bevoegd om te oordelen over het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven. Een beslissing waarbij een student geweigerd wordt om in het kader van zijn studievoortgang twee opleidingen te combineren, zoals *in casu* verzoeker, is *in fine* een studievoortgangsbepaling zoals bepaald in artikel II.3, 69°, g) waarvoor de Raad bevoegd is.¹

De beslissing betreft niet de toelating *an sich* tot de masteropleiding op basis van de bacheloropleiding die verzoeker volgt, maar betreft de weigering om reeds in te schrijven voor een combinatie van beide opleidingen, zoals decretaal is bepaald in artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs. Bij de grond van de zaak gaat de Raad verder in op de aard en inhoud van deze studievoortgangsbepaling.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van artikel 4.3 en 4.4 van het OER alsook op de schending van het gelijkheids-, redelijkheids- en motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker acht het redelijk om de term “erkende Vlaamse opleidingen” een ruimere betekenis te geven. Ze verwijst hiervoor naar de NVAO (Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie),

¹ Decreet van 8 mei 2009 betreffende het onderwijs XIX, BS 28 augustus 2009.

die in 2005 is opgericht als onafhankelijke, binationale accreditatieorganisatie, dewelke haar taken in een internationaal perspectief en binnen de context van het Europese Bolognaproces vervult en hiervoor nauw samenwerkt met de Nederlandse en Vlaamse evaluatie- en kwaliteitszorgorganisaties, alsook met internationale accreditatie- en kwaliteitszorgorganisaties. Verzoeker benadrukt dat zowel de bacheloropleiding aan de universiteit van Tilburg als de Master in de Veiligheidswetenschappen van de Universiteit Antwerpen geaccrediteerd zijn door de NVAO.

Verder wijst verzoeker op de principes van de Bolognaverklaring en het daaruit voortvloeiende Bolognaproces, met name: de kennismaatschappij bij zo veel mogelijk Europeanen brengen; de bevordering van de mobiliteit in Europa door vergelijkbare diploma's door de bachelor-masterstructuur; overdracht van studiepunten; uitwisseling van studenten en docenten. Verzoeker benadrukt nog dat de Master in de Veiligheidswetenschappen een opleiding is die door de Nederlandse en Belgische autoriteiten gezamenlijk is ontwikkeld en dat meer dan 50% van de deelnemers aan de opleiding studenten met de Nederlandse nationaliteit zijn. De opleiding krijgt derhalve ook te maken met combinatieverzoeken van Nederlandse studenten. Daarnaast verwijst verzoeker tevens naar artikel 4.4 van het OER, inzake de volgtijdelijkheid van opleidingen en programma's. Volgens hem zou hij, bij een ruimere interpretatie, van de opleiding toestemming kunnen krijgen om te starten met de masteropleiding en de bacheloropleiding af te ronden, voordat hij zich voor de masterproef inschrijft. Artikel 3.2.1 van het OER biedt overigens de mogelijkheid om een studietraject van 54 studiepunten in het eerste jaar te kunnen doorlopen, wat de extra studiebelasting in het eerste jaar zou kunnen beperken.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat er geen sprake kan zijn van een schending van artikel 4.3 en 4.4.1 van het OER, nu deze samen moeten worden gelezen met bepaling A.3.2 van de inschrijvingsprocedure. Ze verduidelijkt dat de facultaire instantie enkel de bewuste bepaling in het OER heeft toegepast. Volgens haar laat deze bepaling geen ruimte voor de extensieve interpretatie die verzoeker voorstaat. Ze is van oordeel dat de verwijzing naar de NVAO en Bolognaverklaring kan worden gelezen als kritiek op de regel in het OER, maar dit niet neemt weg dat de regels in het OER perfect legitiem zijn en correct zijn toegepast.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker op dat de accreditatiecommissie eenzelfde kwalificatie heeft toegekend aan de Belgische en Nederlandse Bachelor in de Bestuurskunde.

Zo zijn de studiepunten vergelijkbaar, evenals de studiebelasting. Volgens verzoeker impliceert het aannamebeleid van verwerende partij dat alleen studenten die in België de Bachelor in de Bestuurskunde volgen in aanmerking komen voor het gelijktijdig volgen van de Bachelor en Master. Hij is dan ook van oordeel dat verwerende partij indirect discrimineert op basis van nationaliteit. Verzoeker benadrukt dat de Master in de Veiligheidswetenschappen alleen in België wordt aangeboden en dat meer dan de helft van de studenten de Nederlandse nationaliteit heeft. Hij verwijst ten slotte naar het Grzelczyk besluit van 20 september 2001, waarin wordt gesteld dat er geen belemmeringen mogen zijn om het vrije verkeer van personen en diensten mogelijk te maken.

Beoordeling

Het voorwerp van voorliggende zaak betreft een weigering om zich in te schrijven voor een combinatie van twee opleidingen. Verzoeker wil zich meer bepaald inschrijven voor zowel de bacheloropleiding Bestuurskunde aan de universiteit van Tilburg als de masteropleiding Veiligheidswetenschappen aan de Universiteit Antwerpen.

Verzoeker wordt niet geweigerd om zich in te schrijven voor de masteropleiding op basis van de inhoud van zijn bacheloropleiding. Verwerende partij stelt in haar interne beroepsbeslissing dat verzoeker welkom is om zich in te schrijven in de masteropleiding, nadat hij zijn opleiding succesvol heeft afgerond. Een student die de opleiding bachelor in de bestuurskunde succesvol heeft afgewerkt, voldoet derhalve, op basis van dit bachelordiploma in de Bestuurskunde, aan de toelatingsvoorwaarde zoals reglementair bepaald door de universiteit. De Raad wijst ten overvloede op de informatie die wordt gepubliceerd via het Hogeronderwijsregister op de website van de faculteit.² De rechtstreekse toelating voor de Master in de Veiligheidswetenschappen – die enkel door verwerende partij in Vlaanderen wordt aangeboden – is zeer ruim geformuleerd, zodat bachelorstudenten uit diverse studiegebieden en opleidingen (waaronder bestuurskunde) rechtstreeks worden toegelaten.

Verzoeker wordt daarentegen wel geweigerd om, in toepassing van artikel 4.3 en 4.4. van het OER (zie stuk 4 van verwerende partij), reeds in te schrijven voor een combinatie van

² www.hogeronderwijsregister.be.

opleidingen. Op grond van artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs kan een onderwijsinstelling toestaan dat een student die bv. nog enkele opleidingsonderdelen dient af te werken vooraleer hij het onderliggende diploma behaalt, *in casu* een bachelordiploma, reeds inschrijven voor de vervolgopleiding, *in casu* de masteropleiding.³ Op die wijze wenst de decreetgever de mogelijkheid te creëren voor studenten die zich in een geïndividualiseerd traject bevinden om geen kostbare studietijd te verliezen ingeval nog slechts enkele opleidingsonderdelen moeten worden afgewerkt enerzijds, en om alsnog opgelopen studievertraging in te halen anderzijds.⁴

De meeste studenten die een geïndividualiseerd traject volgen, maken momenteel gebruik van deze mogelijkheid en schrijven zich in voor een combinatie van opleidingen. Ook de combinatie van een bacheloropleiding/masteropleiding met een schakel- of voorbereidingsprogramma betreft een veelvuldig voorkomende praktijk. De voorwaarde is wel dat het diploma van de masteropleiding pas kan worden behaald nadat eerst, zoals bv. *in casu*, het onderliggende bachelordiploma is behaald of het voorbereidings- of schakelprogramma met succes werd voltooid. Er zal dus consecutief moeten worden gedelibereerd, al dan niet over zittijden heen, door de respectievelijk bevoegde examencommissies die het diploma kunnen toekennen.

De Raad is van oordeel dat uit de redactie van artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs blijkt dat de decreetgever de toepassing van een combinatie van inschrijvingen niet heeft willen beperken tot opleidingen in eenzelfde instelling. Ook in de memorie van toelichting wordt geen enkele beperking geformuleerd wat de instellingsoverschrijdende werking van een combinatie van inschrijvingen betreft.⁵ De voorwaarde van het consecutief delibereren door de respectievelijk bevoegde examencommissies sluit de toepassing van een instellingsoverschrijdende werking evenmin uit.

De Raad stelt verder vast dat de decreetgever een combinatie van inschrijvingen niet als een recht voor de student heeft geformuleerd, maar het aan de autonomie van de onderwijsinstelling

³ **Art. II.198:** “Een student die al dan niet in het bezit is van een bachelor- of masterdiploma, kan onder de voorwaarden, bepaald door het instellingsbestuur, toegelaten worden tot de inschrijving voor bedoelde (master-na-) masteropleiding en/of het daaraan voorafgaande voorbereidings- en/of schakelprogramma.

Voor het behalen van het diploma van bedoelde (master-na-)masteropleiding is het bezit van het diploma van de bacheloropleiding of de onderliggende masteropleiding evenwel noodzakelijk, of dient de student het voorbereidings- of schakelprogramma met succes voltooid te hebben. De bevoegde examencommissies kunnen daartoe opeenvolgend delibereren.

⁴ Ontwerp van decreet betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, Parl. St. VI. Parl. 2003-04, nr. 2.154/1.

⁵ Ontwerp van decreet betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, Parl. St. VI. Parl. 2003-04, nr. 2.154/1, 18-19.

over laat om een combinatie van inschrijvingen al dan niet mogelijk te maken. De instelling kan derhalve ook voorwaarden bepalen waarbinnen zij dit toelaat. Verwerende partij heeft deze mogelijkheid van een combinatie van opleidingen uitgewerkt in artikel 4.4 van het onderwijs- en examenreglement (OER) (zie stuk 4 van verwerende partij). Dat artikel luidt als volgt:

“4.4 Volgtijdelijkheid van opleidingen en programma’s

4.4.1 Onverminderd de bepalingen van artikel 4.3 kan de faculteit conform het facultair studievoortgangsbeleid beslissen een student toe te laten tot de inschrijving in een studieprogramma van een aansluitende opleiding, hoewel die student nog examen moet afleggen over één of meer opleidingsonderdelen van zijn/haar opleiding of van zijn/haar schakel- of voorbereidingsprogramma.

Wanneer een student wordt toegelaten om zich gelijktijdig in te schrijven voor enerzijds een bacheloropleiding, schakel- of voorbereidingsprogramma en anderzijds een masteropleiding, mag de student zich niet registreren voor de masterproef zolang de student niet geslaagd is voor de bacheloropleiding of het schakel- of voorbereidingsprogramma, tenzij hij hiervoor uitdrukkelijk de toelating krijgt van de faculteit.

4.4.2 (...)”.

In het document ‘Procedure Inschrijvingen 2016-2017’ (dat integraal deel uitmaakt van het OER) staat bij A3.2 ‘Combineren van opleidingen’ het volgende vermeld: *“De combinatie heeft steeds betrekking op opleidingen in de erkende Vlaamse onderwijsinstellingen.”* (zie stuk 5 van verwerende partij).

Een instellingsoverschrijdende werking wordt aldus *an sich* niet uitgesloten, maar verwerende partij beperkt de toepassing wel tot de opleidingen van erkende Vlaamse onderwijsinstellingen. Verzoeker grieft *in se* niet het feit dat de universiteit eigen voorwaarden koppelt aan de toepassing van een combinatie van opleidingen, maar vraagt om de beperking tot opleidingen van erkende Vlaamse onderwijsinstellingen ruimer te interpreteren, waardoor hij binnen het toepassingsgebied van bovenvermelde bepalingen valt. Verzoeker stelt *in fine* dat de Bachelor in de Bestuurskunde van de universiteit van Tilburg een in Vlaanderen erkende opleiding betreft. Verzoeker wijst in dit verband op het feit dat de erkenning van Nederlandse opleidingen enerzijds en van Vlaamse opleidingen anderzijds, door de gemeenschappelijke accreditatieorganisatie NVAO gebeurt. De NVAO heeft zowel de Bachelor in de Bestuurskunde van de universiteit van Tilburg als de Master in de Veiligheidswetenschappen van de Universiteit Antwerpen effectief erkend. De NVAO geeft derhalve eenzelfde kwalificatie aan de Vlaamse en Nederlandse universitaire bachelor bestuurskunde. Hij wijst ook op de principes van de Bolognaverklaring. De studiepunten van beide opleidingen zijn

vergelijkbaar, evenals de studiebelasting. De Master in de Veiligheidswetenschappen wordt volgens hem enkel in Vlaanderen aangeboden en de helft van het studentenpubliek betreft Nederlandse studenten. De Master in de Veiligheidswetenschappen is gezamenlijk door de Nederlandse en Vlaamse autoriteiten ontwikkeld.

De Raad is van oordeel dat deze middelonderdelen doel treffen. De Raad wijst in het bijzonder ook op de Benelux Beschikking (Beschikking van het Benelux Comité van Ministers van 18 mei 2015 betreffende de automatische wederzijdse generieke niveauerkenning van diploma's hoger onderwijs) en op het NVAO-Verdrag, dat reeds bepaalde dat de hogeronderwijsdiploma's onderling werden erkend, met het oog op de toegang tot vervolgopleidingen.⁶ Dit werd vervolgens aangevuld waardoor de hogeronderwijsdiploma's Bachelor en Master ook onderling automatisch worden erkend. Tot slot wijst de Raad nog op de Codex Hoger Onderwijs en op het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 waarin deze bepalingen in de Vlaamse regelgeving en procedure worden verankerd.⁷

In zijn wederantwoordnota wijst verzoeker er aanvullend op dat verwerende partij op geen enkel vlak een inhoudelijke onderbouwing geeft van haar aannamebeleid. De enige verklaring die verwerende partij geeft, betreft het feit dat het een bachelor van een Vlaamse erkende instelling moet betreffen. Dit komt volgens verzoeker, in de gegeven omstandigheden die hierboven zijn weergegeven, neer op een onrechtstreekse discriminatie op basis van nationaliteit en op een belemmering van het vrije verkeer van personen en diensten.

De Raad leest, op basis van het dossier, de reglementaire voorwaarde “opleidingen van erkende Vlaamse onderwijsinstellingen” – die verwerende partij aan een toepassing van een combinatie

⁶ Artikel 11 NVAO-Verdrag: “Afgestudeerden van een door de Accreditatieorganisatie geaccrediteerde Nederlandse of Vlaamse opleiding worden geacht over een gelijkwaardig getuigschrift te beschikken als de afgestudeerden van een overeenkomstige Vlaamse respectievelijk Nederlandse geaccrediteerde opleiding, indien dat getuigschrift binnen het gevolgde hoger onderwijs recht geeft op doorstroming naar een andere opleiding binnen dat hoger onderwijs. Het getuigschrift wordt geacht gelijkwaardig te zijn voor zover het betreft de toelatingseisen in het kader van de doorstroom naar een andere Nederlandse of Vlaamse geaccrediteerde opleiding voor hoger onderwijs.”.

⁷ Het Protocol tot wijziging van het NVAO-Verdrag, waarin de hogeronderwijsdiploma's Bachelor en Master onderling automatisch worden erkend, werd door de bevoegde ministers op 12 december 2012 in Den Haag en op 16 januari 2013 in Brussel ondertekend. Op 12 juli 2013 keurde de Vlaamse Regering het ontwerpdecreet tot instemming met de wijziging van het verdrag goed, zodat ook het Vlaams Parlement kon overgaan tot instemming. Het Vlaams Parlement stemde met dit protocol in (bekrachtiging en afkondiging) op 20 november 2013 en bij decreet van 29 november 2013, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 10 januari 2014. Het Belgisch Staatsblad heeft de omzetting van de Benelux Beschikking (Beschikking van het Benelux Comité van Ministers van 18 mei 2015 betreffende de automatische wederzijdse generieke niveauerkenning van diploma's hoger onderwijs) in de Vlaamse Gemeenschap op maandag 7 december 2015 gepubliceerd. Die omzetting van de Benelux Beschikking gebeurde via een wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs op 13 november 2015 en werd dus gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

van opleidingen koppelt – als de voorwaarde dat het moet gaan om “erkende Vlaamse opleidingen”, gezien een combinatie van inschrijvingen inhoudelijk betrekking heeft op de opleidingen en niet op de instelling waar de opleiding wordt aangeboden. Uit het dossier blijkt niet dat verwerende partij deze lezing niet onderschrijft.

In casu gaat het op basis van de vermelde Benelux Beschikking van 18 mei 2015 en het NVAO-verdrag om ‘automatisch’ tussen Nederland en Vlaanderen erkende opleidingen. In dat opzicht kan niet anders dan gesteld worden dat het hier om een erkende Vlaamse graad en diploma gaat en dat de Bachelor in de Bestuurskunde van de universiteit van Tilburg bovendien inhoudelijk aan de door de verwerende partij vooropgestelde algemene toelatingsvoorwaarden om rechtstreeks toegelaten te worden tot de Master in de Veiligheidswetenschappen voldoet.

De Raad acht het niet redelijk om in het licht van voorgaande overwegingen de toepassing van een combinatie van opleidingen uit te sluiten voor studenten, zoals *in casu* verzoeker, die een door Vlaanderen erkende opleiding bestuurskunde volgen aan de universiteit van Tilburg.

Het middel is gegrond.

De Raad herinnert eraan dat hij zijn beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar dat hij evenwel nagaat of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing betreffende het weigeren van een combinatie van inschrijvingen betreft.

Het is derhalve aan verwerende partij om de aanvraag van verzoeker inhoudelijk te onderzoeken en om te beoordelen of verzoeker, op basis van het door hem gevolgd geïndividualiseerd traject en de inhoud van beide studieprogramma's van de opleidingen waarvoor een combinatie wordt gevraagd, en rekening houdend met de criteria vermeld in het OER, in aanmerking komt voor een gecombineerd geïndividualiseerd studietraject, alsook om vervolgens de invulling van dit traject te bepalen.

De overige middelonderdelen die verzoeker inroept, moet de Raad in het huidig geding niet verder onderzoeken, gezien deze niet tot een ruimere vernietiging voor verzoeker kunnen leiden.

Het beroep is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 27 september 2016.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 7 december 2016 een nieuwe beslissing nemen, rekening houdend met de hierboven vermelde overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 21 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.335 van 21 november 2016 in de zaak 2016/503

In zake: xxx
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Elsene
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 5 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van beslissing van de interne beroepsinstantie van 30 september 2016 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 november 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Manon Lafere, die verschijnt voor de verzoekende partij, en mevrouw Karin Goossens, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding “Master in de Rechten”.

Voor het opleidingsonderdeel “Internationaal Privaatrecht” bekommt verzoekende partij een examencijfer van 7/20. Verzoekende partij wordt niet geslaagd verklaard voor de opleiding “Master in de Rechten”.

Verzoekende partij stelde op datum van 14 september 2016 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 30 september 2016 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

Wat betreft de bewering dat geen duidelijkheid zou bestaan over wie in de examencommissie zetelt, merkt de interne beroepsinstantie op dat de samenstelling van de commissie online kan worden geraadpleegd door eenieder op my.vub.ac.be. Deze grief mist dus feitelijke grondslag.

Verzoekster haalt in haar intern verzoekschrift de “weigering om over te gaan tot deliberatie” aan. Betreffende hetgeen verzoekster beweert over de deliberatiemogelijkheden, verwijst de interne beroepsinstantie naar de bepalingen in het Onderwijs- en Examenreglement en in het bijzonder naar artikel 140 en artikel 142§2. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de examencommissie binnen de perken van deze bevoegdheid wel degelijk is overgegaan tot deliberatie en besloten heeft verzoekster niet geslaagd te verklaren omwille van het tekort op het opleidingsonderdeel Internationaal Privaatrecht, gelet op het uniek karakter van dit opleidingsonderdeel. Verzoekster beweert dat het algemeen geweten is dat 2 tekorten van 8/20 en 9/20 wél worden gedelibereerd, ongeacht het aantal studiepunten. De interne beroepsinstantie dient evenwel vast te stellen dat deze “deliberatieregels” relevantie missen voor de thans voorliggende betwisting, daar zij enkel van toepassing zijn op het eerste jaar van het modeltraject van de bachelor.

De examencommissie beoordeelt elk dossier *in concreto*. Overeenkomstig artikel 142§2 van het OER kan de examencommissie in uitzonderlijke omstandigheden verklaren dat een student geslaagd is voor het geheel van de opleiding. Verzoekster haalt in haar verzoekschrift een aantal persoonlijke omstandigheden aan. Bij navraag bij de titularis blijkt evenwel dat noch aan de toezichters, noch aan de titularis gemeld is dat verzoekster zich onwel voelde tijdens het examen. Ter zitting verklaart de raadsman van verzoekster dat hier geen bewijs van kan geleverd worden. Gezien er niet echt sprake was van een ziekte, maar eerder van misselijkheid,

heeft verzoekster geen dokter geconsulteerd. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat deze argumenten niet van die aard zijn dat zij de beslissing tot niet-deliberatie kennelijk onredelijk maken. De interne beroepsinstantie wijst er ten overvloede op dat het de keuze van verzoekster is om diverse stages/activiteiten en studie te combineren en om reeds een stageovereenkomst te sluiten zonder het vereiste diploma effectief te hebben behaald.

Tevens merkt verzoekster op dat uitzonderlijke omstandigheden niet enkel betrekking hebben op de persoonlijke omstandigheden, maar ook te maken kunnen hebben met het doorlopen studietraject, waaruit redelijkerwijze kan worden afgeleid dat de vereiste globale doelstellingen voor de opleiding behaald werden. *In casu* behaalde verzoekster voor alle opleidingsonderdelen van de masteropleiding een credit, evenwel met uitzondering van het opleidingsonderdeel "Internationaal Privaatrecht" (5 studiepunten). Verzoekster behaalde voor dat opleidingsonderdeel afgerond 7/20. Zij behaalde een gewogen gemiddelde van 58%. Wat de studievoortgangsbepaling zelf betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat verzoekster zowel kwantitatief (7/20) als kwalitatief niet geslaagd is. In de opleidingsfiche van het betrokken opleidingsonderdeel worden de leerresultaten vermeld. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de leerresultaten van het opleidingsonderdeel "Internationaal Privaatrecht" niet gecompenseerd worden door deze van andere opleidingsonderdelen, noch in de bacheloropleiding, noch in de masteropleiding, om de globale opleidingsdoelstellingen te behalen. Het opleidingsonderdeel "Internationaal Privaatrecht" heeft een unieke plaats binnen de opleiding, aangezien er in het curriculum, zowel van de bachelor- als van de masteropleiding, geen enkel ander opleidingsonderdeel de kennis en het inzicht van het internationaal privaatrecht beoogt. Ter zitting heeft verzoekster, bij monde van haar raadsman, trouwens verklaard dat Internationaal Privaatrecht essentieel is in de beroepsuitoefening van elke jurist.

Het middel is ongegrond.

In het intern verzoekschrift wordt eveneens "bewarend beroep" ingediend voor wat het examencijfer zelf betreft. Verzoekster beklaagt zich de gang van zaken voor wat betreft het inzagemoment na afloop van de eerste zitting, maar betwist niet dat de titularis haar schriftelijke feedback gegeven heeft. Voor wat de tweede zitting betreft was het feedbackmoment nog niet vastgesteld. Bij het verzoekschrift werd als stavingsstuk een e-mail dd. 6 september 2016 aan de titularis gevoegd met de vraag of er een inzagemoment zou gepland worden voor het examen

Internationaal Privaatrecht. Ter zitting verklaart de raadsman namens verzoekster expliciet dat het examencijfer thans niet betwist wordt.

De interne beroepsinstantie beslist dat het beroep van verzoekster ontvankelijk, maar niet gegrond is. De beslissing wordt bevestigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 30 september 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 5 oktober 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat, in zoverre het beroep gericht is tegen de initiële beslissing van de examencommissie dd. 8 september 2016, het beroep onontvankelijk is. Verzoekster vraagt in haar verzoekschrift “zowel de studievoortgangsbepaling als de beslissing van de interne examencommissie” te herzien. In het intern verzoekschrift werd slechts (bewarend) beroep ingesteld tegen het examencijfer. Ter zitting verklaarde de raadsman van verzoekster echter dat enkel tegen de niet-deliberatie beroep werd ingesteld. In het verzoekschrift voor de Raad worden echter opnieuw middelen geformuleerd tegen het examencijfer, meer bepaald in het tweede onderdeel van het eerste middel en in het tweede middel. In zoverre dit niet werd voorgelegd aan de interne beroepsinstantie is het beroep bijgevolg onontvankelijk wegens niet-uitputting van het intern beroep.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat de antwoordnota van verwerende partij werd verstuurd op zaterdag 22 oktober 2016 om 0u00, terwijl de termijn voor het indienen van de nota was voorzien op 21 oktober 2016. De nota dient dan ook te worden geweerd uit het debat.

Beoordeling

De Raad stelt vast, op basis van wat ter zitting is meegedeeld, dat de antwoordnota tijdig door verwerende partij is verzonden (om 23.58 uur). De antwoordnota wordt niet uit de debatten geweerd.

Wat de door verwerende partij ter zitting aangebrachte grief betreft dat de wederantwoordnota niet is ondertekend, stelt de Raad dat de ondertekening van deze nota niet op straffe van onontvankelijkheid is vereist.

Verwerende partij betwist verder de ontvankelijkheid van het verzoekschrift naar tijdigheid en vorm niet. De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Verwerende partij formuleert wel bezwaar wat de ontvankelijkheid betreft van de middelen die verzoekster in haar extern beroep ontwikkelt ten aanzien van het examencijfer zelf voor het opleidingsonderdeel ‘IPR’. De Raad behandelt de ontvankelijkheid van deze middelen bij de grond van de zaak.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op een schending van de motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidbeginsel, het vertrouwens- en het rechtszekerheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster is van oordeel dat de bestreden beslissing op verschillende niveaus diverse rechtsprincipes schendt. Verwerende partij stelt in de bestreden beslissing dat verzoekster zowel kwantitatief als kwalitatief niet geslaagd is en citeert daarna de doelstellingen uit de opleidingsfiche. Enige motivering waarom verzoekster niet aan de doelstellingen uit deze fiche voldoet en hoe dit blijkt uit het bewuste examen, is echter niet terug te vinden. Hierdoor is de motiveringsplicht volgens verzoekster reeds geschonden.

Daarnaast stelt de interne beroepsinstantie dat de leerresultaten van het opleidingsonderdeel “Internationaal Privaatrecht” niet gecompenseerd worden door deze van andere opleidingsonderdelen, om de globale opleidingsdoelstellingen te behalen. Verwerende partij

toont echter niet aan over welke globale opleidingsdoelstellingen zij het dan wel in het bijzonder heeft. Zonder deze aan te halen of te duiden is het onmogelijk te toetsen of verzoekster hieraan heeft voldaan. Evenmin toont de beslissing welke andere opleidingsonderdelen zij heeft bekeken om na te gaan of er van enige compensatie sprake zou zijn. Deze andere opleidingsonderdelen blijven onbesproken: het is onmogelijk voor verzoekster om op basis van voorliggende motivering na te gaan of dit argument steek houdt. De motivering blijkt dan ook in gebreke. De huidige beslissing laat verzoekster niet toe de beslissing te begrijpen of na te gaan of de interne beroepsinstantie de juiste afweging heeft gemaakt. Verder poneert de interne beroepsinstantie dat geen enkel ander opleidingsonderdeel de kennis en het inzicht van het internationaal privaatrecht beoogt. Hoewel ook dit argument niet wordt onderbouwd, dient te worden vastgesteld dat het vermeend uniek karakter van het opleidingsonderdeel *an sich* geen motivatie inhoudt om niet tot deliberatie over te gaan. Elk opleidingsonderdeel zal immers in meer of mindere mate een zekere eigenheid hebben: anders was het geen apart opleidingsonderdeel geweest, maar onder- of samengebracht in een ander opleidingsonderdeel. De vermeende uniciteit dient daarentegen wel *in concreto* te worden afgetoetst aan het geheel van de globale doelstellingen van de opleiding. Zelfs indien daaruit een uniek karakter zou blijken, wil dit overigens nog niet betekenen dat een deliberatie niet mogelijk kan zijn, maar dient men *in concreto* aan te geven waarom dit in het individuele geval van verzoekster geen aanleiding kan geven tot deliberatie. Deze afweging/oefening is niet gemaakt door de interne beroepsinstantie, minstens kan verzoekster deze niet terugvinden in de bestreden beslissing. Het intern beroep van verzoekster vraagt nochtans heel duidelijk dat dit zou gebeuren. Nu deze afweging niet *in concreto* is gebeurd, faalt de bestreden beslissing in haar motivering. Voor de volledigheid merkt verzoekster op dat er sinds 2014 gevalideerde domeinspecifieke leerresultaten zijn voor de opleiding “Master in de rechten”. Hieruit blijkt alleszins niet dat het betrokken opleidingsonderdeel een doorslaggevend specifiek karakter zou kunnen kennen. Verzoekster heeft trouwens tal van vakken gehad waar internationale aspecten (in meer of mindere mate) aan bod kwamen: Europees Recht, Internationale Bescherming van de Rechten van de Mens, Internationaal Recht, International Comparative and Economic Law, Introduction to Common Law and Legal English en Monetair en Financieel Recht. Bovendien wordt in de ECTS-fiches van de opleidingsonderdelen ‘Arbeidsrecht’ en ‘Grondwettelijk Recht’ een expliciete verwijzing gemaakt naar de internationale context. Uiteraard worden in bijna alle vakken regelmatig internationale linken gelegd. Wat betreft het opleidingsonderdeel “Economisch Overeenkomstenrecht” werd dit opgedeeld in 2 delen: bijzondere economische overeenkomsten en transportrecht, wat uiteraard een internationaal aspect heeft en waar ook

enkele internationaal privaatrechtelijke verwijzingen aan bod kwamen. In de ECTS-fiche wordt echter enkel over dit eerste luik gesproken, hoewel beide delen elk op 50% van de punten stonden. Verzoekster verwijst tevens naar haar Masterproef, waarin ook duidelijk internationale aspecten besproken werden. Zij heeft in haar Masterproef een rechtsvergelijking gemaakt tussen het Belgisch Recht en dit van het Verenigd Koninkrijk en Nederland. Op basis van haar kennis en de behaalde credits voor deze vakken heeft verzoekster een verbredende en diepgaande kennis en inzicht in het Belgisch, internationaal en Europees recht, begrijpt ze de samenhang hiertussen en kan ze juridische problemen grensoverschrijdend analyseren. De vraag rijst dan ook waarom dit ene vak zo doorslaggevend is voor de kennis van verzoekster dat ze op basis hiervan niet geslaagd kan zijn, terwijl alle doelstellingen uit de opgelegde leerresultaten zijn behaald. Verwerende partij toont niet aan waarom dit ene aspect een doorslaggevend belang zou hebben ten aanzien van alle andere. Het is duidelijk dat verzoekster in haar curriculum op verschillende manieren met internationale – ook privaatrechtelijke – aspecten is geconfronteerd. Naar analogie met het secundair onderwijs zou kunnen worden gesteld dat een C-attest op basis van één tekort misschien mogelijk is, maar enkel mits er een grondige motivering voorligt die aantoont waarom dat specifieke vak een dergelijk gewicht krijgt. Deze afweging blijft onbeantwoord door verwerende partij, hoewel ze expliciet werd gesteld in het intern beroep.

Bij de beslissing om een student al dan niet te delibereren moet rekening worden gehouden met de gekende bijzondere omstandigheden die voorliggen in het dossier. Verzoekster is ervan overtuigd de materie onder de knie te hebben en de onvoldoende op een deelonderdeel is dan ook slechts een momentopname. Bijgevolg meent verzoekster dat haar prestaties bij deze onvoldoende niet haar volledige kunnen reflecteren, zoals dit daarentegen wel blijkt uit alle andere cijfers die zij heeft behaald doorheen de opleiding (zelfs binnen dit opleidingsonderdeel). Uitzonderlijke omstandigheden hebben ook betrekking op de persoonlijke omstandigheden die reeds aan bod kwamen in het schrijven van verzoekster. Zo heeft zij het in het intern beroep over extra stages die zij heeft gedaan, bijlessen die zij gaf, internationale ervaring die zij opdeed... Met betrekking tot deze elementen stelt de bestreden beslissing dat deze de deliberatie niet onredelijk maken, maar men argumenteert niet hoe deze aspecten in overweging zijn genomen en waarom deze geen andere beslissing kunnen rechtvaardigen. Uitzonderlijke omstandigheden kunnen, zoals *in casu*, nochtans ook te maken hebben met het studietraject dat een student doorlopen heeft en waaruit redelijkerwijze kan worden afgeleid dat de betrokken student, ondanks het tekort, geacht kan worden de voor de

opleiding vereiste globale doelstellingen te hebben behaald (of zelfs deze voor het specifieke opleidingsonderdeel). Zeker de internationale stages en ervaringen die verzoekster aanhaalt, hebben hun belang bij de afweging of het betrokken vak (met een internationale insteek) de doorslag dient te geven. Het niet-behalen van het diploma brengt voor verzoekster enorme gevolgen met zich mee. Zij verwijst hierbij ook naar de eedaflegging en stage op een advocatenkantoor die haar reeds was toegezegd. De gevolgen van het niet-behalen zijn met andere woorden disproportioneel.

De interne beroepsinstantie meent dat de verwijzing in het intern beroep van verzoekster naar arbitraire deliberatieregels waarbij studenten met tweemaal 8/20 wel worden gedelibereerd en deze met enkel één 7/20 niet, terwijl er toch meer studiepunten betrokken zijn in het eerste geval, relevantie mist omdat dit een regel met betrekking tot de bachelor zou zijn. Het klopt dat deze regel expliciet vermeld wordt in de bachelorjaren en niet in de masterjaren, maar dit verhindert niet dat het argument dat deze regel – ondanks de afwezigheid van een duidelijke tekst – in de praktijk ook nog steeds vaak wordt toegepast in de masterjaren steeds een relevant argument blijft, waarbij de interne beroepsinstantie dient te verantwoorden waarom zij studenten met tekorten op een groter aantal studiepunten wél delibereert en verzoekster niet. Deze incoherentie en schending van het redelijkheidsbeginsel kaart verzoekster aan, maar wordt niet beantwoord. Verwerende partij stelt duidelijk niet dat deze praktijk niet wordt toegepast en spreekt deze feitelijkheid dus niet tegen in de bestreden beslissing.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het eerste middel van verzoekster, behoudens in de mate dat het een schending van de motiveringsverplichting betreft, dermate onduidelijk en dus onontvankelijk, gezien het niet aangeeft in welke mate of op welke wijze het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het vertrouwens- en het rechtszekerheidsbeginsel zijn geschonden. Verzoekster vergenoegt zich deze beginselen op te sommen. Van een verzoekende partij bijgestaan door een raadsman dient te worden verwacht dat op concrete wijze wordt aangegeven waarin de schending bestaat. Het omgekeerde aannemen maakt het voor verwerende partij trouwens onmogelijk om zich tegen deze middelen te verweren.

In zoverre de Raad toch zou oordelen dat dit middel ontvankelijk is, is het middel in al zijn onderdelen ongegrond. In het eerste middelonderdeel poneert verzoekster dat in de motivering van de bestreden beslissing ontbreekt waarom zij niet aan de doelstellingen uit de fiche voldoet

en hoe dit uit het bewuste examen blijkt. Er is naar het oordeel van verwerende partij echter geen sprake van een schending van de motiveringsplicht. Uit de mededeling van het behaalde cijfer (7/20) blijkt voldoende dat verzoekster niet voldoet aan de doelstellingen uit de fiche van het opleidingsonderdeel “Internationaal Privaatrecht”. Een ruime onvoldoende behoeft geen verdere toelichting. Verzoekster wenst ten onrechte de motieven van de motieven te kennen. Daarenboven miskent verzoekster daarmee de autonomie van de betrokken docent. Het is vaste rechtspraak van de Raad dat in beginsel de titularis de merites van het examen beoordeelt. Conform de rechtspraak van de Raad wordt aangenomen dat de examencommissie en, in de interne beroepsprocedure, de interne beroepsinstantie over een discretionaire bevoegdheid beschikt wanneer zij t.a.v. studenten examenbeslissingen neemt. Het middelonderdeel is ongegrond.

In het tweede middelonderdeel poneert verzoekster dat in de bestreden beslissing niet werd aangegeven om welke globale opleidingsdoelstellingen het dan wel gaat. Vooreerst merkt verwerende partij op dat deze argumentatie door verzoekster wordt aangevoerd in het huidig verzoekschrift en niet werd meegedeeld in het kader van de interne beroepsprocedure. Ten tweede blijkt dat de redenering van verzoekster uitgaat van de verkeerde veronderstelling dat het opleidingsonderdeel “Internationaal Privaatrecht” een internationaal opleidingsonderdeel betreft. Internationaal Privaatrecht heeft in essentie betrekking op grensoverschrijdende privaatrechtelijke conflicten. Internationaal Publiekrecht heeft daarmee geen uitstaans, gezien het in essentie de relaties betreft tussen staten en/of internationale instellingen en verhoudingen van de burger t.a.v. staten en/of internationale organisaties. Verder kon met het “min of meer aan bod komen van internationale aspecten” niet worden aangetoond dat het tekort voor het bewust opleidingsonderdeel gecompenseerd is. Verzoekster heeft trouwens een stelplicht om aan te tonen dat het betrokken opleidingsonderdeel gecompenseerd of getolereerd wordt door de aangehaalde opleidingsonderdelen in haar verzoekschrift. Niet alleen faalt verzoekster in haar stelplicht, ze werpt ten onrechte op dat de bestreden beslissing niet gemotiveerd is. De bestreden beslissing is immers op voldoende wijze met redenen omkleed, doordat deze aangeeft dat de leerresultaten van het opleidingsonderdeel “Internationaal Privaatrecht” niet gecompenseerd worden door deze van andere opleidingsonderdelen, noch in de bacheloropleiding, noch in de masteropleiding, om de globale opleidingsdoelstellingen te behalen. De bestreden beslissing geeft hiermee te kennen dat na onderzoek van leerdoelstellingen een dergelijke compensatie niet kon gevonden worden. Wederom vraagt verzoekster ten onrechte om de motieven van de motieven weer te geven. Verzoekster geeft

verder ten onrechte aan dat in de bestreden beslissing zou moeten worden aangegeven waarom geen deliberatie mogelijk kan zijn indien een opleidingsonderdeel een uniek karakter vertoont. De interne beroepsinstantie kan immers enkel beoordelen of de student geslaagd is, dan wel of de globale leerdoelstellingen gehaald werden. Verzoekster werpt tenslotte op dat haar masterproef “internationale aspecten” bevat en “rechtsvergelijkend” is. Opnieuw stelt verwerende partij vast dat verzoekster daarmee niet aantoonst “Internationaal Privaatrecht” te kennen en te begrijpen, zoals in de leerresultaten van de opleidingsfiche van het betrokken opleidingsonderdeel vermeld wordt. Het middelonderdeel is ongegrond.

In het derde middelonderdeel werpt verzoekster diverse elementen op, zonder veel verband met elkaar. Een examen is inderdaad een momentopname. Noch de titularis, noch de examencommissie, noch de interne beroepsinstantie, noch de Raad kunnen bij de beoordeling van een examencijfer rekening houden met de kennis of het inzicht die verzoekster op een ander ogenblik zou hebben gehad. Verzoekster toont trouwens niet aan op welk ogenblik zij dan wél de kennis en het inzicht zou hebben gehad en waarom deze op het ogenblik van het examen dan plots was verdwenen. Ten overvloede wijst verwerende partij er op dat verzoekster naar aanleiding van de andere examenkansen 6/20 heeft behaald en tweemaal afwezig was. Ook hieruit kan men dus geen beheersing van de leerresultaten afleiden. Verwerende partij herhaalt dat het opdoen van ‘ervaring’ tijdens een internationale stage, het geven van bijlessen in een niet nader gespecificeerde materie en een extra stage niet aantonen dat verzoekster de leerresultaten van het betrokken opleidingsonderdeel heeft behaald. Ten overvloede wijst verwerende partij er op dat deze ‘ervaringen’ helemaal niet het voorwerp waren van enige objectieve toetsing en certificering, zodat de mate van het opdoen van ervaring ook niet gekwantificeerd of gekwalificeerd kan worden. Het is uiteraard niet vereist dat in de interne beroepsbeslissing gemotiveerd wordt waarom deze elementen geen andere beslissing kunnen rechtvaardigen, gezien in de bestreden beslissing wordt gemotiveerd waarom deze ‘persoonlijke omstandigheden’ niet in aanmerking konden worden genomen. Tenslotte kan het volgen van een niet-beoordeelde ‘internationale stage’ op geen enkele wijze concreet aantonen dat de globale leerdoelstellingen werden behaald. De impact van het niet-slagen, hoe erg dit ook mag zijn, is op zich geen element om de bestreden beslissing kennelijk onredelijk te maken. Het middelonderdeel is ongegrond.

In het vierde middelonderdeel werpt verzoekster wat de kwantitatieve beoordeling betreft op dat ze op arbitraire wijze niet is gedelibereerd en dat de interne beroepsinstantie in de bestreden

beslissing had moeten verantwoorden waarom zij studenten met tekorten op een groter aantal studiepunten wél delibereert, en verzoekster niet. Verwerende partij merkt op dat het in deze zaak niet gaat om een minimaal of toegelaten tekort. Ook verzoekster betwist niet dat zij 3 punten tekort kwam en dit volgens de regels in het OER niet gedelibereerd kon worden. Verzoekster poneert, maar toont niet aan in welke ‘legio’ voorbeelden er zou worden gedelibereerd. Zo delibereert verwerende partij nooit in gevallen waar tweemaal 8/20 werd behaald. Tenslotte verkeerde verzoekster niet in dezelfde situatie als een student die tweemaal 8/20 scoorde op verschillende opleidingsonderdelen. Een resultaat van 7 of minder op 20 wordt immers nooit getolereerd, ongeacht het aantal studiepunten. Het middelonderdeel is ongegrond. Het eerste middel is ongegrond.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat verwerende partij meent dat niet duidelijk zou zijn waaruit de schending van het motiveringsbeginsel zou blijken, maar er toch in slaagt een ruime antwoordnota op te stellen. Hieruit blijkt dat zij allerminst in de onmogelijkheid verkeert om zich te verweren. Het verzoekschrift is wel degelijk ontvankelijk.

Verder stelt verzoekster dat er van het beweerde ‘onderzoek’ van de leerdoelstellingen geen enkel spoor is terug te vinden in de interne beroepsbeslissing. De interne beroepsinstantie stelt eenvoudig dat verzoekster zowel kwantitatief als kwalitatief niet geslaagd is en somt daaronder de leerresultaten voor het betrokken vak op. Enige motivering *waarom* deze doelstellingen niet zouden zijn behaald, ontbreekt. Vervolgens poneert de bestreden beslissing dat er van enige compensatie geen sprake zou zijn, zonder aannemelijk te maken waarom dit niet zou kunnen. De bestreden beslissing vermeldt zelfs de globale doelstelling niet waaraan men het betrokken opleidingsonderdeel getoetst heeft, zodat het zowel voor verzoekster als voor de Raad onmogelijk te achterhalen is wat de afweging/het onderzoek/de motieven van de interne beroepsinstantie zijn. Hierdoor vindt er volgens verzoekster dus wel degelijk een schending van de materiële motiveringsplicht plaats, gezien deze verplichting inhoudt dat elke administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren bewezen is en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen. Dit is *in casu* niet het geval, gezien verwerende partij de motieven waarop de beslissing steunt niet heeft bewezen en zelfs niet aanhaalt, maar zich enkel tevreden stelt met de mededeling dat de doelstellingen niet behaald zijn, zonder te motiveren waarom dit zo is. Door deze gebrekkige motivering is het voor de Raad onmogelijk om de redelijkheid daarvan af te wegen. Verzoekster verwijst dienaangaande naar een gelijkaardig geval bij de Raad

(rolnummer 2015/494 van 19 november 2015). Ook *in casu* is het volgens verzoekster onmogelijk om de redelijkheid van de beslissing na te gaan, gelet op het ontbreken van een afdoende motivering. Verzoekster vraagt niet naar “de motieven van de motieven”, maar meent wel dat uit de bestreden beslissing duidelijk zou moeten blijken op welke wijze de afweging van het ene opleidingsonderdeel t.o.v. de globale doelstellingen *in concreto* is gebeurd. Bij gebreke daarvan is het voor verzoekster immers onmogelijk om de beslissing te begrijpen en ziet zij zich geconfronteerd met vage *passe-partout* formuleringen.

Verder stelt verwerende partij dat de vraag welke globale opleidingsdoelstellingen dan wel niet gehaald zijn, niet zou voorkomen in het intern beroep. Dat hoeft volgens verzoekster ook niet. Zij heeft in het intern beroep gemeld dat zij de globale doelstellingen heeft behaald. De interne beroepsinstantie meent dat dit niet het geval is, maar laat na aan te geven welke globale doelstellingen dan wel niet gehaald zouden zijn en verduidelijkt evenmin waarom dit niet het geval is. Ook in de antwoordnota volgt daaromtrent geen verduidelijking. Verwerende partij begrijpt blijkbaar niet wat van haar verwacht wordt als zij niet begrijpt waarom er in het verzoekschrift verwezen wordt naar diverse internationale aspecten van verschillende opleidingsonderdelen. De reden daartoe is nochtans eenvoudig: het internationale aspect is immers wel een globale doelstelling. Dit in tegenstelling tot *privaatrechtelijke* grensoverschrijdende conflicten, die volstrekt niet voorkomen in de globale doelstellingen. Verwerende partij stelt dat het resultaat van het vak IPR niet kan worden gecompenseerd door een ander vak, omwille van het “unieke karakter”. Enige verduidelijking betreffende dat unieke karakter is echter niet terug te vinden en wordt tegengesproken door lezing van de globale opleidingsdoelstellingen. Daarin wordt nergens melding gemaakt van de specifieke kennis over het internationaal *privaatrecht*. Verwerende partij legt dus ten onrechte alle nadruk op dit aspect van het vak, terwijl dit aspect niet terug te vinden is in de globale doelstellingen, domeinspecifieke of zelfs opleidingsspecifieke leerresultaten en terwijl verzoekster de doelstellingen die wél vereist zijn duidelijk heeft behaald. Het doorslaggevend/uniek karakter van IPR en de vermeende unieke band met de globale doelstellingen blijkt volgens verzoekster dus nergens uit en kan niet worden weerhouden.

Samengevat lijkt verwerende partij te menen dat verzoekster zich maar tevreden dient te stellen met de beweringen die de interne beroepsinstantie poneert. In tegenstelling tot wat verwerende partij beweert, wordt de motiveringsplicht in geval van betwisting echter ruim opgevat en dient verwerende partij wel degelijk een bevattelijke beslissing te nemen die verzoekster in staat stelt

de genomen beslissing te begrijpen. Ook de Raad van State oordeelt in vaste rechtspraak dat op het bestuur een ruimere motiveringsplicht rust wanneer de student een intern beroep instelt teneinde een preciezere verantwoording van de deliberatiebeslissing te bekomen.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op een schending van het *patere legem*-beginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat verwerende partij gebonden is door de voorschriften die zijzelf heeft vastgelegd met betrekking tot het verloop van proeven en examens. In artikel 114, §2 van het OER staat dat:

“De openbaarheid van het schriftelijk tentamen/examen wordt verzekerd door de student na elke examenperiode inzage in de kopij te verlenen gedurende een termijn van vijf kalenderdagen na bekendmaking van de resultaten overeenkomstig artikel 145-artikel 147 van dit reglement.”

Verzoekster heeft haar examen niet kunnen inkijken op de wijze die terug te vinden is in het OER. Na de afspraak die door haar professor werd afgezegd, kreeg verzoekster een e-mail met wat schriftelijke uitleg over haar behaalde resultaat. Dit staat niet gelijk aan het effectief inkijken van het afgelegde examen. Verwerende partij heeft haar eigen reglement geschonden en heeft het inzagerecht van verzoekster niet gerespecteerd.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster eerst op 6 oktober 2016 inzage en feedback heeft gekregen in het examen, nadat het verzoekschrift werd neergelegd. Verzoekster verbleef in het buitenland op het ogenblik dat de inzage in de examens na de tweede zittijd werd georganiseerd. Ten overvloede wijst verwerende partij er nog op dat verzoekster mondeling feedback heeft gekregen op 6 oktober 2016. Verzoekster geeft niet aan in welke mate een beweerd gebrek aan inzage haar rechten heeft geschonden, noch met betrekking tot de totstandkoming van het examencijfer, noch met betrekking tot haar rechten van verdediging tijdens de beroepsprocedure. Dit middel is dan ook kennelijk ongegrond.

Beoordeling van de middelen

De Raad behandelt vooreerst het tweede middel van verzoekster dat betrekking heeft op het cijfer van 7/20 voor het opleidingsonderdeel Internationaal Privaatrecht, waartegen verzoekster een (bewarend) intern beroep heeft ingesteld.

Verzoekster grieft dat het '*patere legem* beginsel' werd geschonden. Verweerder zou niet gehandeld hebben conform artikel 114 §2 van het OER (bijlage 2 van verweerder) dat betrekking heeft op het inzagerecht. Het middel betreft *in fine* de schending van de rechten van verdediging.

De Raad stelt vooreerst dat, voor zover het betrekking zou hebben op de inzage tijdens de eerste zittijdperiode, dit middel niet ontvankelijk is. Verzoekster heeft tegen deze beslissing na de eerste zittijd geen intern beroep ingesteld en inmiddels is er een nieuwe evaluatie gebeurd over het betreffende opleidingsonderdeel, met een nieuw cijfer tot gevolg.

De Raad onderzoekt dit middel verder wat de inzage na de tweede zittijd betreft.

De Raad wijst in eerste instantie op artikel II.277 van de Codex Hoger Onderwijs. Het bestuur van de onderwijsinstellingen treedt ten aanzien van de studenten op als bestuursinstantie wat de toepassing betreft van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. De regels van dit decreet verhinderen in principe dat de onderwijsinstelling beperkingen stelt aan de inzagemogelijkheden voor de studenten. Dit impliceert dat er dus ook inzage mag worden gevraagd na de vijfde dag na de bekendmaking van de resultaten, en ook vóór die datum. Wanneer er pas inzage wordt verleend na de vervalltermijn voor het intern beroep, dan moet de student de kans krijgen om in de loop van dat intern beroep nog alle bijkomende middelen op te werpen die kunnen volgen uit de effectieve kennisname van het dossier.

De Raad is van oordeel dat, om de rechten van verdediging te respecteren, in principe vereist is dat een student inzage heeft kunnen nemen van alle relevante stukken alvorens in het raam van het intern beroep een standpunt te kunnen innemen. De student moet alleszins in de mogelijkheid worden gesteld om tijdens de interne beroepsprocedure na inzage van de examenkopij alle relevante argumenten aan te vullen.

Artikel 114, §2 van het OER (stuk 2 van verweerder) bepaalt in die zin dat inzage moet worden gegeven in de kopij van een schriftelijk examen gedurende een termijn van vijf kalenderdagen na de bekendmaking van de resultaten.

Het betreffende artikel luidt:

“Artikel 114 (openbaarheid examens, inzagerecht en feedback)

(....)

§2. De openbaarheid van het schriftelijk tentamen/examen wordt verzekerd door de student na elke examenperiode inzage in de kopij te verlenen gedurende een termijn van vijf 5 kalenderdagen na bekendmaking van de resultaten overeenkomstig artikel 145-artikel 147 van dit reglement.

Elke faculteit bepaalt in haar aanvullend facultair onderwijs- en examenreglement hoe de inzage georganiseerd wordt.

De examinerator bewaart gedurende één jaar de schriftelijke kopijen.

§3. Met het oog op een pedagogisch verantwoorde begeleiding kan de student een toelichting vragen van de resultaten van tentamens en examens, en dit tot uiterlijk vijf kalenderdagen na de bekendmaking van de resultaten (vervaltermijn).”

Wat de inzage tijdens de tweede zitting betreft diende verzoekster normaliter conform artikel 114, §2 van het OER ten laatste op 14 september 2016 (proclamatie op 9 september 2016) een inzagemoment aangeboden te worden van haar examen vooraleer de interne beroepsprocedure moet worden opgestart. Uit het dossier blijkt echter dat het gebruikelijke inzagemoment pas is doorgegaan op 20 september 2016 (zie bijlage 8 van verweerder).

Verzoekster kon op dat moment niet aanwezig zijn (wegens geplande reis naar Azië van 15 september tot 27 september 2016). Doordat verweerder niet conform zijn eigen reglement een inzagedatum heeft vastgelegd, kon verzoekster in haar initieel verzoekschrift geen inhoudelijke bezwaren formuleren. Verzoekster heeft van haar kant wel de academische kalender gerespecteerd.

Verzoekster kon ook in eigen persoon tijdens het verloop van het intern beroep geen inzage meer hebben, om zodoende haar intern beroepschrift zo nodig aan te vullen. De Raad merkt in dit verband op dat het OER van verweerder een aanvulling van documenten tijdens het verloop van de interne procedure ook niet expliciet voorziet in haar procedure.

Verzoekster formuleert in haar intern beroepschrift van 14 september 2016 geen enkele inhoudelijke grief wat het cijfer van 7/20 betreft. Zij vraagt wel uitdrukkelijk om een inzage van het examen 'IPR'. Op de hoorzitting bevestigt haar raadsman, die verzoekster tijdens haar afwezigheid vertegenwoordigd heeft, blijkens de interne beroepsbeslissing dat verzoekster in de huidige stand geen inhoudelijke bezwaren formuleert wat deze evaluatie betreft.

De Raad stelt tot slot vast dat verzoekster uiteindelijk op haar verzoek (zie bijlage 9 van verwerende partij) een nieuw inzagemoment kreeg op 8 oktober 2016, na instelling van haar extern beroep.

Zoals bij elk rechtsmiddel zal verzoekster bij inroeping van de schending van de rechten van verdediging een persoonlijk en actueel belang moeten aantonen. Verzoekster blijkt herhaaldelijk te hebben verzocht om een inzage te krijgen van haar examen (op 21 augustus, op 6 september 2016 (zie bijlage 3 en 9 van verwerende partij). Verzoekster heeft op deze mail van 6 september 2016 blijkens het dossier ook geen antwoord gekregen. Verzoekster heeft in haar intern beroepschrift ook uitdrukkelijk voorbehoud geformuleerd wat de toekenning van het examencijfer betreft tot haar een inzagemoment werd verleend. Zij heeft in haar verzoekschrift ook gemeld dat zij wegens een geplande reis naar Azië afwezig was tot 27 september 2016 (normaliter zou zij op 1 oktober 2016 starten met haar baliestage).

De Raad is van oordeel dat verweerder niet conform zijn OER heeft gehandeld en dat hierdoor de rechten van verdediging werden geschonden, gezien er slechts mogelijkheid tot inzage was nadat de termijn voor het intern beroep was verstreken, met name op 20 september 2016. Op dat ogenblik was de interne beroepstermijn reeds verstreken en was het in principe niet meer mogelijk om nog inhoudelijke argumenten toe te voegen aan het intern beroepschrift. Dat verzoekster na deze reglementair bepaalde periode tussen 15 en 27 september 2016 een reis had gepland, kan haar in deze in het licht van de reglementering niet ten kwade worden genomen. Gezien verweerder zelf in de fout was gegaan door haar reglement niet na te leven bij het vaststellen van het inzagemoment en in het licht van het openbaarheidsdecreet, diende verweerder de beslissing op intern beroep uit te stellen tot nadat verzoekster effectief inzage had kunnen hebben van haar examen, met de mogelijkheid om haar argumenten aan te vullen. Het decreet (artikel II.294 §1 van de Codex Hoger Onderwijs) laat expliciet toe dat een beslissing op intern beroep ook kan genomen worden nadat de termijn van 20 kalenderdagen is verstreken, mits de student hiervan op de hoogte wordt gebracht. Verzoekster heeft er zeker

belang bij om dit examen inhoudelijk na te kijken. Zelfs ingeval zij 8/20 zou behalen in plaats van 7/20, kan dit mogelijk reeds impact hebben op de deliberatiebeslissing van verwerende partij.

Doordat verweerder een datum van inzage niet heeft aangeboden, terwijl dit zeer uitdrukkelijk en herhaaldelijk wordt gevraagd in het intern beroepschrift, heeft hij in het licht van zijn eigen vooropgestelde regels niet redelijk gehandeld en niet conform de vermelde regelgeving.

Uit het feit dat de raadsman van verzoekster blijkens verweerder tijdens de hoorzitting meldt thans het examencijfer niet te betwisten, kan niet afgeleid worden dat verzoekster niet langer een inzage wenst van haar examen en afstand doet van haar (bewarend) beroep wat het examencijfer betreft. De Raad stelt vast dat verzoekster in het extern beroepschrift nog steeds geen afstand heeft gedaan van haar (bewarend) beroep.

Doordat de inzage uiteindelijk slechts effectief plaats had op 8 oktober 2016, nadat de interne beroepsprocedure en ook de vervaltermijn voor het extern beroep was verstreken, heeft verzoekster geen enkele inhoudelijke grief over het examencijfer kunnen formuleren in haar intern beroep en evenmin voldoende inhoudelijk verweer kunnen voeren in het huidige extern beroep, dat is ingesteld op 5 oktober 2016.

Het middel is gegrond.

De Raad is van oordeel dat verzoekster in het licht van deze omstandigheden haar (bewarend) intern beroep ingesteld op 14 september 2016 wat het examencijfer voor IPR betreft, zo gewenst nog kan aanvullen met inhoudelijke grieven op basis van haar inzage op 8 oktober 2016 (ingeval deze effectief is doorgegaan) of nadat ze door de interne beroepsinstantie in kennis wordt gesteld van alle relevante gegevens. De interne beroepsinstantie zal vervolgens op basis van dit aanvullend beroepschrift een nieuwe beslissing nemen ten aanzien van verzoekster wat het toegekende examencijfer betreft en wat de mogelijkheid van een eventuele deliberatie betreft.

Het eerste middel van verzoekster heeft betrekking op een niet-afdoende motivering van de interne beroepsinstantie wat het verzoek tot deliberatie en het geslaagd verklaren voor de opleiding op basis van de globale doelstellingen betreft. De behandeling van dit middel is op dit ogenblik voorbarig, gezien het toegekende cijfer en meer bepaald de evaluatie wat het

litigieuze opleidingsonderdeel betreft nog niet definitief is vastgelegd zolang de beroepsprocedure loopt. Een nieuwe evaluatie van dit opleidingsonderdeel kan doorslaggevend zijn bij de beoordeling of verzoekster zich eventueel in de omstandigheden bevindt om gedelibereerd te worden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 30 september 2016.

2. De bevoegde instantie van verwerende partij neemt uiterlijk een week nadat verzoekster een aanvullend intern beroep heeft ingediend een nieuwe beslissing.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 21 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Henri Verhaaren bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest,

de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.336 van 21 november 2016 in de zaak 2016/504

In zake: Zahra NIKFARJAM
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Karel JANS
kantoor houdend te 3600 Genk
Jaarbeurslaan 17, bus 12
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: UNIVERSITEIT HASSELT
Woonplaats kiezend te 3500 Hasselt
Martelarenlaan 42

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 23 september 2016 waarbij het intern beroep van verzoekster ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 november 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat Karel Jans, die verschijnt voor de verzoekende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de biomedische wetenschappen’.

Op 3 september 2016 werd de herinschrijving van verzoekster in deze opleiding geweigerd, omwille van het niet voldaan hebben aan de bindende voorwaarden die haar werden opgelegd op 26 oktober 2015.

Verzoekende partij stelde op datum van 7 september 2016 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 23 september 2016 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst dat het opleggen van bindende voorwaarden niet meer kan worden aangevochten. Ze merkt hieromtrent wel op dat de door de studente gegeven interpretatie van artikel 3.3, lid 3 en 3bis foutief is. Ze benadrukt dat de examencommissie bij het opleggen van de bindende voorwaarden gebruik heeft gemaakt van artikel 3.3, lid 3. Volgens haar kan de redenering van de studente dat alle bindende voorwaarden in het examenreglement zouden moeten worden vermeld, alvorens zij kunnen worden opgelegd, niet worden gevolgd.

Verder stelt de interne beroepsinstantie vast dat, zelfs indien geen rekening wordt gehouden met de uitslag van het opleidingsonderdeel ‘Biofysica’ – dat in het academiejaar 2015-2016 het opleidingsonderdeel ‘Metabolismen’ vervangt –, studente evenmin aan de bindende voorwaarden zou hebben voldaan. Volgens haar is er aldus geen oorzakelijk verband tussen het niet behalen van de bindende voorwaarden en het feit dat de studente maar twee examenkansen heeft gekregen voor het bewuste vak. De interne beroepsinstantie merkt op dat het opleggen van bindende voorwaarden geldt voor alle voor dat academiejaar opgenomen studiepunten/opleidingsonderdelen, en dus ook voor nieuwe opleidingsonderdelen die voor het eerst worden opgenomen (zoals ‘Biofysica’ in het geval van de studente). Ze benadrukt dat, indien de studente dit onredelijk had gevonden, zij deze studievoortgangsbeslissing in oktober 2015 had moeten aanvechten. Waar de studente verwijst naar de wijziging van het gewicht/aantal studiepunten dat aan een opleidingsonderdeel wordt toegekend, is de interne beroepsinstantie van oordeel dat het aan de studente was om – hiermee rekening houdend – bepaalde opleidingsonderdelen wel of niet op te nemen in haar studietraject, zodat zij zelf de zwaarte van de studies in de hand had. Volgens de interne beroepsinstantie had een studietraject van 56 studiepunten binnen een academiejaar haalbaar moeten zijn.

Vervolgens stipt de interne beroepsinstantie aan dat de studente in 2015-2016 56 studiepunten opnam, waarvan ze 32 studiepunten heeft behaald. Dit is een studierendement van 57%. Ze verduidelijkt dat van de opleidingsonderdelen die niet met succes werden afgerond, er twee hoofdvakken zijn van elk 10 studiepunten. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat, hoewel het studierendement vooruit gaat (14-15: 15%), deze vooruitgang niet als voldoende kan worden beschouwd om een herinschrijving in de opleiding biomedische wetenschappen toe te laten.

Ten slotte stelt de interne beroepsinstantie vast dat de studente, ondanks de aangehaalde medische problematiek, waarvoor zij begrip kan opbrengen, aan de examens van de tweede examenkans in augustus en september 2016 heeft deelgenomen, en zelfs een score van 15/20 heeft behaald voor het opleidingsonderdeel functioneel morfologie.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 26 september 2016 alsook bij aangetekend schrijven van 26 september 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 oktober 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekster beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 3.3.3, artikel 3.3.3bis en artikel 5.3.1 van de Examenregeling en artikel II.201, §1, 9° en 10° Codex Hoger Onderwijs, alsook op de schending van het motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat artikel 3.3.3bis een nadere specificering is van artikel 3.3.3 van de Examenregeling. Volgens haar is dit artikel, bij gebrek aan specifieke bepaling, van

onmiddellijke toepassing vanaf juni 2015, zodat dit zeker van toepassing is op de beslissing van september 2015 waarbij aan verzoekster bindende voorwaarden worden opgelegd. Ze stipt aan dat de haar opgelegde voorwaarden betrekking hebben op academiejaar 2015-2016, terwijl artikel 3.3.3bis uitdrukkelijk bepaalt dat bindende voorwaarden pas ten vroegste in academiejaar 2016-2017 kunnen worden opgelegd. Bovendien zijn de haar opgelegde bindende voorwaarden in strijd met de mogelijke voorwaarden die in artikel 3.3.3bis worden bepaald.

Vervolgens verwijst verzoekster naar artikel 201, §1, 9° en 10° van de Codex Hoger Onderwijs, waarin wordt bepaald dat het diplomacontract de maatregelen van studievoortgangsbewaking en, in voorkomend geval, de bindende voorwaarden, moet vermelden. Volgens haar moeten de mogelijke bindende voorwaarden dus voorafgaandelijk reglementair zijn opgenomen, hetgeen enkel is gebeurd in artikel 3.3.3bis van de Examenregeling. Verzoekster is dan ook van oordeel dat de bindende voorwaarden in strijd zijn met de Examenregeling en de Codex Hoger Onderwijs, en dat zij bijgevolg niet de basis kunnen vormen voor een weigering tot herinschrijving.

Verzoekster merkt verder op dat verwerende partij op grond van 5.3.1 van de Examenregeling overigens enkel de mogelijkheid, doch niet de plicht heeft om haar verdere inschrijving te weigeren. Zo hebben zowel de examencommissie als de interne beroepscommissie een ruime appreciatiemarge om verzoekster al dan niet her in te schrijven. Verzoekster stipt aan dat noch in de beslissing van 3 september 2016, noch in de beslissing van 23 september 2016 wordt gemotiveerd waarom haar herinschrijving werd geweigerd op basis van artikel 5.3.1 van de Examenregeling.

Ten slotte stelt verzoekster dat de bindende voorwaarden onredelijk streng zijn. Als zij zou zijn geslaagd voor alle opleidingsonderdelen, behalve voor het opleidingsonderdeel ‘Jaarwerkstuk’ van het tweede bachelorjaar, zou ze immers niet hebben voldaan aan de bindende voorwaarden. Volgens haar was het opleggen van de bindende voorwaarden manifest onwettig.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de bindende voorwaarden van verzoekster, die werden opgelegd op basis van art. 3.3.3 OER, correct werden vermeld op het diplomacontract dat verzoekster afsloot met de UHasselt. Ze merkt op dat het nooit de bedoeling is geweest om art. 3.3.3bis OER in de plaats te laten treden van art. 3.3.3 OER. Ze benadrukt dat het een specifieke aanvulling voor eerste bachelorstudenten betreft, voor wie op instellingsbreed niveau bindende voorwaarden werden afgesproken ter bevordering van de studievoortgang.

Verwerende partij stipt aan dat deze bindende voorwaarden een jaar op voorhand werden aangekondigd in het OER, om de studenten voldoende voor te bereiden op deze aanpak. Ze verduidelijkt dat voor alle andere studenten, alsook voor studenten eerste bachelor die opleidingsonderdelen moeten hernemen en <60% studierendement behaalden in 2014-2015, het in 2015-2016 mogelijk bleef om op basis van art. 3.3.3 OER bindende voorwaarden op te leggen.

Vervolgens stelt verwerende partij dat de examencommissie terecht bindende voorwaarden, op basis van art. 3.3.3 OER, heeft gekoppeld aan de herinschrijving van verzoekster, vermits verzoekster in 2014-2015 een zeer laag studierendement van 15% behaalde. Ze merkt op dat de examencommissie zelf kan bepalen welke bindende voorwaarden worden opgelegd. Volgens haar verplichtten noch de Codex Hoger Onderwijs, noch het OER 2015-2016 de examencommissie om bepaalde specifieke, op voorhand bekendgemaakte bindende voorwaarden wel of niet op te leggen voor het academiejaar 2015-2016. De krijtlijnen waaraan een examencommissie zich dient te houden, liggen wel vast en volgens verwerende partij heeft zij zich daaraan gehouden.

Verder wijst verwerende partij erop dat de vaststelling dat verzoekster niet had voldaan aan haar bindende voorwaarden de motivering van de weigering vormt. Bovendien werden de consequenties van het niet behalen van de bindende voorwaarden reeds bij het opleggen ervan vermeld. Verwerende partij stipt aan dat de examencommissie niet in kennis was gesteld van de medische overmachtssituatie waarop verzoekster zich voor de interne beroepscommissie beriep, noch van andere omstandigheden die het haar onmogelijk zouden hebben gemaakt om de bindende voorwaarden te behalen. Volgens haar had verzoekster meermaals de kans om de examencommissie hierover in te lichten, vermits alle studenten met een laag studierendement tijdens het academiejaar werden gecontacteerd door de studieloopbaanbegeleider. Verzoekster is hierop evenwel niet ingegaan, maar nam wel zelf contact op met de studieloopbaanbegeleider van de opleiding nadat haar e-mail van 12 mei 2016 aan de voorzitter van de examencommissie onbeantwoord bleef. Tijdens twee gesprekken met de studieloopbaanbegeleider heeft verzoekster, volgens verwerende partij, niet aangegeven niet te kunnen voldoen aan de bindende voorwaarden.

Ten slotte wil verwerende partij nog opmerken dat verzoekster in de eerste plaats zelf verantwoordelijk is voor de samenstelling van haar curriculum. Zo was ze geenszins verplicht

om een opleidingsonderdeel uit het tweede bachelorjaar op te nemen, wel integendeel. Ze is van oordeel dat de bindende voorwaarden niet waren opgelegd om verzoekster te verplichten studievoortgang te boeken in en te focussen op het eerste deliberatiepakket, zodat zij in haar bisjaar ten minste het eerste bachelorjaar zou hebben afgerond.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat de argumentatie van verwerende partij dat art. 3.3.3bis van de Examenregeling enkel reeds in de Examenregeling werd opgenomen “*om de studenten voor te bereiden op de aanpak*” zowel *de facto* als *de iure* geen steek houdt. Volgens haar is art. 3.3.3bis wel degelijk van onmiddellijke toepassing en specificeert het expliciet dat bindende voorwaarden pas ten vroegste kunnen worden opgelegd in academiejaar 2016-2017. Verder is ze van oordeel dat een diplomacontract een inschrijving is voor een opleiding met het oog op het behalen van een diploma of getuigschrift, zoals een inschrijving voor de opleiding bachelor in de Biomedische Wetenschappen. Volgens haar is ze haar diplomacontract aangegaan op het ogenblik van haar eerste inschrijving voor het academiejaar 2014-2015, zodat de voorwaarden die worden bepaald in een beslissing van de examencommissie van 26 oktober 2015 geen deel uitmaken van het diplomacontract. Ten slotte stipt verzoekster nog aan dat verwerende partij nog steeds haar appreciatiemarge die ze had, ondanks dat de resultaten van verzoekster niet aan de bindende voorwaarden beantwoordden, ontkent.

B. Tweede middel

Verzoekster beroept zich in een tweede middel op de schending van het redelijkheidsbeginsel, het beginsel van de fair play en het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt vooreerst dat er geen rekening werd gehouden met de curriculumwijziging. Ze verduidelijkt dat het opleidingsonderdeel ‘Metabolisme’ in het academiejaar 2014-2015 tot de 1ste bachelor Biomedische Wetenschappen behoorde. Dit opleidingsonderdeel werd in het academiejaar 2015-2016 evenwel vervangen door het opleidingsonderdeel ‘Biofysica’. Verzoekster benadrukt dat zij hierdoor op ‘Biofysica’ al diende te slagen na twee examenkansen. Volgens haar is dit bijzonder onredelijk, vermits artikel 5.3.2 van de Examenregeling bepaalt dat een student pas een verdere inschrijving kan worden geweigerd indien hij niet geslaagd is na vier examenkansen voor een bepaald opleidingsonderdeel. De curriculumwijziging had ook nog tot gevolg dat het aantal studiepunten voor andere opleidingsonderdelen waarop verzoekster na het academiejaar 2014-2015 nog niet was

geslaagd wordt verhoogd, vermits aan het opleidingsonderdeel ‘Biofysica’ minder studiepunten worden toegekend dan voorheen aan het opleidingsonderdeel ‘Metabolisme’. Verzoekster stipt aan dat het voor haar bijgevolg moeilijker is geworden om zich in de voorwaarden van deliberatie te bevinden, zodat er dan ook minstens had moeten worden voorzien in overgangsmaatregelen.

Daarnaast is verzoekster van oordeel dat het kleine verschil tussen al dan niet tolereerbare tekorten onredelijk grote gevolgen heeft. Ze verkeert immers net niet in de voorwaarden van de tolereerbare onvoldoendes in de zin van artikel 4.2.1 van de Examenregeling, vermits ze – ‘Biofysica’ buiten beschouwing gelaten – zowel op het opleidingsonderdeel ‘Celfysiologie’ als op het opleidingsonderdeel ‘Genetica en genomica’ een score van 9/20 heeft behaald. Ze merkt op dat als ze op het examen van het opleidingsonderdeel ‘Celfysiologie’ één meerkeuzevraag meer correct had beantwoord, ze een 10 zou hebben behaald en het tekort voor ‘Genetica en genomica’ zou zijn getolereerd. Volgens haar is het opmerkelijk te noemen dat het voor haar “alles of niets” betreft, en dat er geen middenweg – met name het hernemen van alle opleidingsonderdelen waarop een onvoldoende werd gescoord, aangevuld met opleidingsonderdelen van het tweede bachelorjaar – mogelijk is.

Vervolgens stelt verzoekster vast dat er geen rekening wordt gehouden met de geboekte studievoortgang. Ze benadrukt dat haar resultaten gedurende het academiejaar 2015-2016 opmerkelijk beter waren dan de resultaten van het academiejaar 2014-2015. Ze stipt ook aan dat het wel meer voorkomt dat een generatiestudent een gebrek aan maturiteit vertoont wanneer die voor de eerste maal in het hoger onderwijs terechtkomt en geen goede resultaten behaalt. Volgens verzoekster blijkt uit de opmerkelijke vooruitgang dat zij wel degelijk de capaciteiten heeft om de studie voort te zetten. Ze wijst er ook op dat ze reeds een opleidingsonderdeel van de tweede bachelor succesvol heeft afgelegd.

Ten slotte stipt verzoekster aan dat er medische redenen zijn waardoor zij niet haar volle potentieel heeft kunnen benutten gedurende de tweede zittijd van het academiejaar 2015-2016. Ze stelt dat het niet meer dan redelijk is dat goed bestuur inhoudt dat er rekening wordt gehouden met de medische problematiek van een studente die net niet-tolereerbare onvoldoendes heeft behaald, die uit een kansarm gezin komt en aan wie een dermate drastische beslissing werd bekendgemaakt. Volgens haar houdt de argumentatie dat er geen rekening zou moeten worden gehouden met de medische problematiek omdat zij een 15/20 behaalde op het

opleidingsonderdeel ‘Functionele morfologie’ overigens geen steek, vermits zij zonder medische problematiek uiteraard zowel nog beter had kunnen studeren, als nog beter had kunnen presteren.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster er ten onrechte vanuit gaat dat de examencommissie en de interne beroepscommissie geen rekening hebben gehouden met het door haar aangebrachte argument inzake de curriculumwijziging. Ze benadrukt dat de commissie vaststelde dat de curriculumwijzigingen vooral naamswijzigingen van opleidingsonderdelen betroffen en dat de wijziging van de leerinhoud van de eerste bachelor in het algemeen zeer klein was. Volgens haar kon dit een herinschrijving in de opleiding niet verantwoorden, vermits verzoekster het jaar voordien – op enkele studiepunten na – hetzelfde programma volgde. Verwerende partij wijst erop dat de curriculumwijziging een omstandigheid is die voor alle studenten met een laag studierendement in 2014-2015 speelt, zodat verzoekster op geen enkele manier benadeeld is tegenover haar medestudenten.

Verwerende partij stipt aan dat er wel degelijk een overgangscurriculum was voorzien. Zo werd aan studenten die meer dan 42 studiepunten behaalden uit het eerste deliberatiepakket in 2014-2015 aangeboden om hun opleiding verder te zetten in het oude traject. Studenten die minder behaalden, waaronder verzoekster, werden in het nieuwe traject ingeleid, met behoud van hun credits die werden verworven onder het oude curriculum. Verwerende partij verduidelijkt dat de impact op de leerinhoud voor de opleidingsonderdelen ‘Celfysiologie’ en ‘Genetica en genomica’ bovendien minimaal was. In 2014-2015 maakten deze opleidingsonderdelen immers ook al deel uit van het curriculum (onder andere namen) ter waarde van 16 studiepunten. In 2015-2016 tellen deze vakken samen mee voor 20 studiepunten. Het verschil ligt vooral in de extra zelfstudieopdrachten die studenten moesten maken. Daarnaast erkent verwerende partij dat het opleidingsonderdeel ‘biofysica’ verplaatst werd naar het eerste deliberatiepakket, waardoor verzoekster dit in 2015-2016 voor de eerste keer opnam. Ze benadrukt dat verzoekster, ongeacht dit opleidingsonderdeel, niet had voldaan aan de bindende voorwaarden. Verwerende partij is ook van mening dat er geen absoluut ‘recht’ is op vier examenkansen per opleidingsonderdeel onder diplomacontract alvorens een student kan worden geweigerd voor herinschrijving in dezelfde opleiding.

Verder is verwerende partij het niet eens met de stelling dat verzoekster ‘nipt’ tekort schiet in het behalen van de bindende voorwaarden. Verzoekster is immers nog steeds niet geslaagd voor

een derde (24) van de te behalen studiepunten in het eerste deliberatiepakket en zij heeft 3 studiepunten in het tweede deliberatiepakket behaald. Volgens verwerende partij is deze studievoortgang te laag voor een student die alle examenkansen gedurende twee academiejaren in dezelfde opleiding heeft kunnen benutten. Verwerende partij stelt dat het feit dat de tekorten eerder klein zijn minder relevant is dan het aantal studiepunten dat ze vertegenwoordigen binnen het eerste deliberatiepakket. Volgens haar blijkt hieruit immers dat verzoekster een normale studiebelasting van om en bij de 60 studiepunten niet kan verwerken binnen een academiejaar, zelfs wanneer zij opleidingsonderdelen voor een tweede maal opneemt. Verwerende partij is ook van oordeel dat verzoekster een redelijk aantal examenkansen heeft gehad om dit eerste deliberatiepakket succesvol af te ronden, doch zij is hierin niet geslaagd.

Ten slotte stelt verwerende partij dat zij voldoende rekening heeft gehouden met de medische problematiek. Het bijgebrachte medische attest vermeldt dat studeren in de tweedekans periode *‘moeilijk zo niet, onmogelijk was’* omwille van *‘spanningsproblemen, slaapstoornissen, huilbuien, concentratiestoornis en hyperventilatie’*. Verwerende partij stipt aan dat elke student wiens inschrijving aan bindende voorwaarden is onderworpen in een tweede examenkansperiode te kampen krijgt met de nodige stress. Ze stelt verder dat de arts verzoekster tevens aanbeveelt om *‘psychologische ondersteuning’* te zoeken. Verwerende partij verduidelijkt dat de interne beroepscommissie van mening was dat dit attest te vaag was en bovendien zelf twijfel liet bestaan over ‘hoe’ moeilijk/onmogelijk het voor verzoekster was om aan de bindende voorwaarden te voldoen. Evenmin werd enig bewijs bijgebracht dat verzoekster de raad van de arts had opgevolgd en psychologische ondersteuning had gezocht om zo de moeilijkheden aan te pakken. Verwerende partij merkt op dat de interne beroepscommissie inderdaad heeft moeten vermelden dat verzoekster, ondanks de aangehaalde medische problemen, toch een 15/20 behaalde voor ‘functionele morfologie’. Voor twee van de andere drie herexamens gaat verzoekster er bovendien op vooruit. Verwerende partij verduidelijkt dat de omstandigheden het aldus mogelijks moeilijker, maar niet onmogelijk hebben gemaakt om aan de bindende voorwaarden te voldoen.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat een inleiding in het nieuwe traject geen overgangsmaatregel is. Daarnaast stipt ze aan dat er enerzijds wordt aangehaald dat er wel degelijk rekening werd gehouden met haar medische problematiek, terwijl anderzijds wordt opgemerkt dat de interne beroepscommissie van mening was dat het bijgebrachte attest te vaag

was. Ze benadrukt dat ze tijdens de hoorzitting heeft toegelicht dat ze nog in behandeling is bij een psychiater.

Beoordeling van beide middelen samen

Verzoekster schreef zich in het academiejaar 2014-2015 voor de eerste maal in als generatiestudent in de opleiding ‘Bachelor in de biomedische wetenschappen’. Zij wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven voor deze opleiding in het academiejaar 2016-2017.

Verzoekster roept samengevat volgende concrete grieven in:

- De opgelegde bindende voorwaarden gaan in tegen de examenregeling;
- De bestreden beslissing houdt geen rekening met de curriculumwijziging;
- Het kleine verschil tussen al dan niet tolereerbaar heeft onredelijk grote gevolgen;
- Er wordt geen rekening gehouden met de geboekte studievoortgang;
- Medische redenen waardoor verzoekster niet haar volle potentieel heeft kunnen benutten.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een studievoortgangsmaatregel betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden voor diplomastudenten gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).⁸ Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Nieuw, door de wijziging bij OD XXV, is dat de grens wordt verlegd van 50% naar 60% en dat voorliggende bepaling instellingsoverschrijdend kan werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden ingeschreven.

In het betreffende artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijks zal gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van een student.

De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform het decreet en de reglementaire bepalingen heeft gehandeld. In het academiejaar 2014-2015 viel verzoekster nog steeds onder de oude regelgeving. Conform hiermee bepaalde de examencommissie dat verzoekster in uitvoering van artikel 3.3 van het OER bij een volgende inschrijving moet voldoen aan bepaalde bindende voorwaarden, vermits zij geen 50% van de opgenomen studiepunten behaalde.

Uit het dossier blijkt dat deze bindende voorwaarden duidelijk werden opgenomen in het studievoortgangsbesluit van de examencommissie en dat deze aan verzoekster werden

⁸ **Art. II.246. §1:** “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:

1° indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

(§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)

§2 (...).

meegedeeld bij aanvang van het academiejaar 2015-2016 in haar studiecontract. In het besluit staat ook duidelijk vermeld dat ingeval verzoekster deze bindende voorwaarden niet volbrengt, zij het volgende academiejaar wordt geweigerd.

De aan verzoekster opgelegde bindende voorwaarden waren de volgende:

- *“De student mag in academiejaar 2015-2016 maximaal voor 60 SP inschrijven;*
- *De student dient examen af te leggen over alle opleidingsonderdelen waarvoor hij geen creditbewijs behaalde in het eerste deliberatiepakket (art. 5.1.3);*
- *De student moet slagen voor het eerste deliberatiepakket in 2015-2016 (*);*
- *Indien de student opleidingsonderdelen uit het tweede deliberatiepakket opneemt, dient de student voor dit pakket minimaal 60% studierendement te behalen.*

() Voor heroriënteringsstudenten uit eigen of andere instelling die in de opleiding voor de eerste maal deze opleidingsonderdelen opnemen: De student dient minimaal 60% studierendement te behalen voor het eerste deliberatiepakket in 2015-2016 (en eventueel: , waarvan credits voor volgende opleidingsonderdelen: te bepalen door examencommissie)*

() Indien – wegens faciliteiten of overmacht – geen volledig programma in het eerste deliberatiepakket wordt opgenomen, dan is de richtlijn van [de] gewijzigde bindende voorwaarde: De student dient voor alle opgenomen opleidingsonderdelen in het eerste deliberatiepakket een credit te behalen of cijfers te behalen die voldoen aan de tolerantiereregels in het eerste deliberatiepakket.”.*

De Raad stelt vast dat verzoekster de haar opgelegde bindende voorwaarden niet heeft betwist. Conform het besluit van de examencommissie en in uitvoering van artikel 3.3 van het OER werd het einde van academiejaar 2015-2016 de verdere inschrijving vervolgens geweigerd, omdat verzoekster niet heeft voldaan aan de bindende voorwaarden die haar werden opgelegd na afloop van het voorgaand academiejaar.

De Raad treedt verwerende partij bij dat het artikel 3.3.3bis van het OER nog niet van toepassing is op de situatie van verzoekster. Deze reglementering betreft de uitvoering van de vernieuwde regelgeving en kan pas worden toegepast op de eerstejaarsstudenten die starten in het academiejaar 2015-2016, met gevolgen voor het academiejaar nadien. Dit volgt logischerwijze uit de graduele opbouw van het artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs. Het principe van artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs houdt juist in dat de student tijdig in zijn studiecontract, met name tijdens het voorgaande academiejaar, op de hoogte wordt gebracht van de concrete voorwaarden die hem op bindende wijze worden opgelegd, op basis waarvan

hij vervolgens het academiejaar nadien kan worden geweigerd. Dit impliceert in geen geval dat aan studenten die reeds vroeger waren ingeschreven geen bindende voorwaarden kunnen worden opgelegd op basis van artikel 3.3 van het OER, in uitvoering van artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs.

Het is belangrijk dat studenten die niet akkoord gaan met een bindende voorwaarde dit reeds aankaarten op het ogenblik van het ‘opleggen’ van deze voorwaarde, zo niet wordt deze beslissing in principe definitief. Dit impliceert het aanvaarden van deze opgelegde voorwaarde. Het bindend karakter heeft tot gevolg dat het niet voldoen aan deze voorwaarde in principe *in se* een weigering van inschrijving het academiejaar nadien kan verantwoorden, tenzij er uitzonderlijke omstandigheden worden ingeroepen die kunnen verantwoorden waarom de student het afgelopen academiejaar niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen.

Verzoekster heeft *in casu* de reglementair opgelegde bindende voorwaarden niet aangevochten waardoor deze in principe een definitief karakter hebben gekregen. *Prima facie* kon verwerende partij verzoekster een volgende inschrijving in de opleiding Bachelor in de biomedische wetenschappen in academiejaar 2016-2017 weigeren, vermits verzoekster niet voldeed aan deze opgelegde voorwaarden.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet en haar OER heeft gehandeld. De bindende voorwaarden werden immers correct opgelegd, aangezien verzoekster niet voldeed aan de vooropgestelde studie-efficiëntie. De inhoud van de bindende voorwaarden werd niet betwist en werd ook op gepaste wijze aan verzoekster bekendgemaakt via een besluit van de examencommissie, dat werd opgenomen in haar studiecontract (zie bijlage B van verwerende partij).

De Raad onderzoekt hierna of de weigering van inschrijving als gevolg van het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarden, *in casu* in het licht van de door verzoekster ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich het afgelopen academiejaar bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschonen waarom verzoekster niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de intern beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een studievoortgangsmaatregel, rekening moet worden gehouden met de door verzoekster geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoekster in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

De Raad leest in het dossier dat de verwerende partij deze aangebrachte persoonlijke omstandigheden in het kader van het intern beroep heeft onderzocht en heeft geoordeeld dat deze niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien.

De Raad neemt bij de besluitvorming in deze zaak hiernavolgende vaststellingen en overwegingen in beraad:

- Ter zitting blijkt dat verzoekster bij het opleggen van de bindende voorwaarden bij aanvang van het academiejaar 2015-2016 nog niet op de hoogte was van de concrete inhoud van het vernieuwde studieprogramma van het eerste deliberatiepakket, waarvoor zij volledig diende te slagen. Uit het dossier blijkt het tegendeel niet. Verzoekster kon derhalve op dat ogenblik nog geen correcte inschatting maken van de zwaarte van de opgelegde bindende voorwaarden;
- In het vernieuwde curriculum van het eerste deliberatiepakket – waarvoor verzoekster volledig diende te slagen – werd een nieuw opleidingsonderdeel opgenomen, met name: ‘Biofysica’. Dit opleidingsonderdeel vervangt het opleidingsonderdeel ‘Metabolisme’, dat tijdens het academiejaar 2014-2015 in het eerste deliberatiepakket was opgenomen. Verzoekster behaalde voor ‘Biofysica’ een score van 8/20 . Dit opleidingsonderdeel werd inhoudelijk door verzoekster als zwaar bestempeld. Als gevolg van deze curriculumwijziging wijzigde eveneens het aantal studiepunten in andere opleidingsonderdelen van het eerste deliberatiepakket die behouden bleven;
- Uit het dossier blijkt niet dat verzoekster in het kader van de studiebegeleiding op de mogelijke impact van de curriculumwijziging op haar bindende voorwaarden werd gewezen;
- Aan alle studenten die studeren met een examencontract of een creditcontract (artikel 5.3.2 van het OER) wordt in de reglementering van verwerende partij algemeen toegestaan dat zij ten minste kunnen ‘bissen’ voor een opleidingsonderdeel (dat wil zeggen dat zij vier examenkansen kunnen benutten alvorens hiervoor de inschrijving wordt geweigerd);

- De Raad stelt ook vast dat in de opgelegde bindende voorwaarden voor diplomacontractstudenten onrechtstreeks ook rekening wordt gehouden met dit principe (het feit dat opleidingsonderdelen nieuw zijn), met name voor heroriënteerders die de studie-efficiëntie het vorige academiejaar niet hebben behaald en “*die in de opleiding voor de eerste maal deze opleidingsonderdelen opnemen*”. Voor deze studenten wordt de opgelegde bindende voorwaarde immers versoepeld.⁹ Zij moeten slechts voor 60% van het eerste deliberatiepakket slagen, en niet voor het gehele pakket. Een verklaring voor deze minder strenge benadering is dat deze studenten een nieuw curriculum dienen te volgen (zie bijlage B van verwerende partij);
- De Raad stelt vast dat verzoekster door het gewijzigde curriculum voor het betreffende opleidingsonderdeel – ‘Biofysica’ – slechts twee examenkansen heeft kunnen benutten. Dit impliceert *in fine* dat verzoekster, door het opleggen van deze bindende voorwaarde, zwaardere studievoortgangsregels worden opgelegd in vergelijking met andere eerstejaarsstudenten in opleidingen waar het curriculum niet wordt gewijzigd enerzijds, en ook in vergelijking met heroriënteerders die niet hebben voldaan aan de studie-efficiëntieregel. De Raad stelt in dit verband vast dat artikel II.246, §1, 1° van de Codex Hoger Onderwijs expliciet bepaalt dat: “*Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.*”. De decreetgever heeft hiermee een duidelijke zorg geuit. Het slechts toestaan van twee examenkansen per opleidingsonderdeel – wat voor verzoekster geldt als gevolg van de samenhang van de aan haar opgelegde bindende voorwaarden en het gewijzigde curriculum – terwijl in de praktijk studenten doorgaans wordt toegestaan om te bissen voor een opleidingsonderdeel, is *an sich* geen evaluatie-/deliberatiecriterium dat decretaal niet is toegestaan, maar betreft in het algemeen wel een zwaardere studievoortgangsregel dan wat normaliter aan studenten die niet slagen voor het eerste deliberatiepakket wordt opgelegd;
- De Raad stelt vast dat de wijziging van het curriculum, wat de toepassing van de deliberatiecriteria betreft, ook gevolgen kan hebben. Het gewicht dat aan bepaalde opleidingsonderdelen wordt gekoppeld, wordt namelijk gewijzigd. Hierdoor kunnen de deliberatieregels (toegestane toleranties (*in casu* maximaal 12 studiepunten)) *in concreto* veranderen. Ook dit kan een impact hebben op het voldoen aan de bindende

⁹ (*) Voor heroriënteringsstudenten uit eigen of andere instelling die in de opleiding voor de eerste maal deze opleidingsonderdelen opnemen: De student dient minimaal 60% studierendement te behalen voor het eerste deliberatiepakket in 2015-2016.

voorwaarden. Het is daarom bijzonder belangrijk dat op het ogenblik van het opleggen van de bindende voorwaarden er voldoende zicht is op de curriculumwijziging, of dat ten minste bij de toepassing ervan rekening wordt gehouden met deze bijzondere omstandigheid. De decreetgever heeft ook zijn zorg verwoord in artikel II.225, §4 van de Codex Hoger Onderwijs wat wijzigingen van het curriculum betreft en de mogelijke gevolgen hiervan op de studiepunten die studenten reeds hebben verworven.¹⁰ Ook in het kader van studievoortgangsbewaking is het belangrijk dat er voldoende aandacht naar de impact op opgelegde studievoortgangsmaatregelen gaat ingeval er van het ene academiejaar naar het andere plotse curriculumwijzigingen worden doorgevoerd, zonder hiervoor in overgangsbepalingen te voorzien of zonder dit op te vangen in de studievoortgangsbegeleiding van de student;

- De Raad stelt ook vast dat verzoekster voor opleidingsonderdelen waarvoor ze in academiejaar 2015-2016 slaagt goede prestaties heeft neergezet (15/20, 13/20 en 12/20). Zij slaagde ook reeds voor één opleidingsonderdeel, 'Jaarwerkstuk', uit het tweede deliberatiepakket (11/20);
- De Raad stelt vast dat verzoekster, als het opleidingsonderdeel 'Biofysica' buiten beschouwing wordt gelaten, slechts zeer nipt niet in aanmerking komt voor toleranties (zij behaalde tweemaal 9/20);
- De Raad stelt ook vast dat de medische omstandigheden waarin verzoekster studeerde niet optimaal waren en dat zij naar de toekomst toe de nodige stappen heeft genomen om haar psychologisch te laten begeleiden.

De verstrengde criteria als gevolg van een curriculumwijziging waarvan verzoekster op het ogenblik van het opleggen van de bindende voorwaarden niet echt de impact kon inschatten, in samenlezing met de goede studievoorgang en de bijzondere omstandigheden waarbinnen verzoekster zich bevond, maken dat verzoekster naar het oordeel van de Raad afdoende aantoont dat de situatie waarin zij verkeerde het niet slagen voor de bindende voorwaarden in voldoende mate heeft verschoond, zodat het de Raad onredelijk voorkomt dat verzoekster een verdere inschrijving in het studieprogramma wordt geweigerd.

¹⁰ **Art. II.225. §4:** "De hogeronderwijsinstellingen garanderen dat een student bij aanpassingen aan het curriculum zijn reeds verworven studiepunten kan valideren binnen het vernieuwde studieprogramma. De instellingen voorzien hiertoe in de noodzakelijke overgangsmaatregelen in het onderwijs- en examenreglement als vermeld in artikel II.222, 13°." (ing. bij Vereenvoudigingsdecreet, art. 16, inw. AJ 2014-2015).

Het is vervolgens aan verwerende partij om een nieuwe studievoortgangsbeslissing te nemen, waarbij zij vanzelfsprekend binnen de contouren van haar reglementering en, meer specifiek, ingaand op de concrete situatie van verzoekster, die het academiejaar ook pas later kan starten, aangepaste voorwaarden kan koppelen.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 23 september 2016.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 1 december 2016 een nieuwe beslissing nemen, rekening houdend met de hierboven vermelde overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 21 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Henri Verhaaren bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest,

de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.320 van 17 november 2016 in de zaak 2016/521

In zake: Stefan LUKANOV
Woonplaats kiezend te Sofia (Bulgarije)
Oboriste Street 82-84

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Alain François en advocaat Allan Magerotte
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 22 september 2016 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 november 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Allan Magerotte, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding Master of Science in management science.

Op 9 september 2016 werd de herinschrijving van verzoeker in de Master of Science in management science voor het academiejaar 2016-2017 geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 13 september 2016 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 22 september 2016 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie verwijst vooreerst naar artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs alsook naar artikel 153 van het OER 2015-2016. Ze stelt dat de student, middels rechtstreekse afgifte op het secretariaat van de faculteit, een verzoekschrift indiende bij de voorzitter van de betrokken beroepsinstantie. Deze rechtstreekse afgifte wordt gelijkgesteld met de formaliteit van het aangetekend schrijven. De interne beroepsinstantie stelt evenwel vast dat het verzoekschrift niet is ondertekend door de student, hetgeen een schending inhoudt van de door het onderwijs- en examenreglement 2015-2016 op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven vormen. Zij verwijst nog naar de rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen volgens dewelke de ondertekening door de verzoeker een substantiële formaliteit is. Het beroep is onontvankelijk.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 3 oktober 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 4 oktober 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of de interne beroepsinstantie dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de grond van de zaak onderzocht.

V. De middelen

A. Enig middel

De verwerende partij heeft bij beslissing van 22 september 2016 het intern beroep onontvankelijk verklaard wegens de niet-ondertekening van het intern beroepsschrift. De Raad dient na te gaan of de beslissing van 22 september 2016 terecht het intern beroep als onontvankelijk heeft verklaard.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de uitspraak is gebaseerd op een niet fysiek aangeleverde brief aan de voorzitter van de betrokken instantie. In dit geval moet er volgens hem rekening worden gehouden met de aangetekende brief die hij stuurde, met daarop zijn naam, zijn adres en de datum. Hij benadrukt dat het intern beroep werd ondertekend met zijn naam, de datum, zijn studentnummer, zijn telefoonnummer en zijn adres. Verder merkt verzoeker op dat hij exact dezelfde informatie heeft verzonden via zijn studenten e-mailadres. Hij stipt aan dat hij niet in staat was om tijdens de hoorzitting aanwezig te zijn door de korte termijn enerzijds, en doordat hij niet meer in België woont anderzijds. Verzoeker stelt dat een onbedoelde weglating van het fysiek getekend intern beroep onvoldoende reden is om hem niet te horen, waardoor hij niet in staat zou zijn om zich in te schrijven voor het volgende studiejaar. Hij benadrukt dat hij al zijn studentenrechten zal verliezen, indien hij zich niet opnieuw kan inschrijven. Volgens hem is dit een straf die te ernstig is in verhouding tot de gepleegde onregelmatigheden, gezien het feit dat hij erg weinig werk over heeft om zijn programma af te ronden. Hij is van oordeel dat de voornaamste reden waardoor dit is gebeurd, bestaat in het feit dat hij onder grote druk stond om de deadline van het intern beroep te halen. Verzoeker wil ten slotte verduidelijken dat hij niet volkomen onschuldig is, maar hij is het er niet mee eens dat hij zich niet meer opnieuw kan inschrijven bij de VUB.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat het niet zonder meer volstaat een intern beroep in te stellen, zoals verzoeker *in casu* heeft gedaan, maar dit dient ook op ontvankelijke (regelmatige) wijze te gebeuren. Verwerende partij is van oordeel dat verzoeker niet op regelmatige wijze het intern beroep heeft uitgeput, vermits hij, in strijd met artikel 153 van het OER 2015-2016, zijn intern beroepsschrift tegen de initiële weigeringsbeslissing van 9 september 2016 niet heeft ondertekend. Ze stipt aan dat deze ontvankelijkheidsvoorwaarde onderaan het puntenblad van verzoeker vermeld staat, samen met de andere modaliteiten van het intern beroep.

Verder stelt verwerende partij dat de vermelding van de door verzoeker aangehaalde elementen niet met een handtekening kan worden gelijkgesteld. Ze werpt op dat verzoeker hierbij overigens zelf toegeeft dat het door hem ingediend intern beroepsschrift niet is ondertekend. Daarnaast is verwerende partij van oordeel dat de bijkomende verzending per e-mail van het intern beroepsschrift de onontvankelijkheid geenszins verhelpt, doch dat deze e-mail louter ten titel van inlichting geldt. Ze benadrukt ook dat de beroepsinstantie niet heeft besloten om het intern beroep van verzoeker niet in overweging te nemen omwille van zijn onmogelijkheid om aanwezig te zijn op de zitting, maar wel omdat het intern beroepsschrift niet was ondertekend. Ten slotte stelt verwerende partij dat de druk om de deadline te halen, waarnaar verzoeker verwijst, alsook de stelling van verzoeker dat hij “al zijn studentenrechten” verliest, niet kan leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker vast dat verwerende partij zijn intern beroepsschrift niet heeft meegenomen in de beslissing, waardoor hij niet kan ingaan op de inhoud van het intern beroep.

Beoordeling

Een beroep bij de Raad kan pas ingesteld worden nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.283 t.e.m. 285 van de Codex Hoger Onderwijs. Met uitzondering van de verplichting om een intern beroep in te stellen en de termijnen voor het instellen en het behandelen van het intern beroep laat de decreetgever het aan de instellingen over om in het onderwijs- en examenreglement te bepalen welke vormvereisten – al dan niet met sancties – moeten worden nageleefd om een regelmatig intern beroep in te stellen.

In casu stelt de Raad vast dat artikel 153, §1, lid 2 van het onderwijs- en examenreglement 2015-2016 (stuk 7 van verwerende partij) uitdrukkelijk bepaalt dat het verzoek ondertekend moet zijn door de verzoeker. Er wordt eveneens uitdrukkelijk bepaald dat deze vormvereiste op straffe van niet-ontvankelijkheid moet worden nageleefd.

De Raad stelt *in casu* vast dat het intern beroepsschrift zelf niet is ondertekend door verzoeker (stuk 4 van verwerende partij). Op de enveloppe die werd afgegeven op het secretariaat van de faculteit staan wel de naam, het studentnummer, het telefoonnummer en het adres van

verzoeker, alsook de datum vermeld. De Raad is echter van oordeel dat deze aantekeningen *in casu* niet in aanmerking komen om te worden beschouwd als een handtekening.

Hoewel het decreet – in tegenstelling tot de verplichting van een handtekening op straffe van ontvankelijkheid zoals bepaald in artikel II.294, §2, lid 2 Codex Hoger voor het ‘extern’ beroep – niet uitdrukkelijk voorschrijft dat het ‘intern’ beroepsschrift moet zijn ondertekend, acht de Raad het niet onterecht dat dit als een substantiële vormvereiste wordt beschouwd. Op die manier wordt op een duidelijke manier de garantie geboden dat de verzoeker zelf het schriftelijk beroepsschrift heeft ingesteld. *A fortiori* is een niet-ondertekend intern beroep onregelmatig wanneer de ondertekening uitdrukkelijk op straffe van niet-ontvankelijkheid is voorgeschreven in het onderwijs- en examenreglement, zoals *in casu* in artikel 153, §1, lid 2.

De Raad leidt voorts uit het dossier af dat verzoeker wel degelijk op de hoogte kon zijn van deze substantiële vormvereiste. Op het puntenblad worden immers de beroepsmogelijkheid en de beroepsmodaliteiten – waaronder de vereiste van de ondertekening van het intern beroepsschrift – expliciet vermeld. Daarnaast wordt er ook verwezen naar het betreffende artikel 153 van het onderwijs- en examenreglement 2015-2016.

De Raad stelt dan ook vast dat verwerende partij het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.319 van 17 november 2016 in de zaak 2016/523

In zake: Faouzi LAKTIT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Sadaf Khan
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Emiel Banningstraat 6
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 7 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 14 september 2016 waarbij beslist werd dat verzoeker niet meer mag inschrijving in dezelfde opleiding in academiejaar 2016-2017 en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 3 oktober 2016 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 november 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sadaf Khan, die verschijnt voor de verzoekende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie”.

Gezien verzoeker in academiejaar 2014-2015 niet voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten credits behaalde, heeft de faculteit verzoeker op het einde van dit academiejaar een waarschuwing gestuurd waaraan een bindende voorwaarde was gekoppeld: indien verzoeker in academiejaar 2015-2016 niet minstens 60% van de studiepunten van zijn studieprogramma verwierf, mag hij in academiejaar 2016-2017 niet meer inschrijven in dezelfde opleiding.

Deze bindende voorwaarde was niet vervuld voor het academiejaar 2015-2016. Verzoeker verwierf slechts 20 van de 60 studiepunten. Hierdoor behaalde hij slechts een studiesucces van 33%; dit is minder dan de minimaal vereiste 60%. Verzoeker mag zich dan ook niet meer inschrijven in dezelfde opleiding (Bachelor in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie) in het academiejaar 2016-2017.

Verzoekende partij stelde een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 3 oktober 2016 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de commissie de vraag van verzoeker tot heroverweging van de beslissing heeft onderzocht op basis van de aangebrachte argumenten. De commissie neemt kennis van de persoonlijke situatie van verzoeker, maar kan dit echter niet als argument weerhouden om de beslissing te heroverwegen. De commissie bevestigt hierbij haar oorspronkelijke beslissing: verzoeker mag zich niet inschrijven in de opleiding “Bachelor in de revalidatiewetenschappen en kinesitherapie” in academiejaar 2016-2017.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 3 oktober 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 7 oktober 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Bij e-mail van 14 oktober 2016 deelt verwerende partij mee dat de facultaire instantie de bestreden beslissing in dit dossier heeft ingetrokken en heeft vervangen door een nieuwe beslissing.

Beoordeling

De Raad neemt kennis van de intrekking.

Huidig beroep van verzoekende partij wordt onontvankelijk verklaard bij gebrek aan voorwerp.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Zitting van 9 november 2016

Arrest nr. 3.308 van 9 november 2016 in de zaak 2016/489

In zake: Deborah ROJAS CASTRO
woonplaats kiezend te 1082 Sint-Agatha-Berchem
Selliërs de Moranvilleaan 106

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van (i) studievoortgangsbepaling van 7 september 2016, (ii) het intern beroep ingediend op 12 september 2016, (iii) het persoonlijk gesprek met de vicerector van 16 september 2016 en (iv) de beslissing van de interne beroepsinstantie van 28 september 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Verzoekende partij maakt op de inventaris, gehecht aan haar verzoekschrift, als ‘stuk 3’ melding van een “video van het gesprek met de assistente”, waaraan verzoekster toevoegt dat zij deze via e-mail kan doorsturen.

Verwerende partij verzet zich tegen dit stuk. Zij voert aan dat zij dit stuk niet heeft ontvangen, en dat het maken van opnames bovendien in strijd is met artikel 99, §3 van het onderwijs- en examenreglement, dat stipuleert dat studenten niet het recht hebben om geluids- of beeldopnamen te maken van de onderwijsactiviteiten, tenzij hierover een specifieke afspraak is gemaakt met de titularis van het opleidingsonderdeel, *quod in casu non*. Verwerende partij voegt er nog aan toe dat op de deur van het lokaal waar de inzage plaatsvond, uitdrukkelijk was aangegeven dat gsm's niet zijn toegelaten tijdens de inzage en dat de toestellen bij het binnenkomen in bewaring moesten worden gegeven. Verwerende partij vraagt om de video en de neergeschreven extracten eruit, uit de stukken te weren.

In de wederantwoordnota voert verzoekster aan dat het feedbackmoment geen onderwijsactiviteit is in de zin van artikel V.80, 19° van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij [bedoeld wordt: de Codex Hoger Onderwijs]. Zij ontkent bovendien dat aan de deur van het kwestieuze lokaal de door verwerende partij vermelde boodschap was aangegeven, en neemt het standpunt in dat nergens expliciet is gesteld dat video-opnames bij het feedbackgesprek niet zijn toegelaten.

Nog daargelaten de bezwaren van verwerende partij, wijst de Raad op het voorschrift van artikel II.295, §1 van de Codex Hoger Onderwijs. Daarin is bepaald dat de verzoekende partij aan het verzoekschrift de overtuigingsstukken kan toevoegen die zij nodig acht, en dat de verzoekende partij naderhand slechts bijkomende overtuigingsstukken aan het dossier kan laten toevoegen, voor zover deze bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoekende partij bekend waren. De Raad stelt vast dat verzoekster bij de neerlegging van haar verzoekschrift enkel heeft aangekondigd dat zij de opname kan doorsturen, maar dat zij zulks niet heeft gedaan. Het stuk bevindt zich niet in het dossier van de rechtspleging en kan derhalve ook niet bij de beoordeling van de zaak worden betrokken. Voor zover verzoekster citeert uit wat excerpten van dit gesprek zouden moeten zijn, laat de Raad ook deze buiten beschouwing, aangezien de juistheid ervan niet kan worden geverifieerd.

III. Feiten

Verzoekster was in het academiejaar 2015-2016 middels een creditcontract bij verwerende partij ingeschreven voor verschillende individuele opleidingsonderdelen.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek voor psychologen, deel 3, met practicum’ behaalde verzoekster een examencijfer van 7/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

De proclamatie vond plaats op 7 september 2016. Op 12 september 2016 stelt verzoekster het volgende intern beroep in:

“Middels deze brief wens ik in beroep te gaan tegen het resultaat van het examen statistiek voor psychologen deel 3 welke ik afgelegd heb op woensdag 24 augustus 2016.

Overeenkomstig het examenreglement beschikt een student over die mogelijkheid indien het beroep wordt ingesteld binnen de vijf dagen te rekenen vanaf de bekendmaking van de studieresultaten. Als bijkomende voorwaarde is eveneens vereist dat de student het examen bespreekt met de examinerator.

Ik meen te voldoen aan deze voorwaarden gezien ik op vrijdag 09 september 2016 afspraak had met de examinerator om 09h30 teneinde te begrijpen welke oorzaken aan de grondslag liggen voor mijn onvoldoende voor het desbetreffende vak.

Zeer opmerkelijk is de uitleg op mijn eerste vraag. Waarom heb ik een bijkomende theoretische vraag gekregen? De eerste vragen zouden technische vragen zijn waarbij de student geen theoretische bijvragen zou krijgen. Zulks blijkt uit de informatie zoals meegedeeld tijdens de lessen en zoals terug te vinden in de slides zelf. Ik heb die bijkomende theoretische vraag wel gekregen. Ik had die bijkomende theoretische vragen niet verwacht. Uit het gesprek bleek dat studenten met een cronbach's alpha-vraag automatisch een bijkomende vraag(en) gesteld krijgt. Concreet betekent dit dat een student die deze vraag niet heeft minder vragen gesteld krijgt dan een student die deze vraag wel heeft. Rekening houdend met het feit dat elke student in principe over MAX 10 minuten tijd beschikt om het examen af te leggen en rekening houdend dat de betrokken student niet alle vragen kan beantwoorden indien de tijd van 10 minuten overschreden is kan worden vastgesteld dat ik als student niet op een gelijke manier behandeld ben geweest als de overige studenten. In dat opzicht meen ik benadeeld te zijn geweest ten opzichte van de andere studenten. Waarom kan een examinerator enerzijds meer vragen stellen aan een bepaalde student omdat die student met ongeluk een vraag heeft getrokken die tot gevolg heeft een bijkomende vraag te hebben? Hoe komt het dat bijkomende vragen niet op papier worden gezet? Hoe kan ik als student bewijzen dat mijn antwoorden wel een antwoord bieden op de vooropgestelde vragen indien deze niet uit het examenblad blijken? Waarom heeft de examinerator zelf de tijd in handen, onder controle aangezien ik zeer veel bijkomende vragen heb gekregen ten koste van mijn tijd? Hoe kan een student alle vragen beantwoord krijgen indien de examinerator de tijd laat slepen zodat de student niet voldoende tijd heeft om alle vragen te beantwoorden? Uit de informatie omtrent het vak op toledo blijkt het volgende:

“Belangrijk is wel dat je zelf goed op de tijd let en dat je ervoor zorgt je vijf korte vragen binnen de 10 minuten af te werken.”

In tegenstelling tot wat aangegeven is op Toledo heb ik noch vijf vragen gekregen noch als student de tijd zelf in handen. De examinerator stelt veel meer vragen en bovendien heeft deze examinerator de tijd in handen.

Hierdoor heb ik al mijn vragen niet kunnen beantwoorden waardoor ik punten heb verloren voor dit examen. Het enige antwoord [dat] ik hierop heb gekregen tijdens het gesprek van 09 september is dat de examinerator mijn standpunt wel begrijpt en dat ze hier bovendien mee akkoord is maar dat zij de criteria voor het evalueren van de studenten niet zelf vaststelt maar dat deze worden bepaald in een team. Ik herhaal dan ook dat ik beoordeeld ben geweest op een wijze die enerzijds strijdig is met de regels vastgesteld door de vakgroep zelf en anderzijds strijdig is met het beginsel van de gelijkheid der kansen.

Het eerste aspect van het voorwerp van dit beroep betreft dan de strijdigheid met regels vastgesteld voor het examen omdat ik enerzijds meer vragen heb gekregen en anderzijds de beïnvloeding hiervan op de tijd om alle vragen te beantwoorden. Ik meen hierdoor als student benadeeld te zijn geweest.

Het tweede aspect betreft de inhoud van de examenvragen en het verloop van het examen zelf.

Opmerkelijk is dat een onvolledig [beantwoorde] vraag op eenzelfde manier gequoteerd dient te worden als een niet beantwoorde of onjuist beantwoorde vraag. Het punt hiervoor is 0. Mijn vragen zouden volgens de examinerator onvolledig maar juist beantwoord zijn geweest. In de eerste plaats werd me niet duidelijk gemaakt in welk opzicht mijn vraag onvolledig werd beantwoord. Bovendien kan de vraag gesteld worden naar de maatstaf voor het quoteren van de punten. Ik ben een 0 op een vraag die ik juist heb beantwoord maar die naar inzicht van de examinerator niet volledig is terwijl het onvolledige niet eens uit de vraagstelling blijkt.

Bij wijze van voorbeeld kan gedacht worden aan de volgende vragen:

- ‘Welk effect zie je in [de] heatmap?’
- ‘Wat is een p-waarde?’

Welk effect zie je in deze heatmap? Door het enkele feit dat volgens haar de termen ‘positieve en negatieve correlatie’ niet aangehaald werden verlies ik al mijn punten voor de betrokken vraag. Mijn antwoord is juist maar ik krijg een NUL omdat ik volgens haar de termen niet zou gehanteerd hebben terwijl ik dat wel gedaan heb. Dan nog, ook al zou een student niet gedacht hebben aan de betrokken termen, *hoe kan een juist beantwoorde vraag aanleiding geven tot een onjuist antwoord gezien de student NUL krijgt voor de vraag?* Hierbij verlies ik als student zeker een aantal punten die tot een voldoende op het examen hadden kunnen leiden en bovendien ook tot het verlies van tijd om mij vijfde vraag te beantwoorden.

Wat is een p-waarde? Mijn antwoord hierop: “als de nulhypothese waar is, is er p-kans dat men een steekproef observeert die de waarde toetsstatistiek heeft of extremer.” Tijdens het gesprek van vrijdag 9 september wordt verklaard dat dit helemaal niks te

maken heeft en bijgevolg geen enkel verband heeft met de gestelde vraag. Het vervolg van mijn antwoord op deze examenvraag luidt als volgt: *“het is een maat van sterkte van de evidentie tegen de nulhypothese en dus hoe kleiner de p-waarde hoe verder van de nulhypothese en dus hoe sterker de tegenevidentie”* Blijkbaar is mijn formulering niet duidelijk want er werd me opnieuw dezelfde vraag gesteld *“wat is een p-waarde, kan je preciezer zijn?”* Ook hier verlies ik tijd voor mijn vijfde vraag. De examinerer verklaart op 09/09/16 dat de volledige informatie uit de slides blijkt terwijl ik die informatie heb meegedeeld die op die slides staat.

Bovendien kan de vraag gesteld worden naar de maatstaf voor het quoteren van de punten. Maar ook hier geeft de examinerer toe dat ze begrip heeft voor de student en hiermee akkoord gaat maar dat niet zij de criteria vaststelt voor de quoterings. Als student en als redelijke persoon is dit onbegrijpelijk. Ik verlies punten omdat mijn antwoorden naar inzicht van de examinerer niet volledig zijn terwijl het onvolledige niet eens uit de vraagstelling blijkt. Ook hier is dit onbegrijpelijk.

Tot slot mag geconcludeerd worden dat noch de vooropgestelde vragen noch het verloop van het examen in overeenstemming zijn met de vastgestelde regels. Zoals uiteengezet in de voorgaande punten werd ik niet op een gelijke wijze behandeld omdat ik meer vragen heb gekregen dan andere studenten, hierdoor minder tijd had om al de vragen te beantwoorden, ik bijgevolg minder punten heb gehaald op dit examen waardoor ik een onvoldoende heb gehaald voor het betrokken vak. Dit betekent niet enkel een verlies van studietijd voor andere vakken maar ook een verlies van studiepunten. Ik meen hierdoor geschaad te zijn in mijn recht op gelijke en eerlijke behandeling.

Ik vraag op basis daarvan dat mijn punt wordt [ge]herevalueerd zodat ik het punt krijg dat ik verdien. Dat betekent dat mijn punt dient te worden gequoteerd op basis van vier vragen en niet vijf omdat ik niet de gelijke kans heb gehad om vraag vijf te beantwoorden. Ook wens ik dat de beantwoorde vragen inhoudelijk terug worden gequoteerd. Ik wil punten verdienen voor mijn juist [beantwoorde] vragen.”

Dit is blijkbaar de tweede bestreden ‘beslissing’.

Op 16 september 2016 hoort de interne beroepsinstantie verzoekster. Dit gesprek blijkt het derde voorwerp van verzoeksters annulatieberoep te zijn.

De interne beroepsinstantie neemt vervolgens op 28 september 2016 de volgende beslissing:

“Op 12 september tekende u beroep aan tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek voor [psychologen], deel 3’ (7/20). Tijdens een persoonlijk gesprek op 16 september kon u uw argumenten verder toelichten.

Tijdens dit gesprek en via uw brief verklaarde u dat de eerste vragen van het examen technische vragen zouden zijn waarbij de studenten geen theoretische bijvragen zouden krijgen. Dit zou meegedeeld zijn geweest tijdens de lessen en zou terug te vinden zijn in de slides. U zei dat u tijdens het examen wel een bijkomende theoretische vraag gekregen

had en dat u hierdoor in tijdsnood was gekomen. U redeneerde verder dat studenten die geen bijkomende vraag hadden gekregen meer tijd hadden om de hoofdvragen te beantwoorden. Op die manier zou u benadeeld geweest zijn tegenover andere studenten.

Een tweede aspect van uw verzoekschrift ging over de inhoud van de examenvragen en het quoteren. U stelde dat een onvolledig antwoord gequoteerd werd als een foutief antwoord en bijgevolg een 0 opleverde. Ter ondersteuning van deze klacht haalde u twee vragen aan. Voor de vraag 'Welke effecten zie je in de heatmap?' zou u een 0 gekregen hebben enkel en alleen omdat de termen 'positieve en negatieve correlatie' niet aangehaald werden. U betwist dat de termen niet aangehaald werden en ook al werden ze niet vermeld vond u de sanctie (0 op de vraag) te streng.

Het antwoord op de vraag 'Wat is een p-waarde?' zou volledig terug te vinden zijn in de slides en dit is ook de informatie die u beweerde gegeven te hebben tijdens het examen. Bij deze laatste vraag klaagde u eveneens de manier van quoteren aan. Een onvolledig antwoord werd gequoteerd als een foutief antwoord en leverde een 0 op.

In opvolging van uw beroep heb ik bijkomende motivering opgevraagd bij de faculteit.

Per student werd 15 minuten voorbereidingstijd voorzien en 10 minuten voor het eigenlijke examen. Het examen werd afgenomen door twee beoordelaars die hiervoor werkten met:

- (a) een uitgebreid draaiboek waarin heel strikte procedures voor het verloop van het examen zijn vastgelegd (met inbegrip van de mondelinge instructies die aan de studenten werden gegeven, het tijdsverloop, en het al dan niet stellen van bijvragen);
- (b) een set van scoringsregels waarin per vraag werd vastgelegd welke antwoordsaspecten nodig waren om elk van de punten te behalen en welke fouten tot een gedeeltelijk of geheel puntenverlies op die vraag zou leiden.

Per student werd door elke beoordelaar een beoordelingsprotocol ingevuld. Onmiddellijk na het examen werden deze protocollen met elkaar vergeleken om vervolgens tot een consensusbeoordeling te komen.

Elke vraag van het betrokken examen werd getrokken uit een groep of klasse van vragen die onderling vergelijkbaar waren inzake benodigde tijdsduur en moeilijkheidsgraad; daarbij was voor sommige vragen iets meer tijd nodig voor bepaalde technische aspecten, bij andere vragen iets meer tijd voor andere technische aspecten, en voor nog andere vragen iets meer tijd voor inzichtaspecten. De verschillende aspecten hielden elkaar daarbij in evenwicht. Inzake het stellen van bijvragen waren de regels uit het draaiboek erop gericht om enerzijds studenten die antwoorden gaven waarin essentiële onderdelen ontbraken een kans te geven om die antwoorden te herstellen en om anderzijds de tijd die het beantwoorden van bijvragen zou vereisen strikt te reguleren.

Uit de scoringsprotocollen blijkt dat volgens beide beoordelaars in de antwoorden op de twee betrokken vragen essentiële elementen ontbraken, ook na het bieden van een herstelgelegenheid via bijvragen. De scoringsleutel werd daarbij correct gevolgd. Voor de heatmap-vraag ging het daarbij over de precieze inhoud van twee in de map aanwezige

hoofdeffecten, voor de toetsingsvraag ging het over de specificatie dat de steekproevenverdeling van de statistiek betrekking heeft op steekproeven getrokken uit het nul-model (cfr. slide 1 van practicum 6: "als HO opgaat").

Op basis van deze elementen moet ik vaststellen dat de beoordeling op correcte wijze tot stand is gekomen en voldoende gemotiveerd kan worden. Ik besluit dat het examenresultaat voor 'Statistiek voor [psychologen], deel 3' correct werd vastgesteld en dan ook niet wordt gewijzigd. Hiermee is de interne beroepsprocedure aan de KU Leuven afgesloten."

Dit is de vierde bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

Wat het voorwerp van het beroep betreft, wijst de Raad *ambtshalve* op het volgende.

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat de Raad als administratief rechtcollege uitspraak doet over beroepen die worden ingesteld na uitputting van de interne beroepsprocedure.

Of een initiële studievoortgangsbepaling zoals een examenbeslissing in die stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing neemt. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Dit leidt tot de vaststelling dat het beroep onontvankelijk is ten aanzien van de eerste bestreden beslissing.

Wat verzoekster aanduidt als de tweede bestreden beslissing (haar verzoekschrift op intern beroep) is geen studievoortgangsbepaling, zodat dit stuk buiten de annulatiebevoegdheid van de Raad valt. De Raad ziet overigens niet in welk belang verzoekster met haar vordering in dat opzicht zou hebben. Hetzelfde geldt voor de derde bestreden beslissing (het persoonlijk gesprek met de interne beroepsinstantie).

Het beroep is ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de vierde bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. De middelen

Enig middel

Verzoekende partij steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel, de motiveringsplicht en het *patere legem*-beginsel.

Standpunt van de partijen

Verzoekster voert vooreerst aan dat haar in de examenzittijd van augustus zeer veel vragen werden gesteld. Zij stelt dat zij deze achtereenvolgens beantwoordde, maar dat binnen de gestelde tijd van tien minuten onmogelijk alle vragen konden worden behandeld. Daardoor had zij onvoldoende tijd om vraag 5 uit te voeren en te beantwoorden. Verzoekster begrijpt niet hoe het kan dat zij in de examenzittijd van juni binnen een tijdsbestek van tien minuten twee technische vragen en drie theoretische vragen moest beantwoorden, en zij in de examenzittijd van augustus plots binnen dezelfde tijd de vijf vragen op het examenformulier én al de technische vragen moest behandelen. *Verzoekster voegt hieraan toe dat uit de video-opname die zij tijdens het inzagemoment heeft gemaakt, blijkt dat wordt toegegeven dat zij meer vragen diende te beantwoorden.*

Wat de scoringsregels betreft, zet verzoekster uiteen dat de antwoorden die door de assistente werden verwacht, niet in overeenstemming zijn met wat er werd gevraagd. Zij refereert ter zake aan twee voorbeelden (p-waarde en heatmap). Verzoekster stelt dat haar antwoorden correct en volledig waren, en zij begrijpt niet waarom – indien zij bij haar antwoord een ‘zware technische

fout' zou hebben gemaakt – haar nog een theoretische vraag werd gesteld. Verzoekster betwist aldus de score die haar werd toegekend.

Wat de benodigde tijdsduur en de moeilijkheidsgraad betreft, herneemt verzoekster haar opmerking omtrent de omvang van het examen in de examenzittijd van augustus. Zij stelt bovendien de vraag of een technische vraag zoveel tijd als een theoretische vraag in beslag kan nemen. De technische vraag, zo zet verzoekster uiteen, wordt op voorhand tijdens de voorbereidingstijd van vijftien minuten bekeken en geoefend, om vervolgens tijdens de tien minuten examen opnieuw te worden uitgevoerd. Bij een theoretische vraag moeten eerst de technische stappen gerealiseerd worden, waarna de vraag kan worden beantwoord. Verzoekster vraagt zich ook af waarom haar, bij het kiezen tussen de twee aangeboden examenbundels, werd gezegd dat zij een 'goede keuze' heeft gemaakt.

In haar *antwoordnota* licht verwerende partij vooreerst het praktische verloop van het examen nader toe:

“Het examen werd afgenomen door twee beoordelaars die hiervoor werkten met een uitgebreid draaiboek waarin heel strikte procedures voor het verloop van het examen zijn vastgelegd (met inbegrip van de mondelinge instructies die aan de studenten werden gegeven, het tijdsverloop, en het al dan niet stellen van bijvragen) en een set van scoringsregels waarin per vraag werd vastgelegd welke antwoordaspecten nodig waren om elk van de punten te behalen en welke fouten tot een gedeeltelijk of geheel puntenverlies op die vraag zou leiden. Per student werd door elke beoordelaar een beoordelingsprotocol ingevuld. Onmiddellijk na het examen werden deze protocollen met elkaar vergeleken om vervolgens tot een consensusbeoordeling te komen.

Elke vraag van het betrokken examen werd getrokken uit een groep of klasse van vragen die onderling vergelijkbaar waren inzake benodigde tijdsduur en moeilijkheidsgraad; daarbij was voor sommige vragen iets meer tijd nodig voor bepaalde technische aspecten, bij andere vragen iets meer tijd voor andere technische aspecten, en voor nog andere vragen iets meer tijd voor inzichtaspecten. De verschillende aspecten hielden elkaar daarbij in evenwicht. Inzake het stellen van bijvragen waren de regels uit het draaiboek erop gericht om enerzijds studenten die antwoorden gaven waarin essentiële onderdelen ontbraken een kans te geven om die antwoorden te herstellen en om anderzijds de tijd die het beantwoorden van bijvragen zou vereisen strikt te reguleren.

Uit de scoringsprotocollen blijkt dat volgens beide beoordelaars in de antwoorden op de twee betrokken vragen essentiële elementen ontbraken, ook na het bieden van een herstelgelegenheid via bijvragen. De scoringsleutel werd daarbij correct gevolgd.”

Vervolgens gaat verwerende partij in op de door verzoekster ontwikkelde argumenten:

“In het huidige bezwaarschrift d.d. 4 oktober 2016 ingesteld bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen herneemt de student haar grieven die zij voordien uiteenzette in haar beroepsverzoekschrift gericht aan de Interne Beroepsinstantie KU Leuven. Samengevat meent de student dat ze, in vergelijking met andere studenten, benadeeld werd omdat ze veelvuldig bijvragen kreeg en hierdoor in tijdnood kwam. Ook haalt ze de in haar ogen strenge verbeteringen aan.

Studenten kregen vooraf via het online leerplatform Toledo deze instructies:

Bij het begin van het examen zal je een fiche dienen te trekken met daarop 5 korte vragen. Eén of 2 vragen zullen zuiver technische opdrachten zijn (een bewerking, een check, een visualisatie, een berekening), de overige vragen zullen bestaan uit een combinatie van een technische opdracht en een inzichtaspect (aangeven van een betekenis, een toelichting of een interpretatie). Elke vraag zal op 4 punten gescoord worden.

Voor de betrokken student was zowel in juni als in augustus één vraag een zuiver technische vraag en waren er 4 vragen waarin er ook een inzichtaspect werd bevraagd (dat verder ging dan een bewerking, een check, een visualisatie, of een berekening), hetzij geïntegreerd in de initiële vraagstelling, hetzij via een bijvraag. De tijdsduur die vereist is om het technische aspect van een vraag te beantwoorden varieert over vragen door verschillen in het aantal operaties die moeten worden uitgevoerd. In combinatie met het inzichtaspect blijft de tijdsbesteding per vraag en over de vragen heen echter in balans. Bijvoorbeeld: bij de Cronbach's Alpha-vraag, aangehaald door de student, vereist het technische aspect erg weinig operaties (en dit in tegenstelling tot de andere vragen uit de groep waartoe de Cronbach's Alpha-vraag behoort, en waarbij geen verdere bijvragen worden gesteld); in combinatie met de inzichtsgerelateerde bijvraag bij de Cronbach's Alpha-vraag komt dit terug in balans met de andere vragen. De stelling van de student dat een technische vraag onmogelijk even veel tijd in beslag kan nemen als een theoretische vraag is in deze zaak dan ook irrelevant. Het voornaamste is dat een correcte balans verkregen wordt door de tijd die in het technisch aspect van een antwoord geïnvesteerd moet worden afgewogen wordt tegen de tijd die in het inzichtaspect geïnvesteerd moet worden. Dit is in deze gebeurd, zoals hierboven beschreven staat.

De examiner kan ook bijvragen stellen om de student de kans te geven het gegeven antwoord te herstellen of aan te vullen. Het is hierbij niet de bedoeling de student tijd af te nemen. Voorafgaand aan het examen worden de studenten verder nog volgende instructies gegeven:

Let zelf mee op je tijd (je mag bv. aangeven dat je een vraag wilt overslaan en als er tijd over is deze nog proberen te maken). Je krijgt 10 minuten vanaf nu.

Het staat de student dus vrij om een vraag, incl. een bijvraag over te slaan. De student had dus zelf haar tijdsbesteding in handen. Zij kon aangeven sneller over te willen gaan naar de volgende vraag in het geval dat er naar haar mening te veel bijvragen werden gesteld waardoor het afhandelen van de volgende vragen in het gedrang zou komen. Daarenboven kan bezwaarlijk beweerd worden dat wanneer de examiner de student vraagt preciezer te zijn dit een nieuwe theoretische vraag is. Het geeft enkel aan dat het antwoord van de student in gebreke is gebleven en het geeft de student de mogelijkheid haar antwoord aan

te vullen of te herstellen. Deze mogelijkheid werd haar zowel in het juni- als het augustusexamen geboden.

Betrokken student kwam zowel in haar juni- als in haar augustusexamen in tijdnood. In het algemeen is de kritische vermagingsfactor bij examens voor het betrokken opleidingsonderdeel een niet of onvoldoende beheersen van de leerstof, en dit zowel op technisch als op inzichtsvlak. Dit houdt in het algemeen geen verband met verschillen tussen vragen maar weerspiegelt eenvoudigweg het onvoldoende beheersen van de leerstof. Er is ook geen bewijs dat de examenvragen niet in de gegeven tijdspanne beantwoord konden worden. De overgrote meerderheid van de studenten krijgt op het betrokken examen een aanzienlijk aantal bijvragen en komt niet in tijdnood.

De student beweert in haar verzoekschrift dat in één specifiek geval ze een zware technische fout beging waardoor ze hoe dan ook een 0 zou krijgen op deze vraag. De student begrijpt niet waarom er dan nog bijvragen gesteld werden aangezien de score reeds vaststond. Deze bewering van de student is onjuist. Ze behaalde op het technische aspect van vraag 3 (over een heatmap) een score van 0 op 2. Er werd vervolgens een inzichtsbijvraag gesteld waarop ze nog 2 punten kon behalen, ongeacht haar prestatie voor het technische aspect. Ze behaalde deze punten echter niet omdat ze de precieze inhoud van twee in de heatmap aanwezige hoofdeffecten niet correct kon benoemen.

Over die vraag stelt de student ook nog dat ze een 0 kreeg omdat ze een welbepaalde term, nl. positieve correlatie, niet had vermeld. De student vindt het onredelijk dat ze zo streng wordt afgerekend voor het weglaten van één welbepaalde term en ze vindt niet dat uit de vraagstelling afgeleid kan worden dat de term vermeld moet worden. De vraag luidde: “Welke effecten zie je en hoe zie je dat?” Studenten dienden niet “positieve correlatie” te vermelden in hun antwoord, maar dienden wel te kunnen aangeven waaraan ze de in de heatmap aanwezige effecten konden herkennen (al dan niet gebruik makend van de term “positieve correlatie”). Betrokken studente slaagde hierin niet, omdat ze, zoals hierboven al gezegd, de precieze inhoud van de betrokken effecten niet correct kon benoemen.

De bijvraag “Wat is een p -waarde” zou de student naar eigen zeggen volledig correct beantwoord hebben. Dit is niet correct. Net omdat haar definitie niet volledig was vroeg de examinerator de student om preciezer te zijn in haar antwoord. Ze vermeldde in haar antwoord niet dat de steekproevenverdeling van de statistiek betrekking heeft op steekproeven getrokken uit het nul-model. Dit had als gevolg dat de definitie onvolledig en dus incorrect was. Het resultaat op deze deelvraag was dan ook 0/2.

Het verzoekschrift van de student eindigt met een opmerking van de examinerator op het moment dat de student een examenbundel kiest. De examinerator zei “goede keuze” en de student zou willen weten wat hiermee bedoeld werd. Het is niet duidelijk hoe dit zich moet verhouden tot de examenbetwisting. Bij de aanvang van het betrokken examen trachten de examineratoren enkel, indien nodig, de studenten op hun gemak te stellen.

Tot slot is er in de bijlagen bij het verzoekschrift van de student een print terug te vinden van een onlinegesprek tussen de betrokken student en een andere student die anoniem wenst te blijven. Er wordt in het verzoekschrift niet naar de bijlage verwezen. De foto steunt de beweringen van de student dan ook in geen enkel opzicht. Het feit dat een andere student ook het gevoel had te veel bijvragen te hebben gekregen waardoor hij niet het

volledige examen kon afwerken, betekent nog niet dat er een structureel probleem is bij het afnemen van het examen. Zoals eerder aangehaald geraken de studenten in tijdnood wanneer ze de stof onvoldoende beheersen.”

Verzoekster harerzijds, gaat in de *wederantwoordnota* in detail in op verschillende aspecten van voormeld verweer (de Raad citeert letterlijk):

“(…)

- **“Je mag bv. aangeven dat je een vraag wilt overslaan en als er tijd over is deze nog proberen te maken”**

- Dit werd niet aangegeven, enkel werd er tegen de student [verteld] dat de student de tijd in handen heeft en daarom een vraag mag overslaan als de student de vraag niet weet.

Ter verduidelijking en zoals ik sinds het begin beaam, heb ik alles wat er gezegd moest worden geantwoord. Het is een normaal menselijk proces waarbij elk persoon, het antwoord kennend en de leerstof heel goed begrijpend, blijft argumenteren omdat er naar meer precisie gevraagd wordt. Al was mijn initieel antwoord letterlijk van wat er tijdens de HOC lessen, WPO lessen en slides stond, heb ik dan nog meer uitgebreide uitleg aan de assistente meegedeeld. Wat moet er nog meer van de student, vanuit een objectieve kijk, verwacht worden?

- **“Daarenboven kan bezwaarlijk beweerd worden dat wanneer de examinerator de student vraagt preciezer te zijn dit een nieuwe theoretische vraag is. Het geeft enkel aan dat het antwoord van de student in gebreke is gebleven en het geeft de student de mogelijkheid haar antwoord aan te vullen of te herstellen. Deze mogelijkheid werd haar zowel in het juni- als het augustusexamen geboden”**

- Ongeloofwaardig het toch maar lijkt, stel ik mij telkens dezelfde vraag waarom wordt er niet over de gehele situatie bekeken? De verscheidene aspecten die ik op de voorgrond heb gebracht worden hier allemaal door elkaar gebracht. Er werd extra bevraagd, dieper bevraagd, theoretisch extra bevraagd... Dit zijn verscheidene vormen van bevragingen (buiten wat op mijn blad stond) en hoort dus binnen de ‘bijvraag’. Op welke manier er dan ook mondeling bevraagd werd, blijft dit bijvragen en doet dit mij tijd verliezen. Ik kan moeilijk vragen om naar een andere vraag te gaan als er mij gevraagd wordt om dieper op in te gaan. Dan krijg ik gewoonweg nog een nul. Zoals er telkens in de uitspraken van de tegenpartij wordt verteld is dat men de “gelegenheid” krijgt om dieper op in te gaan, maar waarom dieper op ingaan als alles al gezegd werd van wat er tijdens de lessen verteld werd en wat er op de slides staan ook nog? Dat is mijn vraag! De vraag om dus dieper op in te gaan was dus onnodig in deze situatie en heeft tot gevolg tot tijdverlies geleid.

Ik begrijp niet goed waarom er steeds discussie over komt wetende dat er tijdens het feedbackmoment de assistente duidelijk heeft toegegeven dat ik meer vragen heb gekregen dan andere studenten.

- **“Betrokken student kwam zowel in haar juni- als in haar augustusexamen in tijdnood. In het algemeen is de kritische vertragsfactor bij examens voor het betrokken opleidingsonderdeel een niet of onvoldoende beheersen van de leerstof, en dit zowel op technisch als op inzichtsvlak”**

- Ongelooflijk dat men de student op die manier categoriseert, al die jaren psychologie gestudeerd, al die elementen die in deze school op de voorgrond werden gebracht, dat elke situatie anders is en dan krijg ik zo'n antwoorden te lezen? De reden waarom ik de situatie van Juni met Augustus heb vergeleken is om de examenprocedure van die twee periodes aan te geven die op feiten zijn gebaseerd en niet subjectief zijn. Mijn resultaat van Juni is niet vergelijkbaar met Augustus. Twee redenen hiervoor:
 - Het wordt voor een tweede keer herzien, wordt dus cognitief gezien, sneller geassimileerd en dus zo mathematisch gezien sneller moeten verlopen
 - Meer tijd om mijn examen te leren (geen lessen tijdens de vakanties)
 - Werd ik nog extra bevraagd door een studente voor de zekerheid dat ik 100% de leerstof van A tot Z begreep.
- Een ander punt die ik merk is dat er ongetwijfeld de fout bij de student wordt gelegd en niet eens naar de hoofdzaken wordt gekeken. Noteren dat mijn punt enkel en alleen aan de factor vertraging wordt gelinkt is zeer mager, en worden de andere meer geschikte factoren gewoonweg uitgesloten en tot gevolg genegeerd. Ik werd vertraagd door de veelgestelde en de steeds gestelde vraag om preciezer te zijn.
- **“Er is ook geen bewijs dat de examenvragen niet in de gegeven tijdspanne beantwoord konden worden. De overgrote meerderheid van de studenten krijgt op het betrokken examen een aanzienlijk aantal bijvragen en komt niet in tijdnood”**
 - Meerderheid van de stemmen geeft daarom ook niet de werkelijke situatie op de voorgrond: is daarom niet de juiste en de beste manier om de waarheid van het vals uit elkaar te halen
- **“Ze behaalde deze punten echter niet omdat ze de precieze inhoud van twee in de heatmap aanwezige hoofdeffecten niet correct kon benoemen”**
 - Het zijn geen twee hoofdeffecten maar of er al dan niet een hoofdeffect en of een interactie-effect aanwezig is/zijn.
 - Als ik volgens de argumenten van de tegenpartij moet redeneren: Als mijn technische vraag fout is, waarom wordt mij dan daarbovenop een bijvraag gesteld en deze uitgebreider uit te leggen over de in de heatmap aanwezige hoofdeffecten? Dan was die vraag dan toch zagezegd fout? Nu wordt er hier gezegd dat mijn hoofdeffecten fout waren, terwijl er tijdens het feedbackmoment werd gezegd dat ik de term 'negatieve correlatie' niet erbij had vermeld.
Dat is de vraag die ik sinds het begin vraag om te beantwoorden, niet de bijkomende argumenten die gegeven worden die niets met mijn situatie te maken hebben.
- **“De vraag luidde: "Welke effecten zie je en hoe zie je dat?" Studenten dienden niet "positieve correlatie" te vermelden in hun antwoord, maar dienden wel te kunnen aangeven waaraan ze de in de heatmap aanwezige effecten konden herkennen (al dan niet gebruik makend van de term "positieve correlatie"). Betrokken studente slaagde hierin niet, omdat ze, zoals hier hierboven al gezegd, de precieze inhoud van de betrokken effecten niet correct kon benoemen”**
 - Als ik dit argument lees, heb ik de indruk dat ze de boodschap niet goed begrepen hebben. Het gaat niet om te streng zijn, het gaat om ONJUIST gequoteerd! Het is

niet een kwestie van te streng zijn als de antwoorden die ik op mijn examen heb aangehaald volledig waren, het is incorrect dat ik nul krijg voor een vraag die in zijn volledigheid (m.b.t. slides en lessen) beantwoord werd. Streng zijn is als ik niet genoeg punten krijg, hier heb ik GEEN punten gekregen. In het video vertelt de assistente dat ik de effecten WEL heb aangehaald. Ik kan moeilijk hun tegenstrijdige en onklare argumenten goedkeuren.

- **“Dit had als gevolg dat de definitie onvolledig en dus incorrect was”**
 - Niet volledig is incorrect? Dus een student die een definitie partieel (partieel volgens de tegenpartij) juist heeft en een student die er volledig naast antwoordt, krijgt eenzelfde punt? Een student die de definitie + het aan de hand van het aangegeven voorbeeld kan uitleggen, krijgt een nul zoals iemand die er niets van begrijpt? Bovendien is onvolledig niet incorrect en incorrect niet onvolledig. Ik argumenteer de definitie van een p-waarde zoals op de slides. Waarvoor staan de 2 punten dan? Als er toch geen rekening wordt gehouden met de juiste definitie die over de p-waarde werd gegeven? Nul-model hoort niet binnen de definitie van wat een p-waarde is. Dus is zijn de slides en dergelijke die aan de student ter beschikking wordt gesteld onvolledig?
- **“Tot slot is er in de bijlagen bij het verzoekschrift van de student een print terug te vinden van een onlinegesprek tussen de betrokken student en een andere student die anoniem wenst te blijven. Er wordt in het verzoekschrift niet naar de bijlage verwezen. De foto steunt de beweringen van de student dan ook in geen enkel opzicht. Het feit dat een andere student ook het gevoel had te veel bijvragen te hebben gekregen waardoor hij niet het volledige examen kon afwerken, betekent nog niet dat er een structureel probleem is bij het afnemen van het examen. Zoals eerder aangehaald geraken de studenten in tijdnood wanneer ze de stof onvoldoende beheersen.”**
 - Hier wordt ongetwijfeld niet reflectief naar de argumenten van de studenten geluisterd en gekeken. Alles wordt automatisch op de competenties van de student gezet, maar stellen zich niet de vraag of het probleem misschien ergens anders ligt? Dit anoniem student heeft het in augustus niet zo ervaart, terwijl ze niet eens voor het vak meer had gestudeerd. Met het bewijs van de discussie met deze studente, probeerde ik gewoonweg aan te tonen dat er (on)opzettelijk naar bepaalde studenten toe, op de tijd wordt ingespeeld.”

Beoordeling

Verzoekster beroept zich onder meer op de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

De Raad moet vaststellen dat, ofschoon het blijkbaar een (al dan niet geheel) mondeling examen betrof, verwerende partij niet de examenvragen neerlegt, noch de notities die de examinatoren hebben gemaakt van de door verzoekster gegeven antwoorden. In die

omstandigheden is het voor de Raad onmogelijk om zijn marginale toetsing omtrent de totstandkoming van het examencijfer uit te voeren.

Ook van het draaiboek, dat nochtans blijkbaar een centrale plaats inneemt bij het examenverloop, is in het administratief dossier geen spoor te vinden.

Hetzelfde moet worden opgemerkt aangaande de ‘scoringsregels’ waarin “per vraag werd vastgelegd welke antwoordaspecten nodig waren om elk van de punten te behalen en welke fouten tot een gedeeltelijk of geheel puntenverlies zou leiden”, en aangaande het “beoordelingsprotocol” dat met betrekking tot verzoekster zou zijn ingediend en dat, na vergelijking tussen de protocollen, tot een consensusbeoordeling leidt.

Bovendien is de formele motivering die thans in de antwoordnota wordt gegeven niet van aard om nog aan de bestreden beslissing te kunnen worden toegeschreven, zodat deze niet in aanmerking kan worden genomen.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van de KU Leuven van 28 september 2016.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 23 november 2016.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Daniël Cuypers	bijzitter
Jan Geens	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.304 van 9 november 2016 in de zaak 2016/490

In zake: Hamidi EMAAL
woonplaats kiezend te 2050 Antwerpen
Willem Elsschotstraat 3 C3

tegen:

KAREL DE GROTE HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 20 september 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker was in het academiejaar 2015-2016 bij verwerende partij ingeschreven in de bacheloropleiding ‘Toegepaste Informatica’, afstudeerrichting ‘Applicatieontwikkeling’.

Van de opleiding maakt deel uit, het opleidingsonderdeel ‘Netwerken 2 – Blended’ (3 studiepunten). Het bestaat uit enerzijds een deel ‘theorie’ (wegingsfactor 1,2) en anderzijds een deel ‘labo’ (wegingsfactor 1,8). Binnen het deel ‘labo’ vindt de beoordeling plaats aan de hand van vaardigheidstoetsen tijdens de lesperiode (hiervoor is geen tweede examenkans mogelijk) en via een laptopexamen. Deze toetsen hebben eenzelfde gewicht in de puntentoekenning. Voor het deel ‘theorie’ moet minstens 6/20 worden behaald om voor het gehele opleidingsonderdeel te kunnen slagen.

Verzoeker behaalt voor het opleidingsonderdeel ‘Netwerken 2 – Blended’ een examencijfer ‘NG’, met onderliggende deelscores van 8,1/20 voor ‘theorie’ en 0/20 voor ‘labo’.

Verzoeker nam voor het deel ‘labo’ niet deel aan de vaardigheidstoetsen tijdens de lesperiode.

Voor het laptopexamen maken de studenten gebruik van hun eigen computer. Zij nemen toegang tot de externe website ‘Cisco’ om examenvragen te beantwoorden *c.q.* uit te voeren. Omdat deze website volgens verwerende partij geen fraudebeveiliging heeft, moeten de studenten de examentool van de instelling gebruiken om de examenactiviteiten te loggen. Het examenformulier bevat de handelingen die daarvoor moeten worden gesteld, en vermeldt de volgende waarschuwing: *“Het niet (of foutief) elektronisch opleveren van je score (stap D4 én D5) leidt tot een ongeldig examen!”*

Omdat verzoeker de behaalde percentages niet via een Blackboard-toets uploadde, wordt zijn examen als onregelmatig beschouwd. Ten gevolge hiervan krijgt verzoeker als examentuchtbeslissing een score van 0/20 toegekend voor het deelopleidingsonderdeel ‘labo’.

Tegen deze beslissing tekent verzoeker op 13 september 2016 het volgende intern beroep aan (de Raad citeert letterlijk):

“Netwerken 2 Labo examen werd in twee delen geevalueerd, één tijdens de lessen en twee op de Cisco website door final exam van CCNA2-routing & switching. De eerste evaluatie deel had ik helaas gemist maar voor de tweede deel heb ik het examen op Cisco website succesvol afgelegd en 94.5% behaald. Maar na de bekend making van de punten

heb ik opgemerkt dat ik een 0 had voor deze deel. Heel verbaasd kwam ik naar het inzagerecht om dit met de docent te bespreken. Op het inzagerecht had ik van de docent ([A.C.]) vernomen dat Mr. [D.D.] heeft aan haar doorgegeven dat ik mij punten niet goed heb doorgegeven en mogelijk fraude gepleegd. Volgens Mvr. [C.] door het niet noteren van de score gegeven door cisco website op blackboard kan KDG niet controleren of er een fraude is gepleegd of niet en hierbij citeer ik Mvr. [C.]: "Het kan zijn dat je jou examentool hebt afgezet en dan van alles op internet hebt gezocht en dan jou tool terug hebt opgezet".

Bovenstaande commentaar van Mvr. [C.] vond ik vooroordelend en ogepast want dit sluit aan bij een andere comentaar dat zij tijdens de examen had gemaakt. Op de dag van examen is iedereen begonnen op Cisco website te gaan na het opstarten van examen tool en invullen van examencode om examen te starten. Na het klikken op examen link kreeg ik een melding dat er geen adobe flashplayer is geïnstalleerd op mijn browser (Mozilla Firefox). Dit heb ik meteen gemeld aan de aanwezige docenten Mvr. [C.] en Mnr. [D.D.]. Hierop heeft Mvr. [C.] als volgt geantwoord: "Heb je dit vak wel gestudeerd?" Ik vond zo een vraag direct en niet passend. Ik antwoorde van "Ja, maar de offline versie die ik op blackboard vond want ik heb thuis geen internet aansluiting". Dan is een van de docenten naast mij komen staan en onder de toezicht van de docent heb ik het flashplayer geïnstalleerd via Firefox Add-ons. Het examen verliep rustig verder.

Op het einde van de examen zag ik dat de score gegeven door Cisco website moesten wij invullen op de examenblad maar er werden twee scores gegeven op Cisco website dus voor alle zekerheid heb ik de docent erbij geroepen (Mnr. [D.D.], als enige aanwezig) en onder zijn toezicht en met zijn overeenstemming heb ik de juiste score op examenblad genoteerd. Maar op inzagerecht kwam ik er achter dat ik dezelfde Score ook op blackboard moest invullen en deze stap te hebben gemist of over het hoofd te hebben gezien was de start van heel deze ellende.

Na een bezoek te hebben gebracht aan de ombudsdienst heb ik vernomen dat zulke examen procedures van KDG zijn strict en dat als laatste stap moet ik dit via interne beroep aanvechten. Dit ben ik ook van plan om te doen want als dit de procedure is van examen op KDG dan is dit een heel zwak opgestelde procedure. Er is geen enkele ruimte voorzien voor menselijke vergissingen. Tuurlijk er is een verschil tussen een en andere vergissing maar dit moet opgenomen worden in de procedure. Zoals vernomen van de ombuds dat er studenten zijn die een lege examen blad uploaden gewoon uit vergissing. Dit is begrijpbaar ten opzichten van een punt niet invullen op blackboard dat alleen maar dient voor controle doeleinden en dat de authenticiteit van de examen en de score kan op volgende manieren ook nagetrokken worden:

1. De Cisco website dat de examen regelt en de score en het start- en eindtijd van examen bijhoudt. Het is nog steeds beschikbaar onder mijn account en de docent krijgt er ook een overzicht van te zien.
2. Het opstarten en afsluiten van examentool dat logisch gezien moet een start en afsluittijd bijhouden (log).
3. Mnr. [D.D.] onder wiens toezicht en overeenstemming heb ik de score van de Cisco website gelezen en op examenblad genoteerd.

Als zulke zwakke procedure voort bestaan dan heeft dit een grote gevolg voor studenten want voor KDG is maar een score op schaal van 20 maar voor een student is dit

studiepunt verlies, geld verlies, tijd verlies, vertraging van carrière, demotivatie, verlies van vertrouwde in hogeschool procedures en administratie en regeling van examen.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 20 september 2016. Na verzoeker te hebben gehoord, komt zij tot de volgende beslissing:

“Verklaring van de student:

Student geeft toe een vergissing gemaakt te hebben. Heeft een stap gemist bij het overbrengen van een extern systeem naar BlackBoard. Het examen liep op een externe website (Cisco). Dit is voor de student eveneens een argument voor het feit dat hij geen tijd had om zaken op te zoeken op internet. Wil erg graag zijn diploma Toegepaste Informatica om zich voltijds op de arbeidsmarkt te begeven. Heeft er erg hard voor gestudeerd. Cisco gaf twee scores weer na het afgelegde examen. De student wist niet wat hij hiermee moest doen. Vervolgens heeft hij de docent erbij geroepen om te vragen welke score hij moest overbrengen. In BlackBoard deze scores overbrengen was voor hem nieuw. Niet gedaan (stress?) Was al 50% kwijt van de totaalscore omdat hij niet aanwezig kon zijn op verplichte lesmomenten (werkt eveneens). Wou absoluut die andere 50% behalen.

Docent en opleidingshoofd worden gehoord ([A.C.] en [K.S.]

Student heeft de procedure niet correct gevolgd.

Wat is meerwaarde van examentool? Kon hij vals gespeeld hebben?

De examentool logt wat student doet.

Cisco heeft een eigen site, daarop legt de student examen af, maar daar ook willen we controle doen om na te gaan of student geen andere bronnen heeft geraadpleegd. De punten staan op scherm, dan moet de student het punt op ingeven.

Waarom moet de student dat punt in Blackboard ingeven?

Omdat de student anders de tool kan stoppen en op internet bv. opzoekwerk verrichten en verder werkt op de Cisco-website met de cursus ernaast.

Docent vermeldt dat zij vroeg “hoe heb je gestudeerd?” en niet “heb je wel gestudeerd”.

De interne beroepscommissie neemt ten aanzien van de student de volgende beslissing:

De sanctie blijft behouden.

Motivering van deze beslissing:

De website van Cisco houdt geen “beveiliging” in tegen spieken. Vandaar dat de examentool van de hogeschool onontbeerlijk is om te loggen wat de student met zijn laptop tijdens het examen doet. De student dient hiertoe alle stappen die duidelijk op het examenblad vermeld zijn te volgen. Boven de procedure staat in groot lettertype: “Het niet (of foutief) elektronisch opleveren van je score (stap D' én stap D5) leidt tot een ongeldig examen !!!”

Ondanks deze duidelijke instructies heeft de student de procedure niet correct opgevolgd. Dat betekent dat hij de examentool niet correct gebruikte, hetgeen conform het HOE een onregelmatigheid is. De minimumsanctie voor een onregelmatigheid is een 0/20 voor het betrokken examen en deze wordt toegepast.

De commissie ziet geen bijzondere omstandigheden om af te wijken van de minimumsanctie in positieve of negatieve zin.

De beslissing van de interne beroepscommissie is genomen bij consensus.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker steunt zich in een enig middel op het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat bij het examen verplicht een examentool (‘spyware’) moet worden geïnstalleerd op de eigen laptop, terwijl andere hogescholen voor online-examens een computerlokaal ter beschikking stellen.

Voort is het voor verzoeker ook niet duidelijk hoe en waarom de controle op het examen en de examentool zo afhankelijk zijn van het invullen van een punt op Blackboard. Verzoeker is van oordeel dat de organisatie erop wijst dat deze controleprocedure en de tool niet efficiënt zijn, dat hij door dergelijke zwakke organisatie studiepunten, tijd en geld verliest en dat het vertraging van de carrière en demotivatatie tot gevolg heeft.

In haar *antwoordnota* zet verwerende partij uiteen dat het begrip ‘examentool’ in de verklarende woordenlijst bij het onderwijs- en examenreglement wordt gedefinieerd als: *“elke antifraudesoftware, monitoringsoftware, ... die kan worden gebruikt om tijdens een examen dat via de computer wordt afgelegd, het computergebruik van de student op te volgen om onregelmatigheden op te sporen”*.

Zij wijst erop dat het digitaal afnemen van een examen tot een veel groter frauderisico aanleiding geeft dan een schriftelijk of mondeling examen waarbij de toegang tot hulpmiddelen volledig wordt geblokkeerd. De finaliteit van een examentool is voor verwerende partij dan ook vanzelfsprekend: het monitoren van de digitale activiteit van studenten tijdens het afleggen van het examen en het aan het licht brengen van frauduleuze praktijken.

Vervolgens brengt verwerende partij onder de aandacht dat binnen de grenzen van artikel 4.3 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement, bepaalde onregelmatigheden en plagiaat aanleiding kunnen geven tot een examentuchtbeslissing. Voormeld artikel stipuleert dat elk gedrag van een student tijdens een evaluatiemoment, waardoor een objectief oordeel over zijn competenties – of die van andere studenten – gedeeltelijk of volledig onmogelijk kan worden, als een “onregelmatigheid” moet worden gekwalificeerd. Als voorbeeld wordt onder meer verwezen naar het foutief gebruik van de examentool.

In casu werd het examen “CNNA2 – routing & switching” afgelegd op de persoonlijke laptops van de studenten via een externe website “Cisco”. De externe website voorziet volgens verwerende partij niet in enige bescherming tegen spieken, waardoor zij het noodzakelijk achtte om via het gebruik van een examentool de betrouwbaarheid van de examenresultaten te garanderen. De na te leven procedure voor een goede afloop van het examen werd overzichtelijk en helder weergegeven op de examenformulieren. Bovenaan het examenblad werd bovendien een vetgedrukt kader opgenomen met de groter gedrukte boodschap: *“Het niet (of foutief) elektronisch opleveren van je score (stap D4 én stap D5) leidt tot een ongeldig examen !!!”*.

Ondanks de duidelijke examenrichtlijnen en de waarschuwing voor ongeldigheid van het examen indien niet-naleving, zo vervolgt verwerende partij, sloeg verzoeker stap D5 over bij het elektronisch opleveren van zijn score. Deze stap heeft betrekking op het uploaden van de score via Blackboard. Op die manier wordt vermeden dat studenten de examentool stopzetten en ondertussen verder werken op Cisco met behulp van het internet en/of hun cursusmateriaal.

Ingevolge het foutief gebruik van de examentool door verzoeker, kan de betrouwbaarheid van de door Cisco weergegeven score van 94,5% niet gecontroleerd, noch gegarandeerd worden en is het betrokken examen naar oordeel van verwerende partij aangetast door een onregelmatigheid in de zin van artikel 4.3 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement. Voor deze onregelmatigheid acht verwerende partij enkel verzoeker verantwoordelijk: het komt niet toe aan toezichthouders om studenten bijkomend te informeren over en te alarmeren voor de naleving van het verplichte stappenplan zoals reeds uitdrukkelijk weergegeven op het examenformulier.

Wat de tuchtstrafmaat betreft, wijst verwerende partij erop dat aan verzoeker de laagst mogelijke sanctie werd opgelegd.

Zij stelt dat zij verzoeker aan een ingrijpendere sanctie had kunnen onderwerpen, maar veel begrip heeft getoond voor de situatie van verzoeker en genoeg genomen met de minimumstraf zoals voorgeschreven door artikel 4.3 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement. Verwerende partij voegt er nog aan toe dat de sanctie eigenlijk niet veel meer dan een symbolische waarde heeft: het resultaat voor het deelopleidingsonderdeel “theorie” bleef weliswaar behouden, maar daarvoor was verzoeker met 8/20 ook al niet geslaagd, en voor het deelopleidingsonderdeel “labo” kon verzoeker evenmin slagen, zelfs niet met behoud van het resultaat 95,50%, aangezien het laptopexamen slechts voor 50% meetelt in het eindresultaat van dit deelopleidingsonderdeel, terwijl verzoeker tijdens de lesperiode niet had deelgenomen aan de vaardigheidstoets die voor de overige 50% meetelt.

In zijn *wederantwoordnota* zet verzoeker het volgende uiteen (de Raad citeert opnieuw letterlijk):

“ (...)

1. Ik ben een student op KDG voor opleiding Bachelor Toegepaste Informatica met als afstudeerrichting Applicatieontwikkeling.
2. KDG examen rooster is een puzzel om te ontcijferen, zeker voor nieuwe studenten. Het is vol van afkortingen en deelgroeps vermelding dat niet op elkaar afgestemd zijn en zonder enige legende vermelding. De rooster van blended studenten is gemixt met de rooster van normale traject studenten. Zie *examenrooster INF periode 5.pdf* + *studietraject.pdf* als voorbeeld. Dit heb ik ook aangegeven aan de studenten informatie punt (STIP) maar het werd gewoon weg genegeerd en de rooster indeling blijft hetzelfde tot heden. Nergens op KDG website is iets te vinden over de afkortingen zoals "Heb", "HBAY" enzovoort. Hierdoor heb ik in het begin van het academie jaar twee

examen gemist o.a. "Netwerken 2 - Labo". Volgens de rooster had de deelgroep waarin ik zat geen examen "Newterken 2 - Labo" op 11-09-2015. Toch om zeker te zijn heb ik de docent laattijdig gemaild maar tot ik een reactie ontving was het te laat. Zie *mail_verkeer_11-09-2015.pdf*

3. De administratie van KDG is nog een andere puzzel voor docenten en studenten. Als een student zich inschrijft op een hogeschool dan wordt er verwacht dat alle docenten ervan op de hoogte zijn en het nodige doen om de student toegang te geven tot alle leeromgevingen. Maar op KDG wist de docent ([A.C.]) tot het einde van de academiejaar niet dat zij mijn als student had. Mijn cisco account werd tegen het einde van de academiejaar in orde gebracht. Ik moest dit persoonlijke achtervolgen. Dit kostte mij tijd en moeite. Na dit situatie aan licht te hebben gebracht bij de docent ([A.C.]) heeft zij simple weg mijn mail geforward naar andere docenten met vermelding dat ik een student van hun zou zijn en er is geen moeite gedaan om te zien of ik bij haar in de klass zit? Nog eens heb ik de deelgroeps verdeling van KDG te danken dat voor iedereen onduidelijk is. Hierdoor was ingeschreven voor de vak "Netwerken 1" op de cisco website en de docent kon nergens zien dat ik een vrijstelling heb voor deze vak. Zie *mail_verkeer_28-06-2016_tot_20-07-2016.pdf*

4. De bedoeling van de blended traject is dat studenten niet hoeven naar de les te komen of klassikal aanwezig te zijn. Behalve voor examen. Maar toch wordt 50% van de "Netwerken2 - Labo" klassikal georganiseerd en de test wordt meegeteeld voor examen. Deze test is ook niet te herkansen. Mag de hogeschool zomaar kiezen om de helft van de leerstof niet te laten herkansen? Is dit wettelijk in België?

5. Ik heb wel deelgenomen aan de tweede examenperiode van "Netwerken 2 - Theorie" en mijn punten zijn niet behouden van de eerste examenperiode. Dit is een foutieve opstelling van feiten door de heer Tom Peeters of verkeerd informatie versterkt aan de heer Tom Peeters door KDG. Zie *antwoordnota tom peeters.doc*. Op het inzagerecht van de "Netwerken 2 - Theorie" was toevallig op dat moment de blackboard aan het updated en kon de docent ([D.D.]) mijn examen niet laten zien. Als een hogeschool een inzage moment organiseert dan moet de hogeschool zorgen dat de studenten wel hun examen kunnen zien. Tot op heden heb ik mijn examen "Netwerke 2 - Theorie" niet kunnen zien.

6. Op vrijdag 26-08-2016 had ik twee examen namelijk Netwerken 2 - Theorie en Netwerken 2 - Labo. Omdat er twee examen waren op één dag en zoals vermeld door mede studenten was iedereen zenuwachtig. Hierdoor heb ik bij de tweede examen Netwerken 2 - Labo vergeten mijn score gekregen door cisco website in te vullen op blackboard (Stap D5) simple weg door een menselijke fout. Op andere examen is deze stap vereist om examen document te uploaden maar sinds bij deze examen was op een externe website had ik niet eens in de gaten dat deze stap ook belangrijk was en hierdoor werd het examen ongeldig beschowed en iedereen op KDG ging ervan uit dat ik een fraude heb gepleegd. De docenten hebben tijdes de examen ook niet aangekondigd dat vergeet deze stap straks niet. De commentaar van de docent ([A.C.]) op de examen inzagerecht: "Ja, je hebt gespiekt en wij kunnen dat niet zien omdat je die punt niet hebt ingevuld". De beslissing van interne beroep dat het term "spieken" gebruikt. Het lijkt erop dat op KDG maar één regel geldt en dat is: vreemdeling + onregematigheid tijdens examen = fraude. Dit heb ik ervaren en gezien op KDG en ik vind het zeer zeer beledigend en discriminerend. Zie *beslissign beroepscommissie.pdf*

7. Volgens de cisco website <http://www.cisco.com/c/en/us/training-events/trainingcertifications/exams.html> zijn de examens zodanig georganiseerd dat een student tijdens de examen en met de tijd dat de student krijgt om die examen af te leggen niet mogelijk is om de mogelijk antwoorden op internet op te gaan zoeken of een fraude te plegen wat ook niet het geval was in deze context. Maar de docent, de interne beroepscommissie en de antwoordnota van heer Tom Peeters beweren dat cisco website geen beveiliging voorziet. Deze cisco examen worden door talloze mensen wereldwijd via hun thuis pc afgegeven en indien behaald door deze manier dat accepteren alle onderwijsinstellingen de certificaat wel.

8. Op KDG wordt een spyware tool genaamd "examentool" gebruikt tijdens de digitale examen terwijl elke andere hogeschool een pc lokaal ter beschikking stelt voor zulke examen en informatica studenten. Deze spyware tool is resource intensieve and neemt redelijke deel van de RAM geheugen in beslag zodat KDG de studente te bespioneren tijdens de examen. Op sommige examen is dit heel lastig want de deze examen eisen het gebruikt van een IDE (Integrated Development Environment) dat door spyware tool van KDG zeer traag werkt en de examen verloop verhindert en voor tijdverlies zorgt. Na het succesvol beëindigen van examen moet de student de spyware tool afsluiten en samen met de opgaveblad en de studentenkaart naar de docent toe lopen. De docent scant de studentenkaart indien een scanner aanwezig zoniet dat vult de docent het studentnummer in zijn/haar laptop en dat de programma geeft aan of de examen digital goed is afgeleverd en de spyware tool goed is afgesloten en de log bestanden goed zijn aangekomen bij KDG. Toen bij examen van Netwerken 2 - Labo ik met mijn opgaveblad en studentenkaart naar de docent ([D.D.B.]) ging en na het ingeven van mijn studentnummer heeft de programma duidelijke aangegeven dat ik mijn examen goed heb ingeleverd wat ik zeg zelf ook las op de laptop van de heer [D.D.B.]. Maar later heeft de heer [D.D.B.] aangegeven dat de examen is niet goed ingeleverd terwijl toen er was was er niks aan de hand.

9. KDG beweert dat de spyware tool (examentool) alles logged gedurende examen. Dus het moet mogelijk zijn dat mijn examen verloop van heel het uur kan nagezien worden voor onregelmatigheden en niet alleen dat alles van de ene laatste stap afhangt. KDG probeert om zoveel mogelijk de aandacht weg te nemen van de hoofdzaak, de werking van de spyware tool. Hoe komt het dat de spyware tool helemaal uit elkaar valt door niet invullen van een punt op blackboard? Hoe controleert de spyware tool of er daadwerkelijk een fraude is gepleegd? Als de spyware tool alles logt tijdens de examen moet KDG dat bestand samen met mij en de raad voor studievoortgangbeslissingen doorlopen? Waarom zou ik mijn goed behaalde score niet invullen op blackboard? Studenten moet hun studiepunt, geld en tijd verliezen op basis van zwakke kennis of voorbereiding en niet door zwakke examen procedures van de onderwijsinstelling? Helaas is KDG tot op heden gefaald om deze vragen te beantwoorden en geen enkele bewijs geleverd dat bewijst dat ik een fraude heb gepleegd.

10. KDG heeft mijn punten gedeeld met de heer Tom Peeters zonder mijn toestemming, dit document is irrelevant voor deze dossier en ik vindt dit schending van privacy door KDG."

Verzoeker voegt bij zijn wederantwoordnota nog vijf stukken.

Beoordeling

De Raad wijst vooreerst op de bepalingen van artikel II.295, §1 van de Codex Hoger Onderwijs, die ertoe strekken dat de verzoekende partij haar overtuigingsstukken bij het verzoekschrift moet voegen en dat zij naderhand slechts bijkomende stukken aan het dossier kan laten toevoegen, voor zover die stukken bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoekende partij bekend waren. Dit voorschrift waarborgt enerzijds de spoedige afhandeling van de procedure waartoe de Raad is gehouden, en anderzijds de tegensprekelijkheid van de procedure en de rechten van verdediging van de verwerende partij, die immers na haar antwoordnota geen schriftelijk standpunt meer kan innemen.

De stukken die verzoeker bij zijn wederantwoordnota voegt voldoen niet aan de hiervoor beschreven voorwaarden, en worden derhalve buiten de debatten gehouden.

Daarnaast brengt de Raad in herinnering dat de verzoekende partij in de procedure voor de Raad slecht dié middelen kan opwerpen die voorafgaand ook in het intern beroep werden opgeworpen, tenzij het middelen betreft die van openbare orde zijn, die de regelmatigheid van de bestreden beslissing viseren of die steunen op elementen waarvan de verzoeker slechts kennis heeft kunnen nemen met de bestreden beslissing. In de regel kunnen in de wederantwoordnota ook geen middelen worden opgeworpen die niet voorkomen in het inleidend verzoekschrift.

Wat verzoeker in zijn wederantwoordnota uiteenzet onder de randnummers 2, 3, 4 en 7 moet worden beschouwd als nieuwe argumenten die de Raad niet leest in het verzoekschrift: zij zijn – in toepassing van bovenstaande beginselen – niet ontvankelijk.

Wat verzoeker in randnummers 5 en 10 uiteenzet, is een repliek op de antwoordnota en kan als dusdanig in ogenschouw worden genomen, maar vormt geen kritiek op de initiële examentuchtbeslissing of op de bestreden beslissing, en kan derhalve niet tot de nietigverklaring van deze laatste leiden.

De overige argumenten in de wederantwoordnota, samen gelezen met het verzoekschrift, komen er in essentie op neer dat verzoeker in twijfel trekt dat het door verwerende partij opgelegde programma noodzakelijk is om het beoogde doel van de fraudebeveiliging te

bereiken. Deze middelen overtuigen de Raad niet om te besluiten tot de onregelmatigheid van het examenverloop of van de bestreden beslissing.

Het komt aan de instelling toe om, binnen de grenzen van de hogere regelgeving en de beginselen van behoorlijk bestuur, autonoom te beslissen hoe examens worden georganiseerd. Zelfs indien verzoekers bewering juist zou zijn dat verwerende partij de enige hogeronderwijsinstelling is die de studenten verplicht om een eigen computer te gebruiken en om daarom een specifiek programma te installeren, dan leidt dit er nog niet toe dat het examenverloop daardoor onredelijk zou zijn, of onevenredig *c.q.* onnodig ingewikkeld.

In casu maakt verwerende partij voldoende aannemelijk dat de door verzoeker bekritiseerde werkwijze pertinent is om examenfraude te vermijden, en dat het examen van verzoeker omwille van een gebrek aan controle op mogelijke fraude, niet rechtsgeldig kan worden verklaard.

In zijn wederantwoordnota zet verzoeker zelf uiteen dat het gemis aan opladen van zijn score toe te schrijven is aan een vergetelheid in zijn hoofd. De Raad is van oordeel dat verzoeker middels de tekst op het examenblad (stuk 6 administratief dossier) voldoende is gewaarschuwd om de juiste stappen te volgen bij het afwerken van het examen.

Bij dit alles dient te vraag te worden gesteld of ook afdoende bewijs wordt geleverd van een intentioneel element, opdat verzoekers handeling ook als een tuchtrechtelijke inbreuk kan worden beschouwd.

Een tuchtvergrijp vergt immers, onder meer omwille van het intentioneel element dat in principe aanwezig dient te zijn, steeds een individuele beoordeling en een tuchtprocedure verstaat zich derhalve slecht met de automatische toepassing van sancties.

Ter zake stelt de Raad vast dat niet alleen het examenblad zelf waarschuwt voor een ongeldig examen bij foutieve handelingen, maar dat artikel 4.3 van het onderwijs- en examenreglement ook als ‘onregelmatigheid’ omschrijft: “foutief gebruik van de examentool”.

In die omstandigheden is de Raad van oordeel dat verwerende partij binnen de grenzen van de redelijkheid de hier *in concreto* voorliggende elementen kon beschouwen als een examentuchtfeit.

Ten slotte overweegt de Raad dat de sanctie niet disproportioneel is, nu de sanctie beperkt blijft tot het betrokken opleidingsonderdeel.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Daniël Cuypers	bijzitter
Jan Geens	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest,

de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.339 van 23 november 2016 in de zaak 2016/492

In zake:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Alain François en Allan Magerotte
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 9 september 2016 waarbij aan de verzoeker een score van 10 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Werkcollege onderzoeksmethoden voor de politieke wetenschappen” en een score ‘afwezig’ werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Paper politieke wetenschappen”, en het uitblijven van de beslissing van de interne beroepsinstantie.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 november 2016.

Verzoekende partij heeft een wrakingsverzoek ingediend ten aanzien van bestuursrechter Jean Goossens. De Raad heeft op datum van 7 november 2016 kennis genomen van het bericht van bestuursrechter Jean Goossens dat hij zich wenst te onthouden in deze zaak. Er is aldus geen reden meer om uitspraak te doen over het wrakingsverzoek.

Bestuursrechter Daniël Cuypers wordt opgeroepen om te zetelen. Dit wordt ter zitting aan (de aanwezige) partijen meegedeeld. Verwerende partij maakt geen bezwaar.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Allan Magerotte, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de politieke wetenschappen’.

Voor het opleidingsonderdeel “Werkcollege onderzoeksmethoden voor de politieke wetenschappen” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 10/20. Voor het opleidingsonderdeel “Paper politieke wetenschappen” bekomt verzoeker een score ‘afwezig’.

Verzoekende partij stelde op datum van 13 september 2016 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 3 oktober 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad, vermits hij tot dan toe de beslissing van de interne beroepsinstantie nog niet had ontvangen.

IV. Afstand

Bij e-mail van 16 oktober 2016 deelt verzoeker het volgende mee aan de Raad:

“Geachte,

ik heb op 12 oktober 2016 opnieuw extern beroep aangetekend bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen tegen de beslissing van de interne beroepscommissie van de Faculteit ES aan de VUB, zoals mij meegedeeld op 07 oktober 2016, volgens de procedure.

Dit beroep vervangt uiteraard het eerder ingediende externe beroep van 3 oktober 2016, waar naar u verwijst in deze e-mail.

Ik neem voor de duidelijkheid ook nog telefonisch contact op met uw secretaris.

Met vriendelijke groeten,

■■■■■■■■■■
[...]"

De Raad beschouwt de kennisgeving van verzoeker als een afstand van beroep.

Er zijn geen redenen om die afstand niet toe te staan.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.305 van 9 november 2016 in de zaak 2016/494

In zake: Igor BRAECKEVELT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Sabine de Coninck van Noyen
kantoor houdend te 1701 Dilbeek
Poverstraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

KAREL DE GROTE HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 20 september 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sabine de Coninck van Noyen, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker was in het academiejaar 2015-2016 bij verwerende partij ingeschreven in de bacheloropleiding ‘Toegepaste Informatica’, afstudeerrichting ‘Applicatieontwikkeling’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Communicatie 2’, samengesteld uit een luik ‘Engels’ en een luik ‘Frans’. Voor het luik ‘Engels’ bestaat de evaluatie van het opleidingsonderdeel uit vier componenten: een mondelinge presentatie tijdens de lesperiode (20% van de punten, niet herneembaar bij de tweede examenkans), een portfolio (35%), een vaardigheidstoets (15%) en een mondeling examen (30%).

Verzoeker slaagt bij de eerste examenperiode voor het luik ‘Frans’, maar niet voor het luik ‘Engels’. Voor de mondelinge presentatie behaalt verzoeker 0/20, doordat hij op de dag van de mondelinge presentatie zonder verwittiging afwezig is en geen attest van overmacht inlevert.

Bij de tweede examenkans behaalt verzoeker 19/35 voor het portfolio, 7/15 voor de vaardigheidstoets en 20,5/30 voor het mondeling examen. Dit resulteert in een examencijfer van 9,3/20, afgerond naar 9/20.

De proclamatie vindt plaats op 8 september 2016. Op 10 september 2016 dient verzoeker het volgende intern beroep in:

“Ik wens, conform art. 4.4.4.1 van het Hogeschool Onderwijs- en Examenreglement, intern beroep aan te tekenen tegen de examenbeslissing gepubliceerd op 8 september 2016, meer bepaald tegen mijn resultaat (9 op 20) voor het vak Engels 2 (docent [K.F.]), deel van Communicatie 2 voor INF202 A.

Ik heb op vrijdag 9 september contact opgenomen met de ombuds, mevrouw [I.V.D.], zoals voorzien in het reglement. Zij ging nakijken of er eventueel sprake kon zijn van een materiële vergissing. Maar gelet op de vervaltermijn voor het indienen van een intern beroep en rekening houdend met het feit dat ik de laatste twee dagen van de termijn voor beroep in het buitenland verblijf, start ik de procedure veiligheidshalve op. Het spreekt vanzelf dat, indien zou blijken dat er een vergissing is gebeurd in mijn nadeel en ik een voldoende heb behaald, mijn beroep zonder voorwerp wordt.

Het examen voor het vak Engels 2 bestaat uit een aantal schriftelijke opdrachten, een presentatie in de loop van het jaar en een mondeling examen.

De reden dat ik om heroverweging van de examenbeslissing van de heer [F.] verzoek (tenzij er sprake zou zijn van een materiële vergissing) is, kort samengevat, dat ik vorige zomer (2015) een aanvaring heb gehad met de heer [F.]. Sinds ik eergisteren, totaal

onverwacht, mijn onvoldoende resultaat (9/20) zag, vraag ik mij af of ik voor Engels 2 strenger ben beoordeeld dan een aantal studiegenoten van wie ik het werk en de resultaten ken. (Ter vergelijking: ik ben in het algemeen sterk in talen en haalde op het vak 'Frans 2' een totaal van 16.)

Voor ik dit verder uiteenzet wit ik benadrukken dat voor mij de gevolgen van die 9/20 voor Engels 2 zeer zwaar zijn. In principe zou ik in het academiejaar 2016-2017 afstuderen. Door die 9 kan dat niet meer, omdat ik mijn stage en het vak Integratieproject 2 niet kan opnemen. Ik kan "Integratieproject 2" niet opnemen omdat ik daarvoor minstens 54 studiepunten in het tweede jaar moet hebben behaald. Aangezien ik "Computersystemen 2" nog moet afleggen (3 studiepunten), en aangezien de 5 studiepunten voor "Communicatie 2" (Frans 2 en Engels 2) samen worden toegekend, zodat mijn behaalde studiepunten voor Frans nog niet worden meegeteld, kom ik niet aan mijn 54 behaalde studiepunten. Ik kan bovendien pas aan Engels 3 beginnen als ik tijdens de kerstexamens slaag in Engels 2. En ik kan niet aan mijn stage beginnen wanneer niet duidelijk is dat ik al mijn resterende vakken kan afleggen in dit academiejaar.

Sta mij toe chronologisch te beginnen, met de aanvaring met de heer [F.] van vorige zomer.

Tijdens het academiejaar 2016-2017 [bedoeld wordt: 2014-2015] was ik oorspronkelijk niet van plan het vak Engels 1 al af te leggen. Maar in de loop van het jaar heb ik dat heroverwogen en heb ik besloten toch Engels 1 op te nemen. De examens zou ik dan in de tweede zitting afleggen, uiteraard zonder de lessen te hebben gevolgd. Toen ik kort na de eerste examenreeks op Blackboard opzocht wat er moest gekend en gedaan worden voor Engels 1 in tweede zitting, merkte ik dat er veel informatie ontbrak. Daarom stuurde ik op 10 juli een mail naar de heer [F.] waarin ik uitlegde wat er op Blackboard ontbrak, met de vraag om verdere uitleg. Enkele dagen later kreeg ik het antwoord dat ik op Blackboard moest kijken, dat daar alle informatie opstond. Daarop stuurde ik een bericht terug, dat er informatie ontbrak maar er kwam geen enkele reactie meer. Na een groot aantal vruchteloze contactpogingen heb ik uiteindelijk een bericht gestuurd waarin ik mijn frustratie heb uitgedrukt (op een manier die, geef ik toe, niet erg tactvol was). De examens kwamen echter dichterbij en ik was in volle paniek.

Ik heb nooit antwoord gekregen van de heer [F.] op mijn vragen, maar ik heb uiteindelijk dankzij de inspanningen van de ombudsdienst en de heer [H.] toch de meeste examenstof kunnen verzamelen, en ik ben zo geslaagd voor het examen. Mijn examen heb ik uiteindelijk bij de heer [H.] afgelegd. De ombudsdienst kent dit dossier. Ik heb de mails rond deze discussies bewaard en kan ze u desgewenst op uw eerste verzoek doorsturen.

Dit jaar volgde ik dus Engels 2, maar na de gebeurtenissen van de afgelopen zomer had ik niet de energie om naar de lessen Engels te gaan. Wat volgens het reglement ook niet verplicht is. Tijdens een opdracht doorheen het jaar (tekst en illustraties verzamelen rond Engelse woordenschat, de docent plaatste ze dan op een 'Pinterest'-bord online) werden mijn voorstellen niet geplaatst, maar ik kreeg ook geen feedback (bij de allereerste alleen dat het voorstel voor een 'pin' verkeerd was, maar niet wat er verkeerd aan was). Omdat ik toch wou weten wat ik verkeerd deed, keek ik na wat medestudenten wiens voorstellen wel waren geplaatst, hadden opgestuurd. Dat volgde ik dan nauwgezet na, maar mijn pins werden nog steeds niet geplaatst. Toen ik dan naar de heer [F.] berichten stuurde met de vraag wat ik precies moest doen, kreeg ik in de voorlaatste lesweek als enig antwoord de suggestie naar de les te komen. Achteraf hoorde ik van een medestudent dat mijn laatste

mail waarin ik mijn frustratie omwille van het gebrek aan informatie uitte, door de lesgever was verwerkt in een diapresentatie in de les als voorbeeld van hoe het niet moet.

Tot daar de voorgeschiedenis.

Het totaalpunt van Engels 2 bestond uit een presentatie in de loop van het jaar (20 % van de punten, in groepen van 2), een aantal schriftelijke opdrachten (voor de tweede zittijd waren dat andere dan voor de eerste zittijd) en een mondeling examen.

Op het examen zouden de afgeleverde teksten van het schriftelijk gedeelte worden besproken, maar in mijn geval beperkte de feedback zich tot enkele spellingsfouten. Ik ging er dus van uit dat er [zich] geen grote problemen waren met mijn schriftelijke gedeelte. Bij het eigenlijke mondelinge examen waren er verschillende types vragen. De vragen werden niet getrokken uit een stapel, maar werden willekeurig gegeven door de lesgever aan de studenten. Niet iedereen kreeg dezelfde soort vragen. Ik moest ter plekke een nieuwe sollicitatiebrief maken. En kreeg ook een ongezien[e] tekst waarvan ik een samenvatting moest maken.

In eerste zit had niemand dat ongeziene gedeelte van het examen moeten afleggen, dit werd ook nooit elektronisch of mondeling meegedeeld.

Na mijn examen kreeg ik de mondelinge bevestiging dat het examen OK was. Dat sluit aan bij mijn eigen aanvoelen over het examen. Ik ben dus na het [examen] naar huis gegaan met het gevoel dat zowel het mondelinge als het schriftelijke gedeelte OK waren.

De presentatie, die alleen in de loop van het jaar maar niet in de tweede zit wordt georganiseerd, heb ik niet afgelegd: ik ben pendelstudent, en er was die dag een spontane spoorstaking. Mijn 'ploegmaat' heeft de presentatie evenmin afgelegd, maar is wel voor de totaliteit van het vak geslaagd. Zonder hautain te willen klinken of onaangenaam over mijn medestudent, denk ik dat mijn werk en mijn kennis van het Engels niet moeten onderdoen voor de zijne. Ik heb van verschillende andere geslaagde studenten in de loop van dit jaar oefeningen of stukken tekst gezien, en ik heb nooit het gevoel gehad dat mijn werk slechter was.

Ik vraag mij dus af of ik niet strenger ben beoordeeld dan mijn medestudenten. Ik erken dat ik, in momenten van frustratie, niet altijd correct ben geweest in mijn communicatie met de docent. En inderdaad, na de aanvaring van vorige zomer kon ik het niet opbrengen om dit jaar de lessen bij te wonen, en ik merk dat de docent daar niet gelukkig mee is. Dit zou echter geen rol mogen spelen bij de beoordeling van mijn examenresultaten.

Ik vraag daarom een heroverweging van mijn examenresultaat, en ik had graag gehad dat er zou worden vergeleken met de wijze waarop examens van medestudenten zijn afgewogen.

Ik dank u voor de aandacht die u aan mijn verzoek tot heroverweging zal willen besteden, niet in het minst omdat het van dit examenresultaat afhangt of ik volgend jaar kan afstuderen, dan wel de rest van mijn studies over twee jaar zal moeten spreiden."

Met een e-mail van 13 september 2016 wordt verzoeker ervan in kennis gesteld (i) dat de interne beroepscommissie zal worden samengeroepen op 20 september 2016, (ii) dat

verzoeker zal worden gehoord indien hij daarom verzoekt of indien de beroepscommissie dat nodig acht, (iii) dat verzoeker nog van het precieze uur van de zitting van de beroepscommissie in kennis zal worden gesteld en (iv) dat hij zijn dossier kan inkijken.

Met een e-mail van 16 september 2016 melden de diensten van verwerende partij aan verzoeker dat de interne beroepscommissie zijn beroep zal behandelen om 14u00.

Op 14 september 2016 maakt de betrokken docent zijn opmerkingen over aan de interne beroepscommissie, die het intern beroep van verzoeker behandelt in zitting van 20 september 2016. Verzoeker is daarbij niet aanwezig. De interne beroepscommissie komt tot het volgende oordeel:

“De interne beroepscommissie neemt ten aanzien van de student de volgende beslissing:
Het punt blijft behouden.

Motivering van deze beslissing:

Student haalt aan dat hij in een eerder academiejaar een conflict had met de lector van het opleidingsonderdeel en dat hij vermoedt dat hij daarom strenger is beoordeeld dan andere studenten op het examen. De commissie heeft geen concrete aanwijzingen dat de lector niet professioneel handelde of dat de student niet correct beoordeeld werd volgens de vooropgestelde beoordelingscriteria. De feiten die de student aanhaalt, bv. dat de lector de student aanraadde naar de les te komen om een vraag beantwoord te krijgen, zijn op zich geen reden om aan te nemen dat de lector niet meer objectief zou kunnen oordelen.

Hij haalt verder aan dat hij in het algemeen sterk is in talen, en dat hij hoge punten scoort voor Frans 2. Bij het beoordelen van één opleidingsonderdeel kan echter geen rekening worden gehouden met scores van de student in een ander opleidingsonderdeel, zeker niet indien het over verschillende competenties, of in dit geval zelfs verschillende talen gaat.

Student haalt verder aan dat de gevolgen van het niet slagen voor hem groot zijn, omdat hij omwille van volgtijdelijkheidsregels een vertraging zou oplopen in zijn studie. De commissie stelt echter vast dat dit niet enkel te wijten is aan het niet slagen voor Engels, maar eveneens te maken heeft met een ander opleidingsonderdeel dat de student nog dient af te leggen. Bovendien merkt de commissie op dat het feit dat de gevolgen groot zijn, op zich geen reden kan zijn om een punt aan te passen, temeer daar de volgtijdelijkheidsregels er precies zijn om ervoor te zorgen dat studenten de vereiste voorkennis hebben wanneer zij starten aan een volgend opleidingsonderdeel. Men zou aan die doelstelling volledig voorbijgaan, sterker nog, het tegenovergestelde effect bereiken, indien een niet geslaagde student geslaagd zou worden verklaard, omwille [van] het feit dat de gevolgen te groot zouden zijn.

Het resultaat van de [student] op het opleidingsonderdeel Communicatie 2 bestaat uit een niet-herhaalbare presentatie (0/20), een mondeling examen (20,5/30), een

vaardigheidstoets (7/15) en het portfolio (19/35). Dit levert een totaal van 46,5/100. Omgerekend 9,3/20, afgerond 9/20.

De student haalde een 0/20 voor de presentatie omdat hij ongewettigd afwezig was op het moment van de presentatie, hij betwist deze ook niet. Hij koos er door deze niet af te leggen zelf voor om hogere punten te moeten scoren voor de andere onderdelen om in totaal alsnog geslaagd te zijn.

In de vaardigheidstoets (application letter) gebruikt de student een verkeerde aanhef en zijn er fouten op het vlak van spelling, punctuatie en hoofdlettergebruik. Hiervoor worden punten afgetrokken conform de verbeter sleutel waardoor de student hierop slechts een 7/15 haalt.

Student haalt aan dat zijn schriftelijke gedeelte slechts enkele spellingsfouten bevat. Aangezien bij het aanleren van een vreemde taal correcte spelling en grammatica echter cruciaal zijn, is het niet vreemd dat hij daardoor ook punten verliest. Op de verbeter sleutel staat vermeld dat om 70% te scoren, het werk 'spell checked' moet zijn. Aangezien dat hier niet of onvoldoende het geval is, scoort de student lager. Hij scoort met name tussen de 50% (waarvoor hij wel de criteria haalt) en de 70% (waarvoor hij niet de criteria haalt). Op basis van deze verbeter sleutel is zijn score dus objectief te verantwoorden.

Ook voor het mondelinge gedeelte geeft de lector telkens duidelijk aan hoe hij zijn punten toekent en past dit ook correct toe. Bij 'vocabulary spot check' bv. geeft de lector de student een score van 8 op 10, omdat hij één zin inhoudelijk niet correct deed, conform de verbeter sleutel die aangeeft dat 2 punten worden afgetrokken per inhoudelijke Bij de open vragen ('scrum') wordt ook duidelijk aangegeven op de verbeter sleutel dat 4 punten worden afgetrokken voor een ontbrekend kernwoord. Student vergeet een kernwoord te vermelden en krijgt dus correct een 6/10. Wanneer men op deze manier het examen, de beoordeling ervan en de verbeter sleutel naast elkaar legt, kan de commissie niet anders dan concluderen dat de beoordeling zeer objectief gebeurde en perfect te verantwoorden valt op basis van een zeer duidelijke verbeter sleutel.

Student geeft daarbij ook nog aan dat de inhoud van het examen onverwacht was. De inhoud van het examen stemt echter overeen met de leerinhoud op de ECTS-fiche, waardoor de examencommissie van mening is dat student zich hier wel degelijk aan kon verwachten.

De student was voor beide onderdelen die hij betwist, met name het schriftelijke gedeelte (course reader) en het mondeling examen, geslaagd, maar zijn punten volstonden niet om de 0/20 voor de presentatie te compenseren. Het feit dat hij voor het opleidingsonderdeel in totaal niet slaagde is dus niet enkel te wijten aan de beoordeling op het examen en course reader, doch aan het geheel van de evaluatie. De combinatie van deze deelpunten met de 0/20 voor de presentatie, iets waar de student zelf verantwoordelijk voor is, maakt dat hij in totaal niet slaagt.

Ook al beschikt de student naar eigen zeggen over de competenties, indien hij ervoor kiest een deel van de evaluatie niet af te leggen en aldus niet aan te tonen dat wat hij beweert ook daadwerkelijk het geval is, kan de hogeschool hem daarvoor in alle redelijkheid ook geen punten toekennen en hem dus ook niet geslaagd verklaren.

De beslissing van de interne beroepscommissie is genomen bij consensus.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep. Wel stelt zij dat het niet duidelijk is wat verzoeker precies beoogt met zijn verzoekschrift voor de Raad, nu hij niet de nietigverklaring van een studievoortgangsbepaling vraagt.

De Raad is ter zake van oordeel dat het verzoekschrift uitdrukkelijk de beslissing van de interne beroepscommissie van 20 september 2016 aanduidt als bestreden beslissing, en dat dit gelet op de decretale bevoegdheden van de Raad op zich volstaat om het beroep te zien als een beroep tot nietigverklaring. Bovendien uit verzoeker in de verschillende middelen kritiek op de bestreden beslissing, kritiek waartegen verwerende partij zich in de antwoordnota kennelijk heeft kunnen verweren.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoeker zich op het redelijkheidsbeginsel, op de materiële en de formele motiveringsplicht en op het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Met betrekking tot het examenonderdeel ‘vaardigheidstoets’ werpt verzoeker op dat de overweging van de bestreden beslissing dat zijn ‘application letter’ een verkeerde aanhef en fouten inzake spelling, punctuatie en hoofdlettergebruik bevatte, bevreemdend is. Meer bepaald voert verzoeker aan dat hij zich herinnert wel degelijk de juiste aanhef te hebben gebruikt, en dat het dus niet mogelijk is dat de interne beroepscommissie daadwerkelijk zijn examen en de verbeter sleutel samen heeft bekeken.

Verzoeker meent dat hij recht heeft op duidelijke informatie omtrent zijn examenresultaten en op een afdoende motivering van het examencijfer, alsook op een correcte en uniform toegepaste verbeterwijze, en hij stelt dat de beslissing van de interne beroepscommissie inzake ‘vaardigheidstoets’ niet is gebaseerd op de stukken waarop de bestreden beslissing zich nochtans beroept. De enige plausibele verklaring voor de foute informatie in de bestreden beslissing is er volgens verzoeker in gelegen dat enkel is gesteund op nota’s en verklaringen van de docent.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij het volgende:

“Vaardigheidstoets

Verzoeker behaalde voor de vaardigheidstoets, namelijk het schrijven van een sollicitatiebrief, een score van 7 op 15. Verzoeker heeft ook geen opmerking geformuleerd in het intern beroep over de beoordeling van dit subonderdeel, zodat hierover geen nieuw middel meer kan worden aangehaald in het kader van het extern beroep.

Verzoeker kan zich in zijn extern beroep niet akkoord verklaren met deze score en verwijst hiervoor naar de richtlijnen van professor [F.] inzake het opstellen van sollicitatiebrieven en de akkoordverklaring van medestudent [Q.V.A.] om zijn vaardigheidstoets en beoordeling ervan te vergelijken met het door verzoeker ingediende exemplaar (stuk 6 verzoeker).

De opmerkingen van professor [F.] tonen aan dat verzoeker een foutieve aanspreking hanteerde in zijn sollicitatiebrief en dat hij zich tevens schuldig maakte aan enkele fouten inzake spelling, hoofdlettergebruik en punctuatie. Bovendien antwoordde verzoeker onvoldoende op de door het bedrijf vrijgegeven informatie. De som van deze werkpunten gaf aanleiding tot een eindresultaat van 7 op 15. De opmerking van verzoeker omtrent de aanspreking is onterecht. Uit de opgave blijkt duidelijk de naam van de persoon aan wie de sollicitatiebrief moest worden gericht, zodat verzoeker zich niet kon beroepen op de situatie waarin de naam niet geweten was.

Verzoeker zijnerzijds handhaaft in zijn *wederantwoordnota* zijn grieven en zet ter zake het volgende uiteen:

“In haar antwoordnota stelt verweerster in punt 31 dat de opmerkingen van professor [F.] aantonen dat verzoeker een foutieve aanspreking hanteerde, wat een flagrant foute bewering is.

Het onderdeel “vaardigheidstoets” bestond in het opstellen van een schriftelijke “*application letter*” (vrij vertaald: sollicitatiebrief). Volgens de beslissing van de interne

beroepscommissie gebruikte verzoeker een verkeerde aanhef en zijn er ook fouten op het vlak van spelling, punctuatie en hoofdletter waardoor hij slechts 7/15 behaalde.

Deze motivatie is zeer vreemd, aangezien verzoeker zich herinnert (en ook nog heeft [gecontroleerd] op zijn exemplaar van deze tekst) dat hij de aanhef wél correct uitvoerde en geheel conform de cursus van de docent.

De cursusnota's van de docent stellen bij het punt "*writing job applications*" (vrij vertaald: schrijf ene sollicitatiebrief) (stuk 5, slide 16/21):

"Begin your letter or e-mail (...) or 'Dear Sir or Madam' if you don't know their name." (vrij vertaald: begin je brief of mail met "geachte Heer of Mevrouw" als je hun naam niet kent)

Bij de gegeven schriftelijke opdracht was dit het geval en heeft verzoeker wel de correcte aanspreking gebruikt.

M.b.t. de kwestie van de zogenaamde foute aanspreking (punt 31 van verweerster): er zijn twee dergelijke oefeningen geweest, één op het mondelinge examen, waarvan een handgeschreven klad in de examenpapieren zit, en één schriftelijk. Bij de mondelinge [proef] was verzoeker inderdaad fout, maar de stukken die verweerster zelf bijbrengt bewijzen dat de schriftelijke taak wel degelijk juist was (stuk 8 van bundel verweerster, pagina's 40-41 van de 'application letter' voor de schriftelijke proef (getypt)).

In het verslag van de interne commissie wordt gesteld over deze schriftelijke proef dat deze aanspreking fout was en hieruit blijkt dus definitief dat de interne commissie de examenresultaten helemaal niet naast de beoordeling heeft gelegd en dat men klakkeloos de beweringen van de docent dienaangaande heeft overgenomen. Als dat wel was gebeurd, was haar opgevallen dat er géén fout was bij de aanspreking in schriftelijke sollicitatiebrief.

Verzoeker stelt dus vast dat, hoewel de beslissing van de interne beroepscommissie stelt dat men "*het examen, de beoordeling ervan en de verbeterersleutel*" heeft naast elkaar gelegd, alsmede dat de commissie herhaaldelijk stelt dat de beoordeling door de docent "*zeer objectief gebeurde en perfect te verantwoorden valt op basis van een zeer duidelijke verbeterersleutel*", men alvast voor het onderdeel "vaardigheidstoets" het examen *niet* meer heeft ter hand genomen, want dan was die vergissing in de beoordeling door de docent meteen opgevallen. Net zomin als er voordien bij verzoek aan de ombudsdienst, zal zijn ingegaan op het minnelijke verzoek aan de docent om het examen na te kijken op eventuele materiële vergissingen bij zijn beoordeling.

Verzoeker meent dat iedere student recht heeft op een correcte en uniform toegepaste wijze van verbeteren en dat is alvast niet het geval voor zijn schriftelijke sollicitatiebrief.

Minstens inzake het onderdeel "vaardigheidstoets" is de informatie en motivatie van de interne beroepscommissie in haar beslissing **aantoonbaar niet gebaseerd** op datgene wat zij beweert dat de basis van haar beslissing zou zijn, namelijk een vergelijking van de tekst van het examen van verzoeker met de verbetering door de docent en de verbeterersleutel.

Uit de motivering van de interne beroepscommissie in haar beslissing blijkt aldus dat men het examen *niet* heeft ingezien bij de behandeling van het intern beroep van verzoeker, wat nochtans een essentiële voorwaarde is om überhaupt tot een geldige beslissing te kunnen komen, gezien de betwisting juist daarover handelt. De interne beroepscommissie kon zonder deze inzage van zijn schriftelijke examen en in het bijzonder deze vaardigheidstoets onmogelijk tot een correcte en gemotiveerde beslissing komen.

Gezien zijn aanspreking wel degelijk correct was en er blijkbaar één spellingfout was (zie pag. 40-41 van stuk 8 van verweerster), diende hij hiervoor ook correcte punten te ontvangen, wat niet geschiedde. De docent meldt op het examen blad “*wrong salutation*” (vrij vertaald: foute begroeting) en “*issues: spelling, [punctuation], capitalisation*” (vrij vertaald: fouten: spelling, punctuatie en hoofdletters), terwijl het stuk zelf in samenlezing van de cursus (stuk 4 bundel verzoeker) aantoont dat deze aanspreking wel degelijk juist was en er één spellingsfout was.”

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoeker in zijn wederantwoordnota de exceptie van verwerende partij niet tegensprekt, ertoe strekkend dat het middel onontvankelijk is omdat het voorheen in de interne beroepsprocedure niet werd opgeworpen.

De exceptie treft doel. Uit het verzoekschrift op intern beroep blijkt niet dat verzoeker deze grief in de interne beroepsprocedure heeft opgeworpen.

De Raad herinnert eraan dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad slecht dié middelen kan opwerpen die voorafgaand ook in het intern beroep werden opgeworpen, tenzij het middelen betreft die van openbare orde zijn, die de regelmatigheid van de bestreden beroepsbeslissing viseren of die steunen op elementen waarvan de verzoeker slechts kennis heeft kunnen nemen met de bestreden beslissing. In de regel kunnen in de wederantwoordnota ook geen middelen worden opgeworpen die niet voorkomen in het inleidend verzoekschrift.

Wat verzoeker thans als eerste middel uiteenzet, beantwoordt niet aan die voorwaarden. In zijn intern beroep heeft verzoeker geen melding gemaakt van enig bezwaar tegen de vaardigheidstoets, noch inzake de quoterings van de ‘application letter’. Integendeel verwijst verzoeker naar feedback na het examen, waarbij er enkel ‘enkele spellingfouten’ werden besproken. Daar verzoeker blijkbaar feedback heeft gekregen voorafgaand aan het instellen van het intern beroep, had het op de weg van verzoeker gelegen om ter zake uitdrukkelijk aan te voeren dat hij de quoterings van de vaardigheidstoets op materiële gronden betwistte of minstens

dat hij de motivering van het toegekende cijfer ontoereikend achtte. Zulks heeft verzoeker evenwel niet gedaan. Het feit dat de interne beroepscommissie aan de hand van de toelichting door de docent de score voor de verschillende examenonderdelen en de bijhorende motivering overloopt, heeft niet retroactief tot gevolg dat verzoeker ter zake ook een middel heeft opgeworpen.

Overigens, ten overvloede, lijkt verwerende partij wat de aanspreking op de sollicitatiebrief betreft te moeten worden bijgevallen dat de identiteit (en gender) van de aan te schrijven persoon in de opgave was meegedeeld, zodat de brief niet met 'Dear Sir or Madam' mocht worden aangevat.

Het middel is onontvankelijk.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoeker zich op een schending van het gelijkheidsbeginsel en de plicht tot objectieve beoordeling, en van de hoorplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat voor hem de wijze van concrete toepassing van de verbetersleutel, met name de weging van de fouten, voor hetzelfde onderdeel "vaardigheidstoets" niet duidelijk is. Verzoeker betwist niet dat kwesties als spelling, punctuatie en hoofdlettergebruik redelijke criteria voor de beoordeling mogen zijn, maar vraagt zich af hoe ze worden gewogen. Verzoeker werpt op dat dit hem nog steeds niet werd meegedeeld, zodat hij nog altijd geen informatie heeft over wijze waarop de punten door deze docent voor dit onderdeel zijn gegeven. Verzoeker vraagt zich concreet af waarvoor de docent punten in mindering heeft gebracht en hoeveel.

Verzoeker licht nader toe dat hij, toen hij resultaten vernam, verrast was, aangezien hij bij informele vergelijkingen doorheen het jaar met het werk van medestudenten die nu wel geslaagd blijken op dat onderdeel, nooit het gevoel heeft gehad dat hij in het bijzonder minder goed werk leverde.

Verzoeker voert verder aan dat de interne beroepscommissie hem niet heeft uitgenodigd voor behandeling van deze zaak, zodat hij zijn rechten niet kon vrijwaren tijdens een onderhoud nopens de wijze verbetering van de bewuste "vaardigheidstoets". Bij een dergelijke gelegenheid, zo vervolgt verzoeker, had hij samen met de interne beroepscommissie effectief de examentekst kunnen overlopen en de correcte informatie nopens de wijze van quoteren en de toegepaste verbeterleutel kunnen bekomen en verifiëren. Nu behoudt verzoeker het gevoel dat hij door de commissie werd “afgewimpeld” met slechts een minimale kennisgeving van informatie.

Wat verzoeker “een algemene bewering van de interne beroepscommissie” noemt, namelijk “dat de quotering van zijn examen correct is gebeurd op basis van een zeer duidelijke verbeterleutel”, volstaat voor verzoeker niet als motivering. Verzoeker besluit met de vraag dat er een effectief nazicht zou worden gedaan aan de hand van de examens die andere studenten hebben afgelegd.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij hier wat de beweerde subjectiviteit in hoofde van de betrokken docent betreft, het volgende tegenover:

“Verzoeker verdenkt de heer [F.] ervan zich te hebben laten leiden door persoonlijke frustraties bij de beoordeling van de prestaties van verzoeker voor het opleidingsonderdeel “Communicatie 2 – Engels”. Hij verwijst naar twee “aanvaringen” tussen de heer [F.] en hemzelf om deze stelling kracht bij te zetten.

Een eerste “incident” deed zich voor in het kader van het opleidingsonderdeel “Communicatie 1 – Engels”. Aanvankelijk was verzoeker niet vastberaden om dit opleidingsonderdeel op te nemen in het academiejaar 2014 – 2015. Finaal besliste verzoeker om de colleges niet mee te volgen maar desalniettemin deel te nemen aan de tweede examenkans. Mede omwille van zijn afwezigheid tijdens de colleges, ondervond verzoeker problemen bij het samenvoegen van de te kennen leerstof voor het examen. Verzoeker verstuurde talrijke e-mails naar professor [F.]. De heer [F.] was echter van oordeel dat het volstond om te verwijzen naar de online-informatie zoals weergegeven op blackboard. Verzoeker is van mening dat dit niet volstond. Indien verzoeker dan alsnog moeilijkheden zou ondervonden hebben, zoals hij beweert, dan is dat vooral omdat hij verzoeker zelf niet tijdig het nodige heeft gedaan, en pas in gang is geschoten in de zomervakantie, zonder gedurende het jaar iets te volgen.

Een tweede voorval vond plaats tijdens de eerste lesperiode van het academiejaar 2015 – 2016 voor het opleidingsonderdeel “Communicatie 2 – Engels”. De studenten werden gevraagd wekelijks een afbeelding te “pinnen” op het virtuele prikbord zoals gecreëerd door de sociaalnetwerksite “Pinterest”. Verzoeker verstuurde wekelijks een e-mail naar professor [F.] ter kennisgeving van zijn nieuwe “pin” maar merkte al snel dat deze niet

werden gepubliceerd. Hij richtte meerdere e-mails aan professor [F.]. (stuk 9 verzoeker)
Op zondag 13 december 2015 verstuurde verzoeker een mail, waarin hieromtrent verwijten richtte.

Professor [F.] antwoordde op 14 december 2015 als volgt:

*“Dear [verzoeker]
Today week five starts. When I read your e-mail here below I suggest you start joining my classes, rather than sending me this kind of e-mails.
Sincerely yours
[K.F.]”*

Vrij vertaald :

“Geachte [verzoeker]
Vandaag start week 5. Wanneer ik uw mail hieronder lees stel ik voor dat u mijn lessen zou volgen, eerder dan dergelijke mails te versturen”

Aansluitend verstuurde verzoeker nog volgende e-mail naar professor [F.]:

*“Dear Mr [F.],
I do not appreciate my mails being shown and ridiculed publicly in class. I find this unacceptable and from now on I will take this up with the school counselor.”*

Vrij [vertaald]

“Geachte heer [] [F.],
Ik apprecieer het niet dat mijn mails worden getoond en publiekelijk belachelijk worden gemaakt tijdens de les. Ik vind dit onaanvaardbaar en vanaf nu zal ik hiervoor contact opnemen met de ombuds”.

Verzoeker verwijst naar zijn stuk 8 als bewijs van de klassikale verbetering van zijn e-mail aan professor [F.]. De naam van verzoeker werd echter vervangen door de naam “Jan Janssens” waardoor studenten geen kennis hadden van de verzender van de e-mail. Bovendien bestond de doelstelling van de vertoning van de e-mail in het aanwijzen van frequente taalfouten en niet in het publiekelijk vernederen van verzoeker. Verzoeker voelt zich dan ook onterecht vernederd.

Zelfs wanneer de ECTS-fiche niet uitdrukkelijk verplichte aanwezigheid tijdens de colleges vereist, mag meneer [F.] de vraag van verzoeker naar de terbeschikkingstelling van het vereiste studiemateriaal voor het opleidingsonderdeel “Communicatie 1 – Engels” kort beantwoorden door te verwijzen naar de online ter beschikking gestelde informatie en mag hij verzoeker aanmanen de colleges bij te wonen wanneer hij tijdens de colleges “Communicatie 2 – Engels” te kennen heeft gegeven dat hij problemen met betrekking tot de wekelijkse Pinterestopdracht enkel tijdens de hoorcolleges behandelt. Verzoeker heeft het recht voor zichzelf uit te maken of hij de colleges wenst bij te wonen of niet, maar is zelf verantwoordelijk voor de gevolgen van deze beslissing. Professor [F.] kan hiertoe niet worden verwacht extra inspanningen te leveren om de studie van verzoeker tot een goed einde te brengen. De verwijtende toon van de e-mails van verzoeker is bovendien uiterst ongepast in de verhouding student – professor.

Professor [F.] nam daarentegen steeds een beleefde en professionele houding aan ten aanzien van verzoeker. Er is ook niet de minste aanwijzing, dat de docent om die enkele reden zijn beoordeling hierdoor negatief heeft laten beïnvloeden door de voornoemde voorvallen. Ook de aantekeningen van professor [F.] bij de door verzoeker voor evaluatie ingediende documenten geven blijk van een objectieve beoordelingswijze (zie infra).”

Inzake het gelijkheidsbeginsel doet verwerende partij gelden:

“Verzoeker is van mening dat hij anders werd beoordeeld dan medestudenten. Verzoeker voert daartoe geen enkel concreet element aan. Een enkele bewering daaromtrent zonder concrete aanwijzingen daartoe, kan een interne beroepscommissie niet noodzaken om een allesomvattend vergelijkend onderzoek te voeren m.b.t. de examens van alle studenten.”

In de *wederantwoordnota* van verzoeker wordt desbetreffend nog uiteengezet:

“Daarnaast is [] de wijze van concrete toepassing van de verbeter sleutel, met name de weging van de fouten, voor hetzelfde onderdeel “vaardigheidstoets” specifiek voor hem niet duidelijk.

Verzoeker betwist uiteraard niet dat kwesties als spelling, punctuatie en hoofdlettergebruik redelijke criteria voor de beoordeling mogen zijn.

Toen verzoeker zijn resultaten vernam was hij verrast, aangezien hij bij informele vergelijkingen doorheen het jaar met het werk van medestudenten die nu wel geslaagd blijken op dat onderdeel, nooit het gevoel heeft gehad dat hij in het bijzonder minder goed werk leverde.

Een algemene bewering van de interne beroepscommissie dat de quotering van zijn examen correct is gebeurd op basis van een zeer duidelijke verbeter sleutel volstaat niet als motivatie.

Gezien het probleem van meer dan waarschijnlijke vooringenomenheid van deze docent t.a.v. verzoeker (zie supra) en hoewel de interne beroepscommissie deze bewezen “wrijvingen” (stuk 5) en de gevolgen hiervan voor verzoeker afdoet als niet ter zake, meent verzoeker dat bovenstaande gegevens maken dat het niet vergezocht is, te veronderstellen dat de irritatie van de docent ten opzichte van verzoeker er inderdaad toe heeft geleid dat, minstens de prestaties van verzoeker op een andere wijze [werden] gewogen dan bij zijn medestudenten.

Ook de bewuste onthouding van deze docent van bepaalde cruciale informatie aan verzoeker in weerwil van een zeer duidelijk[e] ECTS-fiche voor dat vak, geeft aan dat hier meer aan de hand is.

Komen hierbij de nieuwe feiten welke zich voordeden in het schooljaar 2016/2017 met de collega-docent van de heer [F.], de heer [S.], die net zoals de heer [F.] ronduit weigert bepaalde essentiële informatie te geven aan verzoeker en zo de facto opnieuw aan de basis ligt van het niet kunnen deelnemen door verzoeker aan zijn examen in november (stukken 10 en 11).

Verzoeker wenst dan ook dat er effectief nazicht wordt gedaan aan de hand van de examens welke de andere medeleerlingen van zijn klas hebben afgelegd of hij [] effectief op dezelfde wijze werd beoordeeld. Dit kan desgevallend via geanonimiseerde exemplaren. Hoe dan ook, in het bijzonder de heer [Q.V.A.], medestudent, gaf alvast toelating om zijn examen te vergelijken met dat van verzoeker (stuk 6), zodat er zich op dat vlak alvast geen probleem van privacy stelt.

Het verweer dienaangaande van verweerster is bijzonder flauw waar zij stelt (punt 14 van haar nota) *“het niet aan uw Raad om vergelijkingen te maken te maken met examens van andere studenten, vermits uw Raad zich niet in de plaats kan stellen van de onderwijsinstelling.”*

Verzoeker vraagt helemaal niet dat de Raad in de plaats van de onderwijsinstelling over verzoekers bekwaamheid inzake Engels zou oordelen. Er wordt gevraagd dat er zou nagegaan worden of de criteria (verbetersleutel, gewicht van de fouten in de beoordeling van de verschillende onderdelen) op identieke wijze is toegepast als bij andere studenten.

Er bestaan in dit dossier immers vijf bijzondere indicaties dat er wel wat meer aan de hand is dan een zogenaamd gebrek aan kennis van het Engels:

- het incident met de informatie welke voor het examen niet door de docent [F.] wordt bezorgd reeds in het schooljaar 2014/2015 (zie supra pag. 2) (tevens stuk 5)
- het naast zich neerleggen ook in het schooljaar 2015/2016 van de ECTS-fiche door van verzoeker te eisen aanwezig te zijn en te weigeren hem te antwoorden (zie supra pag. 9)
- het aanwenden van de e-mail van verzoeker in de les op een wijze die perfect herkenbaar was voor zijn medestudenten, wat gelijk staat aan pestgedrag (zie pag. 2) (tevens stuk 8)
- het opzettelijk fout weergeven van het examenresultaat van zijn sollicitatiebrief (zie supra pag. 4) (stuk 4) (en stuk 8 pag. 41 bundel verweerster)
- de nieuwe incidenten met het anderen lid van het tandemteam Engels, de heer [S.], die verzoeker ook weigert te helpen ondanks een duidelijke ECTS-fiche en de verplichte aanwezigheid van verzoeker in een ander vak waar de ECTS-fiche wel een aanwezigheid voorschrijft (zie pagina 3)(stukken 10 en 11).”

Beoordeling

Het past dat de Raad enkele principes uit zijn rechtspraak in herinnering brengt, waarvan de uitgangspunten ook hier worden hernomen.

Vooreerst is het zo dat de Raad uitgaat van de deskundigheid en objectiviteit van de beoordelaren, en dat dit vermoeden slechts aan het wankelen kan worden gebracht aan de hand van concrete elementen die een louter vermoeden of loutere perceptie overstijgen.

Van dergelijke concrete elementen levert verzoeker, die spreekt over een “mogelijke vooringenomenheid” niet het bewijs. Noch de e-mails die in het verleden zijn uitgewisseld, noch de opmerking over het bijwonen van de lessen of het geanonimiseerde gebruik van verzoekers e-mail tijdens de hoorcolleges, kunnen worden beschouwd als een bewijs van vooringenomenheid.

Bovendien staan studenten bij de examens in beginsel niet in een concurrentiële positie tegenover elkaar, zodat een beroep op het gelijkheidsbeginsel in principe niet kan leiden tot een gegrond middel.

De vraag is – in beginsel – immers niet of andere studenten strenger of minder streng werden beoordeeld, maar wel of de beoordeling van verzoeker correct en verantwoordbaar is. Slechts wanneer een verzoekende partij concrete elementen voorlegt waaruit een ernstig vermoeden kan rijzen dat zij zonder dragende motieven op een andere wijze is beoordeeld dan de andere studenten, kan de Raad ertoe worden gebracht om voorlegging van andere proefwerken te vragen. Aan die voorwaarde beantwoordt verzoekers betoog niet.

Wat de hoorplicht betreft, blijkt uit het administratief dossier dat verzoeker met een e-mail van 13 september 2016 in kennis werd gesteld van de datum van de bijeenkomst van de interne beroepscommissie en van de mogelijkheid om, zo hij daarom zou verzoeken, te worden gehoord. Vervolgens is verzoeker met een afzonderlijke e-mail nog op de hoogte gebracht van het precieze uur van deze bijeenkomst.

Dat verzoeker niet zou zijn uitgenodigd voor de zitting van de interne beroepscommissie, kan derhalve niet worden aangenomen.

Voor het overige verwijst de Raad naar de beoordeling van het eerste middel, waarin reeds is uiteengezet dat de quotering van de ‘vaardigheidstoets’ in het intern beroep onbesproken is gebleven, zodat deze grieven ter zake thans niet meer op ontvankelijke wijze voor het eerst kunnen worden opgeworpen, *a fortiori* niet in de mate dat in de wederantwoordnota nog bijkomende argumenten worden toegevoegd.

Verder is de Raad van oordeel dat de interne beroepscommissie afdoende heeft geantwoord op het middel in het intern beroep zoals het mocht worden begrepen, en dat de vraag naar een concrete puntenverdeling op het deel ‘vaardigheidstoets’ een grief is die pas in het huidige procedure voor het eerst wordt opgeworpen en derhalve evenmin ontvankelijk is.

Het middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

Derde middel

Verzoeker steunt zich in een derde middel op een schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat uit de beslissing van de beroepscommissie en de beoordeling door de docent blijkt dat beiden verzoekers afwezigheid op de mondelinge presentatie – volgens verzoeker te wijten aan een spoorstaking – ten onrechte kwalificeren als een afwezigheid die verzoekers eigen keuze was.

Nochtans, zo vervolgt verzoeker, beschikt hij over eigen voertuig noch rijbewijs en kan hij door zijn moeder evenmin worden gebracht, zodat hij door de treinstaking wel degelijk in de onmogelijkheid verkeerde om de verplaatsing naar de hogeschool te maken. Verzoeker betreft hierbij ook de stoornis waarvoor hij stelt gediagnosticeerd te zijn, en wijst erop dat de docent hem niet de mogelijkheid heeft geboden om dit deel van het examen op een ander ogenblik af te leggen. Verzoeker betwist alleszins dat zijn afwezigheid op een ‘eigen keuze’ berust.

In de *antwoordnota* repliceert verwerende partij het volgende:

“Verzoeker was niet aanwezig op de dag waarop zijn mondelinge presentatie gepland stond. Artikel 2.9 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement bevat een regeling ingeval van afwezigheid van een student bij onderwijsactiviteiten. Ingevolge deze bepaling dient een student zijn afwezigheid te melden via de e-studentservice op de dag van zijn afwezigheid, dient hij zijn afwezigheid te laten attesteren en dient hij dit originele attest binnen de vijf kalenderdagen na de gemiste onderwijsactiviteit in te dienen via de e-studentservice.

Verzoeker bracht professor [F.] niet op de hoogte van zijn afwezigheid en diende ook geen afwezigheidsattest in. Later stelt verzoeker die dag afwezig te zijn geweest ingevolge een nationale spoorwegstaking. Artikel 3.5 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement stipuleert dat wanneer de staking minstens drie werkdagen op voorhand werd aangekondigd, de afwezigheid van de student bij onderwijsactiviteiten niet gewettigd is. Wanneer deze aankondiging niet plaatsvond, is de afwezigheid van de student wel gewettigd en geldt de inhaalregeling zoals voorzien in artikel 3.4.2. Verzoeker laat na te preciseren of de spoorwegstaking al dan niet aangekondigd was. Hoe dan ook, informeerde verzoeker niet naar de mogelijkheid om de mondelinge presentatie eventueel op een ander ogenblik te herdoen. Gelet op de afwezigheid van enige verwittiging van afwezigheid of enig bewijs van overmacht, dient dan ook te worden gesteld dat verzoeker ongewettigd afwezig was op de dag van zijn mondelinge presentatie en bijgevolg terecht een score toegekend kreeg van 0/20.

Verzoeker heeft dit resultaat, dat voortvloeit uit de eerste examenperiode, niet aangevochten, zodat iedere betwisting daaromtrent in het kader van een betwisting met betrekking tot de tweede examenperiode onontvankelijk is.

Verzoeker stelt dat hij noch over een wagen, noch over een rijbewijs beschikt en dat ook zijn moeder niet bevoegd is een wagen te besturen. Een flexibelere oplossing voor de nationale spoorwegstaking zou daarenboven niet mogelijk geweest zijn daar waar verzoeker aan een specifieke leerstoornis – namelijk [...] – zou lijden. Student beschikte echter slechts in het academiejaar 2013 – 2014 over een bijzonder statuut (stuk 8). Dit statuut werd nooit verlengd. Het door verzoeker bijgebrachte attest, stuk 7 van zijn dossier, betreft geen door verwerende partij erkenning van een bijzonder statuut en dateert reeds van 23 december 2010 waardoor deze argumenten om overmacht aan te tonen niet opgaan.”

In de *wederantwoordnota* luidt het:

“Uit de beslissing van de beroepscommissie en beoordeling door de docent blijkt door zowel de docent als de interne beroepscommissie van zijn afwezigheid op de mondelinge presentatie welke doorging een dag van nationale spoorwegstaking vertaalt[d] wordt als zijn “keuze”.

Terwijl verzoeker, die noch rijbewijs, noch wagen heeft, onmogelijk ter plaatse kon geraken gelet op de treinstaking, wat dus wel degelijk een geldige reden is om als overmacht in aanmerking genomen te worden. [Verzoeker] is een pendelstudent die van Mechelen naar Antwerpen reist met de trein.

Bovendien is het gelet op zijn specifieke leerstoornis voor hem niet mogelijk zich hierop zomaar flexibel te stellen, noch kon hij zijn moeder verzoeken te rijden, gezien deze geen rijbewijs heeft. Zelf als een staking dus is aangekondigd, is dit voor verzoeker een onmogelijke taak.

De school is uiteraard perfect op de hoogte van het feit dat verzoeker een autisme syndroom heeft. Het is weinig ernstig voor te houden dat dit syndroom bij verzoeker na één jaar plots zou zijn verdwenen. Dit moet dan wel een unicum in Europa zijn. Er was toegezegd bijzonder aandacht aan verzoeker te besteden en men heeft hem in de steek

gelaten. De verstandhouding met de docent was dermate slecht dat verzoeker deze helemaal niets meer durft te vragen.

De docent heeft verzoeker echter geen nieuwe kans geboden zijn mondelinge presentatie alsnog te doen op een ander tijdstip en de interne beroepscommissie stelt dat zijn afwezigheid op de mondelinge presentatie een “keuze” was. Wat dus zeer zeker niet het geval was. Hij bekwam dan ook 0/20 voor die bewuste mondelinge presentatie. Minstens diende men hem dus gelet op de overmacht situatie en het redelijkheidsbeginsel minstens zijn kredietpunten restitueren voor dit vak.

Bovendien suggereert de interne beroepscommissie ook dat verzoeker bij haar enkel beroep zou hebben aangetekend, teneinde de punten voor Engels 2 naar boven aan te passen omwille van het belang van het resultaat.

Verzoeker begrijpt deze twee telkens sterk benadrukte opmerkingen vanwege de commissie niet. Een commissie voor intern beroep wordt geacht een neutrale beoordelingsinstantie te zijn. Aangezien deze opmerkingen van de commissie geenszins in verband staan met de zeer terechte opmerkingen/vragen van verzoeker, kan hij alleen maar besluiten dat de commissie zich hier in feite gedraagt als partij die met het oog op een eventueel beroep suggereert dat verzoeker haar verzoekt om ontoelaatbare gunsten.”

Beoordeling

Reeds in de bestreden beslissing is aangegeven dat het onderdeel ‘presentatie’, waarvoor verzoeker 0/20 behaalde, “niet-herhaalbaar” is, en in de antwoordnota van verwerende partij is – voor zover als nodig – verduidelijkt dat deze quoterings niet werd aangevochten er ook geen kans tot herneming was in de tweede examenperiode.

Verzoeker betwist geen van voormelde vaststellingen. Aangezien het deelresultaat deel uitmaakt van het examencijfer zoals het na de eerste examenkans werd geproclameerd, diende verzoeker zijn grieven tegen de organisatie van het examen en de beweerdte onterechte weigering van een alternatieve examenkans, op te werpen binnen de decretale beroepstermijn na de proclamatie bij de eerste examenperiode. Verzoeker heeft nagelaten zulks te doen. Grieven tegen het verloop van het examen tijdens de eerste examenkans, kunnen thans niet meer op ontvankelijke wijze worden opgeworpen.

Het middel is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Daniël Cuypers	bijzitter
Jan Geens	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.306 van 9 november 2016 in de zaak 2016/496

In zake: Kato CHARLIER
woonplaats kiezend te 2018 Antwerpen
Lange Leemstraat 385

tegen:

KAREL DE GROTE HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 22 september 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster was in het academiejaar 2015-2016 bij verwerende partij ingeschreven in de bacheloropleiding ‘Verpleegkunde’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Verlenen van zorg op maat 1V’ bekommt verzoekster een examencijfer van 9/20. Het is een opleidingsonderdeel dat zich situeert in het eerste jaar van de opleiding “Bachelor Verpleegkunde”, en dat is onderverdeeld in vier deelopleidingsonderdelen *c.q.* zorgthema’s: (i) ‘dagelijkse zorg’, (ii) ‘uitscheiding’, (iii) ‘wondzorg’ en ‘medicatie en invasieve handelingen’.

Verwerende partij schetst, door verzoekster wat dat betreft niet tegengesproken, de volgende studiehistoriek. Verzoekster nam niet deel aan de eerste examenkans van het opleidingsonderdeel ‘Verlenen van zorg op maat 1V’ tijdens het academiejaar 2014-2015. Tijdens de tweede examenkans, schreef verzoekster zich wel in voor de examens van de verschillende zorgthema’s. Verzoekster slaagde echter niet voor alle deelopleidingsonderdelen waardoor zij zich tijdens het academiejaar 2015-2016 aanmeldde voor de voltooiing van de resterende zorgthema’s.

Verzoekster behaalde in de eerste examenperiode van het academiejaar 2015-2016 een score van 12 op 20 voor het eerste deelexamen – ‘Deevaluatie 1 – Mondeling, anatomie en fysiologie’ – van het deelopleidingsonderdeel – ‘Zorgthema 4: medicatie en invasieve handelingen’, dat voor 50% van het eindresultaat van het deelopleidingsonderdeel meetelt. Voor de overige deelexamens van dit deelopleidingsonderdeel, meer bepaald ‘Deevaluatie 2 – Waardigheidstoets en praktijkexamenskills’ (30%) en ‘Deevaluatie 3 – Mondeling, casustoets skills’ (20%) behaalde verzoekster een score van 0 op 20. De optelsom van deze scores leidt tot een gewogen eindresultaat van 6 op 20.

Tijdens de tweede examenkans was verzoekster wegens ziekte gewettigd afwezig op de dag van het eerste deelexamen ‘Deevaluatie 1 – Mondeling, anatomie en fysiologie’ (50%).

Op 22 augustus 2016 (07u04) zendt verzoekster de volgende e-mail aan de ombud van de opleiding:

“Ik heb vrijdagmiddag 19/8 mijn examen genetica en anatomie zt2 niet kunnen afleggen omwille van medische redenen, ik heb een attest t/m vandaag 22/8 en zou vandaag in

principe mijn examen anatomie zt4 mondeling niet kunnen afleggen (ik heb [...]) en soms heb ik daar verschrikkelijk veel last van [...]).

Maar [wil] dit nu zeggen dat ik nu 1 van deze 3 examens moet laten vallen?

Het probleem is dat dit mijn laatste kans is om aan de voorwaarde te voldoen om verder te mogen studeren, want anders moet ik gedurende 3 jaar stoppen met mijn opleiding.

Is er een manier dat ik deze 3 examens zou kunnen inhalen? Ik zou het jammer vinden als ik hierdoor mijn examen niet zou kunnen inhalen, gezien ik heel de vakantie gestudeerd heb.”

Enige tijd later (10u32) voegt verzoekster daar het volgende aan toe:

“Was vergeten te vragen dat wanneer je een examen niet aflegt, krijg je dan je punten van eerste zit voor dat vak?

Dus ik had 12/20 voor anatomie zt4, krijg ik die dan terug?

Zo heb ik dat toch begrepen.”

De ombud antwoordt diezelfde dag (11u12) het volgende:

“Eerst en vooral veel beterschap.

Je kan slechts 2 inhaalexamens aanvragen per zittijd (voor één periode van gewettigd afwezig: periode op medisch attest). M.a.w. voor de tweede zittijd kan je slechts 2 inhaalexamens aanvragen.

Wat betreft jouw andere vraag, is het volgende uit het HOE van toepassing: *slaagt een student niet voor een enkelvoudig opleidingsonderdeel of een deel van een opleidingsonderdeel, en herkanst hij? Dan behoudt hij zijn hoogste behaalde punten voor dat (deel van het) opleidingsonderdeel vijf academiejaren lang. Het academiejaar na het academiejaar waarin hij die punten heeft behaald, telt daarbij als het eerste jaar.*”

’s Avonds die dag (23u21) dient verzoekster een aanvraag in voor inhaalexamens voor zorgthema 2 en zorgthema 3, wat met een e-mail van 23 augustus wordt goedgekeurd.

Voor het tweede deexamen ‘Deeevaluatie 2 – Vaardigheidstoets, praktijkexamen skills’ behaalde zij een resultaat van 7,8 op 20 (30%) en voor het derde deexamen ‘Deeevaluatie 3 – Mondeling, casustoets skills’ kreeg ze een score toegekend van 15,9 op 20 (20%).

Voor het deel “Deeevaluatie 1 – Mondeling, anatomie en fysiologie” binnen zorgthema 4 wordt de eerder bekomen score van 12/20 niet overgezet, en behaalt verzoekster omwille van haar afwezigheid een deeevaluatie van 0/20.

Dit leidde tot een totaal eindresultaat van 5,5 op 20 voor het deelopleidingsonderdeel ‘Zorgthema 4: medicatie en invasieve handelingen’. Aangezien verzoekster tijdens de tweede examenkans van het academiejaar 2014-2015 een hogere score behaalde voor het gehele deelopleidingsonderdeel ‘Zorgthema 4: medicatie en invasieve handelingen’, wordt dit resultaat ingevolge artikel 2.8.2 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement overgedragen naar de tweede examenkans van het academiejaar 2015-2016. Op die manier behaalde zij voor dit deelopleidingsonderdeel 6,8 op 20.

Verzoekster krijgt ook een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, met name dat zij gedurende de drie volgende academiejaren niet meer mag inschrijven voor dezelfde opleiding.

Op 9 september 2016 tekent verzoekster het volgende intern beroep aan:

“Aangezien het voor mij niet helemaal duidelijk was of ik mijn 12/20 van anatomie zou behouden, want ik was ziek die dag en wilde er zeker van zijn dat ik geen 0/20 zou hebben, mailde ik de ombuds (mails in bijlage).

Nu is gebleken dat ik mijn 12/20 niet heb teruggekregen en heb dit dan nagevraagd en ik krijg nu te horen dat het een misverstand was die mail. Maar daar kan ik niks mee.

Indien er geen misverstand zou hebben plaatsgevonden, zou ik een gemiddelde van 10/20 hebben gehad voor mijn zorgthema's en was dan voor alles geslaagd. De enige reden dat ik gebuisd ben is die mail want met 12/20 heb ik wel degelijk bewezen dat ik anatomie goed ken.

Ik heb uit die mail dan ook begrepen dat die regel van toepassing was, want ik weet ook dat als je ziek bent je 0/20 krijgt voor een examen. In die mail staat dan ook duidelijk dat het van toepassing is en anatomie is toch een vak, dus een deel van een deelopleiding.

Dat heb ik uit de mail begrepen en ik heb voor alle zekerheid die mail aan zeker 25 verschillende personen laten lezen, waaronder medestudenten en zelfs een medewerker van KdG. En ze begrepen een voor een hetzelfde, nl. dat ik die 12/20 voor anatomie zou behouden.

Volgens mij zegt dit wel duidelijk genoeg dat wanneer de ombuds wilde zeggen dat ik die 12/20 niet zou behouden, ze dit dan ook duidelijk in de mail had moeten zetten.

Omwille van een zgn. misverstand valt heel mijn toekomst in duigen. Wanneer er een misverstand heeft plaatsgevonden veroorzaakt door de ombuds van Verpleegkunde KdG, dat ze dan ook een eerlijke oplossing moeten bedenken. Nu ben ik gewoonweg gebuisd omdat ik 0/20 heb, terwijl ik duidelijk gevraagd heb hoe het zat met het behouden van de hoogste score. Want ik zou echt niet het risico willen gelopen hebben om een 0/20 te krijgen, ik was wel degelijk mijn examen gaan afleggen, ook al was ik ziek. Want ik heb niet zoveel gestudeerd om dan het risico te nemen van een 0/20 te behalen door ziek te zijn. Persoonlijk vind ik dat ik recht heb op die 12/20, want dit is wat de mail laat blijken. Ik moet nl. niet het slachtoffer zijn van een misverstand dat niet door mij veroorzaakt werd.

Nu ben ik een hoop leerkrediet kwijt, geld kwijt, tijd kwijt door een misverstand. En ik mag gedurende de komende 3 jaren mijn opleiding niet voortzetten door een misverstand. Deze gevolgen zijn zeer zwaar voor mij en ik vind dat ik die gevolgen niet moet dragen omdat mijn mail toch wel heel duidelijk geformuleerd was.

Dus ik zou een score van 11,52 moeten hebben i.p.v. 6,8

Praktijk 7,8 telt voor 30% = 2,34/6

Theorie 15,9 telt voor 20% = 3,18/4

Anatomie 12/20 telt voor 50% = 6/10

Wat kan je als student nog meer doen dan iets na te vragen bij de ombuds, wanneer je niet zeker bent of je die reglementering i.v.m. behoud van hoogste score wel goed begrepen hebt. De ombuds had me zelf gezegd dat wanneer ik over iets twijfelde ik het [best] met haar contact moest opnemen om misverstanden te vermijden. Dit heb ik dan ook gedaan. Ik ben er dan ook van uitgegaan dat ik de info verstrekt door de ombuds kon vertrouwen. Wanneer die reglementering i.v.m. behoud hoogste score n.v.t. was geweest, dan had de ombuds dit duidelijk moeten verwoorden, want dit is niet wat je uit haar mail kan afleiden.”

De interne beroepscommissie behandelt het intern beroep van verzoekster in zitting van 22 september 2016. Verzoekster, de leertrajectbegeleider en het opleidingshoofd worden gehoord, waarna de beroepscommissie de volgende beslissing neemt:

“De voorzitter vat de argumentatie van het beroep van de student samen.

Kato Charlier (Verpleegkunde) diende een intern beroep in tegen de examenbeslissing m.b.t. het opleidingsonderdeel 'Verlenen van zorg op maat IV' - 9/20

De student voert volgende argumenten aan:

- Student beweert verkeerd te zijn ingelicht over het al dan niet behouden van het punt voor Anatomie: zij contacteerde de ombuds voor verduidelijking omdat zij de regel niet goed begreep.
- Student leidde af uit mail van ombuds dat de 12/20 voor Anatomie zou behouden blijven voor de tweede zittijd.
- Indien er geen misverstand zou zijn geweest dan had student Anatomie in de tweede zittijd opnieuw afgelegd ondanks de ziekte op de dag van het examen.
- Student rekent voor dat de score 11,52/20 moet zijn i.p.v. 6,8/20.

De ombuds, [L.C.] heeft haar steeds doorverwezen naar de leertrajectbegeleider (LTB). De LTB heeft 2 maal uitgelegd hoe een solod, dolods en deelevaluaties in elkaar zitten.

De student werd door de interne beroepscommissie uitgenodigd om gehoord te worden. De student is aanwezig.

Verklaring van de student:

De student geeft aan dat het niet de bedoeling is om een voorkeursbehandeling te krijgen maar wel om een rechtvaardige behandeling te krijgen.

De regel van ‘het hoogst behaalde punt telt’ was voor haar niet duidelijk. De LTB heeft geen correcte informatie gegeven volgens haar.

De student heeft het examen Anatomie afgelegd, nadat ze eerst een mail naar ombuds had gestuurd. Het antwoord van de ombuds was misleidend vond ze. De student begreep daaruit dat ze die 12/20 van de 1ste zittijd zou behouden. In een telefonisch gesprek met de ombuds werd toegegeven dat informatie misleidend was.

De gevolgen zijn te serieus voor iets waar een miscommunicatie aan de grondslag lag. De student wil tot een goed compromis komen. Ze wil haar punt rechtzetten of wil een kans hebben om een rechtvaardig punt te krijgen. Eventueel door een examen terug af te leggen.

Leertrajectbegeleider, [F.V.P.] en Opleidingshoofd, [A.C.]

[F.V.P.]:

Heeft aan de student enkele malen uitgelegd hoe alles in elkaar zat. De student is in verwarring geraakt door wat andere studenten haar hadden gezegd. De ombuds en LTB hebben meermaals naar het Hoger Onderwijs- en examenreglement verwezen.

De student heeft voldoende duidelijke informatie gekregen.

Andere praktijklectoren hebben ernstige twijfels dat [student] in de praktijk zal kunnen functioneren. De student geeft zelf aan dat ze veel stress heeft. Ze is theoretisch eerder sterk.

[A.C.]:

Vindt het vreemd dat student pas in de 2de zittijd met dit probleem is afgekomen.

Alles betreffende punten is transparant naar studenten. Studenten krijgen een rapport met deelpunten via e-studentservice.

De interne beroepscommissie neemt ten aanzien van de student de volgende beslissing:
Het punt wordt niet aangepast. De weigering tot inschrijving blijft behouden.

Motivering van deze beslissing:

Studente haalt een misverstand aan rond de manier waarop punten verrekend worden. Het gaat meer bepaald om een punt van een deexamen, dat niet werd overgedragen, en waarvoor ze in tweede zit geen examen aflegde. Daarom kreeg ze voor dit deexamen een 0/20, waardoor ze voor het geheel van het opleidingsonderdeel niet slaagt. Het HOE bepaalt dat voor opleidingsonderdelen en delen van opleidingsonderdelen de punten worden overgedragen gedurende vijf academiejaren. Het punt waarover studente het heeft is echter geen ‘deel van een opleidingsonderdeel’, maar een deexamen. Studente stelde hierover in de loop van het jaar vragen aan studieloopbaancoördinator en ombuds en kreeg hierop steeds een antwoord. Gezien de eigenheid van het curriculum worden alle studenten ook duidelijk geïnformeerd over dit aspect van het examenreglement. De lector getuigt ook dat studente op de hoogte was van de regels. De email van de ombuds waar studente aan refereert haalt slechts de bepaling in het HOE aan, dus kan niet misleidend zijn. Zelfs indien deze onvolledig zou zijn, was studente voldoende op de hoogte via andere kanalen van de gevolgen van het niet deelnemen aan een deexamen.

Studente haalt ter zitting aan dat dit misverstand de oorzaak is van een weigering tot inschrijving. De commissie merkt op dat dit gevolg op zich geen reden kan zijn om haar punt aan te passen. Verder merkt de commissie op dat studente niet enkel voor dit deexamen niet slaagde, maar dat de weigering tot inschrijving het gevolg is van haar resultaten op meerdere opleidingsonderdelen gedurende twee academiejaren. Studente haalt geen overmacht of andere reden aan die het niet slagen kunnen verklaren, waardoor de commissie geen reden ziet om de weigering van inschrijving op te heffen.

De beslissing van de interne beroepscommissie is genomen bij consensus.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep in de mate dat het is gericht tegen de maatregel van studievoortgangsbewaking die aan verzoekster werd opgelegd.

Argumenten van partijen

Verwerende partij zet uiteen dat de beslissing houdende stopzetting van de inschrijving geen nieuwe maatregel van studievoortgangsbewaking is, maar slechts het gevolg van een eerder genomen beslissing inzake studievoortgangsbewaking. Zo werd verzoekster aan het einde van het academiejaar 2014-2015 – onder meer – opgedragen om in het academiejaar 2015-2016 voor minstens 60 procent van de opgenomen studiepunten in haar studietraject credits te behalen.

Verwerende partij stipt aan dat artikel II.285 van de codex hoger onderwijs stipuleert dat de Raad als administratief rechtscollege uitspraak doet over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure. De “studievoortgangbeslissingen” die het voorwerp kunnen uitmaken van een interne dan wel externe beroepsprocedure worden, zo stelt verwerende partij, limitatief opgelijst in artikel I.3.69° van de codex hoger onderwijs. De vraag van verzoekster om alsnog een inschrijvingsmogelijkheid te verwerven, kan volgens verwerende partij niet onder één van de categorieën van voor beroep vatbare studievoortgangbeslissingen gebracht worden, waardoor het extern beroep voor de Raad deels onontvankelijk is.

Verwerende partij verwijst ter adstructie van haar standpunt naar een eerste arrest van de Raad van State van 19 september 2016 (nr. 235.790), waarin omtrent de bevoegdheid van de Raad het volgende is overwogen: *“Uit wat voorafgaat volgt dat de contractuele aard van de rechtsrelatie van de onderwijsinstelling met haar student door de decreetgever als regel is gesteld en dat het optreden van die instelling dat in een reglementaire verhouding tot de student*

en waarvoor de decreetgever een administratief rechtscollege in het leven heeft willen roepen, als uitzondering op de gelding van die rechtsrelatie is opgevat en dus strikt moet worden uitgelegd.”, en naar ditzelfde en een ander arrest van dezelfde datum (nr. 235.791) waarin is overwogen dat wanneer het voorwerp van de betwisting geen studievoortgangbeslissing uitmaakt in de zin van de artikelen II.285 en I.3.69° van de Codex Hoger Onderwijs maar betrekking heeft op de contractuele rechtsverhouding tussen de student en het bestuur van de onderwijsinstelling, de Raad als administratief rechtscollege onbevoegd is.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster ter zake enkel dat zij de getroffen maatregelen als “extreem en buiten proportie” beschouwt, daar het gaat over de gevolgen van overmacht en het verstrekken van foutieve informatie, en dat zij de klachten daardoor “volledig als ontvankelijk” beschouwt.

Beoordeling

Krachtens artikel I.3, 69°, *f*) van de Codex Hoger Onderwijs is het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking zoals bedoeld in artikel II.246 van de Codex, een studievoortgangsbepaling. Op grond van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs is de Raad bevoegd voor geschillen ter zake.

Gewis is de Raad derhalve bevoegd om uitspraak te doen over een betwisting ten aanzien van een studievoortgangsbewakingsmaatregel op het ogenblik dat deze aan de student wordt opgelegd.

De Raad wijst er verder op dat hij door de decreetgever in artikel II.246, §1, 2° eveneens uitdrukkelijk bevoegd is gemaakt om zich uit te spreken over geschillen betreffende een weigering van inschrijving die is gesteund op de overtuiging dat uit het dossier van de student blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren – een beslissing die dus niet noodzakelijk is voorafgegaan door een bindende maatregel van studievoortgangsbewaking uitgaande van die instelling.

De vraag wordt thans voorgelegd of de Raad eveneens (nog) bevoegd is op het ogenblik dat wordt beslist tot uitvoering van een weigering tot inschrijving die steunt op een eerder

opgelegde maatregel van studievoortgangsbewaking, waarvan de student de voorwaarden niet heeft vervuld.

De Raad acht zich in dit dossier inderdaad bevoegd om thans nog uitspraak te doen over de weigering tot inschrijving die van de opgelegde maatregel de concrete uitwerking vormt.

Uit de bestreden beslissing blijkt immers dat de interne beroepscommissie die maatregel niet als definitief en bindend beschouwde. Zulks blijkt uit de overweging dat “*studente [] geen overmacht of andere reden [aanhaalt] die het niet slagen kunnen verklaren, waardoor de commissie geen reden ziet om de weigering van inschrijving op te heffen.*” Daar de beroepscommissie naar eigen zeggen over de bevoegdheid beschikt om de maatregel ook thans nog op te heffen, en zij aangeeft welke de toetsingscriteria voor die beoordeling zijn, is de maatregel van studievoortgangsbewaking op het ogenblik dat hij werd opgelegd niet onherroepelijk. De nieuwe beoordeling die de interne beroepscommissie maakt – ongeacht wat daarvan de uitkomst is – maakt dat haar beslissing ook op dat punt vatbaar is voor een beroep bij de Raad.

De exceptie wordt verworpen.

V. De middelen

Enig middel

In een enig middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat de leerlingentrajectbegeleider haar een verkeerde uitleg heeft gegeven over de toepassing van het examenreglement met betrekking tot het behoud van een hoogst behaalde score, en dat de ombud ter zake een naar verzoeksters oordeel ‘zeer misleidende mail’ heeft verzonden, waaruit zij opmaakte dat zij de eerder behaalde score van 12/20 voor anatomie zou kunnen behouden.

De stelling van de interne beroepscommissie dat zij via verschillende kanalen de uitleg over het examenreglement heeft gekregen, wordt door verzoekster formeel betwist. Zij stelt enkel uitleg te hebben gekregen wanneer zij ernaar vroeg. Zij wijst er nog op dat zij haar eerste bachelorjaar in 2014-2015 een maand later is begonnen (inschrijving op 6 oktober 2014), toen alle informatie en uitleg reeds lang was gegeven. Verzoekster stelt toen geen powerpointpresentatie te hebben gekregen, en dat in het tweede jaar dergelijke informatie niet (opnieuw) wordt gegeven. Zij stipt ook aan dat zij regelmatig om medische redenen afwezig was.

Verzoekster stelt verder dat zij op de hoogte was dat een 0/20 wordt toegekend wanneer een examen wegens ziekte niet wordt afgelegd, en zij voert aan dat de leertrajectbegeleider haar tijdens een individueel gesprek had uitgelegd dat het behouden van de hoogste score van toepassing was op alle vakken. Verzoekster wijst erop dat het door haar gegeven voorbeeld in de e-mail ook een deel van een deelopleidingsonderdeel is. Ter zake werd door de betrokken docent op de zitting van de interne beroepscommissie volgens verzoekster een totaal andere uitleg gegeven. Verzoekster meent evenwel te kunnen aantonen dat die uitleg foutief is, met name aan de hand van de stelling dat zij aan haar leertrajectbegeleider meer uitleg had gevraagd over het deel van het examenreglement waarin staat dat men de hoogste score behoudt. Volgens verzoekster was het standpunt van de leertrajectbegeleider ter zake dat dit ook van toepassing was op de vakken anatomie, genetica, theorie, praktijk enz... Op de hoorzitting van de interne beroepscommissie werd dan plots een ander standpunt ingenomen.

Verzoekster is van oordeel dat de ombud een verkeerde uitleg heeft gegeven en zij wijst op de zware gevolgen daarvan. Zij brengt in herinnering dat zij de ombud had gemaïld om absoluut zeker te zijn over het behoud van de eerder behaalde 12/20.

Aan dit alles voegt verzoekster nog het volgende toe:

“De interne beroepscommissie beweerde dat ik niks had gezegd over het feit dat ik uit overmacht niet aanwezig kon zijn op dat examen en dat ik daarom mijn punten aangepast wilde hebben. Dit is echter totaal niet waar, ik had dit in mijn brief naar de commissie al vermeld alsook dat mijn afwezigheidsattest (zie bijlage 4) in het dossier voor de interne beroepscommissie zat. En de ombuds die bij de zitting aanwezig was, was op de hoogte van het feit dat ik examenfaciliteiten had omwille van medische redenen (zie bijlage 3).

Ik ging ervan uit dat wanneer ik uitleg/verduidelijking vroeg over iets vb. examenreglement, die uitleg dan ook correct zou zijn. Ik twijfelde daar totaal niet aan en geloofde m.a.w. wat de LTB me had gezegd.

Wanneer ik een mail naar de ombuds stuur en die antwoordt op mijn mail, dan zou die mail van de ombuds duidelijk moeten zijn en zeker niet misleidend. Gezien 50 andere personen begrepen dat ik mijn 12/20 voor anatomie zorgthema 4 zou behouden, dan kan er toch wel gesteld worden dat er iets niet klopt met die mail.

De ombuds zou duidelijk in haar mail moeten gezet hebben dat dit dan niet van toepassing was voor anatomie.

Een andere reden dat ik die mail zo interpreteerde is dat de LTB me had gezegd dat dit voor alle vakken van toepassing was, haar uitleg was de basis waaruit ik die mail begreep.

Ik vind het absoluut onrechtvaardig dat ik de dupe moet zijn voor fouten die gemaakt werden door de LTB (= docent aanwezig op zitting van beroepscommissie) en de ombuds. Wanneer me gezegd wordt dat ik me geen zorgen moet maken en dat het hoogste punt telt (0/20 en 12/20, hoogste punt=12/20).

Mijn kennis van anatomie is zeker ok, want ik behaalde eerder al credits voor anatomie aan universiteit Antwerpen (zie bijlage 7) en ik vind dat wanneer me gezegd wordt dat ik mijn 12/20 behoud, dat ik die 12/20 dan ook moet krijgen en niet zomaar een 0/20 en de zaak wegwuiven met de uitleg dat dit een spijtig misverstand is. Omdat ik door die 0/20 niet voldoe aan de studievoorwaarden, mag ik mijn opleiding niet voortzetten voor de komende 3 jaren, terwijl wanneer ik 12/20 voor anatomie zorgthema 4 terug zou hebben gekregen, dan zou ik voor alles geslaagd zijn en dan zou ik ook automatisch voldoen aan de opgelegde studievoorwaarden. De interne beroepscommissie liet uitschijnen dat wanneer ik een gegronde reden zoals overmacht, zou gehad hebben voor het feit dat ik 0/20 voor anatomie zorgthema 4 behaalde, ze dit een reden zijn om mijn punten te herzien en die aan te passen alsook dat ik mijn opleiding meteen zou mogen voortzetten.

Anderzijds is het ook zo dat de interne beroepscommissie correcte taal moet gebruiken, want dit zijn officiële documenten en d.w.z. dat men termen moet gebruiken die goedgekeurd werden door de Nederlandse taalunie. Deelexamen is geen officiële term. Wanneer men geen officiële termen gaat gebruiken om te laten uitschijnen dat een stuk van het examenreglement niet van toepassing is, vind ik dit absoluut niet correct (zie bijlage 8).

Anatomie zou een deelexamen zijn, maar dit kan taalkundig gezien helemaal niet, anatomie is een vak en een deelexamen is een manier van evalueren, m.a.w. anatomie wordt geëvalueerd via deelexamens.

Anatomie is zowel een deel van het opleidingsonderdeel verzorging op maat 29 studiepunten alsook een deel van het deelopleidingsonderdeel zorgthema 4. Volgens het examenreglement is het behoud van de hoogste score van o.m. van toepassing voor een vak dat een deel is van een opleidingsonderdeel.

[...]

Men kan dus uit deze visuele voorstelling afleiden dat anatomie zowel een deel van het opleidingsonderdeel verzorging op maat is alsook een deel van het deelopleidingsonderdeel zorgthema 4 is.

Uit het HOE van toepassing: slaagt een student niet voor een enkelvoudig opleidingsonderdeel of een deel van een opleidingsonderdeel, en herkanst hij? Dan behoudt hij zijn hoogste behaalde punten voor dat (deel van het) opleidingsonderdeel

*vijfacademie jaren lang. Het academiejaar na het academiejaar waarin hij die punten heeft behaald, telt daarbij als eerste jaar.
(wanneer je de dag van je examen ziek bent, telt ook automatisch mee als herkansing, maar dan krijg je wel 0/20)*

Dus m.a.w. zou deze regel wel van toepassing moeten zijn.

Het feit dat de LTB een serieuze fout maakte en de ombuds een zeer misleidend antwoord gaf, hebben er nu voor gezorgd dat mijn toekomst voor een deel aan diggelen ligt. Mijn diploma lag nu binnen handbereik, maar door heel wat fouten is dit voorlopig niet meer het geval. De gevolgen hiervan zijn voor mij heel groot, financieel ben ik 2 jaar geld kwijt, maar ik ben ook 2 jaar gewoon kwijt en ik ben door die grote fout ook 29 studiepunten kwijt, hetgeen wel veel is.

Ik vind het absoluut niet correct dat de interne beroepscommissie die fouten wegwuift, zeker omdat ik kan bewijzen wat ik zeg. Ik zou dit nooit beweren indien dit niet waar zou zijn. Maar wanneer ik mails als bewijs heb, dan kan dat echter niet van dat allemaal te negeren. Ondanks mijn afwezigheden behaalde ik redelijke punten en ik heb net zoals iedereen het recht om een diploma te behalen. Het is ook zo dat omwille van het feit dat je maar 2 examens mag inhalen, dat mensen die door overmacht examens misten, pech hebben als dit meer dan 2 examens waren. Mensen die medische problemen zijn al een beetje in het nadeel, maar het feit dat je maar 2 examens mag inhalen, is een vorm van discriminatie en dit zou niet mogen.

Eveneens zou het ook niet mogen dat studenten de dupe zijn van fouten gemaakt door de ombuds, leerlingentrajectbegeleider enz. dit zijn vertrouwenspersonen en daarom ga je er ook vanuit dat je die kan vertrouwen, hetgeen in mijn geval dus absoluut niet waar blijkt te zijn.

Ik wil dat mijn punten aangepast worden van 0/20 voor anatomie zorgthema 4 naar 12/20 en ik zou graag mijn opleiding willen verderzetten. Ik heb telkens zelf info opgezocht en wanneer ik iets niet begreep, dan contacteerde ik de ombuds of de LTB.

Ik wil gewoon correct en rechtvaardig behandeld worden.”

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij het volgende:

“A. Een heldere toepassing van het hogeschool onderwijs – en examenreglement zoals meermaals uiteengezet aan verzoekster

De afwezigheid van verzoekster tijdens het dealexamen “Deeëvaluatie 1 – Mondeling, anatomie en fysiologie” van het deelopleidingsonderdeel “Zorgthema 4: medicatie en invasieve handelingen” van het opleidingsonderdeel “Verlenen van zorg op maat 1V” geeft ingevolge artikel 3.4.2.2 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement aanleiding tot een score van 0 op 20 voor dat dealexamen. Dit wordt op zich door verzoekster niet betwist.

Verzoekster beweert dat het eerder door haar behaalde resultaat voor het dealexamen “Deeëvaluatie 1 – Mondeling, anatomie en fysiologie” zou overgedragen moeten worden naar de tweede examenkans in het academiejaar 2015-2016. En daarom diende verzoekster naar eigen zeggen geen aanvraag in voor het afleggen van een inhaalexamen conform artikel 3.4.2.1.4 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement.

Verzoekster geeft een foutieve interpretatie van artikel 2.8.2 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement, zoals naar verwezen door mevrouw [C.], echter foutief.

Artikel 2.8.2 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement stipuleert: *“Slaagt de student maar voor een deel van een samengesteld opleidingsonderdeel en is hij niet geslaagd voor het gehele opleidingsonderdeel? Dan behoudt hij de punten van dat deel gedurende vijf academiejaren. Het academiejaar na het academiejaar waarin hij die punten heeft behaald, telt daarbij als eerste jaar.”*

Dit artikel heeft betrekking op een deelopleidingsonderdeel. Het examen “Deeevaluatie 1 – Mondeling, anatomie en fysiologie” betreft echter geen deelopleidingsonderdeel maar een deexamen van een deelopleidingsonderdeel, waardoor de regeling zoals gestipuleerd in dit artikel niet opgaat. Verzoekster diende het deexamen opnieuw af te leggen opdat zij niet zou terugvallen op een resultaat van 0 op 20.

De verwarring van verzoekster is zonder meer verrassend. Verwerende partij is zich immers bewust van de eigenheid van het curriculum van de opleiding “Bachelor Verpleegkunde” en organiseert om die reden verschillende infosessies over dit aspect van het hogeschool onderwijs- en examenreglement. Het ombudsdossier, bijgevoegd als stuk 11, geeft blijk van deze talrijke informatiemomenten. Het argument van verzoekster dat zij niet kon genieten van deze infosessies omwille van haar laattijdige inschrijving in de opleiding gaat niet op. Dezelfde boodschap vormde immers het voorwerp van meerdere uiteenzettingen en informatieve e-mails die gespreid over de academiejaren 2014-2015 en 2015-2016 plaatsvonden, respectievelijk rondgestuurd werden. Hoewel verzoekster de e-mail van mevrouw [C.] eerder misleidend vond, beschikte zij over voldoende achtergrondkennis om de ter beschikking gestelde informatie juist te kaderen en had zij moeten inzien dat zij het examen “Deeevaluatie 1 – Mondeling, anatomie en fysiologie” alsnog diende af te leggen om voor het deelopleidingsonderdeel “Zorghema 4: medicatie en invasieve handelingen” te slagen.

Verwerende partij kwam haar informatieverplichtingen inzake de studievoortgang op grond van examens en meer bepaald ten aanzien van de studenten na en paste het hogeschool examen- en onderwijsreglement correct toe.

In de zo goed als onmogelijke hypothese dat verzoekster de regels toch niet zou gekend hebben en hierover alsnog navraag moest doen, had zij haar vraag dienen te verduidelijken en moeten zeggen over welk (deel)examen het ging. In haar mail van 21 augustus 2016 heeft verzoekster echter een algemene vraag gesteld, zonder erbij te zeggen dat het ging over een deexamen van een deelopleidingsonderdeel. In die zin is niet het antwoord, maar de gestelde vraag misleidend.

Dat verzoekster dit zelf zeer goed wist, blijkt trouwens uit haar eigen mail van nadien, 22 augustus 2016, waarin zij stelde:

“Geachte [L.C.]

Ik heb vrijdagmiddag 19/8 mijn examen genetica en anatomie t2 niet kunnen afleggen omwille van medische reden, ik heb een attest t/m vandaag 22/8 en zou

vandaag in principe mijn examen anatomie zt4 mondeling niet kunnen afleggen (ik heb [...] en soms heb ik daar verschrikkelijk veel last [...])

Maar wil dit nu zeggen dat ik nu 1 van deze 3 examens moet laten vallen?

Het probleem is dat dit mijn laatste kans is om aan de voorwaarde te voldoen om verder te mogen studeren, want anders moet ik gedurende 3 jaar stoppen met de opleiding.

Is er een manier dat ik deze 3 examens zou kunnen inhalen? Ik zou het jammer vinden als ik hierdoor mijn examen niet zou kunnen inhalen, gezien ik heel de vakantie gestudeerd heb.”

Vervolgens heeft verzoekster dan ook slechts 2 inhaalexamens aangevraagd, in overeenstemming met artikel 3.4.2.1 van het Hogeschool Onderwijs- en Examenreglement.

De door verzoekster tijdens het inzagemoment ingediende examenuitslagen voor de opleidingsonderdelen “Anatomie” en “Anatomie: radioanatomie” van de opleiding “Biomedische Wetenschappen” aan de Universiteit Antwerpen leveren niet het bewijs van haar kennis van de anatomie. Indien verzoekster deze onderwijsbeslissingen van de Universiteit Antwerpen wil voorleggen ter bewijs van haar kennis van de anatomie, had zij een vrijstelling kunnen vragen voor het dealexamen “Deelevaluatie 1 – Mondeling, anatomie en fysiologie” op basis van een EVK. Maar dat heeft verzoekster niet gedaan.

B. In ondergeschikte orde: de oplegging van een stopmaatregel is gerechtvaardigd

Voor zover uw Raad van mening zou zijn, dat de stopmaatregel toch als maatregel studievoortgangbewaking kan aangevochten worden voor uw Raad, is het extern beroep in ieder geval ongegrond.

Ingevolge artikel 2.8.4.2 van het hogeschool onderwijs- en examenreglement kon verwerende partij rechtmatig beslissen tot het opleggen van een stopmaatregel voor de opleiding “Bachelor Verpleegkunde” bij verwerende partij. Verzoekster voldeed immers niet aan de eerder aan haar opgelegde bindende studievoortgangmaatregelen. De stopzettingbeslissing is bovendien niet louter het gevolg van het niet slagen van verzoekster voor het deelopleidingsonderdeel “Zorgthema 4: medicatie en invasieve handelingen”. Verzoekster behaalde immers ook een onvoldoende (9 op 20) voor het deelopleidingsonderdeel “Zorgthema 3: wondzorg”. En bovendien heeft zij in totaal over twee jaar tijd veel te weinig studiepunten behaald.

Verzoekster reikte voor de interne beroepscommissie geen omstandigheden aan die het gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren.

Verzoekster verwijst slechts in haar verzoekschrift tot extern beroep naar haar moeilijke medische situatie (stukken 2 en 3 verzoekster). Dit is een nieuw middel en kan niet in aanmerking genomen worden voor de beoordeling door uw Raad.

De examencommissie heeft in alle redelijkheid kunnen beslissen tot het opleggen van een stopmaatregel waardoor het beroep van verzoeker minstens ongegrond moet worden verklaard.”

In haar *wederantwoordnota* handhaaft verzoekster de grieven die zij in het verzoekschrift heeft uiteengezet.

Beoordeling

Met betrekking tot het behoud van examencijfers, is in artikel 2.8.2 van het onderwijs- en examenreglement het volgende bepaald:

“2.8.2. Studievoortgang op grond van examens: behoud van punten

Behoud van een geslaagd cijfer van een deel van een opleidingsonderdeel

Slaagt de student maar voor een deel van een samengesteld opleidingsonderdeel en is hij niet geslaagd voor het gehele opleidingsonderdeel? Dan behoudt hij de punten van dat deel gedurende vijf academiejaren. Het academiejaar *na* het academiejaar waarin hij die punten heeft behaald, telt daarbij als eerste jaar. Maar hij krijgt geen credit voor het samengestelde opleidingsonderdeel. En hij moet zich het volgende academiejaar opnieuw inschrijven voor het volledige samengestelde opleidingsonderdeel.”

Verwerende partij argumenteert dat deze bepaling aldus moet worden gelezen dat het recht op behoud van een examencijfer van toepassing is op het niveau van een ‘deelopleidingsonderdeel’, maar niet op daaraan verder ten grondslag liggende deeltijfers zoals deze van een ‘deexamen’ binnen een deelopleidingsonderdeel.

Aldus zou verzoekster de examencijfers kunnen behouden voor de vier zorgthema’s die dan deelopleidingsonderdelen vormen, maar niet voor deelresultaten die werden behaald binnen een zorgthema.

De Raad stelt vast dat het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij het begrip ‘deelopleidingsonderdeel’ niet kent. Wat als ‘deel van een opleidingsonderdeel’ moet worden beschouwd, wordt in dat reglement evenmin nader gedefinieerd.

De term ‘deel van een opleidingonderdeel’ komt wel voor op de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Verlenen van zorg op maat 1V’, waarin de vier zorgthema’s als ‘delen’ van het samengesteld opleidingsonderdeel worden opgesomd.

De student wordt door zijn inschrijving niet alleen van het onderwijs- en examenreglement kennis te hebben, maar ook van de studiegids. Artikel 1.1 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij luidt ten andere:

“1.1. Het hogeschoolonderwijs- en examenreglement (incl. de rechtspositieregeling van de student)

De student die zich inschrijft aan de hogeschool, sluit een toetredingsovereenkomst. Het HOE bepaalt de algemene voorwaarden van die overeenkomst. Net als de rechten en plichten voor beide partijen.

Deze versie van het HOE geldt voor het academiejaar 2015-2016 en is beschikbaar via de website van de hogeschool. Op verzoek krijgt de student ook een papieren versie van de hogeschool.

Het HOE bestaat uit twee delen:

- onderwijs- en examenregeling (incl. rechtspositieregeling van de student)
- studiegids (incl. European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS)- fiches).”

Verzoekster wordt derhalve geacht kennis te hebben van de ECTS-fiches.

De Raad is de overtuiging toegedaan dat de duidelijkheid erbij gebaat zou zijn indien het onderwijs- en examenreglement meer expliciet zou aanduiden wat een ‘deel van een opleidingsonderdeel’ is en meer bepaald dat de examens van een ‘deel van een opleidingsonderdeel’ niet worden bedoeld in de voorschriften van artikel 2.8.2 van dat reglement. Daarnaast is de Raad van oordeel dat in het bijzonder van een ombud misschien een concreter antwoord kan worden verlangd dan een citaat uit het onderwijs- en examenreglement.

Niettemin besluit de Raad te dezen dat verzoekster *in casu* geacht kan worden de inhoud en draagwijdte van het voormelde artikel 2.8.2, in relatie tot de ECTS-fiche, te hebben kunnen kennen en begrijpen.

De Raad steunt zich voor die beoordeling tevens op de talrijke informatiemomenten die er ten aanzien van de studenten in het algemeen en verzoekster in het bijzonder zijn geweest, specifiek ook met betrekking tot de toepassing van artikel 2.8.2 van het onderwijs- en examenreglement. De Raad ziet geen redenen om te twijfelen aan de juistheid van het overzicht dat ter zake uit het ombudsdossier blijkt (stuk 11 administratief dossier).

Uit dat dossier blijkt onder meer dat er gesprekken en mailverkeer met verzoekster zijn geweest, dat zij in het verleden correct heeft heringeschreven voor de deelevaluaties die zij diende te hernemen en dat in de communicatie via rapporten en handleidingen de juiste terminologie omtrent deelopleidingsonderdelen en deelevaluaties wordt geduid.

Wat de quoterings voor het deelopleidingsonderdeel ‘Zorgthema 4’ betreft, is het middel ongegrond. Het cijfermatige examenresultaat kan dan ook standhouden.

Wat de weigering tot verdere inschrijving betreft, heeft de bestreden beslissing overwogen dat de eertijds opgelegde maatregel van studievoortgangsbewaking gehandhaafd blijft, daar verzoekster geen overmacht of andere redenen aanvoerde die tot een andere beslissing zouden kunnen leiden.

Aan verzoekster werd na het academiejaar 2014-2015 de volgende voorwaarde opgelegd:

“Maatregelen van studievoortgangsbewaking:

De examencommissie beslist op basis van de resultaten van de tweede examenperiode om volgende bindende studievoortgangsmaatregelen op te leggen voor je verdere inschrijving. Een opgelegde bindende studievoortgangsmaatregel geldt voor de eerstvolgende inschrijving van de student aan de hogeschool, gedurende de drie academiejaren volgend op het academiejaar waarin de maatregel opgelegd werd.

- i. Je studietraject van volgend academiejaar mag maximaal 60 studiepunten bevatten
- ii. Je moet volgend academiejaar een credit verwerven voor minstens 60% van de studiepunten die je opneemt in je persoonlijk deeltraject
- iii. Je moet volgend academiejaar een creditbewijs behalen voor opleidingsonderdelen waarin je de beoogde competenties geïntegreerd moet toepassen in het werkveld of in een gesimuleerde situatie die sterk aanleunt bij het werkveld (zie ECTS-fiches in de studiegids) en waarvoor je dit jaar niet slaagde.”

In de bestreden beslissing wordt het volgende overwogen:

“Verder merkt de commissie op dat studente niet enkel voor dit dealexamen niet slaagde, maar dat de weigering tot inschrijving het gevolg is van haar resultaten op meerdere opleidingsonderdelen gedurende twee academiejaren.”

Ter zake door de Raad bevraagd, bevestigt verwerende partij dat verzoekster aan de voorwaarden van de voormelde studievoortgangsbewakingsmaatregel zou hebben beantwoord indien zij een credit (10/20) zou hebben behaald voor zorgthema 4.

Vast staat *primo* dat verzoekster op de datum van het examen voor “Deeevaluatie 1 – Mondeling, anatomie en fysiologie” binnen zorgthema 4 gewettigd afwezig was, *secundo* dat zij op 19 augustus 2016 – omwille van dezelfde afwezigheid wegens ziekte – reeds twee examens niet had kunnen afleggen, *tertio* dat verzoekster slechts voor twee examens een inhaalexamen kon vragen en *quarto* dat haar afwezigheid op het examen voor “Deeevaluatie 1 – Mondeling, anatomie en fysiologie” – ook indien gewettigd wegens ziekte – zonder mogelijkheid op een inhaalexamen resulteerde in een nulscore.

De Raad heeft eerder al aangegeven dat maatregelen van studievoortgangsbewaking niet blind mogen worden toegepast, en dat de instelling de concrete en individuele omstandigheden van de betrokken student op gepaste wijze in aanmerking moet nemen. In dat opzicht oordeelde de Raad reeds dat de louter prospectieve overweging dat een nieuwe inschrijving geen betere kansen op slagen doet verhoppen, als motivering niet volstaan wanneer het niet-verwerven van een credit is toe te schrijven, niet aan het inhoudelijk tekortschieten van de student aan de beoogde competenties, maar wel aan een sanctionering van een afwezigheid met een nulscore (R.Stvb. 3 september 2015, nr. 2.304).

De Raad ziet geen redenen om er hier anders over te oordelen. De weigering tot verdere inschrijving van een student die niet aan de opgelegde voorwaarden van studievoortgangsbewaking voldoet omwille van een gewettigde afwezigheid op een examen, waarvoor vervolgens een nulscore is toegekend, is disproportioneel tot het beoogde doel van die voorwaarde.

De bestreden beslissing klemmt wat de studievoortgang betreft des te meer, nu het opleidingsonderdeel in zijn geheel 29 studiepunten vertegenwoordigt en wat de studievoortgang betreft niet op het niveau van de deelopleidingsonderdelen wordt beschouwd, zodat het behalen van de vooropgestelde 60% in elk geval moeilijk haalbaar lijkt.

In die mate is het middel gegrond.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van 22 september 2016, in de mate dat verzoekster de verdere inschrijving wordt geweigerd.**
- 2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 23 november 2016.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Daniël Cuypers	bijzitter
Jan Geens	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.340 van 23 november 2016 in de zaak 2016/497

In zake: Monir KABIRI
Woonplaats kiezend te 1065 LR Amsterdam (Nederland)
Aaf Boubberstraat 73

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Alain François en advocaat Heleen De Bock
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 1 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 6 september 2016 waarbij aan de verzoekende partij een score van 4 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Advanced History of Literature in English: prose” en een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Postcolonial Literature”, en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 20 september 2016 waarbij het intern beroep van verzoekster ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 november 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat Allan Magerotte, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Arts in Linguistics and Literary Studies’.

Voor het opleidingsonderdeel “Advanced History of Literature in English: prose” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 4/20. Voor het opleidingsonderdeel “Postcolonial Literature” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 13 september 2016 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 20 september 2016 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt met betrekking tot het opleidingsonderdeel “Advanced History of Literature in English: prose” dat het kennen van een thema niet voldoende is om tegemoet te komen aan de gestelde verwachtingen. Volgens haar is de inschatting van de student geen afdoende argument om te twijfelen aan het vermoeden van expertise van de docent bij het beoordelen van een paper. Ze stipt aan dat de docent geen akkoord heeft gegeven om de paper te schrijven op basis van de teksten die de studente heeft gebruikt, wat blijkt uit de communicatie tussen de studente en de docent. De interne beroepsinstantie merkt verder op dat in de Self Service Studenten de voorlopige examenresultaten reeds zichtbaar zijn, dewelke pas definitief worden na de deliberatie. Ze benadrukt dat dit expliciet aan de studenten wordt gecommuniceerd. Vervolgens wijst de interne beroepsinstantie erop dat de studente daadwerkelijk naar een foute tekst verwijst en ermee gewerkt heeft. Volgens haar is het niet onlogisch dat het gebruik van een foutieve tekst bij een paper een impact heeft op het examencijfer. Ten slotte is de interne beroepsinstantie van oordeel dat de studente geen enkel bewijs levert van de vermeende druk en beledigingen.

Wat het opleidingsonderdeel “Postcolonial Literature” betreft, merkt de interne beroepsinstantie op dat de inschatting van de student geen afdoende argument is om te twijfelen aan het vermoeden van expertise van de docent bij het beoordelen van een paper. Ze stelt, op basis van de mailcommunicatie, vast dat de docent inderdaad een aantal zaken herhaalt, maar wel degelijk naar de student luistert. Volgens haar verzoekt de docent overigens enkel om de

paper teneinde een beoordeling te kunnen uitbrengen. Ten slotte is de interne beroepsinstantie van oordeel dat de studente geen enkel bewijs levert van de beweerde agressie.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 26 september 2016 en bij aangetekend schrijven van 27 september 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 1 oktober 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoekster tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling waarbij een score van 4 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Advanced History of Literature in English: prose” en een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Postcolonial Literature” (eerste en tweede bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 20 september 2016 (derde bestreden beslissing).

Uit artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te herzien.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de instantie die de initiële beslissing genomen heeft. In dat geval verdwijnt de initiële beslissing uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste en tweede bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissingen, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de derde bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster is van oordeel dat haar beroep niet serieus is genomen en niet onzijdig is behandeld. Volgens haar is er geen aandacht besteed aan de inhoud van haar beroep en is er vooral rekening gehouden met de collegiale verhouding met de betreffende docent. Ze benadrukt dat ze de essayinstructies heeft gevolgd en dat ze haar onderwerp, de aspecten van haar argumenten en de relevante literatuur in haar tekstplannen heeft vermeld. Ze heeft dit eveneens op een correcte wijze, met verstandige argumenten, met de docent besproken. Verzoekster stelt dat de interne beroepscommissie geen reden heeft gegeven voor het afwijzen van haar Postcolonial Essay en dat de reden voor het afwijzen van haar Prose essay niet acceptabel is. Ze wijst erop dat haar studiesituatie ingewikkeld is geworden en dat er financiële en psychische gevolgen zijn. Verzoekster merkt op dat ze op verschillende manieren gestoord is geweest in haar studieactiviteiten en in haar psychische toestand gedurende haar studie. Ze vraagt zich tevens af of bovenvermelde grieven niet voldoende bewijzen dat de docent incorrect heeft gehandeld. Verzoekster stipt aan dat ze gestoord en gediscrimineerd werd in haar prestaties door die docent en haar assistent, dat ze geconfronteerd werd met complicaties in haar werkstukken en dat ze beledigd werd met haar ongepaste gedrag.

Verder stelt verzoekster dat ze geconfronteerd is geweest met een foutieve vermelding van haar cijfers voor haar vakken op Self Service. Ten slotte merkt ze op dat haar webmail account afgelopen zomer gehackt werd. Dit probleem deed zich voor na 5 juli 2016, toen verzoekster voor een feedbackgesprek bij de docent was. Verzoekster stelt dat ze haar agenda, waarin onder andere haar VUB webmail paswoord stond, in het bureau van de docent achterliet omdat ze

onder druk was tijdens het gesprek. Ze heeft de helpdesk gevraagd om het probleem te helpen oplossen en om de oorzaak ervan te vinden.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het niet voldoende is om de essayinstructies te volgen, noch om besprekingen met de docent te hebben, om een slaagcijfer te bekomen. Verwerende partij verwijst naar de opleidingsonderdeelfiches en stelt vast dat bij de beoordeling van de papers met volgende aspecten rekening wordt gehouden: “*inhoud; structuur van de analyse; gebruik van bronnen (primaire en secundaire bronnen, hierbij inbegrepen gebruik van postkoloniale theorie); taalgebruik en stijl (correctheid en leesbaarheid); materiële presentatie.*”. Ze benadrukt dat het aan de docent van de opleidingsonderdelen toekomt om de papers in het licht van deze elementen te beoordelen en hiervoor een gepaste score toe te kennen. Volgens haar legt verzoekster geen concrete, aanvaardbare bewijzen voor waaruit zou blijken dat deze beoordeling door de docent niet correct is gebeurd.

Verder wijst verwerende partij erop dat verzoekster zich bij het schrijven van haar paper voor het opleidingsonderdeel “Advanced History of Literature in English: prose” op een foutieve tekst heeft gebaseerd. Volgens haar gebeurde dit zonder toestemming van de docent en, meer zelfs, in strijd met de door de docent gegeven instructies.

Verwerende partij stipt vervolgens aan dat het onder de volledige verantwoordelijkheid van een student valt om de nodige inspanningen te leveren opdat men voor een opleidingsonderdeel kan slagen. Ze stelt dat er bij het beoordelen van een examen geen rekening kan worden gehouden met de eventuele financiële of psychische gevolgen die een dergelijke beoordeling kan teweegbrengen, maar louter met de inhoudelijke prestaties van de student in kwestie. Verzoekster had bovendien in elk geval een jaar vertraging opgelopen, vermits zij nog steeds dient te slagen voor het opleidingsonderdeel “Advanced History of Literature in English: poetics”, waarvoor zij slechts een score van 6/20 behaalde, die niet werd aangevochten.

Daarnaast is verwerende partij van oordeel dat er geen sprake is van afpersing door of incorrect gedrag van de docent. Ze stelt vast dat verzoekster geen bewijsstukken voorlegt waaruit zou moeten blijken dat zij “*gestoord en gediscrimineerd*” zou zijn, dat zij zou zijn geconfronteerd met “*complicaties in [haar] werkstukken*” en dat zij door de docent zou zijn “*beledigd met het ongepaste gedrag [van de docent]*”. Volgens verwerende partij heeft de docent al het mogelijke gedaan om verzoekster de nodige begeleiding te geven. Zo heeft de docent telkens op de vele

e-mails van verzoekster geantwoord en haar meermaals op gesprek uitgenodigd, waarbij er geenszins sprake is van enige vorm van discriminatie, beledigingen of ongepast gedrag vanwege de docent.

Waar verzoekster beweert dat zij (i) op verschillende manieren is gestoord in haar studieactiviteiten en in haar psychische toestand gedurende haar studie in deze vakken, en (ii) werd geconfronteerd met het hacken van haar webmail-account, stelt verwerende partij dat deze grieven als onontvankelijk moeten worden verworpen, vermits zij voor het eerst werden ontwikkeld in het kader van het beroep bij de Raad, terwijl niets haar belette om deze grieven reeds aan te voeren in het kader van het intern beroep. Verwerende partij wijst er nog op dat, zelfs indien rekening zou moeten worden gehouden met deze grieven, zij de bestreden beslissing niet zouden aantasten. Volgens haar wordt door verzoekster immers nergens aangetoond dat zij zou zijn gestoord in haar studieactiviteiten en in haar psychische toestand gedurende haar studie in deze vakken. Wat de insinuaties omtrent het hacken van de webmail-account betreft, merkt verwerende partij op dat deze insinuaties beneden alle peil zijn en dat dit niet tot de bevoegdheid van de Raad behoort. Verwerende partij wijst er nog op dat verzoekster nalaat te duiden welke de relevantie is van de grief inzake de foute vermelding van de cijfers op het Selfservice-platform. Bovendien is de bezwaartermijn om hiertegen op te treden reeds lange tijd verstreken.

Verwerende partij is verder van oordeel dat de beslissing van de interne beroepsinstantie wel degelijk duidelijk en afdoende werd gemotiveerd. Ze stelt dat de score die verzoekster heeft gekregen voor het opleidingsonderdeel “Advanced History of Literature in English: prose” redelijkerwijze te verantwoorden is nu verzoekster zich bij het schrijven van haar paper, ondanks duidelijke instructies van de docent, onder meer op een verkeerde basistekst heeft gebaseerd. Daarnaast stelt verwerende partij dat in de bestreden beslissing wel degelijk melding werd gemaakt van de redenen voor de afwijzing van haar paper voor het opleidingsonderdeel “Postcolonial Literature”. Zo wordt onder meer duidelijk gesteld dat de inschatting van verzoekster geen afdoende argument is om te twijfelen aan het vermoeden van expertise van de docent bij het beoordelen van de paper. Verwerende partij merkt bovendien op dat uit de bestreden beslissing duidelijk blijkt dat wel degelijk aandacht aan de inhoud van het beroep werd besteed, vermits ze erin worden opgelijst en vervolgens meer dan afdoende worden beantwoord.

Ten slotte stipt verwerende partij aan dat de interne beroepsinstantie uitsluitend rekening heeft gehouden met de objectieve feiten die voorlagen. Volgens haar is het feit, dat deze objectieve feiten ertoe hebben geleid dat de beroepsinstantie heeft geoordeeld dat de scores toegekend door de docent redelijk te verantwoorden zijn, in ieder geval onvoldoende om te stellen dat het belang van de docent als uitgangspunt werd genomen. Ze stelt dat enig bewijs van de beweerde partijdigheid van de interne beroepsinstantie volkomen ontbreekt.

In haar *wederantwoordnota* vraagt verzoekster zich af welke versie van haar beroepsschrift door de interne beroepsinstantie in behandeling is genomen en hoe betrouwbaar een beslissing is die is gebaseerd op een niet complete versie van het intern beroepsschrift. Verder vindt ze de antwoordnota heel algemeen en wordt er vaag gesproken over haar Postkoloniaal essay. Ze weet nog steeds niet wat er mis is met dit essay. Verzoekster stelt tevens dat ze voor Prose de juiste tekst van de juiste auteur heeft gebruikt en dat deze tekst geschikt was voor haar onderwerp. Volgens haar was er alleen maar een fout met de naam en niet in de inhoud van de tekst. Ten slotte stipt verzoekster nog aan dat ze een behandeling van haar problemen met de vakken waarover haar beroep gaat verwacht, en dat een andere bewering buiten deze kwestie relevant noch acceptabel is.

Beoordeling

De Raad onderzoekt het verzoek tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij, waarbij de scores van 4/20 en 9/20, respectievelijk voor de opleidingsonderdelen “Advance History of Literature in English: prose” en “Postcolonial Literature”, werden bevestigd.

Wat de redelijkheid van de beoordeling betreft, dient de Raad bij zijn oordeel de nodige terughoudendheid in acht te nemen. Het komt de Raad immers niet toe zich in de plaats te stellen van de bevoegde evaluatoren. Deze werken onder de verantwoordelijkheid van het bestuur en het komt de Raad niet toe zijn appreciatie over de vraag of en, zo ja, in welke mate de student de beoogde eindcompetenties heeft bereikt in de plaats te stellen van deze evaluatoren. De Raad kan immers slechts nagaan of de bevoegde instanties van de verwerende partij de aangevochten beslissing op een wettige wijze tot stand hebben gebracht en, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld. De Raad kan slechts ingrijpen indien de onredelijkheid van die aard is dat het buiten twijfel staat dat niemand in redelijkheid tot de aangevochten beslissing zou kunnen zijn gekomen.

Verzoekster stelt in het verzoekschrift voor de Raad het volgende: *“Ik heb de essay instructies gevolgd, mijn onderwerp, aspecten van mijn argumenten en de relevante literatuur vermeld in mijn tekst plannen, en op een correcte wijze met verstandige argumenten met de docent besproken”*. De Raad stelt evenwel vast dat verzoekster deze bewering niet stoffeert om te verduidelijken waaruit het beweerde zou blijken en daarenboven niet aangeeft in welke mate deze bewering de beoordeling onredelijk maakt.

In dit verband stelt de interne beroepsinstantie, met betrekking tot "Postcolonial Literature", vast dat de inschatting van de student geen afdoende argument is om aan het vermoeden van expertise van de docent bij de beoordeling van een paper te twijfelen. Dit argument treft de Raad ook aan bij de beoordeling van het intern beroep inzake "Advanced History of Literature in English: prose". De interne beroepsinstantie geeft daarbij ook nog mee dat het kennen van het thema niet voldoende is om tegemoet te komen aan de gestelde verwachtingen.

Tevens blijken de criteria waarmee rekening wordt gehouden bij de evaluatie van de papers uit de opleidingsonderdeelfiches. Verzoekster geeft evenwel niet – en al zeker niet gestoffeerd – aan dat bij de beoordeling geen acht is geslagen op deze criteria en dat de score die zij heeft gekregen precies in het licht van deze criteria als onredelijk moet worden aangemerkt.

Wat de redelijkheid van de beoordeling betreft, dient er ook op worden gewezen dat verzoekster haar paper voor "Advanced History of Literature in English: prose" niet heeft geschreven op basis van teksten die het akkoord van de docent genoten. Integendeel blijkt uit de dossierstukken dat verzoekster bij de tekstkeuze de zeer uitdrukkelijke instructies van de docent niet heeft gevolgd, zodat de Raad op basis van de bijgebrachte elementen niet kan oordelen dat de weliswaar lage score (4/20) onredelijk is.

De Raad leest in het verzoekschrift eveneens dat verzoekster erop wijst dat de aangevochten beslissing voor haar financiële en psychische gevolgen heeft. Zij stelt tevens studievertraging op te lopen (één jaar), nu zij voor twee van de drie vakken die zij nog diende af te werken om af te studeren niet slaagt. De Raad ontkent niet dat de beslissing van de interne beroepsinstantie voor verzoekster onaangename gevolgen heeft, noch dat deze ingrijpend kunnen zijn. Dit betekent evenwel niet dat de beoordeling onredelijk is, nu volgens verzoekster met deze gevolgen geen rekening is gehouden bij de evaluatie. De Raad merkt op dat het veeleer onredelijk zou zijn mocht *in casu* wel met deze gevolgen rekening zijn gehouden. De

eindbeoordeling dient immers de inhoudelijke prestatie van verzoekster in functie van de met het opleidingsonderdeel beoogde eindcompetenties te betreffen.

Het komt verzoekster niet toe de verantwoordelijkheid voor deze gevolgen toe te schrijven aan de beoordelaar, die er bij de beoordeling van haar werk onvoldoende rekening zou mee hebben gehouden. De beoordelaar mag zich immers door deze gevolgen niet laten afleiden van de ter beoordeling voorgelegde prestatie. Ten overvloede geeft de Raad nog mee dat verzoekster ook niet slaagde voor het derde opleidingsonderdeel dat zij nog diende af te leggen. Zij behaalde immers 6 op 20 voor "Advanced History of Literature in English: poetics".

Dat de redelijkheid van de beoordeling zou zijn aangetast door incorrect gedrag van de docent – verzoekster beschouwt de uitslagen voor haar papers als een bewijs van afpersing – acht de Raad geenszins aannemelijk gemaakt. Het betreft niet lichte beschuldigingen aan het adres van de beoordelaar, die de Raad in het geheel niet kunnen overtuigen van het feit dat sprake zou zijn van een vooringenomenheid die het correcte karakter van de beoordeling in het gedrang zou brengen. Hetzelfde geldt voor de Raad wat de beweerde discriminatie en de beledigende aanpak als gevolg van ongepast gedrag van de docent en haar assistent betreft.

De Raad kan verzoekster niet bijtreden in de bewering dat zij zou zijn gestoord in haar prestaties, en al helemaal niet op een wijze die de validiteit van de beoordeling in het gedrang zou brengen. De Raad leest hierin de herneming van het voor de interne beroepsinstantie ontwikkeld argument dat zij constant onder druk werd gezet door de docent. Verzoekster kan de Raad er met deze bewering niet van overtuigen dat de beoordeling niet redelijk is. Evenmin kan zij de Raad overtuigen van het feit dat een sfeer zou zijn ontstaan waarin haar prestaties haar reëel bereikte competenties klaarblijkelijk onderbelichten. De Raad kan, rekening houdend met de stukken van het dossier, niet om de vraag heen of de beweringen betreffende het gedrag van de docent zelfs niet als enigszins lichtzinnig zouden kunnen worden beschouwd. Uit de mails tussen de docent en verzoekster blijkt immers niet enkel een correcte toon, maar de Raad leest er ook van aanzienlijke inspanning blijkt gevende instructies en suggesties in om verzoekster toe te laten de opleidingsonderdelen die het voorwerp van het beroep voor de Raad uitmaken tot een goed einde te brengen.

De Raad stelt vast dat verwerende partij in de interne beroepsbeslissing correct overwoog dat geen bewijs wordt geleverd van de vermeende druk en beledigingen en dat uit de

mailcommunicatie blijkt dat de docent correct handelde. Eveneens stelde de interne beroepsinstantie terecht vast dat van de beweerde agressie geen bewijs wordt geleverd. De Raad kan, zoals de interne beroepsinstantie, dan ook niet aannemen dat de slechte beoordeling van het werk van verzoekster aan de docent zou zijn toe te schrijven, veeleer dan aan het door haar geleverde werk.

Waar verzoekende partij melding maakt van een gehackte e-mailaccount, stelt de Raad vast dat verzoekster een nieuw middel ontwikkelt. Het is niet aan de interne beroepsinstantie voorgelegd en de Raad ziet geen feiten die het verzoekster onmogelijk maakten dit argument in het kader van de interne beroepsprocedure te ontplooiën. Het middel is onontvankelijk. Daarbij komt, weliswaar ten overvloede, dat de Raad niet ziet op welke wijze de beweerde hacking van het webmailaccount van verzoekster de aangevochten beslissing in het gedrang zou brengen. Evenmin, doch tevens ten overvloede, is het de Raad duidelijk waar verzoekster met het middel op aanstuurt. In zoverre zij de docent in verband wil brengen met de beweerde hacking betreft het zware beschuldigingen en valt het gemak op waarmee zij zonder ondersteunende elementen worden aangebracht.

Het is de Raad tenslotte evenmin duidelijk in hoeverre uit de foute vermeldingen van resultaten op het "Selfservice-platform" *in casu* de correcte en redelijke totstandkoming zou kunnen worden afgeleid.

De Raad leest in het verzoekschrift ook dat het intern beroep van verzoekster niet op een correcte manier zou zijn behandeld door de interne beroepsinstantie. Verzoekster schrijft het volgende:

- *"Mijn beroep is niet serieus genomen. Er is geen aandacht besteed aan de inhoud van mijn beroep.*
- *Mijn beroep is niet onzijdig behandeld. Er is vooral rekening gehouden met de collegiale verhouding met de betreffende docent. Het belang van de docent, en niet het recht van de student, is het uitgangspunt in de behandeling van mijn zaak. Er is sprake geweest van een jaar hard werken voor twee vakken. Het is daarom onacceptabel dat mijn beroep niet rechtvaardig in behandeling is genomen."*

De Raad kan in de interne beroepsbeslissing van verzoekster geen enkel element aantreffen waaruit zou blijken dat het belang van de docent centraal zou hebben gestaan, noch dat collegialiteit ten aanzien van deze docent zou hebben meegespeeld in de beoordeling. *A fortiori*

kan de Raad niet vaststellen hoe de beslissing erdoor zou zijn beïnvloed. Uit de behandeling van het beroep en de beslissing waartoe zij leidde, blijkt, naar het oordeel van de Raad, een objectieve beoordeling aan de hand van de in het dossier aanwezige elementen, waarbij een verantwoordbare totstandkoming van de scores is vastgesteld. Nu iedere concrete aanwijzing ontbreekt, mag geenszins uit de vaststelling door de interne beroepsinstantie, dat de evaluatie redelijk is, worden afgeleid dat de beslissing de docent als uitgangspunt neemt.

Ten slotte geeft verzoekster aan dat geen reden is gegeven voor het afwijzen van haar Postcolonial essay en dat de reden voor het afwijzen van haar Prose essay niet acceptabel is. In zoverre verzoekster hiermee wil aangeven dat de motiveringsplicht zou zijn geschonden, moet de Raad met verzoekster vaststellen dat de interne beroepsbeslissing summier gemotiveerd is.

In casu is echter niettemin voldaan aan de formele en materiële motiveringsverplichting. Naar het oordeel van de Raad kunnen de overwegingen de beslissing van de interne beroepsinstantie dragen en geven zij verzoekster inzicht in de beoordeling van de door haar in het intern beroepsschrift aangebrachte grieven. Uit deze motivering blijkt in voorliggend geval de redelijkheid van de beslissing.

Wat het door verzoekster geheten Prose Essay betreft, kan de Raad niet vaststellen dat de reden voor het afwijzen ervan niet acceptabel zou zijn. Weliswaar heel bondig gemotiveerd, wijst de interne beroepsinstantie op het doorslaggevende feit dat de docent geen akkoord gaf de paper te schrijven op basis van de door verzoekster gebruikte teksten. De beslissing voegt hieraan toe dat dit bevestigd wordt in de communicatie tussen de docent en verzoekster. De beslissing voegt verder eveneens toe dat verzoekster daadwerkelijk verwijst naar een foute tekst en een foute tekst gebruikt, en dat het niet onlogisch is dat het gebruik van een foutieve tekst bij een paper een impact heeft op het examencijfer.

Rekening houdend met de argumentatie van verzoekster op intern beroep, kan de Raad niet beslissen dat de motiveringsplicht is geschonden. De beroepsinstantie legt uit waarom de bewering dat de paper niet voldoet niet zou kloppen, zonder grond is. Er wordt ook geantwoord op de visie van verzoekster betreffende de keuze van de teksten en de vraag naar het belang van de tekstkeuze voor de scoretoekenning. De Raad merkt hierbij op dat verzoekster ook niet aangeeft waarom de stelling, dat de paper niet aan de vereisten voldoet, ongegrond is. In het licht van de bijzonderheden van het dossier volstaan voorgaande overwegingen, samengelezen

met de motivering dat het kennen van een thema niet voldoende is om tegemoet te komen aan de gestelde verwachtingen en dat de inschatting van de student geen afdoende argument is om te twijfelen aan het vermoeden van expertise van de docent bij het beoordelen van de paper.

Ook wat het door verzoekster als Postcolonial essay aangemerkte opleidingsonderdeel betreft, motiveert de verwerende partij weliswaar heel summier, maar op voldoende wijze. Zij stipt aan dat de inschatting van de student geen afdoende argument is om te twijfelen aan het vermoeden van expertise van de docent bij het beoordelen van de paper. De Raad komt tot het oordeel dat in de concrete omstandigheden de motivering volstaat. De Raad stelt vast dat verzoekster in hoofdzaak aanvoert veel te hebben aangepast – gedurende twee maanden zou zij aan de herwerking hebben gewerkt – en over de nodige expertise te beschikken. Zij verduidelijkt de expertise waarover zij beschikt niet en evenmin geeft zij aan hoe eruit dient te worden afgeleid dat de motivering van de handhaving van haar resultaat niet afdoende is. Zij concretiseert de aanpassingen niet en duidt niet hoe deze tot een andere beoordeling zouden moeten leiden. De Raad merkt wat de beweerde kennis over het onderwerp betreft, op dat, weliswaar onder de hoofding "Advance History of Literature in English: prose" de interne beroepsinstantie aanstipte dat een thema kennen niet hoeft te betekenen dat de opdracht aan de gestelde verwachtingen (zie hieromtrent de opleidingsonderdeelfiche) voldoet. Uit deze motivering, die volgt op een oplijsting van de grieven van verzoekster, blijkt eveneens dat de interne beroepsinstantie het intern beroep met voldoende ernst en aandacht voor de inhoud ervan heeft behandeld.

De Raad stipt nog aan in de wederantwoordnota geen elementen te kunnen aantreffen die tot een andere beoordeling voeren. Vooreerst werpt verzoekster in de wederantwoordnota voor het eerst de vraag op of de interne beroepsinstantie bij de behandeling van het beroep rekening heeft gehouden met het volledige beroepsschrift. De Raad ziet niet in waarom verzoekster dit middel niet reeds in het verzoekschrift voor de Raad heeft ontwikkeld en wijst het als onontvankelijk af. De Raad ziet in het dossier geen beletsel dat verzoekster verhinderde het argument reeds in haar verzoekschrift op te nemen. De Raad stelt tevens vast dat, hoewel de wederantwoordnota ernstige aantijgingen aan het adres van de docent bevat, analoog aan hetgeen de Raad in het verzoekschrift leest, steekhoudende argumenten voor deze aantijgingen ontbreken. De mails waarnaar in dit kader wordt verwezen, hebben daarenboven betrekking op de eerste examenkans. Waar verzoekster in de wederantwoordnota haar standpunt herneemt dat geen sprake is van een probleem met betrekking tot de voor de analyse gekozen teksten, kan de

Raad in de wederantwoordnota geen argumenten vinden waaruit zou kunnen blijken dat het hieromtrent door de interne beroepsinstantie ingenomen standpunt onredelijk zou zijn. Hetgeen verzoekster in de wederantwoordnota aanbrengt met betrekking tot het ‘hacken’ van haar mailaccount, kan de Raad er niet toe brengen het middel dat hierop betrekking heeft alsnog ontvankelijk te verklaren. Met betrekking tot hetgeen verzoekster in de wederantwoordnota vermeldt inzake het opleidingsonderdeel “Advanced History in English Literature: Poetics”, merkt de Raad op in de antwoordnota niet te lezen dat verwerende partij het nog niet behaald hebben van een credit voor dit opleidingsonderdeel verbindt met de huidige betwisting. Veeleer geeft verwerende partij aan dat verzoekster het door haar verloren academiejaar niet kan toeschrijven aan de tekorten die aanleiding hebben gegeven tot voorliggende betwisting, zonder hierbij rekening te houden met het tekort voor “Advanced History in English Literature: Poetics”.

Al het voorgaande in acht genomen beslist de Raad dat het verzoek ontvankelijk en niet gegrond is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.307 van 9 november 2016 in de zaak 2016/498

In zake: Maxime NATUS
woonplaats kiezend te 3800 Sint-Truiden
Kazelstraat 7

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 8 september 2016 en van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 26 september 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker was in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding Master in de Vergelijkende en Internationale Politiek, alsook voor het voorbereidingsprogramma voor deze opleiding.

Tot het voorbereidingsprogramma behoort het opleidingsonderdeel 'Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek'. Verzoeker behaalt voor dat opleidingsonderdeel een examencijfer van 9/20. Ofschoon verzoeker een credit behaalt voor alle opleidingsonderdelen van de masteropleiding, wordt hij ten gevolge van dat tekort niet geslaagd verklaard voor zowel het voorbereidingsprogramma als de masteropleiding.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Op 13 september 2016 tekent verzoeker intern beroep aan. Hij zet daarbij het volgende uiteen:

“Ik ben voor het academiejaar 2015-2016 ingeschreven voor de opleiding Master in de Vergelijkende en Internationale Politiek, en volg ook het voorbereidingsprogramma voor deze opleiding.

Voor het opleidingsonderdeel 'S0A18A Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek' behaalde ik een score van 9/20. Dit is het enige tekort over de twee opleidingen heen. Hierdoor [word] ik niet geslaagd verklaard voor de Master Vergelijkende en Internationale Politiek hoewel ik voor alle opleidingsonderdelen van de Master geslaagd ben. De beslissing werd op 8 september 2016 genomen door de examencommissie. De beslissing verklaart dat dat ik niet geslaagd ben voor het voorbereidingsprogramma en spreekt niet over de Masteropleiding. Mij werd verteld dat dit de enige beslissing van de examencommissie is (en dat er dus geen aparte beslissing tot niet-slagen voor de Masteropleiding werd genomen maar dat dit een gevolg zou zijn van de betwiste beslissing). Indien het niet-slagen voor de Masteropleiding als aparte beslissing wordt beschouwd wens ik ook hier beroep tegen aan te tekenen.

Het betrokken onderdeel 'Methoden en technieken...' maakt deel uit van het voorbereidingsprogramma dat ik dit academiejaar volgde, het is een van vijf opleidingsonderdelen waarvan ik geslaagd was voor drie onderdelen met nog één vrijstelling.

Er werd mij op 13 september inzage verleend in het beraadslagingsverslag van de beslissing.

Argumenten:

Om te beginnen is er sprake van een schending van het motiveringsbeginsel en het beginsel van *patere legem*.

De examencommissie beperkt zich in haar beraadslagingsverslag tot een zuivere stijlformule om tot niet-slagen te concluderen. (Het gehele verslag telt overigens maar drie regels tekst.) Ten eerste schendt de examencommissie artikel 81, §4 van het OER: *In alle gevallen waarin voor een student met één onvoldoende voor een opleiding wordt beslist tot niet-slagen, motiveert de examencommissie in het beraadslagingsverslag waarom de student niet voldoet aan de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding.*

Aangezien er van inhoudelijke motivering geen sprake is, is deze regel overduidelijk geschonden. Verder mag de examencommissie zich sowieso niet beperken tot een loutere stijlformule en moet deze concreet aangeven waarom bepaalde competenties niet behaald zouden zijn (zelfs indien deze bepaling niet in het OER stond).

Het ontbreken van de motivering is op zich al voldoende om de beslissing nietig te verklaren, maar ik anticipeer op een mogelijke motivering, o.m. aan de hand van recente rechtspraak van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen (zie zaak nr. 2015/496). Er lijkt mij nl. geen enkele motivering mogelijk die niet kennelijk onredelijk zou blijken gezien de concrete elementen in deze zaak.

Aangezien de motivering van de examencommissie compleet ontbreekt, is het ook moeilijk in te beelden waarom een enkele 9/20 tot gevolg zou hebben dat ik de doelstellingen van zowel het voorbereidingsprogramma als van de Masteropleiding niet zou behaald hebben.

Het vak in kwestie is een louter inleidend vak dat weinig toegevoegde waarde heeft voor de Masteropleiding.

ECTS-fiche van het vak: *“Deze cursus vormt een eerste kennismaking met de methodologie van sociaal-wetenschappelijk onderzoek. Na het voltooien van dit opleidingsonderdeel kan de student: -een wetenschappelijke en kritische houding aannemen tegenover verschillende denk- en werkwijzen in de onderzoekspraktijk -beschrijven uit welke stappen sociaal-wetenschappelijk onderzoek bestaat, aangeven hoe deze stappen met elkaar verband houden en deze stappen toepassen op voorbeelden uit de onderzoekspraktijk -de belangrijkste componenten van een onderzoeksplan weergeven -de voor- en nadelen beschrijven van verschillende onderzoeksdesigns, methoden van steekproeftrekking en operationalisering -een evaluatie maken van de geldigheid en betrouwbaarheid van onderzoeksresultaten -de implicaties van verschillende modi van dataverzameling en vraagvervoordingen binnen surveyonderzoek weergeven en verklaren Deze doelstellingen worden bij de start van de colleges aan de studenten gecommuniceerd.”*

Al deze doelstellingen kunnen eveneens perfect ingevuld worden door andere vakken binnen de Masteropleiding. Onder meer het OPO 'Research Methods in Political Science', wat een verplicht vak in de Masteropleiding is, is een vak dat alle doelstellingen van 'Methoden en technieken...' verwezenlijkt maar dan op Masterniveau. Als de doelstellingen van dit vak zijn bereikt, dan zijn a fortiori ook de doelstellingen van een vak op Bachelorniveau bereikt (ook al resulteert dit niet in een behaald credit).

ECTS-fiche van het vak: *“Upon completion of the course, successful students will be able to*

- *describe the most common research methods and designs in political science;*
- *evaluate and reflect critically on the research design and methodology used in scientific studies and papers in the field of international relations and/or social sciences;*
- *apply and use the methodological approaches and tools introduced in this course in their master thesis research.*

The course objectives will be elucidated and discussed during the first session.”

Tevens was ik ook geslaagd voor de masterproef, het is absurd om te stellen dat een masterproef succesvol afgerond kan worden zonder dat ik over de daarvoor nodige onderzoekscompetenties beschik. Verder zijn er uiteraard nog andere vakken waarbij opdrachten waren die duidelijk de competenties aantonen die het vak beoogt. Dit zijn maar enkele voorbeelden om niet af te dwalen tot een eindeloze vergelijking van ECTS-fiches van verschillende OPO's.

De doelstellingen van het voorbereidingsprogramma zelf zijn als volgt (ECTS-fiche): *“Het voorbereidingsprogramma van de Master of Science in de vergelijkende en internationale politiek is erop gericht om de studenten die reeds beschikken over **een bachelor- of masterdiploma in een andere discipline** een aantal **kennisdoelstellingen** te laten bereiken die gelden als begintermen voor het volgen van de opleiding Master of Science in de vergelijkende en internationale politiek.*

Meer bepaald gaat het om:

- (1) *een grondige kennis van **het politieke bestel**, zijn werking en zijn eventuele ontwikkeling en van de **beleids- en besluitvormingsprocessen** op het Belgische en het Europese beleidsniveau, en de geschiedenis daarvan*
- (2) *een brede kennis van de **belangrijkste internationale organisaties** en hun werking en van **belangrijke internationale ontwikkelingen** sinds de Tweede Wereldoorlog.”*

De doelstellingen van het vak ‘Methoden en technieken...’ zijn hier nergens terug te vinden buiten de zeer generieke verwijzing naar ‘kennisdoelstellingen’.

Het is dan ook onmogelijk om te stellen dat dit vak een essentieel onderdeel van het voorbereidingsprogramma zou zijn, laat staan dat het de lynchpin van zowel het voorbereidingsprogramma als de Masteropleiding zou zijn.

Het slagen voor alle OPO's van de Masteropleiding houdt dus ook in dat het opleidingsonderdeel 'Methoden en technieken...' niet noodzakelijk is om te voldoen aan de einddoelstellingen van de Master.

De eventuele toepassing van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs veronderstelt een bijzondere omstandigheid, aangezien ik maar één tekort behaalde binnen het voorbereidingsprogramma en geslaagd ben voor alle mastervakken is aan deze voorwaarde voldaan.

Titel V, 25° OER definieert een voorbereidingsprogramma als volgt: *“een programma dat kan worden opgelegd aan een student die in het bezit is van een academisch bachelor-*

of masterdiploma dat niet op rechtstreekse wijze toelating verleent tot de masteropleiding waarvoor hij zich wenst in te schrijven”

De Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen heeft al eerder uitspraak gedaan over die situatie waarin ik mij bevind (zie zaak nr. 2015/496). De Raad stelt dat een voorbereidingsprogramma geen eigen finaliteit heeft, maar enkel een voorbereiding is op het succesvol voltooien van de Masteropleiding. Beslissen tot niet-slagen op basis van één enkel tekort, dat dan nog een 9/20 is, betekent dat de examencommissie voorbijgaat aan de finaliteit van het voorbereidingsprogramma.

Gezien de voorgaande elementen is de beslissing tot niet-slagen op basis van één minimaal tekort (9/20) dus ook een schending van het redelijkheidsbeginsel.

Ik vraag de beroepsinstantie dan ook om de beslissing van de examencommissie van 8 september 2016 te vernietigen en een nieuwe beslissing te nemen waarbij de getuigschriften voor zowel het voorbereidingsprogramma als het Masterdiploma worden toegekend.”

Verzoeker wordt op 19 september 2016 gehoord door de interne beroepsinstantie, die vervolgens bij beslissing van 26 september 2016 het beroep verwierpt:

“U tekende op 13 september beroep aan tegen de beslissing van de examencommissie om u het diploma van de Master in de vergelijkende en internationale politiek niet toe te staan, omwille van het onvoldoende resultaat voor het opleidingsonderdeel "Methoden en technieken uit het sociaalwetenschappelijk onderzoek" uit uw voorbereidingsprogramma. Tijdens een persoonlijk gesprek op 19 september kon u uw argumenten verder toelichten.

Tijdens dit gesprek en via uw brief zei u dat het verslag van de examencommissie, dat u reeds had kunnen inkijken, enkel melding maakte van het feit dat u niet geslaagd was voor uw voorbereidingsprogramma en niet verwees naar uw masteropleiding. U vermeldde dat de examencommissie zich in haar beraadslagingsverslag beperkte tot een loutere stijlformule. Naar uw aanvoelen, was dit dan ook in tegenstelling met art. 81, §4 van het Onderwijs- en examenreglement dat bepaalt dat in het geval een student niet-geslaagd verklaard wordt omwille van één onvoldoende, de examencommissie in het beraadslagingsverslag moet motiveren waarom deze student niet voldaan heeft aan de leerdoelstellingen van de opleiding. U vermeldde ook dat u op basis van het opleidingsonderdeel ‘Research methods in Political Science’ uit uw masteropleiding waarvoor uw wel geslaagd was en op basis van uw masterproef meende te kunnen aantonen dat u toch voldaan had aan de leerdoelstellingen van het opleidingsonderdeel ‘Methoden en technieken uit het sociaalwetenschappelijk onderzoek’ uit uw voorbereidingsprogramma. Tot slot verwees u ook naar een eerder arrest van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, waaruit u meent te kunnen afleiden dat een voorbereidingsprogramma geen eigen finaliteit heeft, en dat bijgevolg bij de beslissing over het al dan niet slagen voor uw masteropleiding geen rekening mocht worden gehouden met het feit dat u niet geslaagd was voor alle opleidingsonderdelen van uw voorbereidingsprogramma.

In opvolging van uw beroep heb ik bijkomende motivering opgevraagd bij uw faculteit.

De voorzitter van de examencommissie, prof. [K.], stuurde mij op de eerste plaats het verslag van de examencommissie door. Hierin wordt vermeld:

Voor de volgende studenten die aan alle examens hebben deelgenomen en die één onvoldoende behaalden, stelt de examencommissie vast dat zij de leerresultaten van de opleiding als geheel niet bereikt hebben en verklaart deze studenten daarom als niet geslaagd:

0256303 Natus Maxime

Het feit dat u niet kon afstuderen was niet te wijten aan één tekort, maar wel omdat er in uw situatie geen omstandigheden waren die konden doen veronderstellen dat u toch zou voldaan hebben aan de leerdoelstellingen van de opleiding als geheel. Prof. [K.] verduidelijkt inzake de motivering van de examencommissie verder dat de examencommissie van oordeel was dat u omwille van dit tekort niet voldaan had aan volgende leerdoelstellingen van de masteropleiding in de vergelijkende en internationale politiek:

- “De masters kennen en hebben inzicht in de kenmerken van en verschillen tussen de meest gebruikte kwantitatieve en kwalitatieve politiek-wetenschappelijke onderzoeksmethoden en kunnen deze correct toepassen.”
- “De masters kunnen een complexe politiek-wetenschappelijke probleemstelling omzetten in onderzoeksvragen, een onderzoeksontwerp opstellen en een volledige empirische cyclus (zowel m.b.v. kwantitatieve als kwalitatieve methoden) doorlopen om een antwoord op de onderzoeksvragen te formuleren.”

Het gaat hierbij om de doelstellingen die samenhangen met de rol van onderzoeker die men de studenten via deze opleiding eigen wil maken. Dit gebeurt ten dele in het OPO ‘SOD25A: Research Methods in Political Science’ en ten dele in het OPO ‘OAI 8A: Methoden en technieken van het sociaalwetenschappelijk onderzoek’. Hoewel er enige overlap tussen beide opleidingsonderdelen aanwezig is, zijn ze vooral complementair. Het is precies omwille van die complementariteit dat het opleidingsonderdeel ‘SOA18A: Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek’ werd opgenomen in het voorbereidingsprogramma. De verschillen tussen beide opleidingsonderdelen situeren zich op belangrijke aspecten in het analyseren en interpreteren van data, vooral dan kwantitatieve data, die niet in ‘SOD25A: Research Methods in Political Science’ aan bod komen. Het gaat dan om methoden van steekproeftrekkingen, vraagstukken van geldigheid en betrouwbaarheid en vraagverwoordingen binnen surveyonderzoek. Deze elementen staan expliciet in de ECTS-fiche van het OPO ‘Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek’ vermeld, maar komen niet voor in deze van ‘SOD25A: Research Methods in Political Science’.

U heeft evenmin via uw masterproef voldaan aan deze leerdoelstellingen. In de Masterproef werd immers een vergelijkend case-study design gehanteerd waarin weliswaar enkele kwantitatieve gegevens voorkwamen, maar waar geen data-analyse wordt doorgevoerd die verder gaat dan het weergeven van een beperkt aantal univariate gegevens. In het methodologische deel van uw masterproef gaf u wel aan dat het uw doelstelling was om “correlaties/en of conclusies” te onderscheiden in de theorietest die u wou doorvoeren (zie p. 20 van uw masterproef), maar nergens in uw masterproef kwamen kwantitatieve correlatiemaatstaven voor. Voor uw masterproef was dit niet

noodzakelijk, waardoor u ook geslaagd was voor deze masterproef. Het feit dat deze correlatiemaatstaven ontbraken, betekent echter wel dat de examencommissie niet kon vaststellen dat u op basis van dit werk toch zou voldaan hebben aan de bovenvermelde kwantitatief-methodologische doelstellingen van de opleiding.

Op basis van deze informatie stel ik vast de prof. [K.] de beslissing om u niet-geslaagd te verklaren afdoende motiveert. Op basis van het verslag van de examencommissie blijkt dat de examencommissie tijdens de beraadslaging wel degelijk heeft nagegaan in welke mate er in uw situatie omstandigheden waren die konden doen veronderstellen dat u toch voldaan had aan de doelstellingen van de masteropleiding. Tijdens ons gesprek uitte u uw bekommernis dat in voldoende mate zou worden rekening gehouden met het eerdere arrest van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen. Via dit arrest bepaalde deze Raad dat in die concrete casus die toen voorlag de beslissing om de student niet-geslaagd te verklaren kennelijk onredelijk was, aangezien onvoldoende werd aangetoond aan welke leerdoelstellingen van de masteropleiding niet voldaan was. In tegenstelling tot hetgeen u in dat arrest lijkt te lezen, oordeelde de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen niet bij algemene regel dat een student zijn voorbereidingsprogramma zou mogen negeren, aangezien de examencommissie geen rekening zou kunnen houden met het voorbereidingsprogramma bij de beoordeling van de vraag of een student aan de algemene doelstellingen van de masteropleiding voldaan heeft. Zoals hierboven reeds werd toegelicht baseerde de examencommissie haar beslissing op het feit dat u omwille van dit tekort niet voldaan had aan essentiële leerdoelstellingen van de masteropleiding, en motiveerde dit op afdoende wijze. De opleidingsonderdelen ‘Research Methods in Political Science’ en masterproef die u tijdens ons gesprek vermeldde, bieden geen garantie dat volledig zou voldaan zijn aan de kwantitatief-methodologische doelstellingen van de opleiding.

Ik stel dan ook vast dat de examencommissie correct besliste om u niet geslaagd te verklaren. Deze beslissing wordt dan ook niet meer gewijzigd.

Hiermee is de interne beroepsprocedure aan de KU Leuven afgesloten.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Voorwerp van het beroep

Wat het voorwerp van huidig beroep betreft, wijst de Raad vooreerst *ambtshalve* op het volgende.

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat de Raad als administratief rechtscollege uitspraak doet over beroepen die worden ingesteld na uitputting van de interne beroepsprocedure.

Of een initiële studievoortgangsbepaling zoals een examenbeslissing in die stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing neemt. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Dit leidt tot de vaststelling dat het beroep onontvankelijk is ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk kan zijn ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

B. Belang

Verwerende partij doet gelden dat verzoekers beroep niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang.

Standpunt van partijen

Verwerende partij zet uiteen dat zelfs indien de Raad zou overgaan tot vernietiging van de bestreden beslissing, zij aan verzoeker zijn masterdiploma niet *mag* uitreiken vooraleer hij zijn voorbereidingsprogramma met succes heeft voltooid.

Verwerende partij wijst ter zake op een wijziging van de Codex Hoger Onderwijs bij decreet van 17 juni 2016, die in werking is getreden op 1 oktober 2016. Door de onmiddellijke inwerkingtreding van de nieuwe bepaling ten aanzien van de administratieve rechtshandeling die verwerende partij stelt wanneer zij een interne beroepsbeslissing neemt, mag de interne beroepsinstantie sinds 1 oktober 2016 de student niet meer geslaagd verklaren voor zijn masterdiploma vooraleer hij alle onderdelen van zijn voorbereidingsprogramma met succes

voltooid heeft. Aldus meent verwerende partij dat verzoeker uit de huidige beroepsprocedure voor de Raad geen enkel voordeel kan halen, aangezien – vernietiging of niet – het eindresultaat voor verzoeker altijd hetzelfde blijft, met name hij eerst moet slagen voor het ontbrekende onderdeel van zijn voorbereidingsprogramma vooraleer hij geslaagd kan worden verklaard voor zijn masterdiploma.

Meer concreet zet verwerende partij uiteen dat artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs werd gewijzigd door artikel VII.7 van het Onderwijsdecreet XXVI van 17 juni 2016. Dit artikel luidt: “In artikel II.198 van dezelfde codex worden in het tweede lid na het woord "noodzakelijk," de woorden ", of dient de student het voorbereidings- of schakelprogramma met succes voltooid te hebben" ingevoegd.”

Ten gevolge hiervan luidt het nieuwe artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs thans als volgt: *“Een student die al dan niet in het bezit is van een bachelor- of masterdiploma, kan onder de voorwaarden, bepaald door het instellingsbestuur, toegelaten worden tot de inschrijving voor bedoelde (master-na-) masteropleiding en/of het daaraan voorafgaande voorbereidings- en/of schakelprogramma. Voor het behalen van het diploma van bedoelde (master-na-)masteropleiding is het bezit van het diploma van de bacheloropleiding of de onderliggende masteropleiding evenwel noodzakelijk, of dient de student het voorbereidings- of schakelprogramma met succes voltooid te hebben. De bevoegde examencommissies kunnen daartoe opeenvolgend delibereren. Alle beslissingen van instellingsbesturen die voor 1 januari 2013 zijn genomen en waarbij de gelijktijdige inschrijving voor een schakelprogramma en een masteropleiding ook voor studenten die reeds in het bezit waren van het bachelordiploma toegelaten werd, worden geacht rechtmatig te zijn.”*

Daar – nog steeds volgens verwerende partij – artikel VII.35 van Onderwijsdecreet XXVI het voormelde artikel VII.7 in werking doet treden op 1 oktober 2016, zou in de hypothese dat de Raad de bestreden beslissing vernietigt, het geschil opnieuw moeten worden voorgelegd aan de interne beroepsinstantie, die zich dan geconfronteerd zal zien met het nieuwe artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs, dat inmiddels in werking is getreden.

Verwerende partij betoogt ter zake verder nog:

“Ten aanzien van de beslissingen van de interne beroepsinstantie, heeft de decreetswijziging onmiddellijke werking. De algemene regel is immers dat de nieuwe wet onmiddellijk in werking treedt (in dit geval, op 1 oktober 2016), tenzij voor overeenkomsten, waarvoor de eerbiedigende werking van de nieuwe wet in de tijd geldt. Maar: de nieuwe beslissing die de beroepsinstantie zal nemen is geen contractuele rechtshandeling, maar wel een rechtshandeling die verweerster stelt in haar hoedanigheid van administratieve overheid krachtens art. II.274 van de Codex Hoger Onderwijs. In de woorden van het Hof van Cassatie: “Een nieuwe wet wordt in de regel niet enkel toegepast op situaties die ontstaan vanaf haar inwerkingtreding maar ook op de gevolgen in de toekomst van situaties die onder de werking van de vroegere wet ontstaan zijn en zich onder de nieuwe wet voordoen of voortduren, voor zover er geen afbreuk wordt gedaan aan de reeds definitief vastgestelde rechten.” (o.a. Cass. 16 september 2013). Van definitieve rechten is hier geen sprake: indien Uw Raad zou vernietigen, oordeelt de beroepsinstantie immers opnieuw ten gronde over het dossier van de student, met een beslissing die in de plaats komt van die van de examencommissie. De decreetswijziging heeft met andere woorden specifiek betrekking op een prestatie – beslissen over het uitreiken van een diploma – die zich situeert na inwerkingtreding van de nieuwe wet, zodat verweerster niet anders kan om de nieuwe wet toe te passen op die prestatie. Zoals hierboven aangehaald, is de werking van de wet in de tijd anders wanneer het geschil contractueel is. Volgens de vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie (o.a. voornoemd arrest) blijft bij overeenkomsten de oude wet toepasselijk tenzij de nieuwe wet van openbare orde of van dwingend recht is, of als zij uitdrukkelijk de toepassing op de lopende overeenkomsten bepaalt. Zoals toegelicht is deze regel in casu niet van toepassing, aangezien het geschil niet over de uitvoering van een overeenkomst gaat. Maar zelfs als het om een contractueel geschil zou gaan (quod non), dan nog moet worden vastgesteld dat het nieuwe art. II.198 van de Codex Hoger Onderwijs de openbare orde raakt, minstens van dwingend recht is. De decreetgever heeft de voorwaarden bepaald die verweerster dient te respecteren wanneer zij diploma’s uitreikt namens de Vlaamse Gemeenschap. Verweerster beschikt over geen enkele discretionaire ruimte om af te wijken van de voorwaarden die de decreetgever gesteld heeft ten aanzien van het uitreiken van diploma’s. De decreetgever heeft geoordeeld dat geen enkele Vlaamse universiteit na 1 oktober 2016 nog een masterdiploma kan uitreiken vooraleer de student het voorbereidingsprogramma met succes voltooid heeft. Verweerster dient zich te houden aan die wettelijke bepaling. Ook in de hypothese dat het hier een contractueel geschil zou zijn (quod non), geldt dus de onmiddellijke werking van de wet in de tijd. De conclusie van het voorgaande is dan ook onvermijdelijk dat de student geen voordeel meer kan halen uit zijn verzoekschrift. Als Uw Raad zou oordelen om het verzoek van de student af te wijzen, dan dient de student zijn voorbereidingsprogramma te voltooien vooraleer hij zijn masterdiploma zal behalen, aangezien de interne beroepsinstantie geoordeeld heeft dat de student niet aan de globale opleidingsdoelen van het masterprogramma voldoet omwille van het niet slagen voor het litigieuze onderdeel van zijn voorbereidingsprogramma. Indien Uw Raad zou oordelen om wel in te gaan op het verzoek van de student om de eerdere interne beroepsbeslissing te vernietigen, dan wordt de interne beroepsinstantie na verwijzing geconfronteerd met het nieuwe art. II.198 van de Codex Hoger Onderwijs, en dient de student dus opnieuw eerst zijn voorbereidingsprogramma te voltooien vooraleer hij zijn masterdiploma kan uitgereikt krijgen.”

Verwerende partij besluit dat zij begrip kan opbrengen voor het gevoel van onrechtvaardigheid dat dit bij verzoeker zou kunnen opwekken, maar wil dienaangaande toch opmerken dat *primo* de beslissing om de decreetswijziging te doen ingaan op 1 oktober 2016 door de decreetgever is genomen en niet door verwerende partij, zodat verwerende partij zelf ook enkel kan vaststellen dat de decreetgever een datum van inwerkingtreding heeft gekozen die bijzonder vroeg valt, namelijk vóór alle interne beroepsprocedures van de septemberperiode definitief afgehandeld zijn, en *secundo* dat in de mate dat verzoeker zou menen dat zijn gerechtvaardigde verwachtingen geschonden zijn, ook daar opnieuw enkel kan worden opgemerkt dat verwerende partij over geen discretionaire marge beschikt om het nieuwe artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs toe te passen.

In zijn *wederantwoordnota* betwist verzoeker het gemis aan belang en dus ook de onontvankelijkheid van zijn beroep. Verzoeker argumenteert ter zake het volgende:

“Verweerster heeft in haar antwoordnota de ontvankelijkheid van mijn verzoekschrift opgeworpen wegens een vermeend gebrek aan belang. Volgens verweerster heeft een wijziging van artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs bij decreet van 17 juni 2016, inwerkingtreding 1 oktober 2016, tot gevolg dat er een gebrek aan belang is ontstaan omdat ik geen voordeel meer zou kunnen halen uit deze beroepsprocedure voor uw Raad. Verweerster meent dat ze door deze wijziging een discretionaire bevoegdheid verliest en deze wordt veranderd in een gebonden bevoegdheid waarbij het voor haar onmogelijk wordt om alsnog het masterdiploma uit te reiken. Verweerster dwaalt echter wanneer zij meent dat deze wijziging van het decreet zou leiden tot een gebrek aan belang in deze procedure. Verweerster laat na om aan te tonen dat zij door het nieuwe artikel II.198 volledig gebonden is en dus geen beoordelingsvrijheid zou hebben. Integendeel, de aangehaalde passage uit het decreet bevestigt dat dit niet het geval is. Na het stuk dat door verweerster werd onderlijnd staat duidelijk: “De bevoegde examencommissies kunnen daartoe opeenvolgend delibereren.” Dit betekent duidelijk dat voor zowel het voorbereidingsprogramma als de masteropleiding de mogelijkheid tot deliberatie blijft bestaan. Ook in de parlementaire voorbereiding van de wijziging (VI. P. 2015-2016 nr. 744-1, p47) komt tot dit tot uiting: “Dit voorstel verhindert vanzelfsprekend niet een eventuele deliberatie in de betreffende studieprogramma’s op grond van het globaal hebben bereikt van de doelstelling van de opleiding.”

Verweerster lijkt ten onrechte te menen dat zij haar deliberatiebevoegdheid verliest. Een deliberatiebevoegdheid is in casu onverenigbaar met een gebonden bevoegdheid. Er is op zijn minst sprake van een gedeeltelijke discretionaire bevoegdheid.

Verder miskent verweerster ook de intentie van de decreetgever met haar foutieve interpretatie van het nieuwe artikel II.198. De decreetgever kan immers onmogelijk de bedoeling hebben gehad om artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs uit te hollen, indien de decreetgever dit wenste, had zij het artikel wel tegelijkertijd geschrapt. De toets van art II.229 maakt het mogelijk om zelfs zonder het behalen van credits voor alle opleidingsonderdelen toch de globale doelstellingen van de opleiding werden bereikt.

Deze bepaling kan enkel gebruikt worden indien er één of meerdere tekorten aanwezig zijn. Van een verplichting voor verweerster om bij vernietiging dezelfde beslissing te nemen op basis van artikel II.198 is dus geen sprake.

Verweerster lijkt zich ook amper bewust van het voorwerp van deze procedure. Zij stelt in haar antwoordnota: “Als Uw Raad zou oordelen om het verzoek van de student af te wijzen, dan dient de student zijn voorbereidingsprogramma te voltooien vooraleer hij zijn masterdiploma zal behalen, aangezien de interne beroepsinstantie geoordeeld heeft dat de student niet aan de globale opleidingsdoelen van het masterprogramma voldoet omwille van het niet slagen voor het litigieuze onderdeel van zijn voorbereidingsprogramma.”

Verweerster spant hier het paard voor de kar, zij sluit in geval van vernietiging haar eigen discretionaire bevoegdheid a priori uit op basis van haar eigen eerder genomen beslissing (waarvoor zij discretionaire bevoegdheid heeft). Die (bestreden) beslissing maakt juist deel uit van het voorwerp van de procedure. Het is mij aldus een raadsel waarom verweerster meent geen discretionaire marge (meer) te hebben.

Ook vergist verweerster zich op een andere manier wat betreft het voorwerp van deze zaak. De beslissing tot niet-slagen voor het voorbereidingsprogramma maakt immers ook deel uit van het voorwerp en van de bestreden beslissing. Artikel II.198 heeft geen relevantie voor de deliberatie wat betreft het voorbereidingsprogramma. Ik verwijs opnieuw naar de tekst van het artikel: “De opeenvolgende bevoegde examencommissies kunnen daartoe opeenvolgend delibereren.” Ook over het voorbereidingsprogramma op zich moet dus gedelibereerd worden.

Het verzoek om mijn verzoekschrift onontvankelijk te verklaren wegens een gebrek aan belang moet dan ook worden verworpen.”

Beoordeling

In de parlementaire voorbereiding bij de bepaling die artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs heeft gewijzigd, is het volgende overwogen (*Parl. St.* VI. Parl. 2015-2016, nr. 744/1, 47):

“Het decreet maakt het mogelijk dat studenten reeds toegelaten worden tot een (master na) master vooraleer ze geslaagd zijn voor alle opleidingsonderdelen van een voorbereidingsprogramma, schakelprogramma, bachelor of master. Deze mogelijkheid is nuttig wanneer de nog op te nemen opleidingsonderdelen uit het voortraject beperkt zijn, aangezien dit belet dat de studievoortgang met een volledig academiejaar wordt vertraagd. Studenten nemen de resterende opleidingsonderdelen van het voortraject dan samen op met de opleidingsonderdelen van hun (master na) master. Artikel II.198, tweede lid, bepaalt dat de student in dergelijk geval uiteraard geslaagd moet verklaard worden voor alle opleidingsonderdelen uit het voortraject, vooraleer het diploma van de (master na) master zal worden uitgereikt. Dit voorstel verhindert vanzelfsprekend niet een eventuele deliberatie in de betreffende studieprogramma's op grond van het globaal hebben bereikt van de doelstelling van de opleiding.

De huidige tekst van artikel II.198, tweede lid, van de Codex Hoger Onderwijs vermeldt qua voortraject echter enkel expliciet de bachelor of onderliggende masteropleiding, maar niet het schakel- en voorbereidingsprogramma. Dit dreigt ertoe te leiden dat studenten die

reeds toegelaten worden tot de (master na) master, eenvoudigweg alle onderdelen van het voorbereidings- of schakelprogramma waarvoor zij nog niet slaagden, naast zich neerleggen. Een onderwijsinstelling kan immers niet weigeren hun het (master na) masterdiploma uit te reiken. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen ving dit tekstuele gemis op voor schakelprogramma's en oordeelde dat de definitie van schakelprogramma toelaat om artikel II.198, tweede lid, van de Codex naar analogie toe te passen op schakelprogramma's (2015/058). Ten aanzien van voorbereidingsprogramma's zag de Raad echter geen aanknopingspunt in de Codex om dit te kunnen doen (2015/496). Het is bijgevolg wenselijk om artikel II.198, tweede lid, uit te breiden met een expliciete verwijzing naar het voorbereidingsprogramma, zodat universiteiten nog steeds de mogelijkheid behouden om studenten toe te laten tot een (master na-) masteropleiding wanneer de student bijna alle opleidingsonderdelen van het voorbereidingsprogramma reeds behaald heeft, zonder daarmee het risico te lopen dat de student die onderdelen van het voorbereidingsprogramma nadien naast zich neerlegt. In dezelfde beweging kan dan ook het schakelprogramma expliciet worden opgenomen in artikel II.198, tweede lid, Codex, aangezien dit de duidelijkheid en coherentie van de wettekst bevordert."

De tussenkomst van de decreetgever is aldus uitdrukkelijk ingegeven door de wens om het behalen van het masterdiploma afhankelijk te stellen van – en te laten voorafgaan door – een volwaardige beoordeling van het opgelegde voorbereidingsprogramma.

Bijgevolg gaat de beoordeling of de student al dan niet slaagt in het voorbereidingsprogramma, noodzakelijkerwijze vooraf aan de deliberatie over de masteropleiding of de master-na-masteropleiding waarvoor hij tevens was ingeschreven.

In die omstandigheden is het correct dat een student die niet geslaagd werd verklaard in het voorbereidingsprogramma of schakelprogramma, geen belang heeft om de weigering van een masterdiploma aan te vechten, doch evident enkel wanneer de beslissing inzake dat schakel- of voorbereidingsprogramma definitief is. Zulks is hier niet het geval, aangezien verzoeker ook de beslissing om hem voor het voorbereidingsprogramma niet geslaagd te verklaren, tot voorwerp van zijn beroep heeft gemaakt.

Bijgevolg kan over het belang slechts uitspraak worden gedaan na beoordeling van de grond van de zaak, in die zin dat de Raad dient na te gaan of de beslissing inzake het niet slagen voor het voorbereidingsprogramma kan standhouden.

In de huidige stand van de procedure dient de exceptie te worden verworpen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker neemt een enig middel de motiveringsplicht, het *patere legem*-beginsel, het redelijkheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel

Standpunt van partijen

Verzoeker zet het volgende uiteen:

“ (...)

1. Om te beginnen is de schending van artikel het motiveringsbeginsel en het beginsel van *patere legem*, dat ik ook al in mijn intern beroep aanhaalde, ook niet door de beroepsinstantie geremedieerd. In de initiële beslissing van de examencommissie van 8 september was iedere inhoudelijke motivering afwezig en beperkte de examencommissie louter tot een stijlformule. De examencommissie schendt hiermee niet alleen het motiveringsbeginsel maar ook het eigen artikel 81, §4 van het OER: “*In alle gevallen waarin voor een student met één onvoldoende voor een opleiding wordt beslist tot niet-slagen, motiveert de examencommissie in het beraadslagingsverslag waarom de student niet voldoet aan de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding.*”

De beroepsinstantie heeft de faculteit bijkomende motivering opgevraagd maar heeft de schending niet volledig geremedieerd. De motivering van de examencommissie, die mij kenbaar werd gemaakt in de beslissing van de beroepsinstantie, laat na om zowel formeel als materieel te motiveren waarom ik als niet geslaagd wordt verklaard voor het voorbereidingsprogramma. De beslissing van de beroepsinstantie spreekt enkel over de motivering voor het niet slagen voor de Masteropleiding (deze motivering is ook inhoudelijk problematisch, wat ik later zal behandelen). De examencommissie had voor zowel het voorbereidingsprogramma als voor de Masteropleiding een formele en materiële motivering moeten geven. Indien de examencommissie had beslist dat ik ondanks het minimale tekort toch aan de globale doelstellingen van het voorbereidingsprogramma had voldaan, had dit automatisch tot gevolg dat ik geslaagd was verklaard voor de Masteropleiding en dat de motivering die nu te lezen valt, volstrekt overbodig zou zijn.

De motivering tot niet slagen voor het voorbereidingsprogramma is dus volledig afwezig afgezien van de loutere stijlformule uit de initiële beslissing. De examencommissie had concreet moeten aangeven waarom bepaalde competenties van de opleiding niet werden behaald. Dat deze beslissing niet gemotiveerd werd, maakt ook duidelijk dat er weinig tot geen rekening gehouden werd met mijn specifieke situatie.

2. De examencommissie had ook niet op een redelijke wijze kunnen beslissen tot niet slagen voor het voorbereidingsprogramma wanneer we kijken naar de doelstellingen van de opleiding. Gezien de doelstellingen die in de ECTS-fiche van de opleiding staan vermeld, is het duidelijk dat ik wel degelijk deze doelstellingen heb behaald (stuk 1).

ECTS-fiche: *“Het voorbereidingsprogramma van de Master of Science in de vergelijkende en internationale politiek is erop gericht om de studenten die reeds beschikken over een bachelor- of masterdiploma in een andere discipline een aantal kennisdoelstellingen te laten bereiken die gelden als begintermen voor het volgen van de opleiding Master of Science in de vergelijkende en internationale politiek.*

Meer bepaald gaat het om:

(1) een grondige kennis van het politieke bestel, zijn werking en zijn eventuele ontwikkeling en van de beleids- en besluitvormingsprocessen op het Belgische en het Europese beleidsniveau, en de geschiedenis daarvan

(2) een brede kennis van de belangrijkste internationale organisaties en hun werking en van belangrijke internationale ontwikkelingen sinds de Tweede Wereldoorlog.”

De doelstellingen van het voorbereidingsprogramma zijn zeer gedetailleerd omschreven: “meer bepaald gaat het om:”. Deze doelstellingen bevatten geen enkele verwijzing naar de inhoud of de vakspecifieke doelstellingen van het onderdeel ‘Methoden en technieken van het sociaalwetenschappelijk onderzoek’ (stuk 2). De eerste doelstelling (1) is een duidelijke verwijzing naar het opleidingsonderdeel ‘SOD28A Vergelijkende politiek’ (stuk 4) (en eventueel het onderdeel ‘SOA48A Inleiding tot de Europese Unie’ (stuk 5)), de tweede doelstelling (2) is dan weer een duidelijke verwijzing naar het opleidingsonderdeel ‘SOA57B Internationale Organisatie’ (stuk 3). Opnieuw: er is geen enkele verwijzing naar het onderdeel ‘Methoden en technieken...’, er wordt specifiek verwezen naar drie van de vier verplichte onderdelen van het voorbereidingsprogramma maar niet naar het ene onderdeel waarvoor ik een minimaal tekort (9/20) behaalde. De instelling kan dan ook onmogelijk op redelijke wijze stellen dat het hier om een essentieel onderdeel van de opleiding gaat of dat de globale doelstellingen van het voorbereidingsprogramma niet bereikt zouden zijn. De instelling vond het immers noodzakelijk om specifiek te wijzen op het belang van de drie hierboven aangehaalde vakken waarvoor ik geslaagd ben maar niet naar ‘Methoden en technieken...’

3. De examencommissie houdt zoals eerder al vermeld geen rekening met mijn concrete situatie en de aard van het tekort. In concreto gaat het om een score van 9/20, het meest minimale tekort dat mogelijk is. Het examen zelf, hoewel ik het resultaat als dusdanig niet betwist, was onder de vorm van een multiple choice of meerkeuze-examen met giscorrectie. Dit betekent dat om een 9/20 te halen ik in dit geval minstens de helft van de vragen juist had beantwoord. Opnieuw, ik betwist het resultaat van 9/20 niet op zich maar de examencommissie moet de aard van dit tekort wel in rekening nemen. Een 9/20 valt ook binnen het gebied waar een inzetting van tolerantiepunten mogelijk was geweest indien ik een bacheloropleiding had gevolgd. Gezien het voorbereidingsprogramma te weinig studiepunten bevat kan ik geen tolerantiepunten inzetten maar toch had ook dit element mee moeten spelen in enige motivering van de commissie. Nog zo’n element is mijn individuele traject van het academiejaar: ik nam in totaal 96 studiepunten op, wat een zwaar programma is en het minimale tekort ook nog eens in perspectief plaatst.

4. Verder is een beslissing tot niet-slagen voor het voorbereidingsprogramma in deze concrete casus ook een schending van het beginsel van non-discriminatie of gelijkheidsbeginsel. Als student die het voorbereidingsprogramma volgt, [word] ik gediscrimineerd ten opzichte van studenten die de bacheloropleiding volgen. De

motivering die gegeven wordt in de beslissing van de beroepsinstantie geeft enkel voorbeelden aan van globale doelstellingen van de masteropleiding (en deze redenering kan dus niet doorgetrokken worden voor de motivering inzake het voorbereidingsprogramma, zie later ook het argument inzake finaliteit van het programma). Uit die beslissing valt echter te lezen dat de doelstellingen in kwestie handelen over het “analyseren en interpreteren van [...] kwantitatieve data”. Ik betwist in latere bezwaren nog dat ik niet aan deze doelstellingen voor de Masteropleiding zou hebben voldaan, maar deze redenering legt de discriminatie wel bloot. Om te slagen voor de bacheloropleiding is het immers helemaal niet noodzakelijk om voor zowel kwalitatieve als kwantitatieve onderzoeksmethoden de kenmerken en verschillen te kennen: “[...] de bachelors uit de afstudeerrichting politieke wetenschappen hebben een grondige kennis van één van beide” (stuk 9). De examencommissie lijkt echter van mij te verwachten dat ik kennis van beide heb. Zelfs indien de later nog betwiste logica van de examencommissie gevolgd wordt, moet ik nog altijd geslaagd verklaard worden aangezien ik zelfs aan de strengere eisen van de bacheloropleiding zou voldoen. Gezien het slagen voor mijn masterproef en andere opleidingsonderdelen beheers ik immers duidelijk minstens één van beide onderzoeksmethoden. Als dit volstaat om aan de relevante doelstellingen van bacheloropleiding te voldoen geldt dit a fortiori ook voor de doelstellingen van het voorbereidingsprogramma. De instelling schendt zowel het redelijkheidsbeginsel als het gelijkheidsbeginsel.

5. Gezien ik geslaagd ben voor alle opleidingsonderdelen van de Masteropleiding is ook voldaan aan de voorwaarde van een bijzondere omstandigheid die noodzakelijk is voor de toepassing van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs.

Hoewel de beslissing tot niet slagen voor het voorbereidingsprogramma niet gemotiveerd werd, is het gezien de bovenvermelde elementen niet mogelijk voor de instelling om op redelijke wijze te beslissen dat de globale doelstellingen voor het voorbereidingsprogramma niet behaald zouden zijn, m.a.w. zou iedere beslissing tot niet slagen kennelijk onredelijk zijn. Indien ik dan ook geslaagd zou worden verklaard voor het voorbereidingsprogramma zou dit automatisch leiden tot een geslaagdverklaring voor de Masteropleiding aangezien ik daar voor alle onderdelen een credit heb behaald.

6. Zelfs indien ik, tegen bovenstaande argumenten in, toch niet zou voldoen aan de doelstellingen van het voorbereidingsprogramma zouden de beslissingen van de examencommissie en de beroepsinstantie nog altijd onredelijk, disproportioneel, discriminerend, en een schending van het motiveringsbeginsel zijn. De instelling moet immers ook op redelijke wijze motiveren waarom ik de doelstellingen van de Masteropleiding niet zou hebben bereikt. De beroepsinstantie heeft in haar beslissing van 26 september verschillende van mijn argumenten verkeerd voorgesteld of zelfs genegeerd. Verscheidene elementen van mijn specifieke dossier zijn ook niet in rekening genomen. Zoals al eerder vermeld, spreekt de beslissing van de beroepsinstantie enkel over een motivering waarom ik niet geslaagd zou zijn voor de Masteropleiding maar hier zijn ook verschillende problemen mee.

De bijkomende motivering die uiteindelijk vermeld wordt in de beslissing van de beroepsinstantie stelt dat ‘Het feit dat [ik] niet kon afstuderen niet te wijten was aan één tekort maar omdat er in [mijn] situatie geen omstandigheden waren die konden doen veronderstellen dat [ik] toch zou voldaan hebben aan de leerdoelstellingen van de opleiding als geheel.’ Het is bijzonder vreemd dat slagen voor alle vakken van de opleiding voor de examencommissie blijkbaar geen indicatie is dat ik aan alle leerdoelstellingen van die opleiding zou voldoen, een betere indicatie lijkt mij zelfs

onmogelijk. Deze motivering leest als een antwoord op mijn intern beroep en een motivering die dan ook post factum werd opgesteld, niet op het moment van de initiële beslissing. In de beslissing van de beroepsinstantie stelt prof. [K.], voorzitter van de examencommissie, dat de examencommissie besliste dat ik omwille van dit enkele tekort niet voldaan had aan twee van de maar liefst zeventien doelstellingen van de masteropleiding (stuk 6), nl.:

— *De masters kennen en hebben inzicht in de kenmerken van en verschillen tussen de meest gebruikte kwantitatieve en kwalitatieve politiek-wetenschappelijke onderzoeksmethoden en kunnen deze correct toepassen.*

— *De masters kunnen een complexe politiek-wetenschappelijke probleemstelling omzetten in onderzoeksvragen, een onderzoeksontwerp opstellen en een volledige empirische cyclus (zowel m.b.v. kwantitatieve als kwalitatieve methoden) doorlopen om een antwoord op de onderzoeksvragen te formuleren.*

7. Deze motivering die stelt dat ik deze doelstellingen niet heb bereikt moet verworpen worden. Uit de motivering die bijkomend in de beslissing van de beroepsinstantie werd gegeven blijkt dat volgens de examencommissie specifiek gaat om bepaalde aspecten in het analyseren en interpreteren van kwantitatieve data.

Ten eerste argumenteer ik al in mijn intern beroep dat zelfs indien ik niet geslaagd ben op het onderdeel ‘Methoden en technieken...’ ik nog altijd via andere opleidingsonderdelen de doelstellingen kan behalen. Het opleidingsonderdeel dat hiervoor het belangrijkste is, is ‘S05D25A Research methods of political science’ (stuk 7). Dit opleidingsonderdeel is het enige vak dat verplicht is voor alle studenten die de masteropleiding volgen, ongeacht optie of individueel traject. Dit vak is in alle opzichten een geavanceerde versie van het vak ‘Methoden en technieken...’ een vak dat specifiek toegespitst is op de masteropleiding. De motivering vervat in de beslissing van de beroepsinstantie geeft toe dat er een overlap bestaat tussen beide vakken maar spreekt van een ‘complementariteit’ en dat bepaalde ‘methoden van steekproeftrekkingen, vraagstukken van geldigheid en betrouwbaarheid en vraagverwoordingen binnen surveyonderzoek.’ Volgens de commissie komen deze niet aan bod in het vak ‘Research methods...’ Hierbij valt het meteen op dat de commissie veel specifieker wordt wanneer het gaat om de vermeende gebreken: het gaat al niet meer om kwantitatieve onderzoeksmethoden in het algemeen maar om slechts een gedeelte van de methoden die hier deel van uitmaken. De zogenaamde complementariteit van beide vakken is echter een semantische drogreden. Het vak ‘Methoden en technieken...’ is een faculteitsbreed vak waarin verschillende elementen voorkomen die geen enkele of sterk verminderde relevantie hebben voor de master Vergelijkende en Internationale Politiek. De complementariteit bestaat er enkel in dat deze niet-relevante onderdelen in ‘Methoden en technieken’ worden behandeld omdat het vak een onderdeel van de bacheloropleiding(en) is.

Verder moet ook worden betwist dat ‘deze kwantitatieve elementen niet voorkomen in de ECTS-fiche van Research Methods...(parafraseren).’ De ECTS-fiche van ‘Research methods...’ spreekt in de doelstellingen duidelijk over de onderzoeksmethoden binnen de politieke wetenschappen, waarbij het gaat over zowel kwantitatieve als kwalitatieve methoden. Bij de inhoud van het onderdeel in de ECTS-fiche wordt dit nog verduidelijkt: in het element ‘Methodological Approaches and Research Design’ wordt duidelijk gemaakt dat de ‘belangrijkste kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden aan bod komen in de lessen, alsook wordt de toepasbaarheid voor verschillende onderzoeksproblemen en vragen binnen de politieke wetenschappen uitvoerig

behandeld.’ Dat in de doelstellingen van het vak ‘Methoden en technieken...’ een aantal technieken bij naam worden genoemd en dat de verwijzing in ‘Research methods...’ spreekt van de ‘belangrijkste technieken’, betekent niet dat het om verschillende doelstellingen zou gaan. De specifieke technieken maken immers deel van de technieken die ook aan bod zijn gekomen tijdens het onderdeel ‘Research methods...’

Tevens spreekt de ECTS-fiche van ‘Research methods...’ van de doelstelling dat de technieken die in het onderdeel geïntroduceerd zijn ook toegepast kunnen worden in de masterproef. De examencommissie stelt dat het via mijn masterproef niet kon vaststellen dat ik de doelstellingen van de masteropleiding heb behaald omdat ik in mijn masterproef hoofdzakelijk via kwalitatieve methodes heb gewerkt, het was niet noodzakelijk om de aangehaalde specifieke, kwantitatieve technieken te gebruiken voor deze masterproef waardoor ik ook zonder deze technieken geslaagd was. Het is irrelevant of ik die specifieke technieken al dan niet heb gebruikt in mijn masterproef. De doelstelling uit het begin van deze alinea toont aan dat ik die technieken kon toepassen indien ik dat had gewild. Dit gebeurde niet omdat het simpelweg niet opportuun was voor mijn specifieke methodologie in mijn masterproef. Aangezien ik geslaagd was voor het vak ‘Research methods...’ en aangezien de specifieke technieken wel aan bod zijn gekomen in het onderdeel heb ik ook de doelstellingen bereikt die door de commissie worden aangehaald in de beslissing van de beroepsinstantie, of ik die nu effectief heb toegepast in mijn masterproef of niet.

De doelstellingen van het vak ‘Research methods...’ zijn bijna woord voor woord identiek aan de doelstellingen waarvan de examencommissie stelt dat ik ze niet behaald heb. Ik zie dan ook niet in hoe de commissie op redelijke wijze kan beslissen dat ik deze niet behaald heb.

8. De beroepsinstantie stelt zijn beslissing vast dat de examencommissie ‘wel degelijk heeft nagegaan in welke mate er in [mijn] situatie omstandigheden waren die konden doen veronderstellen dat [ik] toch voldaan had aan de doelstellingen van de masteropleiding.’ Net zoals bij de (afwezige) motivering omtrent het voorbereidingsprogramma klopt deze vaststelling niet. De enige twee alinea's die pogen om een inhoudelijke motivering te geven zijn eerder een indicatie dat de examencommissie dit niet heeft gedaan. De twee alinea's waarbij wordt ingegaan op de onderdelen ‘Research methods...’ en de masterproef, waartegen hierboven al inhoudelijk werd geargumenteed, geven aan dat de commissie op het moment van de beslissing niet heeft nagegaan welke bijzondere omstandigheden er mogelijk aanwezig waren. De alinea's zijn duidelijk pas geschreven nadat ik mijn intern beroep had ingesteld en het is dan ook een soort antwoord op mijn intern beroep waarbij enkele argumenten naar keuze werden uitgekozen door de commissie. Zoals al eerder werd aangehaald is het bijzonder vreemd dat de examencommissie het slagen voor alle opleidingsonderdelen van de masterproef niet eens een indicatie vindt dat ik aan de globale doelstellingen van de opleiding had kunnen voldoen. De originele beslissing van de examencommissie was buiten een loutere stijlformule op geen enkele wijze gemotiveerd wat doet vermoeden dat er totaal geen rekening werd gehouden met mijn persoonlijke situatie. Waarom zou de commissie zich anders beperken tot wat leest als een reactie op mijn intern beroep? Er werd duidelijk met geen enkel element rekening gehouden op het moment van de initiële beslissing van de examencommissie. De commissie is onzorgvuldig geweest en heeft enkel gezien dat er een tekort aanwezig is en zijn beslissing op ongeïnformeerde wijze genomen. Zo wordt er, zoals al eerder vermeld, geen rekening gehouden met de aard van het tekort: een 9/20 op een vak dat zeer beperkte relevantie heeft voor de masteropleiding en waarbij de examenvorm een meerkeuze-examen met giscorrectie was. Een 9/20 is het meest

minimale tekort dat mogelijk is en dat in tolerantiegebied ligt. Aangezien het voorbereidingsprogramma niet genoeg studiepunten bevat is het echter onmogelijk om tolerantiepunten in te zetten. Verder ben ik ook geslaagd op alle opleidingsonderdelen van de masteropleiding wat op zich al een uiterst sterke indicatie had moeten zijn dat ik de doelstellingen van de opleiding had en heb behaald. Ook met mijn zwaar individueel traject van 96 studiepunten werd geen rekening gehouden. Verder is het absurd om te stellen dat ik op basis van één enkele 9/20 niet aan de globale doelstellingen zou hebben voldaan gezien ik voor alle opleidingsonderdelen van de masteropleiding ben geslaagd, de nodige analytische en intellectuele denkkaders zijn uit hun aard aanwezig in de vakken van de masteropleiding, één enkel tekort uit het voorbereidingsprogramma doet daar geen afbreuk aan. Geen enkel van al deze elementen is aan bod gekomen in de motivering van de examencommissie die te lezen valt in de beslissing van de beroepsinstantie, wat ook een schending van het motiveringsbeginsel uitmaakt. Indien de examencommissie dit wel in aanmerking had genomen had het ingezien, al deze elementen in rekening genomen, dat een beslissing tot niet-slagen compleet disproportioneel is, alsook kennelijk onredelijk.

9. De redenering die naar voren geschoven wordt door de instelling spreekt zichzelf ook tegen. De instelling bevindt zich nl. in een zogenaamde 'catch 22'. De examencommissie probeert te weerleggen dat ik aan de globale doelstellingen heb voldaan door te stellen dat ik aan enkele specifieke doelstellingen uit het vak 'Methoden en technieken...' niet heb voldaan en dat ik aan deze doelstellingen niet via een ander mastervak heb kunnen voldoen. De catch 22 bestaat erin dat de examencommissie de specifieke doelstellingen belangrijker wil laten uitschijnen dan ze werkelijk zijn. De commissie stelt hier dat het om 'essentiële leerdoelstellingen' van de opleiding gaat. Ik kan volgens de commissie echter niet via andere mastervakken aan deze doelstellingen voldoen. De paradox is duidelijk: als deze doelstellingen werkelijk van essentieel belang zijn, waarom komen ze dan niet voor in de masteropleiding, in geen enkel onderdeel ervan?

Kort samengevat: indien deze specifieke doelstellingen niet voorkomen in de masteropleiding, kunnen ze onmogelijk een essentieel element van de opleiding zijn, en is het duidelijk dat ik ook zonder deze specifieke elementen de doelstellingen van de opleiding kan bereiken. Indien deze specifieke doelstellingen wel voorkomen in de masteropleiding, komen ze onvermijdelijk voor in op zijn minst één vak ervan, en heb ik de doelstellingen ook bereikt aangezien ik op alle onderdelen van de masteropleiding geslaagd ben. Opnieuw is de redenering van de instelling kennelijk onredelijk.

10. Ten laatste is er het finaliteitsargument, zoals al ontwikkeld door de Raad in zaak nr. 2015/496. Ook dit argument had ik al preventief (in afwezigheid van enige motivering) aangehaald tijdens mijn intern beroep. De beroepsinstantie interpreteert mijn argument daar volledig verkeerd: ik heb nooit, schriftelijk of mondeling, geargumenteed dat ik mijn voorbereidingsprogramma zou mogen 'negeren' en dit lijkt mij een moedwillig verkeerde interpretatie en zelfs een stroman-argument. Ik argumenteer wel dat ook in mijn concrete casus, net zoals in het eerder aangehaalde arrest, de examencommissie de finaliteit van het voorbereidingsprogramma naast zich neerlegt. De instelling lijkt te argumenteren dat de globale leerdoelstellingen van de masteropleiding niet noodzakelijk getoetst moeten worden via opleidingsonderdelen uit het masterprogramma maar dit verhoudt zich zeer moeilijk met de finaliteit van een voorbereidingsprogramma.

Titel V, 25° van het OER van de instelling definieert een voorbereidingsprogramma als volgt: *'een programma dat kan worden opgelegd aan een student die in het bezit is van*

een academisch bachelor- of masterdiploma dat niet op rechtstreekse wijze toelating verleent tot de masteropleiding waarvoor hij zich wenst in te schrijven’.

De definitie van een voorbereidingsprogramma is hier een belangrijke indicatie, het gaat er nl. om dat een voorbereidingsprogramma een student die al over een academisch diploma beschikt, dat niet tot rechtstreekse doorstroming leidt, voorbereidt om hem toe te laten succesvol de masteropleiding te doorlopen waarvoor hij zich wenst in te schrijven (citaat uit het eerder aangehaalde arrest). Het voorbereidingsprogramma is geen doel op zich en het is ook niet bedoeld om de doelstellingen van de bacheloropleiding te halen. Het vak ‘Methoden en technieken...’ is een bachelorvak dat getransplanteerd werd op het voorbereidingsprogramma, de doelstellingen die erin vervat zitten, zijn dan ook de doelstellingen voor een bachelorstudent en niet voor een student uit het voorbereidingsprogramma. Het voorbereidingsprogramma is maar dat, een voorbereiding op het masterprogramma. Het opleidingsonderdeel in kwestie diende enkel om mij voor te bereiden op het succesvol doorlopen van de masteropleiding, en ondanks dit minimale tekort ben ik toch geslaagd voor alle opleidingsonderdelen van het masterprogramma. In deze zin heeft het voorbereidingsprogramma zijn doel bereikt wat ook impliceert dat ik om deze reden de doelstellingen van het voorbereidingsprogramma heb behaald. In combinatie met de eerdere argumenten en de eerdere rechtspraak van de Raad is het duidelijk dat de instelling de finaliteit van het voorbereidingsprogramma miskent en dat de beslissing tot niet-slagen ook om deze redenen kennelijk onredelijk is.”

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij ten aanzien van deze argumenten als volgt:

“In zijn huidig verzoekschrift vermeldt de student op de eerste plaats dat ook de interne beroepsbeslissing nog steeds niet in voldoende mate zou voldoen aan de motivering die vereist wordt door art. 81, §4 van het onderwijs- en examenreglement. Meer bepaald stelt de student dat de interne beroepsbeslissing zou nalaten om te motiveren waarom hij niet geslaagd verklaard werd voor het voorbereidingsprogramma. We stellen op de eerste plaats vast dat de opmerking van de student ingaat tegen zijn eerdere opmerking tijdens het interne beroep, waarbij hij zich erover beklagde dat – volgens zijn informatie – de beslissing van de examencommissie zich beperkte tot het niet-slagen voor het voorbereidingsprogramma en niet vermeldde waarom hij niet geslaagd was voor de masteropleiding. De eerdere rechtspraak van uw Raad, met onder meer het arrest 2015/496 waarnaar de student zelf verwijst, bepaalt echter dat indien een student niet geslaagd verklaard wordt voor de masteropleiding omwille van tekorten in zijn voorbereidingsprogramma deze beslissing moet gemotiveerd worden door te verwijzen naar de leerdoelstellingen van de masteropleiding waaraan niet voldaan is, omwille van dit tekort. De student vergist zich in zijn huidig verzoekschrift waar hij meent dat de interne beroepsbeslissing had moeten motiveren waarom de student niet aan de globale doelstellingen van het voorbereidingsprogramma heeft voldaan. De enige motivering die van de interne beroepsinstantie vereist is, is die waarin de beroepsinstantie weergeeft waarom de student niet aan de globale doelstellingen van de master voldaan heeft omwille van de onvoldoende voor het opleidingsonderdeel uit het voorbereidingsprogramma.

Zoals reeds vermeld in de interne beroepsbeslissing was de beslissing van de examencommissie gebaseerd op de vaststelling dat de student omwille van het tekort voor

het opleidingsonderdeel “Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek” niet voldaan had aan volgende leerdoelstellingen van de masteropleiding in de Vergelijkende en internationale politiek:

- “De masters kennen en hebben inzicht in de kenmerken van en verschillen tussen de meest gebruikte kwantitatieve en kwalitatieve politiek-wetenschappelijke onderzoeksmethoden en kunnen deze correct toepassen.”
- “De masters kunnen een complexe politiek-wetenschappelijke probleemstelling omzetten in onderzoeksvragen, een onderzoeksontwerp opstellen en een volledige empirische cyclus (zowel m.b.v. kwantitatieve als kwalitatieve methoden) doorlopen om een antwoord op de onderzoeksvragen te formuleren.”

De interne beroepsinstantie heeft eveneens verduidelijkt welke component van die masterdoelstellingen de student niet behaalde en waarom noch het slagen voor het onderdeel S0A18A: Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek, noch het slagen voor de masterproef in staat zijn om dat gebrek weg te nemen (zie hierboven, omschrijving van het intern beroep). Aan de motiveringsverplichting is aldus voldaan.

In ondergeschikte orde, voor zover Uw Raad toch zou oordelen dat de beroepsinstantie zou moeten verantwoorden waarom de student niet aan de globale doelstellingen van het voorbereidingsprogramma voldaan heeft, *quod certe non*, moeten we bovendien vaststellen dat de motivering waarom de student niet geslaagd kon verklaard worden voor zijn voorbereidingsprogramma in feite vervat zit in en logisch voortvloeit uit de beslissing waarom de student niet voldaan heeft aan de doelstellingen van de masteropleiding. Aangezien het voorbereidingsprogramma (dat voor deze student bestond uit 4 opleidingsonderdelen) onder meer gericht was op het bijbrengen van de hierboven vermelde methodologische doelstellingen, en aangezien de specifieke vraagstukken met betrekking tot methoden van steekproeftrekkingen, vraagstukken van geldigheid en betrouwbaarheid en vraagverwoordingen binnen surveyonderzoek niet voorkwamen binnen andere opleidingsonderdelen uit het voorbereidingsprogramma of de master in de Vergelijkende en internationale politiek waren er geen elementen aanwezig die konden verantwoorden dat de student de doelstellingen van zijn voorbereidingsprogramma bereikt zou hebben. In een eerder besluit (2015/058) bij een student die niet geslaagd was voor hetzelfde opleidingsonderdeel “Methoden en technieken van het sociaalwetenschappelijk onderzoek” in zijn schakelprogramma oordeelde uw Raad dat het feit dat de student geslaagd is voor alle opleidingsonderdelen van de masteropleiding weliswaar als een bijzondere omstandigheid moest worden beschouwd maar dat dit niet zonder meer betekende dat ook voldaan was aan alle competenties van het schakelprogramma. Gezien het feit dat ook hier moet worden vastgesteld dat de competenties van het opleidingsonderdeel “Methoden en technieken van het sociaalwetenschappelijk onderzoek” niet volledig aan bod komen in andere opleidingsonderdelen, is dit hier evenmin het geval. Aangezien art. 53 van het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat over studenten die zich inschrijven voor een volledige aansluitende opleiding, slechts kan worden beraadslaagd met betrekking tot het slagen en de graad van verdienste, nadat zij geslaagd zijn voor de voorafgaande opleiding, kon de examencommissie deze student evenmin geslaagd verklaren voor zijn masteropleiding.

De student vermeldt dat de algemene beschrijving van dit voorbereidingsprogramma in het programmaoverzicht niet concreet verwijst naar het opleidingsonderdeel “Methoden

en technieken van het sociaalwetenschappelijk onderzoek”. Opnieuw gaat de student uit van de verkeerde veronderstelling dat verweerster moet aantonen welke globale doelstellingen van het voorbereidingsprogramma niet behaald heeft. Zoals hierboven toegelicht dient verweerster integendeel te verantwoorden welke globale doelstellingen van het masterprogramma de student niet behaalde. Hoe dan ook, het opleidingsonderdeel “Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek” maakte onbetwistbaar deel uit van het programma dat deze student bij de start van het academiejaar werd opgelegd en waarvoor hij zich ook via zijn Individueel Studieprogramma (ISP) voor inschreef. Indien de student meende dat dit opleidingsonderdeel ten onrechte deel uitmaakte van zijn voorbereidingsprogramma, had hij hier op dat moment beroep kunnen tegen aantekenen. Hij heeft dit echter niet gedaan. Thans kan enkel worden vastgesteld dat het onderdeel deel uitmaakt van het voorbereidingsprogramma, en dat de student niet slaagde voor dit onderdeel.

Volgens de student werd ook onvoldoende rekening gehouden met het minieme karakter van zijn tekort voor het opleidingsonderdeel “Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek” en stelt hij dat hij hierbij gediscrimineerd werden ten opzichte van andere studenten die dit opleidingsonderdeel volgen in hun bacheloropleiding. Discriminatie zou ook voortvloeien uit het feit dat bachelorstudenten beperktere opleidingsdoelen moeten bereiken dan de student in kwestie. Eerst en vooral bevindt de student zich niet in een gelijkaardige situatie als studenten die een bacheloropleiding volgen (de student wordt in casu immers beoordeeld op de globale masterdoelstellingen) zodat er van een schending van het gelijkheidsbeginsel geen sprake kan zijn. De student staat overigens evenmin in een concurrentiële positie met studenten die het bachelorprogramma afwerken. Bovendien, hoewel de student zelf duidelijk vermeldt dat hij het resultaat op zich niet wenst te betwisten, verwijst hij wel naar het feit dat het examen als examen met meerkeuzevragen werd afgenomen. De student toont hierbij echter niet aan op welke manier deze examenvorm op zich als een bijzondere omstandigheid zou moeten worden beschouwd, die zou kunnen doen veronderstellen dat hij toch aan de doelstellingen van de masteropleiding voldaan heeft. De ECTS-fiche van dit opleidingsonderdeel (zie bijlage 3) vermeldt in elk geval duidelijk dat het examen voor dit opleidingsonderdeel bestaat uit een “gesloten-boek, schriftelijk examen met meerkeuzevragen”. Art. 81 van het onderwijs- en examenreglement bepaalt bovendien dat de berekening van het aantal studiepunten tolerantie waarop de student recht heeft (het zg. “tolerantiekrediet”) gebeurt op het geheel van de feitelijk opgenomen studiepunten van de opleiding. Aangezien de student in zijn voorbereidingsprogramma was ingeschreven voor 21 studiepunten, betekende dit dat hij slechts over een tolerantiekrediet van 2 studiepunten beschikte. Het feit dat andere studenten, in een andere opleiding, op basis van een uitgebreider studieprogramma ook over een uitgebreider tolerantiekrediet beschikken, gaat hierbij niet in tegen het principe van een gelijke behandeling van studenten. Bovendien heeft verweerster wel degelijk rekening gehouden met het kleine tekort: het is omwille van dit kleine tekort dat verweerster intensief ten gronde heeft onderzocht of dit kleine tekort is opgevangen door andere opleidingsonderdelen. Maar zelfs in een goedgunstige beoordeling van de gelijkaardige opleidingsonderdelen die de student aanhaalde, bleek dat niet het geval. Het feit dat de student er ten slotte voor gekozen heeft om alle studiepunten uit zijn voorbereidingsprogramma samen met zijn masterprogramma op te nemen zodat zijn totale pakket zwaar werd – argument dat de student overigens niet in de interne beroepsprocedure heeft aangehaald en dus onontvankelijk is als nieuw argument – verandert hoe dan ook niets aan het voorgaande: de keuze om alle studiepunten

gelijktijdig op te nemen is een eigen keuze van de student die er niet toe leidt dat de student ineens globale doelstellingen van de master zou behaald hebben.

Zoals reeds vermeld, betwist noch de examencommissie, noch de interne beroepsinstantie dat het feit dat de student alle credits van zijn masteropleiding behaald heeft, als een bijzondere omstandigheid moet worden beschouwd. Dit betekent echter niet dat de student, op basis van dit feit zonder meer geslaagd zou moeten verklaard worden. Aangezien de examencommissie en de interne beroepsinstantie vaststelde dat de student op basis van het tekort in zijn voorbereidingsprogramma niet voldaan had aan alle doelstellingen van de masteropleiding en aangezien de andere opleidingsonderdelen in zijn programma niet van die aard waren, dat kon verondersteld worden dat via andere opleidingsonderdelen toch zou voldaan zijn aan deze doelstellingen, werd de student niet geslaagd verklaard.

De student verwijt de interne beroepsinstantie om een motivering op te stellen die een antwoord is op het interne beroepsschrift van de student. Nochtans is dat net de taak van de interne beroepsinstantie, die oordeelt ten gronde met een beslissing die in de plaats komt van de initiële beslissing van de examencommissie. Hoe dan ook, in tegenstelling tot hetgeen de student vermeldt, is de motivering met betrekking tot de doelstellingen waaraan niet voldaan is, wel degelijk informatie die reeds beschikbaar was op het moment van de beslissing van de examencommissie. Deze motivering is niet tegengesteld met de motivering die vermeld staat in het verslag van de examencommissie, dat de student heeft kunnen inkijken na de beslissing van de examencommissie. De verdere motivering die werd aangebracht via de interne beroepsbeslissing is een verdere verduidelijking als antwoord op de expliciete vraag van de student tijdens de interne beroepsprocedure, om te verduidelijken aan welke doelstellingen hij niet voldaan had.

De student stelt dat de interne beroepsinstantie verschillende van zijn argumenten “verkeerd heeft voorgesteld of zelfs genegeerd”. Hij laat echter na om verder te expliciteren op welke manier zijn opmerkingen verkeerd zouden zijn weergegeven.

De student probeert ook aan te tonen op welke manier de kwantitatieve vaardigheden toch aan bod gekomen zijn binnen het opleidingsonderdeel “Research methods in Political Science” uit zijn masteropleiding. Het feit dat beide opleidingsonderdelen bijdragen tot de hierboven vermelde leerdoelstellingen en tot op zekere hoogte complementair zijn, werd echter nooit ontkend. De beslissing van de examencommissie, en de beslissing van de interne beroepsinstantie, is echter ingegeven door het feit dat specifiek de vraagstukken met betrekking tot methoden van steekproeftrekkingen, vraagstukken van geldigheid en betrouwbaarheid en vraagverwoordingen binnen surveyonderzoek niet voorkomen binnen het opleidingsonderdeel “Research Methods in Political Science”, terwijl een masterstudent die onderzoeksmethoden wel moet kunnen hanteren om aan de hierboven reeds vernoemde globale methodologische opleidingsdoelen van de masteropleiding te voldoen. Het is net om die reden dat de student dit via een voorbereidingsprogramma diende te remediëren. De student weerlegt dit op geen enkele manier. Het feit dat de student in zijn masterproef een uitgebreidere dataanalyse en kwantitatieve correlatiemaatstaven had kunnen vermelden, indien hij dit gewild had, is irrelevant in deze discussie. Het feit blijft dat de student niet weerlegt dat deze analyses niet voorkwamen in zijn masterproef, waardoor de masterproef die hij indiende niet kon doen veronderstellen dat hij toch voldaan had aan alle kwantitatief-methodologische doelstellingen van de opleiding.

De student ziet ook een tegenstelling in het feit dat in de interne beroepsbeslissing wordt vastgesteld dat hij niet voldoet aan de leerdoelstellingen van de masteropleiding, op grond van een opleidingsonderdeel dat strikt genomen geen deel uitmaakt van de masteropleiding zelf. De student spreekt hierbij van een “catch 22” situatie. Dat is echter geenszins het geval. Het feit dat de student alle credits van de masteropleiding reeds verworven heeft, is geen afdoende bewijs dat de student alle competenties reeds zou verworven hebben. Voor studenten die de masteropleiding in de Vergelijkende en internationale politiek starten, nadat ze het bachelordiploma in de Politieke wetenschappen en de sociologie behaald hebben, kan immers, op basis van de leerdoelstellingen van deze bacheloropleiding verondersteld worden, dat zij beschikken over enkele competenties die vervat zitten in het opleidingsonderdeel “Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek”. De masteropleiding in de Vergelijkende en internationale politiek veronderstelt deze competenties als verworven bij aanvang, en daarom worden deze competenties in de masteropleiding niet opnieuw aangeleerd, hoewel ze wel tot de globale opleidingsdoelen van de master behoren. Aangezien dit laatste niet het geval was op basis van zijn eerdere bachelor- en masteropleiding in de Rechten, werd onder meer het opleidingsonderdeel “Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek” toegevoegd aan het voorbereidingsprogramma. Aangezien de student voor niet geslaagd is voor dit opleidingsonderdeel voldoet hij niet aan alle leerdoelstellingen van de masteropleiding.

In de mate de student nog naar arrest 2015/496 van Uw Raad verwijst, moet worden opgemerkt dat Uw Raad daar niet gezegd heeft dat onderdelen van een voorbereidingsprogramma nooit kunnen bijdragen tot de globale doelstellingen van de master. In dat concrete geval werd daarentegen beslist dat de afweging van deze elementen van het dossier tegen een correct begrepen finaliteit van een voorbereidingsprogramma onvoldoende bleek uit de motieven van de aangevochten beslissing om de Raad toe te laten te beslissen dat de beslissing om de verzoeker niet het getuigschrift van het voorbereidingsprogramma en het masterdiploma toe te kennen kennelijk onredelijk is. Indien de motieven van die beslissing duidelijker waren geweest, was het met andere woorden wel mogelijk geweest voor de Raad om te beoordelen of de beslissing redelijk was. Uit dat arrest blijkt dus in elk geval dat het mogelijk is dat een voorbereidingsprogramma, ondanks het feit dat het opleidingsonderdelen inhoudt die niet in de master geprogrammeerd staan, toch bijdraagt aan de globale doelstellingen van de master. Zo niet, was de beslissing niet vernietigd op basis van kennelijke onredelijkheid in dat specifieke geval, maar wel op basis van schending van de wet (quod non). Kortom, van de beweerde “catch 22” of van de beweerde miskenning van de finaliteit van het voorbereidingsprogramma is geen sprake.

Tot slot moeten we ook vaststellen dat de student via zijn bijlagen de rubriek “doelstellingen” van de andere opleidingsonderdelen uit zijn voorbereidingsprogramma en van zijn masterproef doorstuurt. Zijn bedoeling hiermee blijft onduidelijk. In elk geval blijkt uit deze informatie niet dat de studie van de methoden van steekproeftrekkingen, vraagstukken van geldigheid en betrouwbaarheid en vraagverwoordingen binnen surveyonderzoek die essentieel deel uitmaakt van het opleidingsonderdeel “Methoden en technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek” ook binnen deze andere opleidingsonderdelen zou voorkomen.”

Beoordeling

Zoals hierboven bij de overwegingen inzake de ontvankelijkheid reeds is aangegeven, heeft de decreetgever met de wijziging die aan artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs is aangebracht, onder meer beoogd duidelijk te maken dat de instelling die een voorbereidingsprogramma heeft opgelegd, het recht heeft om ook ten aanzien van de student die tegelijk tot reeds de masteropleiding werd toegelaten, te beoordelen of de student de doelstellingen van het voorbereidingsprogramma heeft behaald.

Zo leest men in de parlementaire voorbereiding (*Parl. St.* VI. Parl. 2015-2016, nr. 744/1, 47):

“Het is bijgevolg wenselijk om artikel II.198, tweede lid, uit te breiden met een expliciete verwijzing naar het voorbereidingsprogramma, zodat universiteiten nog steeds de mogelijkheid behouden om studenten toe te laten tot een (master na-) masteropleiding wanneer de student bijna alle opleidingsonderdelen van het voorbereidingsprogramma reeds behaald heeft, zonder daarmee het risico te lopen dat de student die onderdelen van het voorbereidingsprogramma nadien naast zich neerlegt. In dezelfde beweging kan dan ook het schakelprogramma expliciet worden opgenomen in artikel II.198, tweede lid, Codex, aangezien dit de duidelijkheid en coherentie van de wettekst bevordert.”

Uit lezing van het aldus gewijzigde artikel II.198, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs blijkt dat de beoordeling van het voorbereidingsprogramma eveneens de vorm van een (afzonderlijke) beoordeling door een examencommissie *c.q.* een deliberatie moet aannemen:

“Voor het behalen van het diploma van bedoelde (master-na-) masteropleiding is het bezit van het diploma van de bacheloropleiding of de onderliggende masteropleiding evenwel noodzakelijk, of dient de student het voorbereidings- of schakelprogramma met succes voltooid te hebben. De bevoegde examencommissies kunnen daartoe opeenvolgend delibereren.”

De “bevoegde examencommissies” die “opeenvolgend delibereren” zijn evident deze van enerzijds het voorbereidings- of schakelprogramma en anderzijds de masteropleiding. De stelling van verwerende partij, dat zij niet zou moeten aantonen welke globale doelstellingen van het voorbereidingsprogramma niet werden behaald, maar integendeel enkel moet verantwoorden welke globale doelstellingen van het masterprogramma niet werden behaald, overtuigt derhalve niet. Die visie zou immers de door de decreetgever voorgeschreven deliberatie over het voorbereidingsprogramma zinledig maken.

Daar het gaat om een deliberatie door een examencommissie, is de Raad van oordeel dat een aantal voorschriften die zich richten tot de examencommissie van de bachelor- of masteropleiding, *mutatis mutandis* van toepassing zijn op de deliberatie over het voorbereidingsprogramma. Aldus is ook op het voorbereidingsprogramma artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs van toepassing, en dient derhalve te worden nagegaan of de student de doelstellingen van dat voorbereidingsprogramma globaal heeft verwezenlijkt.

Evenzeer dient verwerende partij ten aanzien van het voorbereidingsprogramma toepassing te maken van de bepalingen van artikel 81 van haar onderwijs- en examenreglement. Dit betekent dat de instelling in toepassing van artikel 81, §4 ten aanzien van een student met één onvoldoende moeten motiveren waarom die student niet voldoet aan de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van het voorbereidingsprogramma, en dat in toepassing van artikel 81, §5 eveneens moet worden onderzocht of er bijzondere individuele omstandigheden of overmacht is die er alsnog kunnen toe leiden dat een student die de vooropgestelde leerresultaten van het voorbereidingsprogramma niet heeft behaald, toch voor dat voorbereidingsprogramma geslaagd kan worden verklaard.

Bij de motivering in toepassing van hetzij §4, hetzij §5 voormeld, komt het de Raad voor dat het feit dat de betrokken student slaagde voor alle opleidingsonderdelen van de navolgende masteropleiding, niet buiten beschouwing kan worden gelaten, en dat tevens niet mag voorbij worden gegaan aan het gegeven dat de decreetgever aan een voorbereidingsprogramma en een schakelprogramma duidelijk een andere finaliteit heeft verboden. Zo omschrijft artikel I.3, 76° van de Codex Hoger Onderwijs een voorbereidingsprogramma als *“een programma dat kan worden opgelegd aan een student die niet in het bezit is van een diploma dat op rechtstreekse wijze toelating verleent tot de opleiding waarvoor hij zich wenst in te schrijven”*, terwijl artikel I.3, 56° van die Codex een schakelprogramma definieert als *“een programma dat kan worden opgelegd aan een student die zich wenst in te schrijven voor een masteropleiding op grond van een in het professioneel hoger onderwijs uitgereikt bachelordiploma. Het programma beoogt de in artikel II.141, 3° bedoelde algemene wetenschappelijke competenties en wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis bij te brengen.”*

Ten slotte spreekt het voor zich dat de instelling bij haar beoordeling ook oog heeft voor de doelstellingen van het voorbereidingsprogramma, zowel op zich genomen als in relatie tot de doelstellingen van de masteropleiding.

Betrokken op dit specifieke dossier, stelt de Raad vast dat verzoeker zijn niet-slagen voor het voorbereidingsprogramma onvoldoende gemotiveerd achtte, en tevens onredelijk in het licht van de doelstellingen van dat programma.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de vraag naar het behalen van de leerdoelstellingen door de examencommissie en de interne beroepsinstantie werd beoordeeld op het niveau van de masteropleiding. Dit is, zoals hierboven is aangegeven, in strijd met de dynamiek van artikel II.198, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs.

Het middel is in die mate gegrond.

Over de andere onderdelen van het middel dient de Raad zich in de huidige stand van het geding niet uit te spreken, aangezien het thans eerst aan het daartoe bevoegde orgaan toekomt om te oordelen of verzoeker al dan niet geslaagd wordt verklaard voor het voorbereidingsprogramma, in acht nemend wat de Raad ter zake heeft overwogen.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van de KULeuven van 26 september 2016.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 21 november 2016.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Daniël Cuypers	bijzitter
Jan Geens	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.341 van 23 november 2016 in de zaak 2016/502

In zake: Dilan AVCI
Woonplaats kiezend te 3600 Genk
Stalenstraat 61

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Alain François en advocaat Allan Magerotte
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 5 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 9 september 2016 waarbij de herinschrijving van verzoekende partij in het Schakelprogramma Master of Science in de bedrijfskunde werd geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 20 september 2016 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, maar niet gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 november 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Allan Magerotte, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Schakelprogramma Master of Science in de bedrijfskunde’.

Op 9 september 2016 besliste de examencommissie de herinschrijving van verzoekende partij in deze opleiding te weigeren voor het academiejaar 2016-2017.

Verzoekende partij stelde op datum van 13 september 2016 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 20 september 2016 werd het intern beroep ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de faculteit aan de student een bindende voorwaarde heeft opgelegd, nadat zij in het academiejaar 2014-2015 voor minder dan 50% van de opgenomen studiepunten voor het Schakelprogramma Master of Science in de bedrijfskunde een credit behaalde. Ze behaalde voor slechts 3 van de 27 opgenomen studiepunten (waarvan 12 met vrijstelling) een credit. Vermits de student in het afgelopen academiejaar 2015-2016 voor slechts 6 van de 21 opgenomen studiepunten van het Schakelprogramma Master of Science in de bedrijfskunde een credit behaalde, besliste de examencommissie om de herinschrijving te weigeren op grond van het niet voldoen aan de bindende voorwaarde.

De interne beroepsinstantie merkt verder op dat de student uitzonderlijke omstandigheden kan invoeren ter rechtvaardiging van de gebrekkige studievoortgang. Ze stelt vooreerst vast dat de student sinds het academiejaar 2014-2015 is ingeschreven in het Schakelprogramma Master of Science in de bedrijfskunde van 57 studiepunten en dat de student na twee academiejaren nog steeds 36 studiepunten moet verwerven (zij geniet een vrijstelling voor 12 studiepunten en heeft tot nu toe voor slechts 9 studiepunten credits verworven). De interne beroepsinstantie wijst op de zeer gebrekkig studievoortgang. Daarnaast werpt ze ook op dat de student de opleidingsonderdelen waarvoor zij in academiejaar 2014-2015 niet was geslaagd in het afgelopen academiejaar niet meer heeft opgenomen enerzijds, en dat ze afgelopen academiejaar slechts vier, bovendien nieuwe, opleidingsonderdelen heeft opgenomen, waarbij ze evenwel slechts slaagde voor twee ervan.

De student haalt familiale en werkgerelateerde omstandigheden aan ter rechtvaardiging van haar gebrekkig studievoortgang. De interne beroepsinstantie kan enigszins begrip opbrengen voor de droevige familiale en persoonlijke omstandigheden die de student aanvoert. Ze acht de omstandigheid dat de vader van de student het als hartpatiënt niet goed deed evenwel niet

bewezen en zij trekt de bewering van de student dat haar moeder een beroerte opliep in twijfel. Ze benadrukt vervolgens dat de student er zelf voor koos om haar nonkel vlak voor het examen te bezoeken, wat zij desnoods ook na het examen had kunnen doen. Wat het overlijden van haar neef betreft, stelt de interne beroepsinstantie dat het gevolg dat de student hieraan geeft – het niet afleggen van het examen – een persoonlijke keuze is. De interne beroepsinstantie wijst er overigens op dat nergens uit blijkt dat de student overmacht heeft trachten in te roepen voor de betrokken examens, noch werd aangevoerd of bewezen dat zij voor de betrokken getroffen familieleden heeft moeten zorgen of financieel moeten instaan. De interne beroepsinstantie is ook nog van oordeel dat het voorgelegd geneeskundig attest van de dokter van de student vaag en weinig verhelderend is. Volgens haar beperkt dit attest zich te zeggen dat de student een zwaar jaar achter de rug heeft, zonder verdere duiding en zonder toelichting van een gebeurlijk effectief gevolgde behandeling.

Wat de door de student aangehaalde werkgerelateerde omstandigheden betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat de student het statuut van werkstudent heeft. Ze benadrukt evenwel dat het louter de verantwoordelijkheid van de student is indien zij door haar werkactiviteiten onvoldoende studievoortgang heeft gemaakt en aldus niet voldeed aan haar bindende voorwaarden. Ten slotte wijst de interne beroepsinstantie erop dat de student tijdens academiejaar 2014-2015, dus zonder de omstandigheden die zij nu inroep, hoe dan ook niet beter presteerde.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 30 september 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 5 oktober 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoekster tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing waarbij haar herinschrijving in het Schakelprogramma Master of Science in de bedrijfskunde werd geweigerd (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 20 september 2016 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te herzien.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de instantie die de initiële beslissing genomen heeft. In dat geval verdwijnt de initiële beslissing uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat ze een heel slecht jaar achter de rug heeft vanwege verschillende persoonlijke elementen, die onvermijdelijk ook een impact hebben gehad op haar studieresultaten. Zij en haar familie hebben verschillende tegenslagen moeten verwerken, gaande van de ziekenhuisopname en het overlijden van haar oom (broer van haar vader), het effect hiervan op haar eigen vader (zelf hartpatiënt), alsook de beroerte van haar moeder, die op haar beurt een neef verloor. Verzoekster verduidelijkt dat ze hiervoor, in de mate van het

mogelijke, alle nodige bewijsstukken heeft neergelegd, maar de interne beroepsinstantie trekt vele van de door haar ingediende bewijsstukken in twijfel.

Verzoekster stipt aan dat haar vader al verscheidene keren aan zijn hart is geopereerd. Vermits de dokter met vakantie was, konden ze haar geen stukken bezorgen. Ondertussen heeft ze de nodige documenten verkregen, dewelke als bijlage bij het verzoekschrift zijn gevoegd. Daarnaast benadrukt verzoekster dat haar oom zeer ziek was en dat de dokters hem niet veel tijd meer gaven. Volgens haar is het bezoeken van een stervend familielid, de broer van haar vader, niet iets wat ze tijdens de examenperiode op een “beter” ogenblik had kunnen doen. Zijn medische toestand had overigens een effect op de ganse familie, maar in het bijzonder op haar eigen vader, die zelf al een zwak hart heeft. Vervolgens stelt verzoekster dat haar moeder, terwijl ze in het ziekenhuis was voor controle, last kreeg van een hevige bloedneus, waarna haar moeder een beroerte heeft gekregen en ze haar hebben moeten reanimeren. Ze heeft de medische stukken hieromtrent opgevraagd bij de dokter.

Verder merkt verzoekster op dat, wanneer er sterfgevallen zijn in de familie, het binnen haar gemeenschap zeer gebruikelijk is om samen te komen en om gezamenlijk te rouwen. Ze stelt dat rouwen meteen na het sterfgeval gebeurt en dat het niet iets is dat je gezamenlijk kan plannen, zodat het voor iedereen op een goed moment zou uitkomen. Verzoekster benadrukt dat ze het emotioneel heel moeilijk had door deze gebeurtenissen en dat ze professionele hulp heeft gezocht. De interne beroepsinstantie vond het doktersattest echter te vaag en vond ook dat het geen blijk gaf van een gevolgde behandeling. Verzoekster stipt aan dat ze niet wil dat haar volledig medisch dossier bij de interne beroepsinstantie bekend moet zijn om hen te overtuigen van de echtheid van haar behandeling. Ze begrijpt dat de bewoordingen van het attest evenwel niet overtuigend zouden overkomen, zodat ze aan haar arts om een uitgebreider heeft gevraagd, zonder hierbij teveel persoonlijke informatie vrij te geven.

Verzoekster wijst er vervolgens op dat ze werkstudent is en dat ze tijdens het afgelopen academiejaar van werk is veranderd. Gelet op de discretie die er binnen haar beroep (consultant) geldt, kan ze echter geen documenten voorleggen, noch schriftelijk al te veel informatie geven over het werk (en de hoeveelheid hiervan) die ze voor en bij de cliënten uitvoert.

Ten slotte beaamt verzoekster dat haar punten tijdens academiejaar 2014-2015 niet echt schitterend waren. Voor haar was de overgang van de hogeschool naar de universiteit een grote

aanpassing, gecombineerd met het feit dat ze sinds dat academiejaar geen voltijdse student meer was. Verzoekster heeft toen vastgesteld dat de inschrijving voor zes vakken in het jaarlijks programma te zwaar was. Daarom heeft ze tijdens academiejaar 2015-2016 maar vier vakken opgenomen. Volgens haar moest ze, om toelating te krijgen tot herinschrijving, minstens op twee vakken slagen. Ze had besloten om tijdens de tweede zit minstens twee vakken af te leggen om haar slaagkansen te vergroten, maar het slagen op het vak “Arbeids- en organisatiepsychologie” was heel moeilijk geweest. Zo was ze heel zenuwachtig tijdens het examen en had ze last van een black-out. Verzoekster stipt nog aan dat haar tweede inschrijvingsjaar (2015-2016) voornamelijk moeilijk was door de emotioneel zware omstandigheden, die hebben bijgedragen aan de mindere resultaten.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat een middel of overtuigingsstuk dat niet in het kader van het intern beroep werd opgeworpen, respectievelijk bijgebracht, niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in de procedure voor de Raad kan worden aangevoerd, indien dit niet de openbare orde raakt. Wat de toestand van de vader van verzoekster (hartpatiënt) betreft, stelt verwerende partij vast dat verzoekster pas in het kader van het extern beroep hieromtrent stavingsstukken voorlegt. Vermits verzoekster noch in haar verzoekschrift op intern beroep, noch mondeling ter zitting van de interne beroepsinstantie ter kennis heeft gegeven dat zij in de onmogelijkheid verkeerde om dergelijke stavingsstukken neer te leggen, zijn deze volgens verwerende partij onontvankelijk.

Wat het bezoek van verzoekster aan haar oom betreft, merkt verwerende partij op dat zij vanzelfsprekend begrip kan opbrengen voor deze situatie en de ernst ervan niet wil betwisten of minimaliseren. Zij wijst er evenwel op dat dit bezoek en de impact ervan wel degelijk het gevolg zijn van een persoonlijke keuze van verzoekster. Verwerende partij stipt ook aan dat verzoekster geen verplaatsing van het betrokken examen wegens overmacht heeft aangevraagd. Hetzelfde geldt voor het examen waarop verzoekster afwezig was na het overlijden van haar neef. Verwerende partij wenst uitdrukkelijk te benadrukken dat zij niet stelt dat een moeilijke gezondheidstoestand van een familielid of een sterfgeval, en het verdriet dat daarmee gepaard gaat, geen uitzonderlijke omstandigheden *kunnen* uitmaken, doch *in casu* stelt zij vast dat verzoekster ervoor opteerde om zonder enige melding een examenkans onbenut te laten.

Verder stelt verwerende partij vast dat verzoekster in het kader van haar extern beroep zelf aangeeft dat zij nu pas de bewijsstukken inzake de ingeroepen beroerte van haar moeder heeft

aangevraagd bij de betrokken arts. Volgens haar moeten deze overtuigingsstukken, indien verzoekster ze alsnog neerlegt, als onontvankelijk worden verworpen. Verwerende partij benadrukt dat zij wel acht heeft geslagen op het voorgelegd stavingsstuk in het kader van het intern beroep. Hierin is volgens haar slechts sprake van de opname van de moeder van verzoekster omwille van een bloedneus en wordt er nergens melding gemaakt van een beroerte.

Verwerende partij merkt vervolgens op dat de door verzoekster ingeroepen ernstige familiale omstandigheden ten laatste plaatsvonden bij het begin van de eerste zittijd van het tweede semester. Zo vond het overlijden van de oom van verzoekster plaats op 23 maart 2016, gebeurde de ziekenhuisopname van de moeder van verzoekster op 4 juni 2016 en is haar neef op 5 juni 2016 overleden. Ze stipt aan dat het eerste examen van verzoekster in de tweede zittijd pas plaatsvond op 16 augustus 2016, zodat de ingeroepen familiale omstandigheden dan ook geen verklaring kunnen vormen voor de zeer gebrekkige studievoortgang van verzoekster in de tweede zittijd. Verwerende partij wijst verzoekster ook nog op de procedure voor kennisgeving van “uitzonderlijke omstandigheden” die gekend zijn voor aanvang van de examenperiode tweede zittijd (artikel 85, §5 OER).

Daarnaast stelt verwerende partij vast dat verzoekster haar emotionele toestand tijdens het intern beroep met een zeer vaag en weinig overtuigend doktersattest staaft, en dat zij dit nu staaft aan de hand van een nieuw en uitgebreider medisch attest. Volgens verwerende partij dient dit stuk eveneens als onontvankelijk te worden verworpen. Ze verduidelijkt tevens dat zij begrip kan opbrengen voor het feit dat verzoekster niet haar volledig medisch dossier ter kennis wil brengen, maar ze wijst erop dat verzoekster verantwoordelijk is om de interne beroepsinstantie volledig en dermate overtuigend in te lichten indien zij wenst dat de door haar ingeroepen omstandigheden in aanmerking worden genomen.

Wat de werkgerelateerde omstandigheden betreft, stipt verwerende partij aan dat zij geen details hoeft te kennen over de aard van de werkomstandigheden, maar zij dient uiteraard wel in kennis te worden gesteld van de wijze waarop die werkomstandigheden de studies van verzoekster in de weg hebben gestaan, zoals zij beweert. Ze wijst er bovendien op dat de werkgerelateerde toestand van verzoekster geenszins uitzonderlijk is, en dat vele andere werkstudenten met een zwaarder programma er toch in slagen credits te verwerven voor de door hen opgenomen studiepunten. Volgens haar was de door verzoekster gekozen studiespreiding – twee

opleidingsonderdelen in het eerste semester en twee opleidingsonderdelen in het tweede semester – objectief gezien meer dan haalbaar.

Verwerende partij stelt ten slotte dat, waar verzoekster stelt dat zij voor het examen “Arbeids- en organisatiepsychologie” in tweede zittijd zeer zenuwachtig was en last had van een black-out, dit niet in aanmerking kan worden genomen als uitzonderlijke omstandigheid ter rechtvaardiging van een herinschrijving. Verzoekster heeft hiervan bovendien geen melding gemaakt in het kader van het intern beroep, zodat het volgens verwerende partij onontvankelijk is. Verwerende partij wijst nog op de uiterst gebrekkige studievoortgang van verzoekster (na twee academiejaren heeft ze voor slechts 9 van de 60 studiepunten credits behaald). Volgens haar komt het aan verzoekster toe om zelf de nodige stappen inzake studiebegeleiding (intern en extern) te zetten, en om de interne beroepsinstantie – aan de hand van concrete inzichten in hoe het volgende academiejaar zou worden aangepakt – te overtuigen de initiële weigeringsbeslissing te herzien.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat zij de nodige documenten bij de behandelende arts van haar vader had opgevraagd, maar deze werden veel later bezorgd omwille van het gevaar voor schending van het beroepsgeheim. Daarnaast wil ze benadrukken dat de pijn en het verdriet die gepaard gingen met het overlijden van haar oom, versterkt werden door het effect van het overlijden op haar vader. Ze merkt op dat het in een toestand van diep verdriet niet altijd mogelijk is om je verstand er steeds bij te houden. Daardoor heeft ze geen overmacht aangevraagd, noch kwam het bekijken van het OER in haar op als eerste reactie op de gevolgen van het overlijden.

Wat de ontbrekende documenten in verband met de beroerte van haar moeder betreft, wijst verzoekster erop dat haar moeder werd behandeld via de spoedafdeling van een publiek ziekenhuis in Turkije. Vermits de spoeddienst een zeer belaste dienst in het ziekenhuis is, was het zeer moeilijk om daar de bevoegde personen vanuit België te contacteren om deze documenten te kunnen bemachtigen. Ze stelt dat ze voorlopig enkel een geneeskundig verslag heeft kunnen bekomen van de verplegers, en dat ze de behandelende arts nog niet heeft kunnen bereiken.

Verder wil verzoekster verduidelijken dat verwerking van stress en/of verdriet zeer persoonlijk is, waar geen standaard verwerkingsproces of verwerkingsduur op kan geplakt worden. Ze

merkt op dat zij niet in staat was om twee sterfgevallen en de slechte medische toestand van haar ouders op enkele maanden te verwerken. Ze vraagt dan ook begrip van verwerende partij. Verzoekster wijst er ook op dat het voor haar een zeer moeilijke inschatting was om te weten of de aangeleverde stavingsstukken voor de emotionele toestand voldoende zouden zijn. Na de beoordeling van het voorgelegde medische attest in intern beroep kon ze evenwel niet anders dan om een nieuw doktersattest te vragen.

Ten slotte betreurt verzoekster dat verwerende partij met de vergelijking met andere werkstudenten een veralgemening inroept, zonder rekening te houden met het feit dat iedere (werk)student verschillend is, en verschillende noden en/of problemen heeft of kan hebben. Ze stipt nog aan dat ze zeker stappen heeft gezet om studiebegeleiding te krijgen. Ze geeft toe dat ze diepgaandere studiebegeleiding had kunnen vragen, maar de persoonlijke situatie en de professionele werklast lieten het niet toe hiervoor de optimaal gewenste tijd te voorzien.

Beoordeling

De Raad onderzoekt de redelijkheid van de beslissing van verwerende partij om verzoekster als gevolg van het niet-naleven van de haar opgelegde bindende voorwaarden niet langer in te schrijven voor de opleiding “Schakelprogramma Master of Science in de bedrijfskunde”.

Bij het uitoefenen van de marginale toets in deze context gaat de Raad na of de beweerde onredelijkheid van die aard is dat de beslissing door geen enkel weldenkend mens, dat de betrokken belangen in ogenschouw neemt, genomen zou kunnen worden. De Raad mag zich bij zijn beoordeling immers niet in de plaats stellen van verwerende partij, die bij het nemen van maatregelen van studievoortgangsbewaking over een discretionaire bevoegdheid beschikt.

De Raad stelt vast dat verzoekster in het academiejaar 2014-2015, bij een eerste inschrijving in het schakelprogramma, een credit behaalde voor één van de zes opleidingsonderdelen waarvoor zij was ingeschreven (3 van de 27 opgenomen studiepunten). Voor drie opleidingsonderdelen (12 studiepunten) genoot zij een vrijstelling. Aan het einde van het academiejaar 2014-2015 werden er bindende voorwaarden opgelegd aan verzoekster. In het academiejaar 2015-2016 diende zij voor de helft van de opgenomen studiepunten te slagen. De bindende voorwaarden werden niet aangevochten door verzoekster. In het academiejaar 2015-2016 slaagde zij voor één van de vier opleidingsonderdelen waarvoor zij ingeschreven was, met name voor 6 van de 21 opgenomen studiepunten. Als gevolg van het niet-naleven van de opgelegde bindende

voorwaarden werd een beslissing houdende de weigering van herinschrijving in het schakelprogramma voor het academiejaar 2016-2017 genomen door verwerende partij. De beslissing werd bevestigd door de interne beroepsinstantie van verwerende partij.

Verzoekster wijst in het beroepsschrift voor de Raad op het feit dat het afgelopen jaar heel slecht verliep wegens verschillende persoonlijke elementen dewelke een onvermijdelijke impact op de studieresultaten hadden. Zij wijst er tevens op dat het een zeer bewogen werk- en studiejaar is geweest. Zo leest de Raad het volgende: *“Mijn familie en ik hebben verschillende tegenslagen moeten verwerken, gaande van de ziekenhuisopname en sterfgeval van mijn oom (broer van mijn vader), het effect hiervan op mijn eigen vader (zelf hartpatiënt), alsook de beroerte van mijn moeder, die op haar beurt een neef verloor.”*. De Raad leest tevens dat verzoekster hiervoor de nodige bewijsstukken heeft neergelegd, doch dat de interne beroepsinstantie veel van de door haar neergelegde bewijsstukken in twijfel heeft getrokken.

Wat de gezondheidstoestand van de vader van verzoekster betreft, merkt de Raad op dat hoewel verzoekster van oordeel is dat de interne beroepsinstantie de door haar neergelegde bewijsstukken in twijfel heeft getrokken, zij hieromtrent geen stavingsstukken heeft voorgelegd aan de interne beroepsinstantie. De Raad, moet verder verwerende partij bijtreden, en mag geen acht slaan op de pas in het kader van de procedure voor de Raad bijgebrachte stukken, nu verzoekster niet op overtuigende wijze kan aangeven niet in de mogelijkheid te zijn geweest deze stukken bij te brengen in het kader van de interne beroepsprocedure.

Daarbij komt ten overvloede nog dat de hartproblemen waar de vader van verzoekster mee zou kampen, naar het oordeel van de Raad, *in casu* het lage studierendement niet kunnen verklaren. Met andere woorden, de beweerde gezondheidsproblemen zijn niet van die aard dat de studieresultaten van verzoekster een kennelijk onjuist beeld geven van de mate waarin zij de eindcompetenties van de opleidingsonderdelen waarvoor zij niet slaagde heeft bereikt. Nu het geringe studierendement niet aan de gezondheidsproblemen van verzoekster kan worden toegeschreven, kan de Raad evenmin aannemen dat het redelijkerwijs aannemelijk is dat verzoekster bij een herinschrijving, ongeacht de gezondheidstoestand van de vader van verzoekster, merkbaar betere resultaten zal behalen, waardoor het schakelprogramma met voldoende waarschijnlijkheid binnen afzienbare tijd met succes kan worden afgerond.

Wat de gezondheidstoestand en het overlijden van de oom van verzoekster betreft en, meer in het bijzonder, het bezoek dat verzoekster aan haar stervende oom heeft gebracht, merkt de Raad op dat – alle vanzelfsprekende begrip ten spijt – verzoekster bij verwerende partij niet om de mogelijkheid heeft verzocht om het examen op een inhaalmoment af te leggen als gevolg van overmacht. Verzoekster heeft bovendien de tweede examenkans in het academiejaar 2015-2016 voor het opleidingsonderdeel “Arbeids- en organisatiepsychologie” afgelegd en zij behaalde hiervoor 5/20. Uit het dossier blijkt eveneens dat haar oom op 23 maart 2016 is overleden. Het is voor de Raad dan ook niet mogelijk om, op basis van de chronologie van de gebeurtenissen, te beslissen dat het kennelijk onredelijk is geweest bij de weigeringsbeslissing met het resultaat voor “Arbeids- en organisatiepsychologie” rekening te houden. De Raad moet hetzelfde vaststellen wat de afwezigheid voor het opleidingsonderdeel “Inleiding tot IT en Operations Management” tijdens de tweedekansexamenperiode betreft.

Wat het overlijden van de neef van verzoekster betreft, merkt de Raad ook op in de aangevochten beslissing niet te lezen dat de aanwezigheid van verzoekster op het “gezamenlijk rouwmoment” naar aanleiding van diens overlijden op 5 juni 2016 een persoonlijke keuze was, waardoor dit geen gegronde reden was om het examen niet af te leggen. Daarentegen leest de Raad, met betrekking tot het bezoek van verzoekster aan haar ernstig zieke oom, die korte tijd later overleed, vlak voor het examen een persoonlijke keuze was. Verzoekster kan aldus niet kan aanvoeren dat dit bezoek haar verhinderde deel te nemen aan, respectievelijk goed te presteren op het examen “Inleiding tot de Macro-Economie” en op het examen “Inleiding tot de Sociologie van Arbeid en Arbeidsverhoudingen”. De interne beroepsinstantie geeft aan dat het rouwbezoek eventueel na het examen had kunnen plaatsvinden. De interne beroepsinstantie deed geen uitspraak over de vraag of verzoekster het examen had kunnen uitstellen zo zij hierom verzocht. Verwerende partij sluit dit, zoals ook blijkt uit de antwoordnota, geenszins uit, temeer nu verzoekster haar oom zeer ziek was en de dokters hem niet veel tijd meer gaven, zodat zij het moeilijk achtte een beter moment te kiezen om haar oom te bezoeken. Bovendien stelt de Raad vast dat verzoekster voor het eerst vermelde opleidingsonderdeel een credit behaalde in het kader van de tweede examenkans en tijdens de tweede examenkans niet deelnam aan het examen voor laatstgenoemd opleidingsonderdeel. Nochtans lijkt het overlijden van de neef van verzoekster haar niet te hebben belet aan het betrokken tweedekansexamen deel te nemen.

De Raad vermag bij de beoordeling van de redelijkheid van de weigeringsbeslissingen daarenboven de globale studievoortgang van verzoekster niet uit het oog verliezen wanneer

deze zich buigt over de invloed van de door verzoekster aangebrachte medische problemen in haar familie. Niettegenstaande het door verzoekster aangehaalde hechte karakter van de banden in haar familie, slaat de Raad bij de beoordeling van de redelijkheid van de weigeringsbeslissing ook acht op het feit dat het overlijden van haar oom en haar neef geen overlijdens zijn die zich binnen het ‘gezin’ van verzoekster hebben voorgedaan.

Wat de door verzoekster aangehaalde beroerte van haar moeder (van 4 juni 2016) betreft, dient de Raad, alle begrip opnieuw in acht genomen, vast te stellen dat de in het kader van de interne beroepsprocedure voorgelegde medische stukken geen gewag maken van een beroerte. De Raad mag de voor het eerst in het kader van het extern beroep bijgebrachte stukken niet bij zijn beoordeling betrekken, nu het de Raad niet aannemelijk voorkomt dat verzoekster de stavingsstukken redelijkerwijs niet reeds in het kader van de interne beroepsprocedure had kunnen bijbrengen.

De Raad leest dat verzoekster niet wenst dat haar compleet medisch dossier openbaar wordt gemaakt aangezien dit zeer persoonlijke informatie betreft. De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie ook niet heeft aangestuurd op het bekendmaken van het volledig medisch dossier. Verzoekster kan evenwel, zo zij geen stukken bijbrengt die verwerende partij toelaten de echtheid van de door haar aangehaalde problemen in te schatten en die verwerende partij er in redelijkheid moeten toe brengen deze problemen aan te nemen, verwerende partij moeilijk verwijten deze elementen niet bij haar beoordeling te hebben betrokken.

De Raad stelt vast dat verzoekster in het kader van de interne beroepsprocedure een attest van een huisarts heeft bijgebracht van 4 augustus 2016 – met andere woorden voorafgaand aan de tweedekansexamenperiode – waaruit blijkt dat zij om familiale en medische redenen een zwaar jaar achter de rug heeft. In het licht van dit attest kan de Raad de beslissing van de interne beroepsinstantie niet als kennelijk onredelijk kwalificeren. Een omstandiger, in het kader van de procedure voor de Raad bijgebracht attest, kan de Raad niet bij zijn beoordeling betrekken. De Raad ziet niet in waarom verzoekster dergelijk attest niet reeds in het kader van de interne beroepsinstantie had kunnen bijbrengen. Zelfs zo de betrokken attesten (attest klinisch psycholoog van 12 september 2016 en brief huisarts van 5 oktober 2016) ontvankelijk mochten zijn, is de Raad niet van oordeel dat de beslissing van de interne beroepsinstantie in het licht ervan kennelijk onredelijk zou zijn. Uit de attesten blijkt volgens de Raad immers op geen

enkele wijze de impact van de medische en psychische problematiek op de mogelijkheid voor verzoekster om voldoende studierendement te behalen.

Bij dit alles wijst de Raad niet alleen op de chronologie van het dossier, maar ook op het feit dat verzoekster in de loop van het academiejaar verwerende partij niet heeft ingelicht betreffende de moeilijkheden waarmee zij kampte.

De Raad stelt vast dat verzoekster de redelijkheid van de weigeringsbeslissing ook in vraag stelt op basis van werkgerelateerde omstandigheden. De Raad moet vaststellen dat verzoekster wat dit betreft op zijn minst zeer karig is met informatie die deze omstandigheden duiden en staven. De Raad kan er weliswaar begrip voor opbrengen dat verzoekster, naar eigen zeggen wegens de discretie die binnen haar beroep geldt, geen documenten kan voorleggen of schriftelijk te veel informatie kan geven over de hoeveelheid van werk die zij voor cliënten uitvoert. Daar staat, naar het oordeel van de Raad, evenwel tegenover, dat verzoekster het verwerende partij niet ten kwade kan duiden hiermee, bij de beoordeling van de in de interne beroepsprocedure aangevochten weigeringsbeslissing, onvoldoende rekening te hebben gehouden.

Daarenboven acht de Raad het door verzoekster als werkstudent samengestelde jaarprogramma niet dermate zwaar dat de combinatie met professionele activiteiten het redelijkerwijs onhaalbaar maakte aan de bindende voorwaarden te voldoen, zodat ook de weigeringsbeslissing vanuit dit oogpunt niet als kennelijk onredelijk kan worden gekwalificeerd.

De Raad merkt op dat de black-out en zenuwachtigheid waarmee verzoekster kampte tijdens het laatste examen van de tweedekansexamenperiode van het academiejaar 2015-2016 tijdens de interne beroepsprocedure niet werd aangehaald. Bovendien is het geen omstandigheid die, het gehele dossier in acht genomen, tot gevolg heeft dat de aangevochten weigeringsbeslissing kennelijk onredelijk is.

Verzoekende partij dient een schakelprogramma af te werken van 60 studiepunten. In het academiejaar 2014-2015 behaalde zij, de vrijstellingen niet in acht genomen, een credit voor 3 van de 27 opgenomen studiepunten. Bij die gelegenheid werden haar bindende voorwaarden opgelegd, waartegen zij geen beroep aantekende. Zij wijt een en ander in haar extern beroepsschrift aan de overgang van de hogeschool naar de universiteit en aan het feit dat zij niet voltijds student was. In het academiejaar 2015-2016 behaalde zij een credit tijdens de

tweede examenkans voor een opleidingsonderdeel van 6 studiepunten. Voor de drie overige opleidingsonderdelen – 15 studiepunten – slaagde zij niet.

Rekening houdend met het gelopen studieparcours, het aantal nog te verwerven credits, het ontbreken van omstandigheden waaruit blijkt dat het gerealiseerde studierendement door elementen die het studeren bemoeilijkten in het geheel geen correcte weerspiegeling is van het studierendement dat verzoekster bij afwezigheid van deze omstandigheden zou kunnen realiseren, het ontbreken van elementen waaruit redelijkerwijs dient te worden afgeleid dat sprake is van een voldoende aannemelijk perspectief op verbetering, *in concreto* dat er voldoende elementen zijn die het aannemelijk maken dat verzoekster binnen afzienbare tijd dankzij een voldoende studierendement haar schakelprogramma succesvol zal kunnen afronden, kan de Raad niet vaststellen dat de aangevochten beslissing *in casu* kennelijk onredelijk is. De studievoortgang is dermate gering dat ook het wegvallen van de beweerde medische en emotionele omstandigheden – bij gebrek aan overige elementen in het dossier – niet op overtuigende wijze aannemelijk maken dat de studievoortgang het komende academiejaar in voldoende belangrijke mate zal toenemen.

De Raad treft evenmin in de wederantwoordnota elementen aan op basis waarvan hij kan beslissen dat de weigeringsbeslissing niet stand kan houden. Verzoekster overtuigt de Raad er niet van dat het voor haar redelijkerwijs niet mogelijk was tijdig de nodige stukken bij te brengen die de elementen staven die zij inroept als verklaring voor haar beperkte studievoortgang. Ten overvloede stelt de Raad trouwens vast dat uit de wederantwoordnota evenmin blijkt dat de gezondheidsproblemen van familieleden waarmee zij is geconfronteerd in redelijkheid kunnen worden geacht een zo belangrijke invloed op haar studievoortgang te hebben gehad, dat zij aannemelijk kan maken dat bij een nieuwe inschrijving in het huidige academiejaar een voldoende studievoortgang te verwachten valt. De Raad herhaalt hierbij nogmaals dat zulks niet betekent dat de Raad geen aandacht schenkt aan de impact die de aangehaalde gebeurtenissen kunnen hebben gehad op verzoekster en waarvoor de Raad begrip heeft.

Verzoekster herhaalt in de wederantwoordnota een moeilijke afweging te hebben gemaakt betreffende de stavingsstukken voor haar persoonlijke emotionele toestand die zij zou voorleggen. De Raad is zich ervan bewust dat verzoekster heeft moeten kiezen welke informatie zij zou voorleggen aan de interne beroepsinstantie betreffende haar emotionele toestand, maar

is tegelijk van oordeel dat verwerende partij moeilijk ten kwade kan worden geduid geen rekening te hebben gehouden met door verzoekster – niet voldoende overtuigend – gedocumenteerde elementen.

Tenslotte stipt de Raad aan dat nergens uit het dossier blijkt dat de interne beroepsinstantie verzoekster met eender welke andere werkstudent zou hebben vergeleken zonder rekening te houden met de problemen waarmee verzoekster kampte. De interne beroepsinstantie heeft alle elementen in hun samenhang bekeken bij de beoordeling van de weigeringsbeslissing. De Raad merkt tevens op dat verzoekster – weliswaar in de wederantwoordnota – aanhaalt stappen te hebben gezet inzake studiebegeleiding, doch dat zij zulks niet aanbracht voor de interne beroepsinstantie. De beslissing van de interne beroepsinstantie wordt dan ook niet onrechtmatig omdat zij hiermee geen of onvoldoende rekening zou hebben gehouden. Daarnaast leest de Raad in de wederantwoordnota dat verzoekster zelf aanstipt niet de optimaal gewenste tijd te hebben kunnen uittrekken voor diepgaandere studiebegeleiding wetens haar werkplaats en haar persoonlijke situatie. Wat tenslotte de verklaring van verzoekster in de wederantwoordnota voor het feit dat zij geen “overmacht” heeft aangevraagd voor het examen “Inleiding tot macro-economie” betreft, kan de Raad niet aannemen dat het feit dat bij de beoordeling van de weigeringsbeslissing het tekort voor het opleidingsonderdeel waarvoor geen “overmacht” werd aangevraagd, is betrokken, deze beslissing kennelijk onredelijk maakt.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Zitting van 18 november 2016

Arrest nr. 3.330 van 18 november 2016 in de zaak 2016/516

In zake: Olena GOBYSH
woonplaats kiezend te 53757 Sankt Augustin (Duitsland)
Pappelweg 5

tegen:

de VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Alain François en advocaat Allan Magerotte
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 5 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 30 september 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Allan Magerotte, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in de academiejaren 2008-2009 en 2009-2010 ingeschreven in het de masteropleiding ‘Master of Science in management’, alsook in een bijhorend voorbereidingsprogramma. Zij behaalt in die academiejaren geen credits in het

voorbereidingsprogramma en één credit binnen de masteropleiding. Op basis van deze beperkte studievoortgang wordt verzoekster de verdere inschrijving geweigerd.

In het academiejaar 2015-2016 vraagt verzoekster opnieuw om inschrijving in de masteropleiding. In een brief van 31 mei 2015 (stuk 2 administratief dossier) motiveert zij haar aanvraag door erop te wijzen dat haar situatie zowel op professioneel als op privévlak ondertussen aanzienlijk is gewijzigd. Verzoekster bekomt toelating tot inschrijving in zowel de masteropleiding ‘Master of Science in management’ als in het voorbereidingsprogramma. Omwille van het studieverleden wordt bij inschrijving wel een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, ertoe strekkende dat verzoekster in dat academiejaar voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten credits moet verwerven, bij gebreke waaraan de verdere inschrijving zou worden geweigerd. Deze maatregel wordt aan verzoekster meegedeeld met een e-mail van 8 juli mei 2015 (stuk 3 administratief dossier).

Verzoekster behaalt zowel in het voorbereidingsprogramma als in de masteropleiding credits voor 33% van de opgenomen studiepunten, en voldoet daardoor niet aan de vooropgestelde voorwaarde inzake studierendement. Samet met de examenresultaten wordt aan verzoekster meegedeeld dat herinschrijving niet is toegestaan.

Op 15 september 2016 stelt verzoekster tegen die beslissing een intern beroep in. Ze zet daarin uiteen dat zij voltijds is tewerkgesteld met een hectisch werkschema, waardoor het niet eenvoudig was om genoeg tijd vrij te maken voor de studie. Bovendien stelt zij dat het niet mogelijk was om vanuit Duitsland over en weer te reizen om te lessen te volgen, zodat zij dit zo goed als mogelijk vanop afstand probeerde te doen. Verzoekster argumenteert dat zij het volgende jaar meer tijd zou moeten hebben en dan meer vertrouwen zal hebben in het slagen voor de examens. Voor dat laatste ziet zij aanleiding in het feit dat zij in augustus een inspanning heeft gedaan om enkele weken vrijaf te nemen en zich op de studies te concentreren. Verzoekster wijst er ten slotte op dat zij voor twee vakken geslaagd is, met name ‘Introduction to Management, Marketing, HRM’ en ‘Financial and Managerial Accounting’. Dit laatste noemt verzoekster een complex onderwerp dat een afzonderlijke studie op zich zou kunnen vormen, en zij stelt dat het zonde zou zijn om deze verwezenlijking teloor te laten gaan, nu zij al haar beschikbare verlofdagen heeft opgenomen om hiervoor te slagen.

De interne beroepscommissie behandel verzoeksters beroep op 30 september 2016. Zij verklaart het beroep ontvankelijk, maar op grond van de volgende motieven ongegrond:

“Grievens

In haar verzoekschrift haalt de student aan dat zij een [voltijds] werk heeft met hectische uurroosters waardoor zijn niet genoeg tijd kan besteden aan haar studies.

In een volgende grief stelt de student dat sommige persoonlijke omstandigheden het studeren bemoeilijkten, zoals het feit dat de lessen niet online kunnen worden [gevolgd] vanuit Duitsland.

In haar laatste grief stelt de student dat zij komend academiejaar meer tijd zou moeten hebben en dat zij meer vertrouwen in zichzelf zal hebben over het feit dat ze kan slagen voor de examens.

Beoordeling

Algemeen

Overeenkomstig artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt in artikel 85 Onderwijs- en examenreglement de bindende studievoorwaarde gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (50% van de opgenomen studiepunten). Ingeval een student niet voldoet aan deze bindende voorwaarde kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd.

In casu stelt de interne beroepsinstantie vast dat de faculteit een bindende voorwaarde heeft opgelegd aan de student nadat zij zich drie jaar na een weigering tot inschrijving herinschreef aan de VUB. Overeenkomstig de bindende voorwaarde moest ze in academiejaar 2015-2016 voor minstens 50% van de opgenomen studiepunten credits verwerven.

De student behaalde in het afgelopen academiejaar 2015-2016 voor slechts 3 van de 9 opgenomen studiepunten van het ‘Vorbereidingsprogramma Master of Science in management’ een credit, en behaalde credits voor slechts 6 van de 18 opgenomen studiepunten van de ‘Master of Science in management’. De examencommissie besliste om de verdere inschrijving in beide opleidingen te weigeren op grond van het niet voldoen aan de bindende voorwaarde.

De student kan uitzonderlijke omstandigheden inroepen ter rechtvaardiging van de gebrekkige studievoortgang.

Gebrekkige studievoortgang en aangehaalde omstandigheden

De interne beroepsinstantie stelt op basis van het dossier vast dat de student sinds het academiejaar 2015-2016 terug ingeschreven is in het Vorbereidingsprogramma Master of Science in management’ van 21 studiepunten en dat de student na afgelopen academiejaar nog steeds 15 studiepunten moet verwerven (zij heeft tot nu toe voor slechts

6 studiepunten credits verworven). De interne beroepsinstantie stelt verder vast dat de student sinds het academiejaar 2015-2016 eveneens terug ingeschreven is in de 'Master of Science in management' van 60 studiepunten en dat de student na afgelopen academiejaar nog steeds 57 studiepunten moet verwerven (zij heeft tot nu toe voor slechts 3 studiepunten credits verworven). De interne beroepsinstantie wijst er eveneens op dat de student reeds voor deze opleidingen was ingeschreven gedurende de academiejaren 2008-2009 en 2009-2010, maar een weigering tot toelating tot verdere inschrijving kreeg wegens de gebrekkige voortgang (over beide academiejaren behaalde de student toen geen enkele credit voor het Voorbereidingsprogramma, en behaalde credits voor slechts 6 studiepunten van de Master).

De interne beroepscommissie wijst op de zeer gebrekkige studievoortgang. De interne beroepsinstantie wijst ook op het feit dat de student bij haar herinschrijving in academiejaar 2015-2016 als gevolg van het opleggen van bindende voorwaarden duidelijk was gewaarschuwd dat zij voldoende studievoortgang diende te boeken in academiejaar 2015-2016 teneinde een weigering van verdere inschrijving in academiejaar 2016-2017 te ontlopen.

Ter rechtvaardiging van haar gebrekkige studievoortgang haalt de student vooral werkgerelateerde omstandigheden aan. Zo stelt de student dat ze voltijds in Duitsland werkt en dat zij hectische uurroosters heeft waardoor zij niet voldoende tijd kan besteden aan haar studies. De interne beroepsinstantie wijst op het feit dat, hoewel zij hiervoor enigszins begrip kan opbrengen, het de persoonlijke keuze was van de student om in België aan de VUB te studeren terwijl zij in Duitsland woont en werkt. De student is, gelet op deze bewuste keuze, volledig en zelf verantwoordelijk voor het voldoende presteren voor haar studies. Ter zitting verklaart de student uitdrukkelijk dat zij in Duitsland zal blijven werken en wonen, en dat zij niet van plan is om haar werk op te geven, hetgeen de interne beroepsinstantie haar uiteraard niet vraagt. De interne beroepsinstantie benadrukt evenwel dat er hierdoor bijgevolg geen enkele perspectief tot een verbeterde situatie naar volgend academiejaar toe mogelijk lijkt, de student geeft immers toe dat haar situatie eigenlijk niet zal veranderen. De interne beroepsinstantie oordeelt dat de door de student ingeroepen werkgerelateerde omstandigheden dus niet van dien aard zijn dat ze de redelijkheid van de door de examencommissie genomen weigeringsbeslissing tot verdere inschrijving aantasten, des te meer daar deze werkgerelateerde omstandigheden op de loutere persoonlijke keuze van de student berust en niet als uitzonderlijke omstandigheden te kwalificeren zijn. De student geeft aan dat ze denkt meer tijd te zullen hebben komend academiejaar en dus meer wil focussen op haar studies. Niet alleen stelt de interne beroepsinstantie dat de student deze bewering op geen enkele wijze staft of aannemelijk maakt, maar de interne beroepsinstantie wijst er bovendien op dat loutere voornemens van de student niet volstaan om de redelijkheid van de genomen beslissing aan te tasten.

De student stelt eveneens dat de lessen niet online vanuit Duitsland kunnen worden gevolgd. Zonder zich uit te spreken of dit wel degelijk het geval is, wijst de interne beroepsinstantie erop dat dit argument van de student geenszins overtuigt: alweer berust deze omstandigheid op de bewust en persoonlijke keuze van de student om in Duitsland te blijven wonen en werken terwijl zij aan de VUB wilt studeren, zodat een uitzonderlijke omstandigheid uitgesloten is.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de student noch in haar verzoekschrift, noch ter zitting ander omstandigheden inroept buiten het feit dat ze denkt komend academiejaar

meer zelfvertrouwen te zullen hebben in zich. De student kan dit echter niet concreter toelichten, zodat de interne beroepsinstantie hierdoor niet overtuigd is. Een louter voornemen of indruk van de student is immers niet van dien aard om de redelijkheid van de door de examencommissie genomen beslissing in twijfel te trekken.

De interne beroepsinstantie wijst er bovendien op dat de student nooit gebruik heeft gemaakt van de hulp geboden door het studiebegeleidingscentrum en de studietrajectbegeleider. Zo geeft de student ter zitting toe dat zij niet is ingegaan op de uitnodiging per e-mail van de studietrajectbegeleider om hulp te bieden. De student geeft toe dat ze heeft gemikt op het slagen in haar eentje. Hoewel de interne beroepscommissie hiervoor enigszins begrip kan opbrengen, wijst zij erop dat dit ook een persoonlijke keuze is van de student.

Gelet op al het voorgaande, en o.a. het niet gebruiken van geboden hulp, het feit dat de ingeroepen omstandigheden voortvloeien uit een louter persoonlijke keuze van de student en dat de student toegeeft dat haar situatie niet zal veranderen, oordeelt de interne beroepsinstantie dat het niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk is om de door de examencommissie genomen beslissing tot weigering van verdere inschrijving in het ‘Vorbereidingsprogramma Master of Science in management’ en de ‘Master of Science in management’ te bevestigen.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Met betrekking tot de taalregeling stelt verwerende partij dat de het verzoekschrift in strijd is met de regelgeving inzake het gebruik der talen, zoals van toepassing op de Raad.

Meer bepaald voert verwerende partij aan dat de procedure voor de Raad in het Nederlands verloopt en dat de regeling inzake de bestuurstaal van openbare orde is. Zij verwijst tevens naar artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad en naar de informatie ter zake op de website van de Raad.

Aangezien het verzoekschrift te dezen in het Engels is opgesteld, besluit verwerende partij tot de onontvankelijkheid ervan.

Beoordeling

Artikel II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs (verder: de Codex) stelt als principe dat de *onderwijstaal* in de hogeronderwijsinstellingen die onder de toepassing van de Codex vallen, het Nederlands is.

Terwijl de Codex op dit principe een aantal uitzonderingen toestaat, lijkt dit niet het geval te zijn voor de *bestuurstaal* van de hogescholen en universiteiten, die krachtens artikel II.260 van de Codex steeds het Nederlands is.

De Raad is van oordeel dat het begrip *onderwijstaal* ruim kan worden geïnterpreteerd en zich niet noodzakelijk beperkt tot de taal waarin de lessen zelf worden gegeven, maar zich ook kan uitstrekken tot de mondelinge of schriftelijke communicatie tussen instelling of docent en student met betrekking tot die lessen of het opleidingsonderdeel waarvan de lessen deel uitmaken, zoals bijvoorbeeld bepaalde praktische mededelingen.

Anders is het wanneer de communicatie niet langer enkel betrekking heeft op de verstrekking van het onderwijs, maar kadert in de rechtsbescherming van de student.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (R.Stvb. 25 augustus 2015, nr. 2.311) is de interne beroepsinstantie die de hogeronderwijsinstelling krachtens artikel II.283 van de Codex verplicht dient in te richten, een orgaan dat een bestuurlijke rechtshandeling stelt die, wanneer is voldaan aan de voorwaarden door de Codex gesteld, vatbaar is voor een administratief beroep bij de Raad. Dit betekent dat op de werking van de interne beroepsinstantie de *bestuurstaal* van toepassing is, die zoals aangehaald uitsluitend het Nederlands kan zijn.

De Raad stelt te dezen vast dat verzoekster haar intern beroep, dat – anders dan het geval was in de zaak die aanleiding heeft gegeven tot het voormelde arrest nr. 2.311 – betrekking heeft op een Engelstalige opleiding, in het Engels heeft ingesteld.

De Raad spreekt zich vooralsnog niet uit over de regelmatigheid van het door verzoekster ingestelde intern beroep, gezien in het licht van bovenstaande overwegingen.

De Raad is een administratief rechtscollege dat is opgericht door en binnen de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, 1960/1, 17 e.v.).

Wat betreft de taalregeling met betrekking tot de rechtscolleges van de gewesten of gemeenschappen, heeft de Raad van State in het arrest nr. 220.989 van 12 oktober 2012 geoordeeld dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitspraak doet over jurisdictionele beroepen en zijn contentieux onder het grondwettelijk begrip ‘gerechtszaken’ valt, maar dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet van toepassing is, daar de wet enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde regelt.

In hetzelfde arrest heeft de Raad van State geoordeeld dat de wet van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken of het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij het koninklijk besluit van 16 (lees: 18) juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wat betreft het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren, evenmin op de Raad voor Vergunningsbetwistingen van toepassing zijn, omdat die teksten het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdictionele beroepen.

Deze overwegingen lijken *mutatis mutandis* op de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen van toepassing te kunnen zijn.

Bij deze rechtspraak kan de bedenking worden geplaatst of zij verzoenbaar is met artikel 129, §1 van de Grondwet. Krachtens deze bepaling is de Vlaamse decreetgever in gemeenschapsbevoegdheden immers slechts bevoegd om het gebruik van de talen te regelen voor (i) de bestuurszaken, (ii) het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen en (iii) de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akte en bescheiden van de ondernemingen.

Indien de Raad, zoals de Raad van State heeft geoordeeld ten aanzien van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, niet onder de taalregeling in bestuurszaken valt, lijkt artikel 129, §1 van de Grondwet uit te sluiten dat de decreetgever de taalregeling in de procedure voor zijn administratieve rechtscolleges zou vermogen te regelen.

Deze vraag behoeft evenwel vooralsnog geen antwoord, nu de overwegingen van voormeld arrest van de Raad van State alleszins niet wegnemen dat de Raad als administratief

rechtscollege van en binnen de Vlaamse Gemeenschap, binnen de diensten van de ‘Vlaamse Executieve’ valt, die krachtens de artikelen 35 en 36, §1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het Nederlands als bestuurstaal gebruiken.

De taalregeling wordt geacht van openbare orde te zijn. De Raad ziet geen reden om daar anders over te oordelen wanneer de rechtsgrond voor de taalregeling is gelegen in de voormelde wet van 9 augustus 1980.

Artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad (BS 15 juli 2015) bevestigt dat de taal van de procedure het Nederlands is. Dit taalvoorschrift heeft niet enkel betrekking op het arrest van de Raad, maar strekt zich ook uit tot de procedurestukken die uitgaan van de partijen, waaronder het verzoekschrift, de antwoordnota van de verwerende partij en de wederantwoordnota van de verzoekende partij.

Artikel 30 van de Grondwet lijkt aan partijen geen rechtsgrond te bieden om zich in de procedure voor de Raad op grond van de taalvrijheid alsnog van een andere taal dan het Nederlands te bedienen, nu dit artikel enkel de vrijheid van de gesproken taal waarborgt en er alleszins een regeling door de wetgever wordt toegelaten voor handelingen van het openbaar gezag – waar de gewone wet van 9 augustus 1980 *prima facie* aan voldoet.

De Raad stelt vast dat de gedinginleidende akte – het verzoekschrift van verzoekende partij – geheel in het Engels is opgesteld.

Zulks is in strijd met de hiervoor aangehaalde bepalingen van de wet van 9 augustus 1980 en het huishoudelijk reglement van de Raad, zodat er grond is om te besluiten tot de nietigheid van deze procedurestukken en bijgevolg tot de onontvankelijkheid van het beroep.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat in het verleden – doorgaans met instemming van de verwerende partij – een coulante houding werd aangenomen ten aanzien van niet-Nederlandstalige verzoekschriften of wederantwoordnota's. Wil de Raad de door de decreetgever beoogde korte doorlooptijd van de beroepen blijven honoreren, dan kan de huidige werklust van de Raad een dergelijke soepele houding niet langer verantwoorden. De verwerking van anderstalige procedurestukken veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende belasting

bij de beoordeling van het beroep. Bovendien kan de Raad niet voorbijgaan aan de hiervoor in herinnering gebrachte rechtsregels.

De Raad meent evenwel dat het rechtszekerheidsbeginsel in de weg staat dat de opmerkingen inzake de nietigheid die zich ambtshalve aandienen, thans *ipso facto* zouden leiden tot de onontvankelijkheid van het door verzoeker ingediende beroep. Ook die bedenkingen zal verwerende partij op de website van de Raad hebben kunnen lezen.

Om die reden is de Raad van oordeel dat aan de verzoekende partij een redelijke termijn moet worden gelaten om een Nederlandse vertaling voor te leggen van haar verzoekschrift.

Aangezien deze exceptie ambtshalve is opgeworpen, is aan de partijen ter zitting de mogelijkheid geboden om hieromtrent standpunt in te nemen.

Ter zitting verklaart verwerende partij geen bezwaar te hebben tegen het verlenen aan verzoekster van een termijn om een Nederlandse vertaling van haar verzoekschrift neer te leggen.

Op grond van de bovenstaande overwegingen is de Raad van oordeel dat hij enkel uitspraak kan doen op grond van Nederlandstalige procedurestukken, wat onder meer inhoudt dat het verzoekschrift en eventuele nota's in het Nederlands moeten zijn opgesteld.

Dit principe geldt ook wanneer de opleiding in een andere taal werd aangeboden.

Omwille van de hierboven uiteengezette aandacht voor het rechtszekerheidsbeginsel en ten einde verzoekende partij niet plots met een ambtshalve exceptie van onontvankelijkheid te confronteren, beslist de Raad dat aan verzoekster een termijn wordt gelaten om een Nederlandstalige vertaling van haar verzoekschrift in te dienen. Ook letterlijke citaten van anderstalige stukken moeten van een Nederlandse vertaling worden voorzien.

Deze vertaling mag geen nieuwe middelen bevatten.

Verzoekende partij beschikt over een termijn tot uiterlijk 30 november 2016 om deze vertaling over te maken aan de Raad en aan de verwerende partij.

BESLISSING

1. Verzoekster beschikt over een termijn tot uiterlijk 30 november 2016 om een Nederlandse vertaling van zijn verzoekschrift overeenkomstig de bovenstaande richtlijnen over te maken aan de Raad en aan verwerende partij.

2. Op voormelde datum wordt het thans ingediende Engelstalige procedurestuk van verzoekster (verzoekschrift) ambtshalve uit de debatten geweerd.

3. De zaak zal opnieuw worden opgeroepen op de zitting van de I^{ste} Kamer van 9 december 2016.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.328 van 18 november 2016 in de zaak 2016/517

In zake: xxx

tegen:

de HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 6 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 13 september 2016 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van 28 september 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Eva Bral, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het Secundair Onderwijs’, afstudeerrichting Engels en Frans.

Bij de tweede examenkans behaalt verzoekster een examencijfer van 8/20 voor de bachelorproef. Dit is de eerste bestreden beslissing.

Op 15 september 2016 tekent verzoekster tegen deze quoterings het volgende intern beroep aan:

“Met dit schrijven wens ik een betwisting in te dienen over mijn examenresultaten. Het betreft de resultaten van het opleidingsonderdeel ‘Bachelorproef’.

Graag zou ik voor het behaalde examenresultaat (8/20) (tweede zit) voor dit opleidingsonderdeel een herziening willen aanvragen. En dit om volgende redenen:

- Ik vind dat de beoordeling van de bachelorproef niet eerlijk verlopen is. Ik denk hier aan belangenvermenging en dit om de volgende reden. Mevrouw [B.B.] (mijn promotor) zat ook in de commissie voor de beoordeling van mijn stage. Ik slaagde ook niet voor dit opleidingsonderdeel, en ging hiervoor tweemaal in beroep. Dus ik ben van mening dat mevrouw [B.] niet volledig objectief handelde bij het toekennen van een cijfer voor mijn bachelorproef. Ik vind tevens dat ik een andere promotor had moeten krijgen voor de tweede versie van mijn eindwerk.
- Tevens heb ik rekening gehouden met de gekregen feedback, maar op de feedback van de tweede versie bleek dit voor mevrouw [B.] nog steeds onvoldoende. Er werd mij een ‘nieuw’ cijfer toegekend dat gelijkstaat aan mijn eerste resultaat, namelijk 8/20.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep in zitting van 28 september 2016 en verklaart het ongegrond:

“Het door de studente ingesteld beroep

Het ingesteld beroep betreft de studievoortgangsbepaling over de evaluatiepunten (8/20) voor het opleidingsonderdeel bachelorproef.

De studente haalt volgende middelen aan:

- de beoordeling van de bachelorproef is niet eerlijk verlopen;
- ze denkt dat er sprake is van belangenvermenging omdat de promotor ook in de commissie voor de beoordeling van de stage zat en de studente niet slaagde voor dit opleidingsonderdeel;

- ze tekende reeds tweemaal beroep aan tegen de beoordeling van het opleidingsonderdeel stage en is daardoor van mening dat de promotor niet volledig objectief handelde bij het toekennen van een cijfer voor de bachelorproef;
- ze is van mening dat zij een andere promotor had moeten krijgen om de tweede versie van haar eindwerk te beoordelen.

Behandeling ingesteld beroep door de interne beroepscommissie

De interne beroepscommissie stelt het volgende vast:

- de studente heeft haar opleidingscontract op 14/10/2015 digitaal ondertekend voor akkoord (bijlage 1);
- de studente behaalde 8/20 voor het opleidingsonderdeel bachelorproef (bijlage 3);
- dit opleidingsonderdeel telt 6 studiepunten (studieoverzicht bijlage 2);
- de studiefiche beschrijft de evaluatievorm voor het opleidingsonderdeel:
 - Proces (25 % van de totaliteit van de beoordeling)
 - Verslag (bachelorproef, 50% van de totaliteit van de beoordeling)
 - Verdediging (25 % van de totaliteit van de beoordeling)

Wat betreft de evaluatie van de bachelorproef dient men de richtlijnen voor de bachelorproef te lezen en op te volgen, ter beschikking via de elektronische leeromgeving; de evaluatiewijze en de cesuren die gelegd worden bij de drie evaluatievormen worden verduidelijkt in de informatie die gepost werd op de chamilocursus bachelorproef 2015-2016:

- de interne beroepscommissie stelt vast dat deze tijdig ter beschikking werden gesteld aan de studenten en dus ook aan x (zie bijlage 13);
 - de interne beroepscommissie merkt op dat zowel voor de onderdelen proces, product als verdediging de cesuren duidelijk gecommuniceerd worden (zie bijlagen 9, 10 en 11);
- de beoordeling van de bachelorproef is verlopen zoals afgesproken in de richtlijnen. De studente heeft na afronding van de eerste examenkans op het feedbackmoment op 27/06/2016 grondige feedback gekregen over de kwaliteit van de bachelorproef. Dit blijkt uit de schriftelijke neerslag te vinden in de syntheseformulieren van de eerste examenkans (bijlage 7 en 8). De promotor gaf de aan haar ingediende versie van de bachelorproef met opmerkingen mee aan de studente zodat ook detailopmerkingen ter harte konden worden genomen;
- de studente behaalde volgende resultaten voor de verschillende onderdelen van de evaluatie (zie bijlage 6):

Proces (25%) toegekend door promotor [B.B.]	11.25/25
Verslag (bachelorproef 50%) toegekend door lezer en promotor [A.D.] en [B.B.]	17,5/50

Verdediging (25%) toegekend door [A.D.], [B.B.]	12.5/25
TOTAAL	41.25/100 = 8.2/20 = 8/20

- de studente behaalt voor het onderdeel proces in de tweede examenkans een beter cijfer dan in de eerste examenkans nl. 9/20 versus 8/20;
- de studente behaalt voor het onderdeel product in de tweede examenkans weliswaar een beter cijfer dan in de eerste examenkans nl. 7/20 versus 6/20, maar nog steeds een tekort. De promotor wijst erop dat ook in de tweede examenkans de bachelorproef onvoldoende blijft als eindproduct. In het syntheseformulier van de tweede examenkans (zie bijlage 6) wordt per evaluatiecriterium opgelijst welke score de studente behaalt. Vooral voor het evaluatiecriterium product/professionaliseren scoort de studente (opnieuw) onvoldoende. Wanneer de opmerkingen van de eerste examenkans (zie bijlage 7) op dit evaluatiecriterium naast deze van de tweede examenkans worden gelegd, dan valt op dat er een duidelijke onderzoeksvraag is, maar dat gekozen methodologie en onderzoeksvraag niet goed op elkaar afgestemd zijn. Verschillende opmerkingen werden hier geformuleerd in het syntheseformulier van de eerste examenkans (... ‘de methodologische aanpak is eerder vaag...’ ‘... volgende onderzoeksvraag ‘how to integrate/introduce culture when teaching a language?’ alweer een veel te brede vraag...). De studente slaagt er niet in hier in de tweede examenkans voldoende te remediëren. De promotor geeft aan dat er een onderzoeksvraag is, maar dat die te algemeen wordt beantwoord. Er is m.a.w. nog steeds een onvoldoende koppeling tussen de gekozen onderzoeksvraag, de gehanteerde methodologie en de al dan niet bekomen onderzoeksresultaten. Het syntheseverslag van de promotor vermeldt *‘De analyse van handboeken zou een antwoord kunnen geven op de vraag ‘hoe cultuur geïntegreerd wordt in Vlaamse handboeken Engels voor de eerste graad’ maar dit is niet gebeurd. De handboeken die worden bestudeerd, worden onvoldoende besproken en gehanteerd in de bachelorproef zelf.’ ‘Een kijkkader met criteria waarop de analyse is gebaseerd ontbreekt’*. Anders gesteld: de lezer krijgt bij het gebruik van de literatuur geen eigen bewerking en analysekader aangereikt door de studente en zo wordt de link tussen de eigen onderzoeksvraag en de gelezen literatuur niet gelegd. Een eigen definitie van cultuur wordt in de tweede examenkans wel opgenomen, maar staat los van de gelezen literatuur. Ook voor de bundel toegevoegd in bijlage bij de bachelorproef blijft het gissen hoe die kan voortvloeien uit het gedane onderzoek;
- de studente behaalt voor het onderdeel *verdediging* in de tweede examenkans een cijfer dat lager ligt dan in de eerste examenkans nl. 10/20 versus 12/20 (bijlagen 6 en 7). De studente presenteert vlot op de verdediging, maar niet zozeer over de inhoud terwijl in de eerste examenkans verschillende inhoudelijke gebreken duidelijk gesignaleerd werden. De gemaakte poster bevatte vooral de verschillende stappen in de onderzoekscyclus zonder inhoudelijke invulling. Ook

de onderzoeksvraag op de poster verschilde van die in de bachelorproef zelf. Gestelde vragen worden zeer oppervlakkig beantwoord;

- de belangrijkste opmerkingen over het bekomen tekort in de tweede examenkans worden door mevr. [B.] nogmaals gesynthetiseerd in bijlage 5:

1. op de feedback van maandag 27/06/2016

Op het feedbackmoment van de eerste examenkans heb ik met x overlopen wat de opmerkingen op bachelorproef waren. Ik heb haar haar ingediende versie met mijn opmerkingen meegegeven met de uitdrukkelijke vraag die ook terug te bezorgen en dat heeft ze ook gedaan.

De belangrijkste opmerkingen waren:

- de onderzoeksvraag was ‘Is culture integrated enough in ESL teaching’ en de conclusie was ‘nee’, maar dit werd niet onderbouwd met objectieve en duidelijke bronnen.
- ze maakte een bundel voor leerkrachten om cultuur te integreren in de lessen rond verschillende onderwerpen, maar dit was niet gelinkt aan haar onderzoek. Het kwam erop neer dat ze sowieso die bundel zou maken, los van haar onderzoek.
- Haar onderzoek was heel vaag en de conclusie ook vaag en oppervlakkig: zogezegd mensen geïnterviewd, maar geen aantallen, geen gegevens over die mensen (wie, van waar afkomstig, wanneer geïnterviewd), geen grafieken... wat ze concludeerde wist je ook al zonder die interviews.
- Literatuurstudie: de gekozen literatuur was zeker relevant, maar er was geen conclusie die gelinkt was aan haar onderzoek voor de bachelorproef en aan de gemaakte bundel.
- Ze formuleerde niet wat cultuur voor haar was. Dat was wel nodig.
- Ze verwarde cultuur voor leerlingen niet Engels als moedertaal met cultuur voor leerlingen met Engels als tweede taal

Anderzijds heeft ze bij [K.D.M.] de evaluatiedocumenten van de bachelorproef ingekeken. Het formulier met evaluatie van het product bevatte heel veel gegevens om de bachelorproef te verbeteren. [A.D.] en ik hadden alles zo duidelijk mogelijk beschreven. Zie evaluatieformulieren bachelorproef eerste examenkans.

- er is geen tussenkomst van de ombudspersoon geweest;
- de studente heeft op geen enkel moment melding gemaakt van belangenvermenging zoals opgemerkt in de klacht (‘omdat de promotor ook in de commissie voor de beoordeling van de stage zetelde en ze niet slaagde voor dit opleidingsonderdeel’). De onderwijs- en examenregeling 2015-2016 van de HoGent voorziet nochtans in de mogelijkheid om een waarnemer te vragen bij

een examen. Daartoe dient een verzoek voor aanwezigheid van een waarnemer gericht te worden tot het diensthoofd studentenaangelegenheden voor de aanvang van de desbetreffende examenperiode.

Artikel 50. Aanvraag waarnemer bij een examen

De student en de examiner hebben het recht bij een examen de aanwezigheid van een tweede lid van het onderwijzend personeel als waarnemer te vragen. De waarnemer mag geen persoonlijke betrokkenheid hebben (bijv. partnerschap) noch een bloed- of aanverwant tot in de vierde graad zijn. Een waarnemer mag op geen enkele wijze tussenkomen bij het examen. De waarnemer kan enkel notities nemen op papieren drager.

De student of examiner richt het verzoek voor aanwezigheid van een waarnemer schriftelijk tot het facultair/School of Arts diensthoofd Studentenaangelegenheden voor de aanvang van de desbetreffende examenperiode.

Het diensthoofd studentenaangelegenheden, mevr. [S.H.], bevestigt dat noch door de studente, noch door het onderwijzend personeel een aanvraag tot waarnemer bij de verdediging van de bachelorproef van x werd aangevraagd voor de start van de derde examenperiode (sept. 2016);

- de studente heeft op geen enkel moment aangegeven dat zij een andere promotor had moeten krijgen om de tweede versie van haar eindwerk te beoordelen. De ombudspersoon bevestigt dat er na de afronding van de eerste examenkans geen bemiddeling is gevraagd door de studente;
- uit bovenstaande blijkt dat de evaluatiepunten op deugdelijke wijze zijn tot stand gekomen en voldoende werden gemotiveerd. De studente slaagt niet voor het opleidingsonderdeel bachelorproef.

Beslissing van de interne beroepscommissie

De interne beroepscommissie beslist om de klacht ongegrond te verklaren.

De interne beroepscommissie beslist dat het resultaat 8/20 voor het opleidingsonderdeel bachelorproef behouden blijft.”

Dit is de tweede thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Voorwerp van het beroep

Ambtshalve wijst de Raad op het volgende, waarvan partijen ter zitting in kennis zijn gesteld.

In haar verzoekschrift stelt verzoekster dat zij beroep instelt tegen “de studievoortgangsbepaling genomen op 13 september 2016 (resultaat van vorig academiejahr)”.

Krachtens artikel 64, §3 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij, beschikt de interne beroepscommissie evenwel over volheid van bevoegdheid. Deze bepaling stelt immers: “*De Interne Beroepscommissie neemt een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herzielt.*” Dit betekent dat de beslissing van de interne beroepscommissie in de plaats komt van de initiële studievoortgangsbepaling, waardoor deze laatste uit het rechtsverkeer verdwijnt en bijgevolg niet langer het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad.

Ten aanzien van de beslissing van 13 september 2016 is het beroep dan ook onontvankelijk, en dit lot treft het gehele beroep op zich, ten ware verzoekster ook de beslissing van de interne beroepscommissie bij haar beroep betreft. Zulks doet zij zeker niet expliciet. De Raad ziet evenwel, in een zeer ruimhartige lezing, de passus dat verzoekster “niet akkoord” is met de beslissing van de interne beroepscommissie als een indicatie dat zij ook de beslissing van die beroepscommissie bestrijdt.

Ter zitting stelt verwerende partij dat het beroep onontvankelijk is in de mate dat het tegen de eerste bestreden beslissing is gericht.

Het beroep is ontvankelijk, wat het voorwerp betreft, in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

B. Uiteenzetting van middelen

Artikel II.294, §2, eerste lid, van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat het verzoekschrift minstens een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren bevat.

De decreetgever heeft aangegeven dat geen overdreven formalisme wordt beoogd: “*Het volstaat dat de verzoeker een eventueel summier doch duidelijk aangegeven onregelmatigheid aanbrengt, zonder dat deze beweerde onregelmatigheid juridisch moet worden gekwalificeerd. Het is evenwel evident dat dergelijk middel niet kan bestaan uit een loutere bewering of*

mededeling of uit het uiten van twijfel. Het mag duidelijk zijn dat, indien niet wordt voldaan aan deze vereiste, het beroep niet op ontvankelijke wijze kan worden aangenomen. Dit vloeit voort uit de beginselen inzake behoorlijke rechtsbedeling. De rechten van verdediging houden in dat een partij op de hoogte wordt gebracht van de aard en de redenen van de feiten die haar ten laste worden gelegd, wat niet het geval is bij een verzoekschrift dat niet de redenen van het beroep (hoe summier omschreven ook) doet kennen.” (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 25. Zie in die zin R.Stvb. 13 november 2014, nr. 2014/357).

Een verzoekschrift evenwel dat geen enkele grief tegen de bestreden beslissing bevat, is volgens vaste rechtspraak van de Raad (R.Stvb. 21 augustus 2013, nr. 2013/146; R.Stvb. 6 maart 2014, nr. 2014/013; R.Stvb. 27 maart 2014, nr. 2014/033; R.Stvb. 22 april 2014, nr. 2014/047; R.Stvb. 14 augustus 2014, nr. 2014/121; R.Stvb. 16 oktober 2014, nr. 2014/288; R.Stvb. 13 augustus 2015, nr. 2015/133) niet ontvankelijk.

In casu leest de Raad in het verzoekschrift enkel het volgende: “*De uitspraak van de interne beroepscommissie was negatief, maar daar ben ik niet mee akkoord.*” Aldus bevat het beroepsschrift geen enkele kritiek op de bestreden beslissing, en er wordt zelfs niet verwezen naar de grieven die bij het intern beroep werden ingeroepen.

Verwerende partij dient zich er in de antwoordnota dan ook toe te beperken de overwegingen van de bestreden beslissing te hernemen. Ter zitting werpt verwerende partij op dat het beroep onontvankelijk is bij gebrek aan middelen gericht tegen de beslissing op intern beroep.

De Raad heeft eerder reeds geoordeeld dat de loutere opmerking van de verzoekende partij “niet akkoord is” met de bestreden beslissing, geen ontvankelijk middel *c.q.* beroep vormt (R.Stvb. 21 mei 2015, nr. 2015/071) en de Raad ziet geen reden om het hier anders te zien.

Wat verzoekster – uiterst summier – nog voor het eerst aanvoert in de wederantwoordnota, komt te laat om nog op ontvankelijke wijze bij het debat te worden betrokken.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.329 van 18 november 2016 in de zaak 2016/522

In zake: Mathias HINNEMAN
woonplaats kiezend te 1742 Ternat
Sibbekensveldstraat 14

tegen:

de HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 8 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 13 september 2016 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van 30 september 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, de heer Bart Hinneman en advocaat Eva Bral, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Toegepaste Informatica’.

Bij de tweede examenkans behaalt verzoeker een examencijfer van 7/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Projecten-workshops I’.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Op 15 september 2016 tekent verzoeker tegen deze quoterings het volgende intern beroep aan:

“Ik ben ingeschreven in het academiejaar 2015-2016 aan de faculteit Bedrijf en Organisatie van de Hogeschool Gent voor de opleiding ‘Bachelor in de Toegepaste Informatica’ en met dit verzoekschrift stel ik een beroepsprocedure in bij Interne Beroepscommissie tegen de studievoortgangsbepaling voor het opleidingsprogramma Projecten-workshops I, genomen op 13 september 2016.

Het groepsproject van het opleidingsprogramma Projecten-workshops I was een opdracht op maat van een team van 3 personen waarbij het projectresultaat bij de 2e examenperiode van juli dus het resultaat is van de inzet van alle teamgenoten samen.

Mijn individueel resultaat was hierdoor ook mede afhankelijk van de inzet van de andere twee teamgenoten, het daaruit vloeiend projectresultaat en zelfs van hun individuele beoordeling van mijn persoonlijke inzet.

Maar door het gebrek aan inbreng door mijn beide teamgenoten liep het project een belangrijke vertraging op. Ik heb nochtans getracht hen actief te betrekken bij de voortgang van het project, hen regelmatig aangemaand om een bijdrage te leveren en hen wekelijks een update bezorgd van mijn programmacode. Bij het naderen van de deadline heb ik tevergeefs getracht om alle ontbrekende delen van het project alsnog zelf uit te werken. Maar mijn kans op een voldoende individueel resultaat tijdens de 2e examenperiode werd door het totaal ontbreken van het aan hen toevertrouwde deel onmogelijk.

Ik ben ervan overtuigd dat in een team, waarbij alle leden zich wel voldoende zouden hebben ingezet, ik wel een voldoende individueel resultaat zou hebben behaald bij de eerste kans van de 2e examenperiode.

Niettegenstaande het teleurstellend resultaat wilde ik het programma van dit project graag verder afwerken wat ik dan ook tijdens de periode juli-augustus heb gedaan. Helaas heb ik de bijkomende opdracht ‘bijkomende spelregels’ verkeerd begrepen. In de aankondiging op Chamilo stond namelijk letterlijk: ‘Daarna dien je een extra opdracht uit te werken: een aanpassing aan de spelregels die het mogelijk maakt om het spel ook met 2 spelers te spelen.’ Ik heb dan ook het spel aangepast zodat het ook met 2 spelers kon gespeeld worden terwijl de oorspronkelijke opdracht 4 spelers vereiste in de eerste iteratie en 3 spelers in de tweede iteratie. In de veronderstelling dat net dit de bijkomende

spelregel was heb ik de bijkomende spelregels, die achteraan de versie ‘Opgave 15-16’ van de opdracht ook nog werden bijgevoegd, niet opgemerkt.

Ik heb deze aanpassing na het evaluatiemoment van de 2e examenkans alsnog aan het programma toegevoegd om voor mezelf na te gaan wat de werklast van de bijkomende opdracht bedroeg. De gevraagde aanpassing heeft maximaal anderhalf uur in beslag genomen.

Gezien het geringe aandeel van dit ontbrekende deel van de opdracht totaal niet in verhouding staat tot de totaliteit van het volledig project waarvan ik alle code zelf heb geschreven, meen ik dan ook dat het ontbreken van de uitvoering ervan op zich niet tot een negatief projectresultaat zou mogen leiden. Nochtans werd mij telefonisch meegedeeld dat net dit gevolgen voor mijn score heeft gehad.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 30 september 2016 en verklaart het ongegrond:

“Het door de student ingesteld beroep.

Het ingesteld beroep betreft de studievoortgangsbepaling over *Projecten-workshops I*

De student haalt volgende middelen aan:

- opleidingsonderdeel bevat een opdracht uit te voeren door drie studenten;
- door gebrek aan inzet van de twee andere studenten was het werk niet af in juni en werd het opleidingsonderdeel met een 'afwezig' gequoteerd;
- voor EP3 heeft student alles in het werk gesteld om het project rond te krijgen (om een goed individueel resultaat te behalen) maar door het in gebreke blijven van zijn medestudenten is dit niet gelukt;
- door het verkeerd begrijpen van de opdracht werd een deel van de opgave niet uitgevoerd;
- na de feedback van het examen in EP3 heeft de student het niet uitgevoerde deel van de opgave alsnog uitgevoerd en aangezien dit [slechts] anderhalf uur in beslag nam vindt hij de aftrek van punten hiervoor niet in verhouding tot totaliteit van het volledige project.

Behandeling ingesteld beroep door de interne beroepscommissie

De interne beroepscommissie stelt het volgende vast:

- de student behaalde 7/20 voor dit opleidingsonderdeel (bijlage 1);
- dit opleidingsonderdeel telt 6 studiepunten (bijlage 2),
- voor dit opleidingsonderdeel wordt een tweede examenkans ingericht;
- de student ondertekende zijn opleidingscontract voor akkoord (bijlage 3);
- de student kon de volgende informatie over de evaluatiewijze van het opleidingsonderdeel raadplegen:
 - de studiefiche bepaalt dat de evaluatie gebeurt op volgende wijze:
De eindbeoordeling houdt niet alleen rekening met het eindproduct, maar ook met de individuele inbreng, de presentatie, de houding tijdens het verloop van de projectwerking en de vorderingen gemaakt door de

individuele student. Daarnaast wordt ook het samenwerken in groep geëvalueerd.

Eerste examenkans:

- niet-periode gebonden evaluatie: 100%
- periode gebonden evaluatie: 0%

Tweede examenkans:

- niet-periode gebonden evaluatie: 100%
- periode gebonden evaluatie: 0%

Indien de student niet slaagt voor 1ste examenkans, wordt de student aangeraden op de feedback aanwezig te zijn om een nieuwe taak te ontvangen, die hij zelfstandig moet uitwerken tijdens de vakantieperiode. De evaluatie voor samenwerking in groep wordt altijd overgenomen uit de 1ste examenkans.

- bovenstaande taak voor tweede examenkans werd eveneens verduidelijkt op Chamilo (auteur [S.v.I.], 27/06/2016 om 14:42. als bijlage 4). In deze aankondiging wordt er verwezen naar een aanvulling in de opdracht, waarbij het aangepaste document eveneens sinds 27/06/2016 online te raadplegen. Achteraan het document staan de ‘aangepaste’ spelregels voor de individuele opdracht voor tweede examenkans;
- ten gevolge de afwezigheid van de student op de individuele bespreking van de javacode van het project tijdens de eerste examenkans, werd ‘afwezig’ genoteerd voor het betreffende opleidingsonderdeel voor de eerste examenkans. Deze vermelding op het puntenbriefje van eerste zittijd wordt door de student niet gecontesteerd;
- de eindscore van 7/20 voor de tweede examenkans kwam als volgt tot stand:
 - de student diende zijn individuele opdracht voor tweede examenkans tijdig in, op 01/09/2016 om 18:58 (bijlage 4);
 - de regelaanpassingen, m.b.t. de spelregels aanpassen om het spel te spelen met 2 spelers, werden door de student niet geïmplementeerd in java conform de opgave op Chamilo (supra, bijlage 4);
 - op de mondelinge toelichting bij de individuele opdracht voor tweede zittijd, werd duidelijk dat de student geen weet had van de aangepaste opgave (zie bijlage 5a, toelichting van de lesgever). Dit wordt eveneens bevestigd door de student in zijn beroepsschrift (“Helaas heb ik de bijkomende opdracht ‘bijkomende spelregels’ verkeerd begrepen in de veronderstelling dat net dit de bijkomende spelregel was heb ik de bijkomende spelregels, die achteraan de versie ‘Opgave 15-16’ van de opdracht ook nog werden bijgevoegd, niet opgemerkt”);
 - voor tweede zittijd behaalde de student een 8/20 voor de individuele opdracht (zie bijlage 5b, toelichting van de lesgever bij de samenstelling van de score).
 - de eindscore van 7/20 komt tot stand door de score voor de individuele opdracht (8/20) te vermenigvuldigen met 90% (de score voor het groepswork, voor de eerste examenkans), conform de evaluatiewijze in de studiefiche.

- in eerste zitting behaalde de student 90% op groepswerk. Dit cijfer komt tot stand door 2 peerassessments af te nemen bij alle leden van de projectgroep waartoe de student behoorde. Wie het peerassessment niet invult, krijgt 20% strafpunten. De student heeft het eerste peerassessment niet ingevuld (zie bijlage 3c, toelichting van de lesgever bij de score voor het groepswerk). Het bekomen eindcijfer (8/20) van Projecten-workshops I wordt hierdoor vermenigvuldigd met 90%;
- er is geen tussenkomst van de ombudspersoon geweest;
- de student slaagde aldus niet voor het opleidingsonderdeel Projecten-workshops I. De punten zijn op deugdelijke wijze tot stand gekomen en werden voldoende gemotiveerd,

Beslissing van de interne beroepscommissie

De interne beroepscommissie beslist om de klacht ongegrond te verklaren.

De interne beroepscommissie beslist dat het resultaat 7/20 voor het opleidingsonderdeel Projecten-workshops I behouden blijft.”

Dit is de tweede thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Wat het voorwerp van huidig beroep betreft, wijst de Raad *ambtshalve* op het volgende.

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat de Raad als administratief rechtscollege uitspraak doet over beroepen die worden ingesteld na uitputting van de interne beroepsprocedure.

Of een initiële studievoortgangsbepaling zoals een examenbeslissing in die stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 64, §3 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing neemt. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid

van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Dit leidt tot de vaststelling dat het beroep onontvankelijk is ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk kan zijn ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker brengt in herinnering dat de opdracht voor de tweede zitting luidde als volgt:

“Eerst en vooral dien je de bestaande opdracht verder af te werken (tot en met iteratie 4). Indien een of meerdere van jouw groepsleden ook een tekort hadden, dan mag je hiervoor met hen samenwerken.

Daarna dien je de extra opdracht uit te werken: een aanpassing aan de spelregels die het mogelijk maakt om het spel ook met 2 spelers te spelen. Deze regelaanpassingen zijn toegevoegd achteraan de opdracht. Deze opdracht dient individueel uitgevoerd te worden.”

Verder wijst verzoeker erop dat uit de schriftelijke toelichting van mevrouw [P.] ook blijkt dat “de studenten hun project moesten brengen in de eindfase van zitting 1” om de opdracht voor de tweede zitting te kunnen uitwerken. Hieruit blijkt volgens verzoeker reeds dat een belangrijk deel van de opdracht in zitting 2 erin bestond de oorspronkelijke groepsopdracht verder af te werken, waardoor de moeilijkheidsgraad of werklast van dit gedeelte in belangrijke mate afhankelijk was van het reeds geleverde werk van de andere teamleden en zelfs van hun bereidwilligheid om er verder aan te werken. In verzoekers geval, zo luidt het verder, diende door het gebrek aan enige inbreng nog zeker de helft van de oorspronkelijke groepsopdracht van de eerste zitting door hemzelf eerst te worden afgewerkt.

Verzoeker stipt met betrekking tot de toelichting nog aan:

“In de toelichting staat ook dat de extra opdracht er o.a. in bestond dat het spel ook kon gepeeld worden met 2 spelers. Mevr. [P.] bevestigt dat ik dit gedaan heb. Enkel de bijkomende aanpassing van de spelregels heb ik niet geïmplementeerd. Ik ontken echter dat ik niet wist waar het document met de opgave stond. Ik heb me enkel gebaseerd op een lokale maar verkeerde versie van het document.

Nog volgens de toelichting werden er voor de totaliteit van het project tweede zittijd, 11 van de 20 te behalen punten als volgt verdeeld werden:

- Presentatie (5 punten)
- Klassediagram (5 punten)
- EERD en Databank in MySQL (1 punt)

Ik behaalde hierop 8 van de 11 punten.

De java implementatie van het totale project, ongeveer 3600 lijnen code, werd hier blijkbaar niet meegerekend.

Maar het gedeelte regelaanpassingen van de extra opdracht werden echter op 9 van de 20 punten gequoteerd. Nochtans bestonden deze slechts uit 52 lijnen extra code voor de volgende 3 aanpassingen:

Geïmplementeerde spelregels:

- *2 kleuren verwijderd uit het spel (op 3 punten)*
- *elke speler ontvangt 2 kleuren bij aanvang (op 3 punten)*
- *opbouwt van de kaartenrijen bij elke ronde (op 3 punten)*

Deze hieraan verbonden 9 punten staan niet in verhouding tot de totaliteit van de volledige individuele opdracht tweede zittijd. De 3 gevraagde regelaanpassingen vergden slechts een vrij eenvoudige aanpassing in de java-code, meer bepaald in de domeinlaag. Het programmamodel bevatte ook nog 2 andere lagen: de Graphical User Interface of presentatielaag en de persistentielaag.

Ik merk daarom op dat voor de volledige afwerking van de Java-code van de oorspronkelijke opdracht; welke toch ook deel uitmaakte van de opdracht tweede zittijd, helemaal geen punten werden toegekend en dat het toekennen van de score 0/9 enkel gebaseerd is op het niet uitvoeren van een zeer beperkt gedeelte van de java-code.”

Verzoeker betwist daarom de redelijkheid van deze quoterings, die naar zijn oordeel helemaal geen rekening houdt met de status van het project bij aanvang van de 2de zittijd. Verzoeker wijst erop dat hij dit reeds in het intern beroep had opgeworpen en benadrukt in het bijzonder dat (i) bij een evenredige of redelijke inzet van de teamgenoten of binnen een ander team er wellicht geen tweede zittijd was nodig geweest, en (ii) hij zich, vertrekkende van een project dat zich reeds in ‘eindfase zittijd 1’ bevond, blijkbaar enkel had moeten toeleggen op de implementatie van de 3 bijkomende spelregels.

In de *antwoordnota* repliceert verwerende partij hierop als volgt:

“Uit de studiefiche (zie bijlage 2) blijkt op welke wijze dit opleidingsonderdeel geëvalueerd wordt.

Bij de eindbeoordeling wordt niet alleen rekening gehouden met het eindproduct, doch tevens met de individuele inbreng, de presentatie, de houding tijdens het verloop van de projectverwerking en de vorderingen die gemaakt worden door de student. Daarnaast wordt ook het samenwerken in groep geëvalueerd.

Is de student niet geslaagd voor de eerste zittijd dan dient hij aanwezig te zijn op de feedback teneinde een nieuwe taak te ontvangen, die zelfstandig dient te worden uitgevoerd tijdens de vakantieperiode.

Nu de verzoekende partij afwezig was op de individuele bespreking van de java-code van het project tijdens de eerste examenkans, werd voor dit opleidingsonderdeel ‘afwezig’ geacteerd.

De taak voor de tweede examenkans werd op 27.06.2016 op Chamilo door de heer [S.v.I.] verduidelijkt (zie bijlage 4) en wel als volgt:

‘Extra opdracht voor tweede zittijd:
variant voor 2 spelers

Het spel kan ook gespeeld worden met 2 spelers. Hiervoor zijn er de volgende regelaanpassingen nodig:

1. Er worden twee kleuren uit het spel verwijderd
2. Bij het begin van het spel krijgt elke speler niet één maar twee kleurenkaarten. Deze kaarten moeten van verschillende kleuren zijn
3. Elke ronde worden er drie kaartenrijen opgebouwd. Deze rijen zijn nu echter verschillend in grootte. De eerste rij kan slechts één kaart bevatten, de tweede rij twee en de derde rij drie.
4. Aangezien er slechts twee spelers zijn, worden er elke ronde slechts twee van de drie kaartenrijen genomen. De kaart of kaarten die in de overgebleven rij ligt of liggen worden afgelegd en kunnen niet meer genomen worden.’

Op 01.09.2016 diende de verzoekende partij zijn individuele opdracht voor de tweede examenkans in.

Het komt de verzoekende partij toe de vermeende onredelijkheid van de getroffen beslissing aan te tonen.

In casu kan er geen discussie bestaan omtrent het feit dat de verzoekende partij een deel van de opdracht voor de tweede examenkans niet heeft uitgevoerd.

De student kende of diende althans de evaluatiemethode voldoende te kennen op basis waarvan alle studenten in de tweede zittijd werden geëxamineerd.

Naar aanloop van de feedback in juni werd een aankondiging geplaatst in Chamilo en werd de opdracht voor de tweede zittijd gemaild naar alle studenten.

De informatie werd op 27.06.2016 geplaatst op Chamilo; het kwam de student toe zelf de nodige inspanningen te leveren en zich terdege te informeren.

De verzoekende partij stelde in zijn oorspronkelijk verzoekschrift voor de Interne Beroepscommissie letterlijk dat hij de bijkomende opdracht voor de tweede examenkans niet heeft gelezen en derhalve dit onderdeel ook niet heeft uitgevoerd.

De aanpassing dat het spel gespeeld kan worden met 2 spelers werd doorgevoerd (het loutere plaatsen van een cijfertje 2 i.p.v. een cijfertje 3 op één bepaalde plaats in de java-code) doch de spelregels werden niet geïmplementeerd, zoals nochtans de opdracht luidde.

Bij afwezigheid van het uitvoeren van deze opdracht konden hiervoor evident ook geen punten worden toegekend.

Het komt tot slot de student niet toe de wijze van evalueren van de Hogeschool te gaan beoordelen.

Volledigheidshalve wenst de verwerende partij nog te melden dat, nu het uiteraard de bedoeling is alle studenten voor de tweede zitting op dezelfde wijze te beoordelen (en er sommige studenten wel en anderen dan weer niet hun project al tot iteratie 4 volbracht hebben tijdens de eerste examenkans) beslist werd om zich voor wat betreft het onderdeel java-code enkel te baseren op de java-code van de extra opdracht.

Omdat evenwel de opgave voor de tweede zitting een uitbreiding is van het project uit de eerste zitting, dienen de studenten als beginvoorwaarde hun project tot aan iteratie 4 vooreerst te brengen, zij dienen m.a.w. vooraf het vorige project af te werken.

De beoordeling van het klassendiagram, EERD en databank MySQL werd geëvalueerd voor het totale project.

De presentatie tot slot hield rekening met de opbouw, de inhoud en de wijze van naar voor brengen.

Conclusie: uit niets blijkt de vermeende ‘onredelijkheid’ van de beslissing. De middelen zijn, zo niet onontvankelijk dan wel ongegrond. Het beroep dient, om de hiervoor aangehaalde redenen, als onontvankelijk, minstens ongegrond te worden afgewezen.”

Verzoeker zijnerzijds, zet daar in zijn *wederantwoordnota* nog het tegenover:

“Betreffende de evaluatiemethode:

Uit de studiefiche blijkt nergens dat de deelscore voor Java-code niet op de volledige applicatie doch enkel op het gedeelte van de extra opdracht zou worden beoordeeld. De schriftelijke toelichting van mevr. [P.] met vermelding van de puntenverdeling werd mij pas na het aantekenen van het intern beroep bezorgd.

Uit de punten die me werden toegekend voor het groepswerk leid ik af dat mijn teamgenoten mij enkel de maximale score 5 voor elke vraag van het peer-assessment hebben toegekend.

Wat betreft de aanwezigheid op het feedbackmoment en de individuele bespreking van de 1^e examenkans:

In de studiefiche wordt de student niet verplicht maar slechts aangeraden hierop aanwezig te zijn. De datum van dit eerste feedback moment staat niet in de studiefiche vermeld.

Reeds voor de eindbeoordeling heb ik gemeld dat het project, door het ontbreken van enige inbreng van de 2 andere teamgenoten, niet zou klaar zijn. Mevr. [P.] heeft me toen aangeraden het project zoveel mogelijk af te werken en aan te tonen dat ik de nodige competenties bezat. De individuele bespreking van de Java-code vond plaats tien kalenderdagen voor de andere examens 1^e zittijd. Mevr. [P.] had vooraf al bevestigd dat het project niet geslaagd was en dat ik bijgevolg ook individueel niet geslaagd kon zijn. Ik had mevr. [P.] daarom vooraf per mail gevraagd of het nog zinvol zou zijn indien ik op de individuele presentatie aanwezig zou zijn. Mevr. [P.] schreef dat ik bij aanwezigheid een cijfer zou krijgen en bij afwezigheid er afwezigheid zou genoteerd worden op het [rapport] voor Projecten I. Ik vond het daarom beter me te focussen op de overige examens.

Betreffende het vermeende niet lezen van de bijkomend opdracht:

De bijkomende opdracht zoals ze gemaild werd naar alle studenten werd in tegenstelling tot wat beweerd wordt in de antwoordnota wel degelijk gelezen en ook gedeeltelijk geïmplementeerd. De bijkomende aanpassing van de spelregels stond echter niet vermeld in de mail zelf maar in de laatste versie van het document op Chamilo. Door een andere interpretatie van de voorlaatste zin van deze mail heb ik deze aanpassing niet opgemerkt en dus ook niet geïmplementeerd.

In de mail staat letterlijk: *“Eerst en vooral dien je de bestaande opdracht verder af te werken (tot en met iteratie 4). Indien een of meerdere van jouw groepsleden ook een tekort hadden, dan mag je hiervoor met hen samenwerken.*

Daarna dien je een extra opdracht uit te werken: een aanpassing aan de spelregels die het mogelijk maakt om het spel ook met 2 spelers te spelen. Deze regelaanpassingen zijn toegevoegd achteraan de opdracht. Deze opdracht dient individueel uitgewerkt te worden.”

Wat betreft het niet toekennen van de punten voor deze bijkomende opdracht:

Niet het feit dat er geen punten worden toegekend voor het ontbreken van de bijkomende spelregels wordt betwist. Maar het gewicht dat aan het implementeren ervan werd toegekend, zonder dat daarbij rekening wordt gehouden met de [] nodige inspanningen voor het afwerken van de javacode tot iteratie 4, word betwist.

Wat betreft beslissing om zich voor wat betreft het onderdeel Java-code enkel te baseren op de Java-code van de extra opdracht:

Deze beslissing en de daarbij horende puntenverdeling staat, zoals hierboven reeds aangehaald, niet in de studiefiche. Deze toegepaste puntenverdeling kent dus maar liefst 9 van de 20 te behalen punten toe voor het [programmeren] van de slechts 30 extra lijnen code voor de bijkomende spelregels. Er worden derhalve geen punten toegekend voor het afwerken tot iteratie 4. Het programma in iteratie 4 bevat ongeveer 3600 lijnen.

Dit toont bovendien nogmaals de ongelijkheid aan welke [ontstaat] bij de [verschillende] voortgangsniveaus van de [verschillende] groepsprojecten. De evaluatiemethode garandeert bijgevolg niet dat alle studenten in tweede zittijd evenredige inspanningen moeten leveren om tot dezelfde score te komen.

Terwijl er sommige studenten wel en anderen dan weer niet hun project al tot iteratie 4 volbracht hebben tijdens de eerste examenkans kunnen alle studenten net niet op dezelfde wijze beoordeeld worden voor de tweede zittijd.”

Beoordeling

De Raad brengt in herinnering dat een verzoekende partij in de beroepsprocedure voor de Raad slechts dié middelen kan opwerpen die zij ook in het voorafgaande intern beroep heeft doen gelden. Deze regel lijdt enkel uitzondering voor middelen die raken aan de openbare orde, die betrekking hebben op de regelmatigheid van de beslissing op intern beroep of die steunen op elementen waarvan de verzoekende partij slechts middels de beroepsbeslissing of de antwoordnota kennis van kon nemen.

In die geest dient het debat in de huidige procedure te worden beperkt tot wat verzoeker in het intern beroep als kritiek heeft opgeworpen:

Niettegenstaande het teleurstellend resultaat wilde ik het programma van dit project graag verder afwerken wat ik dan ook tijdens de periode juli-augustus heb gedaan. Helaas heb ik de bijkomende opdracht ‘bijkomende spelregels’ verkeerd begrepen. In de aankondiging op Chamilo stond namelijk letterlijk: ‘Daarna dien je een extra opdracht uit te werken: een aanpassing aan de spelregels die het mogelijk maakt om het spel ook met 2 spelers te spelen.’ Ik heb dan ook het spel aangepast zodat het ook met 2 spelers kon gespeeld worden terwijl de oorspronkelijke opdracht 4 spelers vereiste in de eerste iteratie en 3 spelers in de tweede iteratie. In de veronderstelling dat net dit de bijkomende spelregel was heb ik de bijkomende spelregels, die achteraan de versie ‘Opgave 15-16’ van de opdracht ook nog werden bijgevoegd, niet opgemerkt.

Ik heb deze aanpassing na het evaluatiemoment van de 2e examenkans alsnog aan het programma toegevoegd om voor mezelf na te gaan wat de werklast van de bijkomende opdracht bedroeg. De gevraagde aanpassing heeft maximaal anderhalf uur in beslag genomen.

Gezien het geringe aandeel van dit ontbrekende deel van de opdracht totaal niet in verhouding staat tot de totaliteit van het volledig project waarvan ik alle code zelf heb geschreven, meen ik dan ook dat het ontbreken van de uitvoering ervan op zich niet tot een negatief projectresultaat zou mogen leiden. Nochtans werd mij telefonisch meegedeeld dat net dit gevolgen voor mijn score heeft gehad.”

In het intern beroep heeft verzoeker derhalve enkel opgeworpen dat het deel van de opdracht dat hij niet heeft uitgevoerd – en waarvan hij erkent het over het hoofd te hebben gezien – met name de wijziging van de spelregels, zo beperkt in omvang was dat het gemis daaraan alleen, niet kan verantwoorden dat verzoeker geen credit behaalde.

Wat verzoeker daarnaast en bijkomend in zijn verzoekschrift voor de Raad of in zijn wederantwoordnota aanhaalt, kan thans niet meer op ontvankelijke wijze bij het debat worden betrokken, behoudens de kritiek dat de bestreden beslissing niet antwoordt op wat in het intern beroep werd opgeworpen.

De Java-code werd gequoteerd op 9 van de 20 punten. Verwerende partij licht toe dat enkel met de nieuw te schrijven code rekening werd gehouden omdat niet alle studenten tijdens de eerste examenkans even ver waren gevorderd. Zij stelt tevens dat het niet aan de student toekomt om de door de hogeschool gehanteerde evaluatiewijze te beoordelen.

Wat verwerende partij aldus aanvoert komt de Raad *prima facie* niet onjuist over, maar nog daargelaten de vraag of dit ook een afdoende motivering biedt, wijst de Raad erop dat het de beslissing op intern beroep is die de motieven moet bevatten waarop verzoekers intern beroep ongegrond werd verklaard. Ter zake kan de Raad er niet omheen dat verzoeker in zijn intern beroep uitdrukkelijk de proportionaliteit van de berekening der examencijfers in vraag heeft gesteld, met name door te bekritisieren dat de nieuw te schrijven Java-code op 9 van de 20 punten werd gequoteerd.

De bestreden beslissing gaat evenwel op de evenredigheid van de puntenverdeling niet in. De uiteenzetting omtrent de wijze waarop het examencijfer tot stand is gekomen, biedt geen inzicht in de gekozen verhoudingen tussen de verschillende delen van dat uiteindelijke examencijfer.

In die mate is het middel gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van de Hogeschool Gent van 30 september 2016.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 30 november 2016.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.331 van 18 november 2016 in de zaak 2016/526

In zake: Cansu KAHYA
woonplaats kiezend te 9300 Aalst
Dokter de Moorstraat 69

tegen:

de VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 10 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 10 september 2016 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van 4 oktober 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en Karin Goossens, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2010-2011 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Rechten’.

Na de academiejaren 2010-2011, 2011-2012 en 2013-2014 wordt aan verzoekster een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd. Omdat verzoekster in het academiejaar 2014-2015 de modaliteiten van de opgelegde maatregel niet nakomt, wordt haar verdere inschrijving geweigerd. Het beroep dat verzoekster tegen deze beslissing instelt, wordt door de interne beroepscommissie gegrond verklaard. Een herinschrijving voor het academiejaar 2015-2016 wordt toegestaan, waarbij de voorwaarde wordt opgelegd dat verzoekster voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten credits moet verwerven.

In het academiejaar 2015-2016 is verzoekster ingeschreven voor negen opleidingsonderdelen ten belope van 47 studiepunten. Zij behaalt voor slechts twee opleidingsonderdelen een credit, ten belope van 10 studiepunten, zodat zij een studierendement van 21% haalt. Voor de overige opleidingsonderdelen bleef verzoeker bij beide examenkansen afwezig.

Op 9 september 2016 weigert de examencommissie aan verzoekster de verdere inschrijving. Tegen deze beslissing tekent verzoekster intern beroep aan.

Dit de eerste bestreden beslissing.

De interne beroepscommissie hoort verzoekster op 20 september 2016, en komt vervolgens op 4 oktober 2016 tot de volgende beslissing:

“(…)

III. PROCEDURE

Overeenkomstig artikel 152 van het onderwijs- en examenreglement 2015-2016 telt de beroepsinstantie ten minste drie ZAP-leden. De administratief secretaris die optreedt als secretaris van de instantie wordt met raadgevende stem toegevoegd. Met raadgevende stem worden eveneens uitgenodigd: de facultaire ombudspersoon, de studietrajectbegeleider en een afgevaardigde van de Rector met expertise in onderwijsreglementering.

De beroepsinstantie kwam samen op 20 september 2016. Op deze bijeenkomst waren aanwezig:

Stemgerechtigde aanwezigen: Prof. dr. [A.W.] (voorzitter), Prof. dr. [T.J.] en Prof. dr. [V.S.];

Niet-stemgerechtigde aanwezige: mevrouw [K.G.] (Administratief Secretaris Faculteit Recht en Criminologie).

Studente heeft gebruik gemaakt van haar recht om gehoord te worden.

IV. ONTVANKELIJKHEID

Overeenkomstig artikel 153 van het onderwijs- en examenreglement 2015-2016 wordt het beroep ingesteld binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze van de proclamatie. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.

Bij aangetekend schrijven van 13 september 2016 diende student een verzoekschrift in bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie; dit is binnen de voormelde vervaltermijn.

De commissie stelt vast dat het verzoekschrift niet ondertekend werd.

Het beroep is dan ook onontvankelijk.

V. BESLUIT

Om deze redenen beslist de voorzitter van de interne beroepscommissie als beroepsinstantie dat het beroep van mevrouw Kahya Cansu onontvankelijk is. De bestreden beslissing blijft ongewijzigd.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar verzoekschrift gaat verzoekster niet in op de ontvankelijkheid van haar intern beroep; zij herneemt enkel de argumenten die zij had aangevoerd om alsnog toelating tot herinschrijving bekomen.

Verwerende partij betwist in haar *antwoordnota* de ontvankelijkheid van huidig beroep. Zij zet ter zake het volgende uiteen:

“Verzoekster heeft nagelaten voorafgaand het intern beroep op ontvankelijke wijze uit te putten. Dit stemt overeen met de vaste rechtspraak van Uw Raad [verwijzing in voetnoot naar rechtspraak].

Het verzoekschrift op intern beroep d.d. 12 september 2016 werd niet ondertekend (Bijlage 3) door verzoekster, conform artikel 153, §1 van de Onderwijs- en Examenreglement (Bijlage 2) dat als volgt luidt: ‘*Artikel 153 (procedure intern beroep met uitzondering van beslissing houdende redelijke aanpassing)*

§1. Tegen een studievoortgangsbepaling, waarvan de student of de persoon op wie de beslissing betrekking heeft, meent dat deze is aangetast door een schending van het recht, kan hij binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze van de proclamatie of bij ontstentenis van een proclamatie na de dag van kennisname van de beslissing, beroep aantekenen.

Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.

In het verzoekschrift wordt minstens de identiteit van de betrokken student, de bestreden bepaling(en) en een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren opgenomen. De student verstuurt tegelijkertijd een identieke elektronische versie van het verzoekschrift ten titel van inlichting via e-mail naar het e-mailadres aangegeven in het aanvullend facultair reglement.

Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.'

In haar verzoekschrift voor Uw Raad betwist verzoekster niet de materiële vaststelling van de Interne Beroepscommissie dat het verzoekschrift niet ondertekend werd, evenmin betwist zij dat op grond van de niet-ondertekening het intern beroep kon afgewezen worden.

Verzoekster [is] na ontvangst van de beslissing d.d. 4 oktober 2016 op het secretariaat van de faculteit haar verzoekschrift op intern beroep komen inkijken. (Bijlage 14)

Men kan dus enkel besluiten dat de op straffe van niet-ontvankelijkheid voorgeschreven vorm in het onderwijs- en examenreglement niet werd nageleefd, zodat het intern beroep niet op ontvankelijke wijze werd ingeleid. Het extern beroep bij uw Raad is bijgevolg ook niet ontvankelijk wegens het niet-uitputten van het intern beroep.

Het beroep is onontvankelijk."

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster met betrekking tot de problematiek van de ontvankelijkheid het volgende:

"Mijn intern beroep van afgelopen academiejaar was onontvankelijk. Ik ben van de stress en zenuwen een handtekening vergeten plaatsen. Ik vind dit een menselijke fout. Iedereen kan eens iets vergeten. Normaal zou ik zoiets belangrijk nooit vergeten, maar ik heb die fout nu eenmaal gemaakt, en kan niets anders zeggen buiten het feit dat dit niet had mogen gebeuren, en dat dit volledig te wijten is aan mijn zenuwachtigheid.

De Vrije Universiteit Brussel zegt in haar antwoordnota dat ik in mijn verzoekschrift voor uw Raad niet betwist heb dat op grond van niet-ondertekening het intern beroep kon afgewezen worden.

Ik snap niet wat ik hieraan moet betwisten als dit in het arrest van de Vrije Universiteit Brussel zwart op wit duidelijk stond aangegeven. Ik begrijp niet wat de verwerende partij hiermee bedoeld heeft.

Na het arrest van mijn intern beroep ben ik inderdaad naar het secretariaat van de faculteit gegaan om mijn intern beroep in te kijken. Ik wou met mijn eigen ogen zien dat mijn

verzoekschrift niet ondertekend was. Ik wou hier een les uit trekken voor mijn eigen. De 2 vrouwelijke medewerksters van het secretariaat die daar die dag waren en mij assisteerden bij het inkijken van mijn intern beroep, hebben mij uitgelachen in mijn gezicht die dag. Ik ben hier nog steeds woest van. Dat is geen professioneel gedrag. Ze kennen mijn leven niet, ze weten niet hoe ik daar beland ben, wat mijn motieven zijn, en hebben mij gewoonweg zitten uitlachen omdat ik dat wou inkijken en zien dat ik niet ondertekend heb. Omdat ik niet zeker ben wat hun namen zijn, ga ik hier geen namen noemen. Ik wil niemand vals beschuldigen, maar hun gezichten ken ik goed, dus ik zou ze zo kunnen aanwijzen, en ik wou dat er camerabeelden waren om te bewijzen dat ze mij hebben zitten uitlachen. Ik heb mij zeer vriendelijk gedragen, en heb respectvol het lokaal verlaten, maar was hier echt niet goed van en heb hiervan moeten huilen achteraf. Ik wou dit even kwijt, want zulk onprofessioneel gedrag zou niet moeten worden getolereerd.

De verwerende partij beweert ook dat mijn extern beroep niet ontvankelijk zou zijn, omdat mijn intern beroep niet ontvankelijk was. Hier moet ik toch eens goed bij stoppen en uitleggen hoe je het reglement kan interpreteren hieromtrent. Wat ik heb begrepen uit het reglement is: indien uw intern beroep onontvankelijk is verklaard, kan je een extern beroep aantekenen.

Reglement VUB waaruit ik dat heb afgeleid en geïnterpreteerd (de vetgedrukte teksten vooral):

(...)”

Beoordeling

Daargelaten het hier niet aan de orde zijnde geval bedoeld in artikel II.294 van de Codex Hoger Onderwijs, waarin de student een initiële studievoortgangsbepaling tot voorwerp van zijn beroep voor de Raad kan maken omdat niet tijdig een beslissing op intern beroep is tussengekomen, schrijft artikel II.285 van dezelfde Codex voor dat de Raad slechts uitspraak kan doen over studievoortgangsgeschillen nadat de interne beroepsprocedure is uitgeput.

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat deze vereiste er niet enkel op ziet dat een intern beroep werd ingesteld, maar ook dat dit op ontvankelijke wijze gebeurde.

De tijdigheid van het intern beroep is een ontvankelijkheidsvoorwaarde die door de decreetgever is opgelegd. De andere modaliteiten voor het instellen van het intern beroep behoren, zoals ook uit artikel II.283, eerste lid, van de Codex Hoger Onderwijs blijkt, tot de discretionaire bevoegdheid van de instelling; de Raad oefent hierop een marginale controle uit.

Het staat de instellingen daarbij vrij om, binnen de grenzen van de regelgeving en de beginselen van behoorlijk bestuur, bepaalde ontvankelijkheidsvoorwaarden op straffe van nietigheid voor te schrijven.

In eerdere rechtspraak heeft de Raad reeds aangenomen dat een niet-ondertekend intern beroep onregelmatig is wanneer de beroepsprocedure van de instelling die ondertekening uitdrukkelijk voorschrijft (zie o.a. R.Stvb. 31 juli 2014, nr. 2014/086; R.Stvb. 31 juli 2014, nr. 2014/096; R.Stvb. 16 oktober 2014, nr. 2014/334; R.Stvb. 16 oktober 2014, nr. 2014/341; R.Stvb. 21 november 2014, nr. 2014/402; R.Stvb. 6 augustus 2015, nr. 2.219; R.Stvb. 7 oktober 2016, nr. 3.165).

In casu schrijft artikel 156, §1 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij inzake het intern beroep het volgende voor:

“§1. Tegen een studievoortgangsbeslissing, waarvan de student of de persoon op wie de beslissing betrekking heeft, meent dat deze is aangetast door een schending van het recht, kan hij binnen een vervalttermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze van de proclamatie of bij ontstentenis van een proclamatie na de dag van kennisname van de beslissing, beroep aantekenen.
Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.
(...)”

Verzoekster betwist niet dat zij haar intern beroep niet heeft ondertekend.

Anders dan hoe verzoekster het lijkt te begrijpen, betekent het feit dat ook tegen een beslissing die het intern beroep van de student onontvankelijk verklaart, een beroep bij de Raad openstaat, niet dat het euvel dat tot die onontvankelijkheid heeft geleid, steeds herstelbaar is. Zulks zou immers de ontvankelijkheidsvoorwaarde zinledig maken.

De Raad kan wel nagaan of de interne beroepsinstantie terecht het intern beroep onontvankelijk heeft verklaard – in dat opzicht kan een beroep tegen een dergelijke beslissing zinvol zijn en tot vernietiging van de beslissing op intern beroep leiden – maar kan een procedurefout in hoofde van de student niet ongedaan maken.

Door haar verzoekschrift op intern beroep niet te ondertekenen, heeft verzoekster de op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven vormvoorwaarden van artikel 156, §1 van het onderwijs- en examenreglement niet nageleefd.

Het intern beroep werd terecht onontvankelijk verklaard, wat tot gevolg heeft dat ook huidig beroep dient te worden verworpen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.332 van 18 november 2016 in de zaak 2016/529

In zake: Giovanni EPIS
woonplaats kiezend te 1831 Diegem
Stationsstraat 14

tegen:

de VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Alain François en advocaat Allan Magerotte
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 10 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 8 september 2016 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van 20 september 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Allan Magerotte, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding 'Bachelor of Science in de Biomedische Wetenschappen'.

Bij de tweede examenkans behaalt verzoeker een examencijfer van 7/20 voor het opleidingsonderdeel 'Immunologie'.

Dit is de eerste bestreden beslissing. De proclamatie vindt plaats op 8 september 2016.

Op 6 september 2016 reeds, tekent verzoeker een intern beroep aan. Hij zet daarin het volgende uiteen:

“Met dit schrijven wens ik graag mijn ongenoegen mee te delen over het examengebeuren van immunologie voor de bachelor biomedische wetenschappen.

Hierbij schets ik even hetgeen mij overkomen was betreffende de tweede zit 26/08/16 om 14h:

Voor afleggen van het examen maakte [] prof. [T.] gebruik van een multiple-choice systeem. Hierbij wordt de inhoud van de stof verhoord door vijf vragen te trekken die genummerd zijn (zonder bijvragen).

Vervolgens krijgen we 20 min. voorbereidingstijd om deze vragen op te lossen via dit multiple-choice systeem om dan vervolgens mondeling mee te delen.

Hierbij had ik drie vragen van de vijf goed bij mijn weten, maar toch werd ik gebuist met een 7/20. Dit omdat ik niet op zijn storm van bijvragen op allen een antwoord kon geven. Maar wat niet begrijp is dat hij die bijvragen niet noteert... wat mij een indruk geeft dat deze bijvragen niet echt een onderdeel [uit]maken van het officieel examen aangezien hij soms veel bijvragen stelt op een bepaalde vraag i.v.m. multiple-choice en soms geen (ervaring vanuit de eerste zit).

Ten tweede vrees ik ook dat wij niet eerlijk geëxamineerd worden\behandeld en daarop ook beoordeeld worden op basis van aanwezigheid in zijn les, ook al zijn we vrij om hiervoor te kiezen zoals dit ook op my vub staat. Voor mij is het zelfs vaak onmogelijk geweest om naar de les te komen omwille van mijn werk.

Verder wanneer ik telkens een vraag verkeerd beantwoord had, zei hij dat hij dat meerdere malen gezegd had tijdens zijn les, waaruit ik concludeer dat hij meerwaarde hecht aan diegenen naar zijn les gekomen zijn.

Dan heb ik ook nog van medestudenten vernomen dat je inderdaad er gemakkelijker door komt als je aanwezig bent waarbij hij het antwoord noteert op het officieel antwoordenblad ook al wist je het niet. Komaan dit kan toch niet? Als examiner moet u neutraal zijn en peilen naar kennis en niet naar de aanwezigheden van de studenten...

Tot slot vind[t] hij het ook normaal om voor mij aan tafel een sigaret op te steken en in mijn gezicht te roken. Totaal [respectloos] tegenover de studenten om zomaar hun gezondheid te schaden en om dan nog in de achtergrond zich in de buurt van een onderzoeksgroep te bevinden [die] studies [doet] naar mogelijke behandelingsmethoden voor kanker en + aan de medische faculteit! Ik vind dat deze man zijn werk niet serieus en professioneel neemt als prof. Ik vind de manier [waarop] hij ons [behandelt] zeer crapuleus en niet kunnen aan de universiteit!

Ik ben zeer geschrokken dat deze praktijken zomaar mogen. Ik weet niet meer wat ik hiervan moet denken. Ik voel mij gestraft omdat ik niet naar de les kon en daardoor volgend jaar mijn werk moet opgeven om verplicht naar zijn hoorcolleges te komen om dan mijn credits te halen ook al vond ik dat ik het recht had om te worden beschouwd als geslaagd op basis van mijn mondelinge verdediging en mijn antwoorden op de vijf vragen van het multiple-choice systeem als ik werd ondervraagd door neutrale examiner.”

In het e-mailbericht waarmee verzoeker zijn intern beroep eveneens overmaakt, stelt hij beroep in te stellen tegen zijn examenresultaat. Verzoeker zet uiteen dat hij reeds contact had opgenomen met prof. [V.D.A.], voorzitter van de interne beroepscommissie, maar beslist heeft om in beroep te gaan omdat hij de uitslag niet redelijk vindt.

De instelling ontvangt dit intern beroep blijkens het administratief dossier (stuk 3) op 7 september 2016. Op 9 september 2016 zendt de administratief secretaris van de faculteit Geneeskunde en Farmacie aan verzoeker per e-mail het volgende bericht:

“Ik moet u namens de voorzitter van de interne beroepscommissie meedelen dat uw beroep niet ontvankelijk is aangezien het is ingesteld op een ogenblik dat er nog geen definitieve beslissing genomen werd. Ik verwijs u hiervoor naar het onderwijs- en examenreglement art. 153 en volgende.

(...)

De vervaltermijn van 5 kalenderdagen waarbinnen beroep kan aangetekend worden gaat vandaag in aangezien gisteren de officiële resultaten openbaar geproclameerd werden.”

Op 10 september 2016 laat verzoeker weten dat hij tot en met 21 september 2016 in het buitenland met vakantie is, en het voor hem niet mogelijk is om de procedure opnieuw op te starten. Verzoeker vraagt om zijn “eerder verzonden aangetekende zending verder te zetten”.

Op 6 oktober 2016 neemt de facultaire beroepsinstantie de volgende beslissing:

“(…)

IV. ONTVANKELIJKHEID

Overeenkomstig artikel 153 van het onderwijs- en examenreglement 2015-2016 wordt het beroep ingesteld binnen een vervalttermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze van de proclamatie. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de voorzitter van de betrokken beroepsinstantie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.

Bij aangetekend schrijven met postdatum 6 september 2016 diende de student een verzoekschrift in bij de voorzitter van de betrokken beroepsinstantie tegen de beslissing van 8 september 2016. Dit is voorbarig en dus onontvankelijk.

Betrokken student heeft zijn verzoek herhaald bij schrijven van 10 september 2016 per elektronische post. Gezien dit niet per aangetekende zending gebeurde is de op straffe van niet-ontvankelijkheid voorgeschreven vormvereiste niet nageleefd en is ook dit beroep onontvankelijk.

[V.] BESLUIT

Om deze redenen beslist de beroepsinstantie dat het beroep onontvankelijk is.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Bevoegdheid van de steller van de tweede bestreden beslissing

De Raad wijst *ambtshalve* op het volgende.

De bevoegdheid van de steller van een bestuurshandeling wordt geacht te raken aan de openbare orde.

De bevoegdheden inzake de afhandeling van interne beroepen tegen examenbeslissingen zijn binnen verwerende partij toegewezen door artikel 153, §1 van het onderwijs- en examenreglement:

“Artikel 153 (procedure intern beroep met uitzondering van beslissing houdende redelijke aanpassing)

§1. Tegen een studievoortgangsbeslissing, waarvan de student of de persoon op wie de beslissing betrekking heeft, meent dat deze is aangetast door een schending van het recht, kan hij binnen een vervalttermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze van de proclamatie of bij ontstentenis van een proclamatie na de dag van kennisname van de beslissing, beroep aantekenen.

Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.

In het verzoekschrift wordt minstens de identiteit van de betrokken student, de bestreden beslissing(en) en een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren opgenomen. De student verstuurt tegelijkertijd een identieke elektronische versie van het verzoekschrift ten titel van inlichting via e-mail naar het e-mailadres aangegeven in het aanvullend facultair reglement. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.

§2. Het beroep leidt tot:

- de gemotiveerde afwijzing van het beroep door de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie op grond van onontvankelijkheid ervan;
- een beslissing van de beroepsinstantie, die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt, of herziet.

De student of persoon op wie de beslissing betrekking heeft, heeft het recht om door de beroepsinstantie gehoord te worden.”

Krachtens deze tekst is enkel de voorzitter van de beroepsinstantie bevoegd om een intern beroep onontvankelijk te verklaren.

Uit de tweede bestreden beslissing blijkt evenwel dat niet enkel de voorzitter, maar wel de gehele beroepsinstantie zich over de ontvankelijkheid van verzoekers intern beroep heeft uitgesproken. Zo vermeldt deze beslissing dat de beroepsinstantie samenkwam op 20 september 2016, en worden vervolgens de namen van elf aanwezigen vermeld. Zelfs aangenomen dat deze elk personen niet allen stemgerechtigd waren, is het duidelijk dat het om een meervoudig samengesteld orgaan gaat. Het besluit van de tweede bestreden beslissing luidt dat “de beroepsinstantie” het beroep onontvankelijk verklaart.

De tweede bestreden beslissing is bijgevolg genomen door een daartoe niet bevoegd orgaan.

Deze vaststelling volstaat om tot de nietigheid van die beslissing te besluiten.

Ter zitting is aan partijen de mogelijkheid geboden omtrent deze ambtshalve opgeworpen exceptie standpunt in te nemen.

Verzoeker neemt ter zake geen standpunt in. Verwerende partij stelt dat het wel degelijk de voorzitter is die de beslissing heeft genomen.

Aangezien, anders dan verwerende partij het stelt, de tweede bestreden beslissing werd genomen door de voltallige interne beroepscommissie, die ter zake niet bevoegd is, besluit de Raad dat die beslissing is behept met een onregelmatigheid die de nietigheid ervan tot gevolg heeft.

Gelet op deze conclusie inzake de onbevoegdheid van de interne beroepsinstantie, komt het thans aan het bevoegde orgaan toe om een nieuwe beslissing te nemen. Het staat niet aan de Raad om daarop vooruit te lopen. Ten einde evenwel te vermijden dat de procedure langer dan noodzakelijk aansleept, onderzoekt de Raad onderstaand ook de ontvankelijkheid en de beroepstermijn.

V. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In zijn verzoekschrift gaat verzoeker slechts zeer summier in op het ontvankelijkheidsvraagstuk. Hij zet het volgende uiteen (de Raad citeert letterlijk):

“Onredelijke beslissing intern beroep (VUB) omwille van het zich bevinden van in het buitenland (+onmogelijk om te weten of ik gebuisd zou zijn voor immunologie in te toekomst om zo vrij te zijn beroep aan te tekenen) waardoor het voor mij onmogelijk was om in die tijdsspanne waarop het universitaire reglement is opgesteld een beroep aan te tekenen (5 dagen na bekendmaking...)”

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij inzake de ontvankelijkheid als volgt (voetnoten werden weggelaten):

“Het beroep betreft een examenbeslissing in de zin van artikel I.3, 69°, a) van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013.

Verwerende partij meent dat onderhavig beroep onontvankelijk is, gelet op de onontvankelijkheid van het hieraan voorafgegaan intern beroep.

Overeenkomstig artikel II.285, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan een beroep voor Uw Raad pas worden ingesteld nadat het intern beroep is ingesteld en uitgeput.

Het volstaat daarbij echter niet zonder meer een intern beroep in te stellen, zoals verzoekende partij *in casu* heeft gedaan, dat dient ook te gebeuren op ontvankelijke (regelmatige) wijze. Dit wordt bevestigd in de rechtspraak van Uw Raad:

“Een beroep bij de Raad kan pas worden ingesteld nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.24 en II.13 van het Aanvullingsdecreet.”

en,

“Het intern beroep van de verzoekende partij werd derhalve laattijdig en niet regelmatig ingesteld waardoor het beroep bij de Raad als ongegrond moet beschouwd worden.

Daar de verwerende partij terecht oproept dat het interne beroep niet ontvankelijk is, behoeven de andere middelen niet te worden onderzocht.”

Verzoekende partij heeft evenwel niet op regelmatige wijze het intern beroep uitgeput, daar hij, in strijd met artikel 153 van het Onderwijs- en examenreglement van de Vrije Universiteit Brussel 2015-2016 met de facultaire aanvullingen van de faculteit Geneeskunde en Farmacie (hierna, het “OER”, zie stuk nr. 9), zijn intern beroep vooreerst nog vóór de proclamatie van de examenbeslissing d.d. 8 september 2016 heeft ingesteld, en vervolgens slechts per e-mail, en niet per aangetekend schrijven, dit eerste onontvankelijke intern beroep heeft bevestigd.

Overeenkomstig artikel II.283, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs heeft een student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbepaling aangetast is door een schending van het recht toegang tot een interne beroepsprocedure, waarvan de vormen zijn vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement.

In uitvoering hiervan, bepaalt artikel 153, §1, tweede lid van het OER (zie stuk nr. 9) het volgende:

“§1. Tegen een studievoortgangsbepaling, waarvan de student of de persoon op wie de beslissing betrekking heeft, meent dat deze is aangetast door een schending van het recht, kan hij binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze van de proclamatie of bij ontstentenis van een proclamatie na de dag van kennisname van de beslissing, beroep aantekenen. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.

In het verzoekschrift wordt minstens de identiteit van de betrokken student, de bestreden beslissing(en) en een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren opgenomen. De student verstuurt tegelijkertijd een identieke elektronische versie van het verzoekschrift ten titel van inlichting via e-mail naar het e-mailadres aangegeven in het aanvullend facultair reglement. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.

[...]

Deze beroepsmodaliteiten werden tevens vermeld op het puntenblad van verzoekende partij (zie stuk nr. 2).

Niettegenstaande de hierboven geciteerde duidelijke voorschriften van het OER, stelde verzoekende partij, die klaarblijkelijk nog voor de proclamatie van zijn resultaten kennis had gekregen, reeds voor de proclamatie intern beroep in tegen het hem toegekende resultaat voor het opleidingsonderdeel “Immunologie”, per aangetekend schrijven, en per e-mail (stuk nr. 3 en stuk nr. 4).

Dit oorspronkelijke intern beroep werd terecht door de Voorzitter van de Beroepsinstantie als onontvankelijk afgewezen, nu dit – bij ontstentenis van proclamatie – geen voorwerp had.

Na hierop te zijn gewezen door de faculteitssecretaris, namens de Voorzitter van de Beroepsinstantie (zie stuk nr. 5), verzuimde verzoekende partij om de interne beroepsprocedure op een met het OER conforme wijze in te stellen. Hij verzocht louter om zijn eerder verzonden aangetekende zending “verder te zetten” (stuk nr. 6).

Verwerende partij wijst erop dat deze e-mail d.d. 10 september 2016 niet volstaat om te voldoen aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voor het intern beroep. Het intern beroep dient eveneens per e-mail te worden verstuurd, maar dat is louter ter informatie. Artikel 153, §1, derde lid van het OER (zie stuk nr. 9) stelt duidelijk:

“In het verzoekschrift wordt minstens de identiteit van de betrokken student, de bestreden beslissing(en) en een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren opgenomen. De student verstuurt tegelijkertijd een identieke elektronische versie van het verzoekschrift ten titel van inlichting via e-mail naar het e-mailadres aangegeven in het aanvullend facultair reglement. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.” (eigen onderlijning)

De e-mail bedoeld in het OER doet niets af aan de verplichting tot het aangetekend versturen van het intern beroep binnen de (toen geldende) termijn van vijf kalenderdagen na kennisgeving van de beslissing voorzien in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. De e-mail d.d. 10 september 2016 (stuk nr. 6) kan met andere woorden niet als rechtsgeldig inleidend stuk worden beschouwd.

Verzoekende partij stelt in zijn verzoekschrift voor uw Raad dat het voor hem onmogelijk was om binnen de in het OER vooropgestelde termijn beroep in te stellen omwille van het feit dat hij zich in het buitenland bevond. Verzoekende partij voegt daaraan toe: “+onmogelijk om te weten of ik gebuisd zou zijn voor immunologie in te toekomst om zo vrij te zijn om beroep aan te tekenen”. Hoewel de bewoordingen van verzoekende partij verwerende partij niet volstrekt duidelijk overkomen, meent verwerende partij hieruit de argumentatie te mogen begrijpen dat verzoekende partij bij het plannen van zijn vakantie niet kon voorzien dat hij een onvoldoende zou hebben voor “Immunologie” om vervolgens vrij te zijn om binnen de vooropgestelde termijn tegen dit resultaat beroep aan te tekenen. Verwerende partij meent dat deze “grief” niet kan leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing. Het gegeven dat verzoekende partij zijn vakantie had gepland ervan uitgaande dat hij voor het betrokken opleidingsonderdeel geslaagd zou zijn (en vervolgens door die vakantie niet in de mogelijkheid was zijn intern beroep ná de proclamatie op conforme wijze in te dienen), kan niet worden ingeroepen als rechtvaardiging voor de niet-naleving van de op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven vormen.

Daarbij is nog op te merken dat de vervaltermijn van vijf kalenderdagen voor het indienen van het intern beroep rechtstreeks voortvloeit uit het toen geldende artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. Dit is voor alle studenten van alle Vlaamse hoger onderwijsinstellingen een na te leven verplichting (op straffe van onontvankelijkheid). Verzoekende partij diende zich zo te organiseren dat hij binnen die termijn een ontvankelijk beroep kon indienen.

Gelet op al het bovenstaande, moet met verwerende partij worden vastgesteld dat de bestreden beslissing terecht het intern beroep als niet-ontvankelijk heeft afgewezen. Aldus is ook het beroep voor Uw Raad, bij ontstentenis van een regelmatig uitgeput intern beroep, onontvankelijk.”

Ook verzoeker gaat in de *wederantwoordnota* nog in op het feitelijk verloop van een en ander en de invloed op de ontvankelijkheid van het intern beroep (voetnoten werden weggelaten, de Raad citeert voor het overige letterlijk):

“Daarbij moet ook nog opgemerkt worden dat de beroepsprocedures enkel vermeld worden op het online puntensysteem, selfservice als het puntenblad wordt afgedrukt (zie Stuk nr.6 en nr.7). Aangezien het nooit werd opgedragen om dit af te drukken en dit ecologisch en functioneel gezien niet echt een meerwaarde bood, werd dit ook nooit door mij afgedrukt.

Na het afleggen van het examen Immunologie werd het behaalde cijfer steeds mondeling meegedeeld door de examiner, Prof. [K.T.] en met een gezegde: “dit wordt nog een keer” voor het naar buiten gaan. Dit voor zowel in de eerste zit juni 2016 als die van de tweede zit augustus 2016 (beide 7/20). Verder werden beide cijfers, en alle cijfers van alle opgenomen opleidingsonderdelen (2de semester alsook de reeds vermelde cijfers van het eerste semester voor het academiejaar 2015-2016) op het online puntensysteem, selfservice van de Vrije Universiteit Brussel ingevoerd.

Lettend op de deliberatieregels (zie Stuk nr.8) die terug te vinden zijn de website van de Vrije Universiteit Brussel en zowel in het OER, afdeling 2: studievoortgang op basis van het examen, artikel 137, 138, 139 en artikel 140, §2 (Zie Stuk nr.9) en de cijfers die op selfservice werden ingevoerd kon er met absolute zekerheid gesteld worden dat de 7/20 voor het opleidingsonderdeel “immunologie” onveranderd bleef na de proclamatie van 8 september 2016. Verder moet er vermeld worden dat deze deliberatieregels automatisch worden toegepast (zie Stuk nr.8 en nr.9).

Dus er was al zeker een beslissing volgens het OER.

De Verwerende partij verwijst in zijn antwoordnota naar besluiten van Uw Raad die in het verleden zijn gebeurd en dus niet recent, kunnen niet als relevant beschouwd worden voor dit dossier omwille van de inhoud. Verder moet er verwezen worden naar het overeenkomstig artikel II.285 tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs (zie Stuk nr.10) waar beschreven wordt dat een beroep op Uw Raad pas kan worden ingesteld nadat het intern beroep was ingesteld en uitgeput .

Dit is hier zeker het geval aangezien de Voorzitter van de interne raad, Prof. dr. Em. [C.V.d.B] de interne raad had opgesteld en waarbij er een beslissing werd genomen op dinsdag 20 september 2016 (Zie Stuk nr.17).

Omwille van de materiele beperking in het buitenland (Maleisië, datum van vertrek 6 september 2016 t.e.m. 21 september 2016) was het onhaalbaar om na de proclamatie in het venster van vijf dagen opnieuw een aangetekende zending te versturen.

Verder mag er niet vergeten worden dat de eerder verzonden aangetekende zending twee dagen voor de proclamatie verstuurd werd en niet laattijdig was, waardoor de interne raad voldoende tijd had om het dossier te bestuderen. De tweede aangetekende zending zou verder een identieke kopie geweest zijn aan de eerste aangezien er na de proclamatie geen nieuwe beslissing genomen werd over mijn resultaten (zie Stuk nr.2).

Bijkomend wordt er in het OER, artikel 153, §1 (zie Stuk nr.9) vermeld dat er een digitale versie per e-mail moet verzonden worden van het verzoekschrift. Zowel de aangetekende zending als de digitale versie per e-mail dienen inderdaad als informatie, maar het OER vermeld niets over de graad van rechtsgeldigheid van de digitale versie.

Het kan hier verder wel als rechtsgeldig inleidend stuk gebruikt worden omdat het verzoekschrift tijdens mijn verblijf in buitenland opnieuw digitaal werd verstuurd op 10 september 2016 onder mijn naam (getekend) en dat tevens was ontvangen en beantwoord door de secretaresse van de voorzitter van het intern beroep van de Vrije Universiteit Brussel (zie stuk nr. 11 en nr.12). Deze digitale versie was idem dito een kopie van de vorige en was evenzeer inhoudelijk gelijk aan de aangetekende zending dat verzonden werd op 6 september 2016 (zie stuk nr.13).

Mede moet er ook gewezen worden op de manier waarop de datum van de proclamatie van de tweede zit in september 2016 werd aangekondigd. Omwille van het feit dat de er destijds nog geen aankondiging (eveneens voor dit academiejaar 2016-2017) was van de exacte datum (nog steeds niet gepubliceerd in november 2015) van de proclamatie (zie Stuk nr.14 en 15) was het niet mogelijk om zich “zo” te organiseren, laat staan het zeer klein marge van vijf dagen om nog eens een beroep in te dienen. De school moest zich eveneens zo te organiseren dat de student vanaf het begin van het academiejaar weet had op welke dag deze proclamatie precies viel en niet op het laatste moment om zo te vermijden dat studenten de dupe worden van een onrechtvaardig systeem.

Alhoewel al het bovenstaande, moet er ook belicht worden dat ik deze reis naar Maleisië cadeau had gekregen voor mijn verjaardag. Gezien deze zeer gulle gift reeds in november 2015 (zie Stuk nr.16) werd geboekt door een kennis op mijn naam, rekening houdend met de hoge kostprijs van deze hele reis, en het stadium dat deze reis zich bevond tot op drie weken voor vertrek ten opzichte van de interne beroepsmogelijkheid in het venster vijf dagen na de proclamatie mag er niet vergeten worden wat de gevolgen, op psychologisch/sociaal vlak voor mij inhield en financieel voor de vertrekkende, als ik op het laatste moment gevraagd zou hebben om de reis te annuleren.”

Beoordeling

Daargelaten het hier niet aan de orde zijnde geval bedoeld in artikel II.294 van de Codex Hoger Onderwijs, waarin de student een initiële studievoortgangsbeslissing tot voorwerp van zijn beroep voor de Raad kan maken omdat niet tijdig een beslissing op intern beroep is

tussengekomen, schrijft artikel II.285 van dezelfde Codex voor dat de Raad slechts uitspraak kan doen over studievoortgangsgeschillen nadat de interne beroepsprocedure is uitgeput.

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat deze vereiste er niet enkel op ziet dat een intern beroep werd ingesteld, maar ook dat dit op ontvankelijke wijze gebeurde.

De tijdigheid van het intern beroep is een ontvankelijkheidsvoorwaarde die door de decreetgever is opgelegd. De andere modaliteiten voor het instellen van het intern beroep behoren, zoals ook uit artikel II.283, eerste lid, van de Codex Hoger Onderwijs blijkt, tot de discretionaire bevoegdheid van de instelling; de Raad oefent hierop een marginale controle uit.

Reeds meermaals heeft de Raad aangegeven dat een beroep bij de Raad voorbarig is wanneer het wordt ingesteld zonder het resultaat van de geïnitieerde beroepsprocedure af te wachten, en vooraleer de termijn waarbinnen het intern beroepsorgaan een beslissing zou moeten nemen of moeten meedelen wanneer deze dan wel genomen zou worden, verstreken is (R.Stvb. 6 augustus 2015, nr. 2.223); het feit dat in de loop van de procedure voor de Raad een voor de verzoekende partij ongunstige beslissing op intern beroep tussenkomt, doet niet af aan de vaststelling dat het bij de Raad ingestelde beroep voorbarig was (R.Stvb. 2 oktober 2014, nr. 2014/210; R.Stvb. 2 oktober 2014, nr. 2014/218; R.Stvb. 29 juli 2016, nr. 2.983), nu het in dat geval niet is gericht tegen de eindbeslissing, uitgaande van de interne beroepsinstantie.

Deze rechtspraak moet evenwel worden gezien in het licht van de vaststelling dat de Raad een administratief rechtscollege is (en geen orgaan van actief bestuur), en dat voor ‘gerechtelijke procedures’ geldt dat de ontvankelijkheid van de vordering moet worden beoordeeld op het ogenblik waarop ze wordt ingesteld. In de procedure voor de Raad is dit de neerlegging van het verzoekschrift. Een beroep bij de Raad kan niet ontvankelijk zijn wanneer het op het ogenblik van het indienen ervan geen beslissing tot voorwerp heeft ten aanzien waarvan de Raad bevoegd is.

De interne beroepsprocedure zoals bedoeld in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs is evenwel een georganiseerd administratief beroep dat zich voltrekt tegenover een orgaan van actief bestuur. De voormelde regels – en de daarop geënte rechtspraak van de Raad – inzake de ontvankelijkheidsvoorwaarde zijn daarop niet *ipso facto* op dezelfde wijze van toepassing.

Meer bepaald is de Raad van oordeel dat het onderzoek naar het actuele voorwerp van de interne beroepsprocedure bij het initiëren van die procedure, minder dwingend moet worden bekeken.

De Raad wijst hierbij op het volgende.

De beperkte bevoegdheid van de examencommissie met betrekking tot het examencijfer – met name enkel aanpassing in geval van materiële vergissing, grove onregelmatigheid of kennelijke onredelijkheid – sluit aan bij de beleidskeuze van de decreetgever in het licht van de vereenvoudiging, om het examencijfer te laten vastleggen door de docent en niet langer door de examencommissie (*Parl. St.* VI. Parl. 2013-2014, nr. 2399/1, 24):

“In dit creditsysteem is het altijd de docent die de examenresultaten voor een bepaald opleidingsonderdeel vaststelt en niet de examencommissie. Enkel via de interne beroepsprocedure, al dan niet met volheid van bevoegdheid, kan het resultaat van een bepaald opleidingsonderdeel voor een student nadien worden herbekeken. Samen met de invoering van dit creditsysteem moet blijvend worden gewaakt over de validiteit, de betrouwbaarheid en de transparantie van het toetsbeleid en over een goede organisatie van de beroepsprocedures.

De instellingen kunnen in hun onderwijs- en examenreglementen de nodige uitvoeringsmodaliteiten rond de vaststellingen van resultaten vastleggen, zoals bijvoorbeeld het tijdstip waarop de examenresultaten van de docent worden bekendgemaakt (en dus de beroepstermijn begint te lopen).”

Aldus schrijft artikel 146 van het onderwijs- en examenreglement voor dat de *bekendmaking* van de examenresultaten geschiedt na de deliberatie door de examencommissie:

“Na de deliberatie maakt de Voorzitter van de examencommissie, de decaan of een door hen aangeduid lid van de examencommissie in het openbaar de beslissing van de examencommissie voor het geheel van de opleiding bekend. De bekendmaking van examenresultaten gebeurt overeenkomstig de modaliteiten vastgelegd in het aanvullend facultair reglement.”

en doet deze bepaling geen afbreuk aan wat is voorgeschreven in artikel 142 van het onderwijs- en examenreglement, dat de bevoegdheden van de examencommissie omschrijft als volgt:

“Artikel 142 (bevoegdheid examencommissie)

§1. De examencommissie heeft de volgende bevoegdheden:

1. (...);
2. het aanpassen van een examencijfer ingeval van een materiële vergissing, een grove onregelmatigheid of een kennelijke onredelijkheid;

3. (...);
4. (...).”

In het licht van deze regels en de voormelde tussenkomst van de decreetgever, dient de Raad vast te stellen dat verzoeker blijkbaar door de docent onmiddellijk na het examen in kennis is gesteld van het toegekende examencijfer. Aangezien verzoeker zijn kritiek uit op zowel dat examencijfer als op het verloop van het examen, is de Raad van oordeel dat het eigenlijke voorwerp van het intern beroep zich dan reeds had gevormd.

De regel dat de beroepstermijn *ingaat* na de proclamatie door de examencommissie, heeft in die omstandigheden veeleer betrekking op de berekening van die termijn en het bepalen van de uiterste dag ervan, dan dat dit zou inhouden dat een voorafgaand aan de proclamatie ingesteld beroep *ipso facto* en *de iure* onontvankelijk moet zijn.

De Raad is derhalve van oordeel dat het intern beroep van verzoeker in dit concreet geval niet onontvankelijk kan worden verklaard om de enkele reden dat het werd ingesteld vooraleer de examencommissie het examencijfer had bevestigd en geproclameerd.

VI. De beroepstermijnen

Krachtens artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet wordt een beslissing of een administratieve handeling met individuele strekking, die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur, slechts geldig ter kennis gebracht als tevens de beroepsmogelijkheden en de modaliteiten van het beroep worden vermeld. Bij ontstentenis daarvan neemt de termijn voor het indienen van een beroep een aanvang vier maanden nadat de betrokkene in kennis werd gesteld van de akte of van de beslissing met individuele strekking.

Het is vaste rechtspraak van de Raad van State en van deze Raad, dat de beroepsmodaliteiten op de beslissing zelf moeten zijn vermeld, en dat een verwijzing naar een andere vindplaats – zoals bijvoorbeeld het onderwijs- en examenreglement (R.Stvb. 12 augustus 2010, nr. 2010/026; R.Stvb. 6 december 2010, nr. 2010/127; R.Stvb. 27 november 2014, nr. 2014/463) – of een navolgende afzonderlijke toezending (R.Stvb. 11 oktober 2012, nr. 2012/192) niet volstaat als rechtsgeldige kennisgeving.

Ter zake stelt verzoeker dat de beroepsmodaliteiten niet zichtbaar zijn bij de elektronische mededeling van de geproclameerde resultaten. Verzoeker legt een schermafdruck voor met daarop de examenresultaten, maar zonder vermelding van de beroepsmodaliteiten.

De Raad is van oordeel dat een dergelijke kennisgeving niet rechtsgeldig is in het licht van artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet. Beroepsmodaliteiten die bij een elektronische proclamatie op het scherm niet zijn gevisualiseerd en slechts zichtbaar worden wanneer de resultaten worden afgedrukt, zijn niet samen met de beslissing ter kennis gebracht. Zij vereisen immers van de bestemming nog een bijkomende materiële handeling, waartoe de student bovendien mogelijk op dat ogenblik niet in staat is.

De termijn waarover verzoeker beschikt om intern beroep in te stellen tegen de beslissing van de examencommissie, vangt derhalve slechts aan vier maanden na de proclamatie, hetzij op 8 januari 2017.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 6 oktober 2016.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 30 november 2016.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 3.333 van 18 november 2016 in de zaak 2016/541

In zake: Stefanie MOT
woonplaats kiezend te 9500 Ophasselt
Reukenstraat 19

tegen:

de VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Alain François en advocaat Heleen De Bock
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 oktober 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 9 september 2016 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van 6 oktober 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 november 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat Allan Magerotte, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2013-2014 ingeschreven het schakelprogramma ‘Master of Science in het Management en Beleid van de Gezondheidszorg’. Sinds het academiejaar 2014-2015 is zij bovendien ingeschreven in de gelijknamige masteropleiding.

Na het academiejaar 2014-2015 wordt aan verzoekster voor het schakelprogramma een bindende voorwaarde voor verdere inschrijving opgelegd, omdat zij voor het opleidingsonderdeel ‘Gezondheidssociologie’ reeds vier examenkansen heeft gekregen, zonder een credit te behalen. Verzoekster dient bij een volgende inschrijving minstens de helft van de opgenomen studiepunten te verwerven, en dient te slagen voor het opleidingsonderdeel ‘Gezondheidssociologie’.

Deze voorwaarde van studievoortgangsbewaking wordt door verzoekster alsdan niet aangevochten.

In het academiejaar 2015-2016 schrijft verzoekster zich opnieuw in voor zowel de masteropleiding als het schakelprogramma. Voor het opleidingsonderdeel ‘Gezondheidssociologie’ (schakelprogramma) betreft het de derde inschrijving, voor het opleidingsonderdeel ‘Stage’ (masteropleiding) de tweede.

Na de tweede examenzitting behaalt verzoekster voor ‘Gezondheidssociologie’ een examencijfer van 9/20; voor ‘Stage’ behaalt zij 5/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Op basis van deze resultaten wordt aan verzoekster een weigering tot verdere inschrijving opgelegd voor zowel het schakelprogramma als de masteropleiding.

Op 10 september 2016 stelt verzoekster tegen de quotering voor beide opleidingsonderdelen het volgende intern beroep in:

“Ik ben het niet eens met deze beslissing omdat:

Betreffende **Gezondheidssociologie**:

- Ik heb dit vak nu drie keer opnieuw gedaan tijdens drie academiejaren. Ik heb hiervoor 6 examenkansen gekregen. Ik ben hiervoor naar studiebegeleiding geweest waarbij ik telkens de tips toepaste tot de studiebegeleiding mij zelf niet meer verder kon helpen. Ook

bij de assistent van het vak ben ik langs geweest. Telkens was de feedback tijdens/na het examen: “Je hebt zeer goed gestudeerd, dat zie ik, je hebt er weer veel tijd in gestoken, je kent het maar begrijpt het niet”. Hoewel ik het voor elk examen anders aanpakte en telkens de tips toepaste was het elke keer opnieuw niet goed. Kunnen we hier dan spreken van een bepaalde vooringenomenheid van de docent? Als je niet de woorden gebruikt die hij wil horen, dan is het niet goed.

Bovendien spreekt prof. [L.] telkens erover dat ik het niet begrijp.

Maar in de ECTS-fiche staat bij algemene competenties:

‘Algemene competenties:

Basiskennis verwerven over het sociologische begrippenapparaat het begrippenapparaat accuraat kunnen toepassen basiskennis verwerven over theoretische stromingen binnen de gezondheidssociologie kennis verwerven over belangrijke sociologische auteurs inzicht verwerven in de evolutie van het sociologische denken over medische en gezondheidsvraagstukken mondelinge (wetenschappelijke) rapporteringsvaardigheden ontwikkelen.’

- Niet voldoende integratie van de theorie. Tijdens het WPO krijgen we een opdracht waarbij we als groep een bepaald thema moeten bespreken wat in de theorie aan bod komt. Dit telt voor 40% van het eindcijfer mee. Door medestudenten kreeg onze groep een 16/20 voor dit werk (zie evaluatieformulier). Mijn individueel cijfer hierbij is niet gekend maar zal worden opgevraagd bij de betrokken assistente (Mevr. [C.D.C.]). Maar als ik 16/20 krijg van medestudenten en mijn uiteindelijk cijfer is een 7/20 op dit OLOD. Hoeveel heb ik dan gekregen op HOC?

- Enkele van de plichten van een docent: “Er wordt van uitgegaan dat de docent tijdens het academiejaar de vereiste leerstof volledig en bekwaam onderwijst”. Hier stel ik mij vragen bij. De lessen starten telkens 30 min te laat waardoor we maar 1u30 les krijgen i.p.v. de vooropgestelde 2 uur. Er is geen cursus voor handen, enkel powerpoints met zeer veel taal- en schrijffouten in.

“Dat hij examens afneemt die niet eenzijdig zijn maar representatief voor de effectief onderwezen leerstof naar moeilijkheidsgraad toe, dat hij die examens objectief en vakkundig beoordeeld en aan de hand van een valide puntenspreiding over de leeronderdelen gequoteerd teneinde over de bereikte kennis en vaardigheden van de student te rapporteren.” Ook bij deze stelling stel ik mij vragen. Het examen verloopt niet eerlijk. De ene keer krijg je voorbereidingstijd, de andere keer weer niet. Prof. [L.] stelt drie vragen die hij op het moment zelf verzint. Nadien stelt hij hier verschillende bijvragen bij. Hierbij stel ik mij de vraag hoe hij beoordeeld wanneer een student geslaagd is en wanneer niet? Welk bewijs heeft hij dat ik niet geslaagd ben? Kan hij bewijzen dat bij alle studenten dezelfde moeilijkheidsgraad van vragen gesteld wordt? Kunnen we hier spreken van partijdigheid/subjectiviteit?

Prof. [L.] heeft geen enkele bewijzen op papier betreffende de gestelde vragen, de antwoorden die worden gegeven door de student, ... Er wordt niets opgenomen via een recorder. Als ik dit vergelijk met het mondeling examen van ‘Wetgeving gezondheidszorg inclusief aspecten van de sociale wetgeving’ daar dient de student een kaartje te trekken met daarop de vraag (schriftelijk bewijs van de vraagstelling), waarna het mondeling gedeelte wordt opgenomen a.d.h.v. een bandrecorder. Het voorbereidingsblad van de student wordt eveneens bijgehouden. Dit omschrijf ik als het schoolvoorbeeld van een eerlijk objectief examen.

- Verder kan er nog argumentatie opgebouwd worden over partijdigheid: ik ben in die drie jaar elke keer naar alle lessen geweest (op een uitzondering na) en ben nog steeds niet geslaagd, t.o.v. andere studenten die regelmatig niet naar de lessen geweest zijn, zijn wel geslaagd. Nochtans is het nodig om in de lessen aanwezig te zijn vermits er geen cursus is en prof. [L.] uitsluitend vertelt en verbanden legt tijdens de HOC.

- Er enkel gekeken wordt naar de punten maar niet naar de inzet of de behaalde scores op andere vakken. Het is enkel voor de twee vakken (gezondheidssociologie en stage) waar prof. [L.] titularis is dat ik op heden nog niet geslaagd ben. Hierdoor kan ik ook niet verder werken aan mijn masterproef (waar ik reeds mee gestart was), waarbij een patiëntenorganisatie wacht op mijn gevonden resultaten.

- Bij mijn 6de examenkans heb ik nu uiteindelijk een 9/20 gekregen.

Als bijlage zijn de volgende documenten toegevoegd:

- kopie van de initiële studievoortgangbeslissing (cijfers),
- de volgende overtuigingsstukken:
 1. Evaluatieformulier WPO

Betreffende **Stage**:

- Tijdens de stage te weinig opvolging was vanuit de opleiding zelf. Cfr. bij de masterproef is er een promotor, hier niet. Bij een vraag voor een afspraak om verplichte documenten te bespreken kreeg ik geen antwoord in eerste instantie, na aanmaning door mezelf heb ik uiteindelijk 30 min tijd gekregen tijdens een afspraak. Bovendien kregen andere studenten wel antwoord tijdens de kerstvakantie maar ik kreeg geen reactie van dezelfde betrokken docent (zie mail 1).

- De betrokken docent heeft mij geen verdere feedback gegeven maar deed dit wel voor andere studenten (zie mail 2). In deze mail staan zaken opgesomd die niet correct zijn. Ik heb 1 keer feedback gekregen om het werkdocument (eerst ingediende document). Daarna heb ik het stagevoorstel ingediend met onmiddellijk als feedback: “ik geef geen feedback meer op je stagevoorstel”.

Andere studenten kregen bijna eindeloos feedback van dezelfde docent.

- Als werkstudent mag je op [uw] werk zelf geen stage doen. Doch hebben bepaalde studenten stage gedaan op hun werk wat hun een bevoorrechte positie geeft.

- Zij mij na de eerste zittijd aandachtspunten hebben gegeven die ik aangepast heb waarna ik in tweede zittijd doch dezelfde score bekom.

- De stageplaats zeer tevreden was en dit niet begrijpt dat ik niet geslaagd ben. Zij [wilden] mij zelfs bijna op alle vlakken een score 5 geven maar dit kon niet volgens de betrokken docent. Eveneens heb ik mijn stage vorig jaar ook gedaan waarbij ik niet geslaagd was. Ook deze stageplaats was zeer tevreden over mijn geleverd werk (zie evaluatieformulier stageplaatsen).

- Op het gesprek op de stageplaats was prof. [L.] 50 min te laat (kan iedereen overkomen), maar ook tijdens de lessen is hij systematisch 30 min te laat (zie Gezondheidssociologie).

Na het gesprek met prof. [L.] zegt de stageplaats tegen mij: “wat een moeilijk mens”, “gene simpele”, “weet hij wel wat hij wil?”

- Zeer gefrustreerde reacties, heel bot in het geven van feedback. Kan hij geen opbouwende feedback geven (zie mail 1 en 2).

- Chaotische opvolging van de stage door de betrokken docenten. Er werd een excel-file verspreid met de vermelding welke student werd opgevolgd door welke docenten maar dit werd zelf niet opgevolgd door de docenten (zie Excel file). Ikzelf werd opgevolgd volgens de excel-file door prof. [L.] waarbij ik hem mailde en plots mevr. [D.W.] toch telkens antwoorde. Afspraak gemaakt met en op de stageplaats voor het geven van feedback werden niet nagekomen door de betrokken docent (zie mail 2). Waarbij dan in de mail aangegeven werd dat ik een redelijke termijn moest verwachten doch was een afspraak gemaakt betreffende de datum van feedback door prof. [L.] zelf.

- In totaal zijn 30 studenten ingeschreven voor het opleidingsonderdeel waarvan 9 studenten in eerste zitting examen aflegde. Ikzelf en nog een andere student hadden herexamen samen met 3 andere studenten. In totaal hebben 12 van de 30 studenten maar hun examen afgelegd.

- Enkele personeelsleden op de faculteit is het lage slaagpercentage niet ontgaan waarna ik reeds langs ben geweest (op advies van...) bij de ombudsdienst van de faculteit GF. Ook deze persoon gaf aan dat ik niet de eerste student ben die hiervoor “klacht” indient.

- Te weinig toepassing van theorie in deze vakken waardoor de stage te complex en veelvragend is. Volgens de ECTS-fiche van de stage zijn er algemene competenties noodzakelijk om te slagen. Deze algemene competenties werden gezien in verschillende methodische vakken binnen de opleiding MBG. Voor elk van deze vakken ben ik geslaagd maar voor de stage niet.

“Algemene competenties Leerdoelen:

De doelstellingen van het vak Stage zijn gericht op het Toepassen van wetenschappelijke onderzoekscompetenties en of kritische zelfreflectie.

De student past de algemene principes van het wetenschappelijk onderzoek toe. Hij/zij raadpleegt hiervoor relevante wetenschappelijke bronnen voor het medisch-sociale werkveld en maakt adequaat gebruik van kwantitatieve en/of kwalitatieve onderzoeksmethoden.

Deze doelstelling valt uiteen in volgende leerdoelen:

- * zelfstandig een probleemstelling formuleren en vertalen in een concrete onderzoeksvragen*

- * de probleem- en vraagstelling situeren tegen de achtergrond van de bestaande wetenschappelijke kennis over het gekozen domein*

- * gepast gebruik van dataverzameling en -analysemethoden.*

- * leren wetenschappelijk interpreteren en kritisch reflecteren over de ervaringen op de stageplaats*

- * aanbevelingen formuleren die wetenschappelijk beargumenteerd zijn en die zijn afgestemd op de doelgroep van beleidsmakers, [bestuur], managers en/of zorgprofessionals.*

- * kritisch reflecteren over eigen analyse en bevindingen met het oog op het formuleren van conclusies*

De student doorloopt en reflecteert over het eigen leerproces

** activiteiten plannen in termen van realiseerbaarheid.*

** gepast leren omgaan en communiceren met de actoren in het veldwerk tijdens de stage*

** een persoonlijk leerproces doorlopen over ervaringen (inclusief fouten) van zichzelf of anderen, kan deze omschrijven kan voorstellen geven tot verbetering.”*

De interne beroepsinstantie behandelt het beroep van verzoekster in zitting van 20 september 2016. Na verzoekster te hebben gehoord en de ontvankelijkheid van het beroep te hebben vastgesteld, besluit de beroepsinstantie in een beslissing van 6 oktober 2016 tot de ongegrondheid van het beroep, op basis van de volgende motieven:

“Studente beroept zich in haar beroepsschrift voor het opleidingsonderdeel ‘gezondheidssociologie’ op volgende argumenten:

- Zij heeft zes examenkansen benut, zich tot het studiebegeleidingscentrum gewend en heeft alle gekregen tips toegepast. Zij stelt dat de docent meldt dat zij de leerstof kent, maar niet begrijpt. Zij stelt dat vermits ze de tips toepaste er vooringenomenheid van de docent is;
- Zij betwist de correcte verrekening van de groepsopdracht bij het eindcijfer van het examen;
- Studente geeft aan dat de docent een aantal verplichtingen niet nakomt zoals de tijdige aanwezigheid op het hoorcollege, het voorhanden zijn van cursusmateriaal en het gebrek aan opname van het mondelinge examen;
- Zij wijst ook op het gebrek aan objectief en representatief verloop van het examen. Studente meent dat er sprake is van partijdigheid en subjectiviteit; dit wordt afgeleid uit het gegeven dat ze wel aanwezig was in de hoorcolleges in tegenstelling tot andere studenten;
- Er wordt niet gekeken naar inzet en punten op andere opleidingsonderdelen.

Ter zitting voegt studente hier nog aan toe dat slechts twee van de vijf vragen peilen naar inzicht. Ze herhaalt dat volgens haar het bewijs van de gegeven antwoorden niet voorligt gezien de betrokken titularis het examen niet opneemt.

Studente beroept zich in haar beroepsschrift voor het opleidingsonderdeel 'stage' op volgende argumenten:

- Studente wijst op een gebrek aan begeleiding; ze kreeg pas na een herinnering een afspraak voor bespreking van verplichte documenten;
- Er werd haar geen verdere feedback gegeven en onmogelijkheid tot het geven van opbouwende feedback;
- Geen mogelijkheid tot het doen van stage op de werkplaats;
- Ondanks werken aan aandachtspunten, in de tweede zittijd hetzelfde cijfer gekregen;
- Tevredenheid van de stageplaats over de prestaties;
- Chaotische opvolging van de stage door de betrokken docenten;

- Lage slaagpercentage voor het opleidingsonderdeel;
- Te weinig toepassing van theorie in de opleidingsonderdelen waardoor de stage te complex is. Bovendien zijn er algemene competenties nodig om te slagen, die ook werden gezien in de andere opleidingsonderdelen, waarvoor zij wel is geslaagd.

Ter zitting herhaalt studente deze punten en wijst op de tevredenheid van het werkveld m.b.t. haar stage, het slagen voor andere opleidingsonderdelen en het beperkte slagingspercentage voor het opleidingsonderdeel.

Beoordeling:

Overeenkomstig artikel 142, §1, twee[de] punt kan de examencommissie beslissen over het [] aanpassen van een examencijfer ingeval van een materiële vergissing, een grove onregelmatigheid of een kennelijke onredelijkheid. De beroepscommissie heeft geen uitgebreidere bevoegdheden en kan slechts in voormelde gevallen beslissen tot een aanpassing van het examencijfer. De beroepscommissie kan zich niet in de plaats stellen van de beoordelaar.

1. Wat het opleidingsonderdeel 'gezondheidssociologie' betreft:

De beroepscommissie is van oordeel dat de studente geen bewijs levert van subjectieve vooringenomenheid. De loutere omstandigheid dat studente tips heeft opgevolgd impliceert niet dat het oordeel over het gebrek aan inzicht daarom op een vooringenomen wijze is tot stand gekomen. Ook het feit dat studenten die niet aanwezig waren in het hoorcollege wel slagen, impliceert nog niet dat er sprake is van vooringenomenheid wanneer een student die wel aanwezig is toch niet slaagt. Het examen is trouwens niet van vergelijkende aard zodat de resultaten van andere studente hier niet relevant zijn.

Het examen is conform de opleidingsonderdeelfiche verlopen. De titularis is vrij om de examenvorm en type vragen te bepalen in deze fiche. De loutere omstandigheid dat er een zeker onevenwicht is, in de mate dit al bewezen zou zijn, tussen de vragen impliceert niet dat de in de fiche aangegeven leerresultaten niet getoetst zijn. In het betrokken geval toont studente trouwens niet aan dat van een dermate onevenwicht sprake zou zijn dat inzicht niet getoetst wordt.

De verrekening van het onderdeel 'groepswork' is correct verlopen volgens de criteria in de opleidingsonderdeelfiche. De beroepscommissie kon geen materiële vergissing vaststellen.

De beroepscommissie heeft geen aanwijzingen dat de betrokken titularis niet deskundig zou zijn. Studente brengt geen relevante en overtuigende elementen voor die dit oordeel kunnen ontkrachten. Het loutere feit dat de titularis te laat komt in de lessen of gebrekkig studiemateriaal zou leveren — wat door de docent wordt betwist — zorgt er niet voor dat de objectiviteit of het resultaat van de beoordeling daarmee wordt aangetast, meer bepaald dat het cijfer op het examen op onredelijke wijze zou zijn toegekend. Dit zijn ook geen grove onregelmatigheden die betrekking hebben op het verloop van het examen. De titularis heeft verder aantekeningen gemaakt van de vragen en antwoorden van de student. Dit volstaat om de motieven van de examenbeslissing te schragen.

Bij de totstandkoming van het cijfer voor een bepaald opleidingsonderdeel kan geen rekening gehouden worden met de resultaten voor andere opleidingsonderdelen. In de

mate hier opnieuw op vooringenomenheid wordt gewezen toont het feit dat men op een bepaald onderdeel lager scoort dan voor andere opleidingsonderdelen niet aan dat er sprake is van subjectieve vooringenomenheid.

De beroepscommissie is daarom en mede gezien haar beperkte bevoegdheden, van oordeel dat wat het cijfer voor het opleidingsonderdeel 'gezondheidssociologie' betreft dit cijfer niet berust op een materiële vergissing of een grove onregelmatigheid, noch op een op kennelijk onredelijke wijze tot stand gekomen is.

2. Wat het opleidingsonderdeel 'stage' betreft:

Studente werpt geen omstandigheden op betreffende de begeleiding of de feedback die dermate uitzonderlijk zijn dat ze de totstandkoming van het punt kennelijk onredelijk zouden maken of die zouden aantonen dat studente daarmee een hoger cijfer zou hebben bekomen. Bepalend is of er aanwijzingen zijn dat door de gebrekkige begeleiding of feedback de studente essentiële informatie ontbrak om het opleidingsonderdeel met succes af te werken. Het loutere feit dat de feedback niet constructief was of de begeleiding chaotisch was, zijn geen dergelijke elementen. Ook geeft de studente niet aan ten slotte niet over de nodige informatie beschikking gehad te hebben om in beginsel voor de stage het nodige te kunnen doen. Na een afspraak werd de informatie kennelijk bekomen. De studente specificeert ook niet hoe het gebrek aan "latere" feedback voor problemen heeft gezorgd die haar dermate verhinderd zouden hebben om tot een positief resultaat te komen.

Het is de beroepscommissie onduidelijk welke grief de studente haalt uit het gegeven dat ze geen mogelijkheid had tot het doen van stage op de werkplaats. Dit deel van het beroepsschrift is dan ook kennelijk ongegrond.

Het eindcijfer komt tot stand door de docent en niet door de stagebegeleiders. Een goede beoordeling door het werkveld is dan ook niet doorslaggevend. Daarenboven is het eindcijfer het resultaat van twee onderdelen zoals vermeld in de opleidingsonderdeelfiche. De beroepscommissie kon hierbij geen materiële vergissing vaststellen.

Het herwerken van een onderdeel van de stage in de tweede zitting op bepaalde werkpunten, impliceert nog niet noodzakelijk dat de studente daarmee de beoogde competenties waarop elk van de werkpunten betrekking heeft, daadwerkelijk in voldoende mate bereikt heeft. Daarom kon in redelijkheid beslist worden dat de studente geen hoger cijfer behaald had t.o.v. de eerste zitting.

De stage is eveneens geen vergelijkend examen, zodat de resultaten van andere studenten in de ene of andere zin niet relevant zijn.

De omstandigheid dat de theorie in andere opleidingsonderdelen onvoldoende zou zijn aan bod gekomen impliceert nog niet dat de studente voor de stage niet kon slagen. Ook het behalen van een credit voor andere opleidingsonderdelen waar min of meer dezelfde leerresultaten voor gelden is niet relevant bij de beoordeling van één opleidingsonderdeel.

De beroepscommissie is daarom en mede gezien haar beperkte bevoegdheden, van oordeel dat wat het cijfer voor het opleidingsonderdeel 'stage' betreft, dit cijfer niet berust

op een materiële vergissing of een grove onregelmatigheid, noch op een op kennelijk onredelijke wijze tot stand gekomen is.

BESLUIT

Om deze redenen beslist de beroepsinstantie dat het beroep van Mevr. Mot ontvankelijk en ongegrond is.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist in haar *antwoordnota* de ontvankelijkheid van het beroep, in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing. Zij voert aan dat het intern beroep een devolutieve werking kent, waardoor de beslissing van de interne beroepsinstantie in de plaats is getreden van de initiële studievoortgangsbepaling.

Verzoekende partij gaat in haar *wederantwoordnota* op deze exceptie niet in.

Beoordeling

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat de Raad als administratief rechtcollege uitspraak doet over beroepen die worden ingesteld na uitputting van de interne beroepsprocedure.

Of een initiële studievoortgangsbepaling zoals een examenbeslissing in die stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing neemt, die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herzie. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van

bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepalende beslissing, die dan op haar beurt niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Dit leidt tot de vaststelling dat het beroep onontvankelijk is ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk kan zijn ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

De exceptie is gegrond.

V. De middelen

Eerste middel

Verzoekster steunt een eerste middel op de formele motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Volgens verzoekster maakt de bestreden beslissing ten onrechte niet het onderscheid tussen een eerste grief, gesteund op de vooringenomenheid van de docent, en een andere grief, die betrekking heeft op de competenties volgens de ECTS-fiche.

Verzoekster stelt de vooringenomenheid te koppelen aan het feit dat zij zes examenkansen heeft benut, zich tot het studiebegeleidingscentrum heeft gewend en alle gekregen tips heeft toegepast. Wat betreft evenwel het onvoldoende begrijpen van de leerstof, verwijst verzoekster naar de competenties in de ECTS-fiche waarbij maar twee van de vijf competenties verwijzen naar "begrijpen", waardoor – volgens verzoekster – zou kunnen worden gesteld worden dat zij drie van de vijf competenties beheerst maar hiervoor in verhouding een te laag cijfer kreeg.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij als volgt:

“Verzoekende partij vergist zich waar zij stelt dat geen rekening werd gehouden met bepaalde argumenten die zij in haar intern beroepsschrift heeft opgeworpen. Zo heeft de Beroepsinstantie wel degelijk rekening gehouden met de aantijgingen van vooringenomenheid die door verzoekende partij ten aanzien van de betrokken titularis werden geuit. Uit het feit dat verzoekende partij hulp heeft gezocht bij het

studiebegeleidingscentrum en de gegeven tips heeft toegepast, kan zij echter niet afleiden dat zij had moeten slagen (waarbij het niet-slagen met andere woorden niet zonder meer op de titularis kan worden afgewend, die dan vooringenomen zou zijn). De Beroepsinstantie heeft daarnaast de stelling van verzoekende partij dat slechts “twee van de vijf competenties verwijzen naar “begrijpen””, waar de betrokken titularis aan verzoekende partij beweerdelijk had gemeld dat zij de leerstof kende maar niet begreep, in ogenschouw genomen. De Beroepsinstantie heeft daarbij vastgesteld dat de opleidingsonderdeelfiche bij de beoordeling werd geëerbiedigd. Overigens moet worden benadrukt dat de competenties zoals in de opleidingsonderdeelfiche (Stuk nr. 3b) vermeld als te verwerven competenties niet mathematisch kunnen worden beschouwd. Als hieruit al zou kunnen worden afgeleid dat een begrip van (inzicht in) de leerstof slechts in twee van de vijf vermelde competenties tot uiting komt – *quod non*, dergelijk inzicht is van essentieel belang in een academische masteropleiding – betekent dat niet dat uit de beweerde woorden van de titularis mag worden afgeleid dat verzoekende partij een voldoende zou moeten halen.

(...)

Ten overvloede moet worden opgemerkt dat de motiveringsplicht niet inhoudt dat de Beroepsinstantie op elk argument van verzoekende partij in het kader van het intern beroep moet antwoorden. Het volstaat, zoals aangegeven, dat de opgegeven motieven de beslissing kunnen verantwoorden. Dit is ontegensprekelijk het geval.”

Verzoekster harerzijds dupliceert in de *wederantwoordnota* nog als volgt (de Raad citeert letterlijk):

“Punt 22 dat verwerende partij maakt, ik betwist niet dat de Beroepsinstantie geen rekening heeft gehouden met bepaalde argumenten, maar wel dat zij bepaalde argumenten verkeerdelijk heeft geïnterpreteerd (zie p. 1 instelling beroep raad voor examenbetwisting).”

Beoordeling

In haar intern beroep heeft verzoekster in een eerste punt met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Gezondheidssociologie’ enerzijds de (retorische?) vraag gesteld of de docent vooringenomen was – wat verzoekster koppelt aan het feit dat zij het examen zes maal heeft afgelegd, het telkens anders aanpakte, de gegeven tips heeft toegepast en de docent blijkbaar een letterlijke herhaling van de eigen toelichting verlangt – en anderzijds (zonder verdere commentaar of duiding) verwezen naar de algemene competenties zoals vermeld in de ECTS-fiche.

Op het eerste aspect heeft verzoekster in de bestreden beslissing een duidelijk antwoord gekregen: van enige subjectieve vooringenomenheid van de docent wordt geen bewijs geleverd. Gelet op de summiere uiteenzetting van verzoeksters grief, kan dit in het licht van de formele motiveringsplicht volstaan.

Wat het tweede aspect betreft, is het voor de Raad niet duidelijk wat verzoekster precies beoogde op te werpen door aan de betrokken docent, in het licht van de algemene competenties van de ECTS-fiche, te verwijten dat verzoekster het volgens hem “niet begrijpt”.

Nochtans mag van een verzoekende partij ook in een interne beroepsprocedure worden verwacht dat zij haar middelen *c.q.* argumenten, zo niet juridisch dan minstens feitelijk, voldoende helder uiteenzet. Het valt in de gegeven omstandigheden de interne beroepsinstantie niet te verwijten dat zij de desbetreffende argumenten van verzoekster heeft menen te moeten begrijpen zoals zij gedaan heeft.

In dat opzicht voldoet de bestreden beslissing aan de formele motiveringsplicht waar zij overweegt:

“Het examen is conform de opleidingsonderdeelfiche verlopen. De titularis is vrij om de examenvorm en type vragen te bepalen in deze fiche. De loutere omstandigheid dat er een zeker onevenwicht is, in de mate dit al bewezen zou zijn, tussen de vragen impliceert niet dat de in de fiche aangegeven leerresultaten niet getoetst zijn. In het betrokken geval toont studente trouwens niet aan dat van een dermate onevenwicht sprake zou zijn dat inzicht niet getoetst wordt.”

Ten slotte merkt de Raad op dat verzoekster in haar intern beroep met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Gezondheidssociologie’ heeft opgeworpen dat de precieze berekening van het examenpunt niet duidelijk is. Zij verwijst ter zake naar een groepsbespreking die voor 40% meetelt. Verzoekster voert aan dat haar groep een cijfer van 16/20 bekwaam, zodat zij niet begrijpt hoe zij een quotering van 7/20 voor het geheel kan behalen.

De bestreden beslissing lijkt op die grief geen enkel antwoord te bieden.

In haar verzoekschrift voor de Raad heeft verzoekende partij dit middel evenwel niet hernomen, noch heeft zij aan de bestreden beslissing ter zake een gebrek in de motivering tegengeworpen. De loutere verwijzing in het verzoekschrift naar “de bijlagen betreffende instelling intern

beroep” volstaat voor de Raad niet als een middel. Het staan niet aan de Raad om in een bijgevoegd verzoekschrift op intern beroep op zoek te gaan naar middelen die de verzoekende partij eventueel tegen de initiële studievoortgangsbepaling zou wensen te handhaven in de procedure voor de Raad, *a fortiori* niet wanneer – zoals te dezen – is vastgesteld dat die initiële studievoortgangsbepaling geen deel meer uitmaakt van het rechtsverkeer.

Verwerende partij heeft die grief harerzijds ook niet spontaan begrepen als deel van het debat, nu zij er in de antwoordnota niet op ingaat. Gelet op het stilzwijgen van het verzoekschrift kan dat aan verwerende partij niet ten kwade worden geduid.

Wanneer verzoekster dan pas in de wederantwoordnota opnieuw de kwestie van de samenstelling van het examencijfer ter sprake brengt, is dat laattijdig en derhalve onontvankelijk.

Het middel wordt verworpen.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoekster zich op de motiveringsplicht en het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster bekritiseert de overweging van de bestreden beslissing met betrekking tot de stage op de eigen werkplaats. Zij wijst erop dat zij erop doelde dat het vanuit de opleiding verboden is stage te doen op de werkplaats, terwijl nochtans bepaalde studenten hun stage wél op hun werkplek deden, wat volgens verzoekster zou kunnen wijzen op vooringenomenheid door de docent die voor bepaalde studenten ‘alles’ toelaat. Zij stelt dat het voor haar persoonlijk het geen probleem is dat zij geen stage mag doen op haar eigen werkplaats, maar wijst erop dat dit voor andere studenten door de vingers wordt gezien.

De Raad leest in de *antwoordnota* van verwerende partij de volgende repliek ter zake:

“Ook de argumentatie van verzoekende partij in verband met de onmogelijkheid voor werkstudenten om stage te doen op de werkplaats werd door de Beroepsinstantie behandeld. De Beroepsinstantie kon hierbij niet vaststellen welke grief verzoekende partij hieruit haalde. Voor zover verzoekende partij hiermee (opnieuw) op de beweerde vooringenomenheid van de betrokken titularis aanstuurde, werd deze bewering door de Beroepsinstantie elders in de bestreden beslissing weerlegd.”

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster nog dat zij denkt voldoende elementen te hebben aangehaald, wat zij in het licht van dit middel betreft op:

“Het toelaten van stage doen op de werkplaats voor andere studenten (niet dat ik wou stage doen op mijn werkplaats).”

Beoordeling

Verzoekster nuanceert tot tweemaal toe haar belang bij het middel. Waar zij in het verzoekschrift nog stelt dat zij er geen probleem mee heeft dat zij op de eigen werkplaats geen stage mocht doen, gaat zij in de wederantwoordnota nog verder door uitdrukkelijk te stellen dat zij niet noodzakelijk op haar werkplaats stage wou doen.

Verzoekster zal willen begrijpen dat het in die omstandigheden voor de Raad niet geheel duidelijk is waar het haar met dit middel dan precies om te doen is.

Het middel is bij gebrek aan belang onontvankelijk.

Louter ten overvloede merkt de Raad op dat verzoeksters grief in het intern beroep beperkt was tot: *“Als werkstudent mag je op [uw] werk zelf geen stage doen. Doch hebben bepaalde studenten stage gedaan op hun werk wat hun een bevoorrechte positie geeft.”*

Met recht stelt de interne beroepsinstantie vast dat verzoekster daarmee niet duidelijk maakt welke grief zij daarmee precies ontwikkelt in het licht van de quoterings. Daar kan nog aan worden toegevoegd dat studenten niet in een concurrentiële positie tegenover elkaar staan, zodat een student in beginsel geen nadeel ondervindt door een bovenmatig positieve bejegening van een andere student. Betrokken op de huidige casus wijst niets erop dat verzoeksters examencijfer zou zijn beïnvloed door de stageplaats van andere studenten.

Ook in dat opzicht overtuigt het middel niet.

Derde middel

Verzoekster neemt een derde middel uit het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster doet gelden dat de interne beroepscommissie op de hoogte was van haar concrete situatie (waaronder haar werksituatie) en op de hoorzitting de indruk heeft gegeven daarvoor begrip op te brengen, maar dat dit niet blijkt uit de genomen beslissing. Ter zake zet verzoekster uiteen dat de voorzitter van de interne beroepscommissie haar vroeg of haar beroep ertoe strekte aan de beroepscommissie te vragen om voor het opleidingsonderdeel ‘Gezondheidssociologie’ een examencijfer van 10/20 in plaats van 9/20 toe te kennen. Hierop stelt verzoekster bevestigend te hebben geantwoord, daarbij uiteenzettend dat op die manier haar schakelprogramma zou zijn afgewerkt en zij haar masterproef kan indienen, om aldus het masterdiploma te behalen dat zij als lesgever (thans in de graad van praktijklector) beoogt. Volgens verzoekster had de beroepscommissie hiervoor begrip, maar werd niettemin beslist om het examencijfer van 9/20 te behouden.

Verzoekster voegt hier nog aan toe dat de bestreden beslissing zich des te minder laat begrijpen nu – nog steeds volgens verzoekster – bepaalde leden niet enkel haar situatie kennen maar haar zelfs hebben aangeraden om verdere stappen te ondernemen.

Verwerende partij betwist in haar *antwoordnota* vooreerst de ontvankelijkheid van het middel. Zij doet gelden dat verzoekster in haar verzoekschrift op intern beroep van persoonlijke omstandigheden – zoals haar werksituatie – helemaal geen melding heeft gemaakt, en wijst op de rechtspraak van de Raad inzake grieven die voor het eerst worden opgeworpen in de procedure voor de Raad. In dat licht voert verwerende partij aan dat niets verzoekster belette om de voormelde persoonlijke situatie in het intern beroep aan te voeren.

Ondergeschikt zet verwerende partij ten gronde uiteen dat de bestreden beslissing collegiaal werd genomen, en dat het loutere feit dat (bepaalde) leden van de beroepsinstantie de “situatie” waarin verzoekende partij zich bevindt kennen en daarvoor in het kader van de

beroepsprocedure begrip zouden hebben opgebracht (wat overigens volgens verwerende partij niet uit de bestreden beslissing blijkt en derhalve niet is gestaafd), er niet toe kan leiden dat de beroepsinstantie ertoe was gehouden de bestreden examenbeslissing te herzien. Hetzelfde geldt voor de vraag die de voorzitter van de beroepsinstantie heeft gesteld en het bevestigende antwoord van verzoekster: het betreft naar oordeel van verwerende partij enkel een vraag naar bevestiging van het voorwerp van het intern beroep, waaruit verzoekster allerm minst kon afleiden dat de beroepsinstantie ook daadwerkelijk tot de toekenning van een examencijfer van 10/20 zou overgaan.

Ten slotte wijst verwerende partij erop dat zelfs indien met deze grief rekening zou moeten worden gehouden – *quod non* – dan nog deze de bestreden beslissing niet zou aantasten. Verzoekende partij blijft immers ook in de huidige stand van de procedure veel te vaag over deze persoonlijke situatie die klaarblijkelijk een impact op haar examenresultaten zou hebben gehad. Wat verzoekster ter zake aanvoert is voor verwerende partij manifest onvoldoende om van aard te zijn de redelijkheid van de bestreden beslissing in het gedrang te brengen.

Het is een verweer dat verzoekster niet overtuigt. In haar *wederantwoordnota* zet zij nog het volgende uiteen (de Raad citeert letterlijk):

“Betreffende het aankaarten van mijn werksituatie bij de hoorzitting door de interne beroepscommissie en niet in het intern beroepsschrift. Ik kon nog geen melding maken van mijn werksituatie in het intern beroepsschrift omwille dat toen de selectieprocedure nog liep (eerste sollicitatiegesprek op 6 september met bevestiging van werkopdracht weeks nadien versus intern beroepsschrift ingesteld op 10 september).

Ik heb dus pas wanneer ik gehoord werd door de Beroepsinstantie mijn werksituatie aankaarten. Mijn werksituatie heeft geen impact gehad op mijn examenresultaten, doch had ik gehoopt dat de Beroepsinstantie met deze situatie zou rekening houden bij het nemen van hun beslissing. Zij leken naar mijn inschattende vermogen tijdens het moment dat ik gehoord werd begrip op te brengen en te begrijpen dat het in mijn voordeel is dat ik een masterdiploma behaal voor het werk dat ik uitvoer, maar bij het nemen van het uiteindelijke beslissing toch geen begrip hebben opgebracht. Ik kan momenteel namelijk geen masterdiploma behalen omwille dat ik mijn masterproef niet kan neerleggen omwille dat ik niet geslaagd ben op “gezondheidssociologie”, vak uit het schakelprogramma management en beleid van de gezondheidszorg.

In 2014 heeft de Raad in een gelijkaardig (werksituatie en het niet slagen voor één enkel vak) dossier (Rolnr. 2014/101) beslist dat het bij de Raad ingestelde beroep in de aangegeven mate gegrond is.”

Beoordeling

Verzoekster betwist niet dat zij haar arbeidssituatie niet heeft vermeld in haar verzoekschrift op intern beroep: zij geeft daarvoor ook een verklaring.

In de bestreden beslissing leest de Raad evenmin enig argument van verzoekster ter zake, noch een overweging van de beroepsinstantie die als antwoord op een dergelijk argument kan worden begrepen.

Aldus toont verzoekster niet aan dat zij dit middel in het raam van de interne beroepsprocedure heeft opgeworpen, terwijl dat – zoals zijzelf aangeeft – uiterlijk op de hoorzitting van de beroepsinstantie wel mogelijk was.

Het middel is derhalve onontvankelijk.

Louter ten overvloede wijst de Raad erop dat verzoekster het overigens in haar wederantwoordnota bij het rechte eind heeft: de werksituatie heeft geen impact gehad op de examenresultaten.

Het redelijkheidsbeginsel kan worden betrokken op aspecten van het examen zelf, desgevallend in de brede betekenis ervan (de Raad denkt hierbij aan het verloop van het examen, de quotering ervan, mogelijk ook de voorbereiding), maar niet op de normale (rechts)gevolgen van de quotering, die aan het examen zelf vreemd zijn. Een examenbeslissing wordt met andere woorden niet onredelijk doordat de betrokken student daardoor niet kan worden aangesteld, benoemd, bevorderd enz.

Dat een ander examencijfer verzoekster in staat zou kunnen stellen om als onderwijspersoneelslid in een hogere graad te worden aangesteld, of minstens aan de diplomavooraarden voor een dergelijke aanstelling te voldoen, houdt geen verband met de redelijkheid van de totstandkoming van dat examencijfer.

Het middel moet hoe dan ook ongegrond worden bevonden.

Vierde middel

Het vierde middel van verzoekster zoekt steun in de hoorplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster doet gelden dat de betrokken docent “klaarblijkelijk” door de leden van de interne beroepsinstantie werd gehoord, en dat dit niet tegensprekelijk gebeurde.

Ter zake wijst verwerende partij er in de *antwoordnota* op dat de indruk van verzoekster allicht is terug te voeren tot de passage uit de bestreden beslissing die overweegt: “*De titularis heeft verder aantekeningen gemaakt van de vragen en antwoorden van de student.*”

Evenwel, zo licht verwerende partij toe, heeft de beroepsinstantie zich inderdaad enkel gesteund op de schriftelijke aantekeningen met betrekking tot het examen tweede zitting voor het opleidingsonderdeel “Gezondheidssociologie” die zij van de betrokken docent heeft ontvangen, zonder de docent ter zitting te horen. Overigens wijst verwerende partij erop dat het recht om gehoord te worden ertoe beperkt is dat de verzoekende partij op nuttige wijze haar standpunt naar voren moet hebben kunnen brengen, wat niet inhoudt dat alle personen die op een of andere wijze worden gehoord, met elkaar geconfronteerd worden, of dat zij van elkaars standpunten kennis moeten hebben en daar tegenspraak over moeten voeren.

In haar *wederantwoordnota* gaat verzoekster niet meer in op de hoorplicht en het beoogde tegensprekelijke debat met de betrokken docent. Wel werpt zij met betrekking tot de voormelde schriftelijke aantekeningen van deze docent het volgende op (de Raad citeert letterlijk):

“De aantekeningen die de Beroepsinstantie verkregen heeft van prof. dr [L.] betwist ik (stuk nr. 8):

- Om te beginnen met de titel: transcript van handgeschreven nota’s examen. Bij het examen neemt prof. dr. [L.] geen handgeschreven nota’s, zelfs niet tussen 2 studenten in. Wanneer deze handgeschreven nota’s vervolgens werden opgemaakt is mij een vraag.
- Prof. dr. [L.] geeft in zijn transcripten geen enkele vraag die hij aan mij stelde nog antwoord van mij op zijn vraag weer. Op basis van wat kan hij bewijzen dat ik “geen inzicht” heb.
- Heeft hij zo’n aantekeningen voor elke student? Of maakt hij deze pas als er zich “problemen” voordoen?

- Ik zou tijdens de werkcolleges interventies gemaakt hebben die zowel plenair als in de werkgroepen storend waren. Doch geven studenten bij hun evaluatie (zie evaluatieformulier WPO in bijlage bij instelling intern beroep) hier geen blijk van, integendeel cijfer: 16/20. Ik heb wel aangegeven dat ik reeds voor de derde maal dit opleidingsonderdeel volgde, werd deze interventie dan bedoeld?
- Prof. dr. [L.] geeft telkens aan dat ik het goed gestudeerd heb en dat ik het ken, nu geeft hij aan dat dit maar basis zou zijn. Tevens blijf ik bij mijn standpunt dat maar 2 van de 5 competenties verwijst naar inzicht.
- Waar is in de aantekeningen die Beroepsinstantie kreeg van prof. dr. [L.] feedback/beoordeling van het onderdeel werkcollege (WPO), dat op 40% van de punten staat van het opleidingsonderdeel gezondheidssociologie? Van de medestudenten kreeg ik hier 16/20 voor (zie evaluatieformulier WPO in bijlage bij instelling intern beroep). De Raad heeft in een gelijkaardig (geen bewijsstukken aangezien het ging om een mondeling examen, zoeken naar bewijzen voor de score van 9/20, de aantekeningen voor elke student afzonderlijk tijdens het examen zelf dient te maken over de gestelde examenvragen en de door de student gegeven antwoorden om de toegekende score te motiveren) dossier (Rolnr. 2014/112) beslist dat het middel in de aangegeven mate gegrond is.”

Beoordeling

Voor zover verzoekster haar rechten geschonden acht doordat de beroepscommissie de betrokken docent afzonderlijk zou hebben gehoord, spreekt verzoekster niet tegen dat de docent niet fysiek voor de beroepsinstantie is verschenen.

In dat opzicht mist het middel feitelijke grondslag.

Het mag daarnaast gelden als vaste rechtspraak van de Raad dat een student, behoudens een uitdrukkelijk andersluidend voorschrift, in de interne beroepsprocedure geen recht kan doen gelden op een tegensprekelijk debat met de betrokken docent (R.Stvb. 28 november 2006, nr. 2006/030; R.Stvb. 7 augustus 2014, nr. 2014/101; R.Stvb. 30 september 2014, nr. 214/204; R.Stvb. 11 december 2014, nr. 2014/439; R.Stvb. 3 september 2015, nr. 2.303; R.Stvb. 10 september 2015, nr. 2.319), noch op een op voorafgaandelijke kennisname van de standpunten van andere personen die (schriftelijk) worden gehoord (R.Stvb. 31 oktober 2008, nr. 2008/059; R.Stvb. 22 oktober 2009, nr. 2009/093).

De Raad ziet geen reden om er hier anders over te oordelen.

Wat verzoekster nog toevoegt in haar wederantwoordnota, leidt evenmin tot een andere conclusie. Nog daargelaten de vraag of verzoekster vermocht te wachten tot die stand in de

procedure om deze grieven uiteen te zetten, stelt de Raad enerzijds vast dat (al dan niet retorische) vragen niet als middel kunnen worden beschouwd en anderzijds dat verzoekster de schriftelijke nota's en de getypte uitwerking ervan (stuk 8 administratief dossier) niet van valsheid beticht, zodat de Raad aanneemt dat deze stukken authentiek zijn en hun inhoud met de werkelijkheid overeenstemt.

Het middel wordt verworpen.

Vijfde middel

Het vijfde middel van verzoekster steunt op een gebrek aan objectieve beoordeling.

Standpunt van partijen

De overweging in de bestreden beslissing dat er geen bewijs van vooringenomenheid volgt uit het feit dat voor een bepaald opleidingsonderdeel lager wordt gescoord dan voor andere, overtuigt verzoekster niet. Zij wijst erop dat beide hier berokken opleidingsonderdelen door dezelfde docent worden onderwezen, en stelt de vraag of deze docent andere verwachtingen heeft dan zijn collega's, dan wel of er "toch sprake is van vooringenomenheid eerder dan noodlottig toeval". Verzoekster stipt ook aan dat de docent voor 'Stage' minder quoteerde dan de begeleiders van de stageplaats.

Verwerende partij repliceert in de *antwoordnota* dat verzoekster nog niet het minste begin van bewijs met betrekking tot haar beweringen bijbrengt. In elk geval volstaat de vaststelling van verzoekende partij dat beide opleidingsonderdelen "waarvoor een lage score bekomen werd" door prof. dr. [L.] worden onderwezen, voor verwerende partij niet als (begin van) bewijs. Verwerende partij merkt daarbij nog op dat de betrokken opleidingsonderdelen niet de enige opleidingsonderdelen zijn waarvoor verzoekster een lage score behaalde gedurende haar studietraject, en dat prof. dr. [L.] ook andere opleidingsonderdelen aan verzoekster heeft onderwezen, waarvoor zij wel een voldoende score behaalde.

Ook het feit dat men op de stageplaats zelf tevreden zou zijn geweest van de prestaties van verzoekende partij, wijst voor verwerende partij daarom niet op een vooringenomenheid bij de betrokken titularis of een ongelijke behandeling ten opzichte van andere studenten. Conform

de opleidingsonderdeelfiche wordt het oordeel van de stageplaats overigens niet meegenomen in de beoordeling voor dit opleidingsonderdeel, en verwerende partij stipt nog aan dat ook de stagebegeleider aandachtspunten zag voor de toekomst.

In haar *wederantwoordnota* handhaaft verzoekster haar stelling dat er sprake is van vooringenomenheid. Wat de scores op andere opleidingsonderdelen betreft, werpt verzoekster tegen dat die resultaten (slaagcijfers) irrelevant zijn. Zij blijft het “raar” vinden dat de stageplaatsen tevreden zijn over de prestaties, maar zij niettemin niet geslaagd is. Verzoekster vraagt zich af of de betrokken docent andere verwachtingen heeft dan het werkveld.

Beoordeling

Ook bij dit middel wijst de Raad verzoekster erop dat het aan een verzoekende partij toevalt om voldoende concrete middelen op te werpen – kritiek op de bestreden beslissing – en niet om min of meer vrijblijvende vragen te stellen (‘heeft de docent andere verwachtingen dan zijn collega’s?’, ‘is er sprake van vooringenomenheid eerder dan noodlottig toeval’, ‘heeft de docent andere verwachtingen dan het werkveld?’). Het is niet de Raad die daarop antwoorden zal zoeken.

Wat de beweerde vooringenomenheid van de betrokken docent betreft, brengt de Raad het principe in herinnering dat wordt uitgegaan van een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid in hoofde van de examinerator (RvS 7 oktober 2010, nr. 207.973, El Mesbahi; R.Stvb. 22 oktober 2010, nr. 2010/080; R.Stvb. 7 augustus 2007, nr. 2007/026; R.Stvb. 1 september 2014, nr. 2014/126; R.Stvb. 12 mei 2015, nr. 2015/070; R.Stvb. 3 september 2015, nr. 2.303; R.Stvb. 29 oktober 2015, nr. 2.541; R.Stvb. 17 december 2015, nr. 2.737). Dit vermoeden is weerlegbaar, maar het valt aan de verzoekende partij toe om ter zake overtuigende argumenten aan te voeren. Het betoog van verzoekster overtuigt in dat opzicht niet.

De Raad bedenkt daarbij ook dat verzoekster niet tegenspreekt dat zij voor andere opleidingsonderdelen van dezelfde docent wel goede beoordelingen kreeg, in welk geval de vraag des te meer prangend is waarom die docent dan in dit academiejaar en voor deze thans betwiste opleidingsonderdelen, zijn objectiviteit zou hebben laten varen. Anders dan verzoekster het ziet, zijn de eerder quoterings van de betrokken docent wel in beperkte mate relevant. Hier ligt immers niet de vraag of een goed resultaat voor het ene opleidingsonderdeel

kan doen veronderstellen dat ook een ander opleidingsonderdeel met goed gevolg werd afgelegd (waarop het antwoord in principe ontkennend is, zie *infra*) maar wel of het geloofwaardig is dan eenzelfde docent zich bij de quoterings van het ene opleidingsonderdeel vooringenomen zou gedragen en bij een ander opleidingsonderdeel niet.

Verder kan verwerende partij worden bijgetreden in haar standpunt dat het aan de docent, en niet aan de stagementor toekomt om een quoterings toe te kennen.

Terwijl het inderdaad zo is dat de input van de stagementor niet mag worden veronachtzaamd (R.Stvb. 18 augustus 2015, nr. 2.264), ligt het op de weg van de student om voldoende concreet aan te tonen hoe en waarom de beoordelingen door docent en mentor dermate met elkaar op gespannen voet staan dat de quoterings van de docent niet zonder meer staande kan worden gehouden.

Dat bewijs levert verzoekster niet.

Het middel is ongegrond.

Zesde middel

Verzoekster steunt een zesde middel op een gebrek aan begeleiding en feedback en op het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster betwist de overweging van de bestreden beslissing dat zij inzake feedback en begeleiding geen nadeel heeft ondervonden. Zij voert aan dat andere studenten nog feedback kregen nadat zij verschillende keren een stagevoorstel hadden ingediend, terwijl zijzelf slechts eenmalig feedback ontving.

Verwerende partij stelt hier in haar *antwoordnota* tegenover:

“Vooreerst moet hieromtrent worden benadrukt dat de Beroepsinstantie helemaal niet heeft gesteld dat verzoekende partij geen (enkel) nadeel heeft ondervonden bij de

uitvoering van haar stage. Het past de betrokken passage van de bestreden beslissing te hernemen (zie stuk nr. 4b):

“Studente werpt geen omstandigheden op betreffende de begeleiding of de feedback die dermate uitzonderlijk zijn dat ze de totstandkoming van het punt kennelijk onredelijk zouden maken of die zouden aantonen dat studente daarmee een hoger cijfer zou hebben bekomen. Bepalend is of er aanwijzingen zijn dat door de gebrekkige begeleiding of feedback de studente essentiële informatie ontbrak om het opleidingsonderdeel met succes af te werken. Het loutere feit dat de feedback niet constructief was of de begeleiding chaotisch was, zijn geen dergelijke elementen. Ook geeft de studente niet aan ten slotte niet over de nodige informatie ter beschikking gehad te hebben om in beginsel voor de stage het nodige te kunnen doen. Na een afspraak werd de informatie kennelijk bekomen. De studente specificeert ook niet hoe het gebrek aan “latere” feedback voor problemen heeft gezorgd die haar dermate verhinderd zouden hebben om tot een positief resultaat te komen.”

De Beroepsinstantie heeft derhalve niet ontkend dat er zich misschien problemen hebben voorgedaan in het kader van de begeleiding van de stage, maar heeft op gemotiveerde wijze geoordeeld dat deze omstandigheden niet dermate uitzonderlijk waren dat zij tot herziening van het initieel voor dit opleidingsonderdeel toegekende resultaat nopen. Deze beoordeling is geenszins kennelijk onredelijk te beschouwen, temeer daar verzoekende partij geen enkel bewijs aanbrengt van haar aantijgingen jegens de betrokken titularis. Uit het e-mailverkeer dat verzoekende partij zelf heeft toegevoegd aan haar intern beroep blijkt integendeel dat prof. dr. [L.] verzoekende partij heeft gewezen op verschillende problemen inzake de ontwerp tekst met betrekking tot de stage (stagevoorstel). Ook na herwerking daarvan heeft prof. dr. [L.] uitdrukkelijk aangegeven dat dit nog steeds niet ok was: *“Ik herhaal dat een wetenschappelijke werkmethode en schrijfstijl moet aanleren en dat blijft een probleem. (zie ook bijlage)”*, en *“Ik kan niet steeds dezelfde feedback blijven geven. Je bent met dit voorstel niet klaar om het veldwerk aan te vatten. Daar staat tegenover dat ik je niet blijvend wil tegenhouden om te starten. Je moet dus beseffen dat we je genoeg hebben gewaarschuwd dat je HEEL VEEL [RISICO] loopt wat betreft de kwaliteit van je stagewerk op basis van het introgesprek op je stageplaats en dit voorstel. Het is nu je eigen verantwoordelijkheid om aan te tonen dat je de verwachtingen van de opleiding en de stage kan waarmaken. Daartoe zal je nog heel veel moeten bijsturen, maar ik geef geen feedback meer op je stagevoorstel. Je mag het wel nog bijsturen op basis van je eigen inzichten”* (zie ook stuk nr. 6). Verzoekende partij was met andere woorden heel nadrukkelijk geïnformeerd over het feit dat haar stagevoorstel als ontoereikend werd beschouwd. Het kwam aan verzoekende partij toe om hier de nodige bijsturing aan te geven. Uit de stagebeoordelingen (stuk nr. 7) blijkt dat dit niet (minstens onvoldoende) is gebeurd.

Op te merken valt dat verzoekende partij geenszins volledig is geweest waar zij e-mailcorrespondentie omtrent de stage heeft voorgelegd. Verwerende partij kan aantonen dat aan verzoekende partij veel meer reactie werd verstrekt omtrent dit opleidingsonderdeel dan zij doet uitschijnen (zie stuk nr. 6). Uit deze e-mailcorrespondentie blijkt duidelijke feedback die klaarblijkelijk door verzoekende partij niet (voldoende) werd opgepikt.

Wat verzoekende partij evenmin vermeldt, is dat na de eerste zitting expliciete feedback werd gegeven over de verwerking van de resultaten in de stage. Verzoekende partij heeft in de tweede zitting de data-analyse herwerkt, maar niet op een manier die overeenstemt met de gegeven feedback. Zodoende was een hoger cijfer in tweede zitting niet gerechtvaardigd.”

Na verwijzing naar de rechtspraak van de Raad inzake de mogelijke gevolgen van ontoereikende begeleiding en feedback, wijst verwerende partij nog op het volgende:

“Wat betreft de ongelijke behandeling inzake het geven van feedback, wijst verwerende partij in de eerste plaats ook hier op het gebrek aan bewijs. Nergens wordt aangetoond dat andere studenten wel “x aantal keer” feedback hebben gekregen. Bovendien gaat de vergelijking met andere studenten niet op. Zoals de Beroepsinstantie terecht stelde, betreft de stage geen vergelijkend examen. Elk van de studenten wordt in het kader van de stage individueel begeleid. Het is best mogelijk en allerm minst kennelijk onredelijk of getuigend van een verboden ongelijke behandeling dat dit voor bepaalde studenten meer of minder feedback dan bij de andere studenten inhoudt. Tenslotte moet worden gewezen op wat reeds in randnr. 16 werd gesteld: verzoekende partij werd afdoende begeleid en toont geen dermate uitzonderlijke omstandigheden met betrekking tot de begeleiding van de stage aan dat zij daaruit een recht op een hogere score zou kunnen putten.”

In haar *wederantwoordnota* gaat verzoekster nog uitvoerig op de wederzijdse argumenten in (de Rad citeert nogmaals letterlijk):

“Betreffende de begeleiding en feedback bij het opleidingsonderdeel “stage”, blijf ik mij mijn standpunt dat ik zodanig ben benadeeld in het krijgen van feedback en begeleiding dat het tot stand komen van het punt wel onredelijk is vermits ik essentiële informatie niet verkregen heb t.o.v. andere medestudenten (waarbij ik besef dat dit geen vergelijkend examen is), doch een medestudente in eerste instantie gelijkaardige feedback kreeg, zij verder oneindig veel feedback kreeg en ik geen verdere feedback verkreeg. Zoals stuk nr. 6 door verwerende partij werd toegevoegd, bevestigt dit volgens mij dat ik geen verdere feedback gekregen heb: “*ik geef geen feedback meer op je stagevoorstel*”. Waarbij het toch duidelijk is uit prof. dr. [L.] zijn mail dat ik nog feedback nodig heb vermits ik veel risico loop wat betreft de kwaliteit van mijn stagewerk. Ik zou eveneens zijn zin willen nuanceren: “*ik kan niet steeds dezelfde feedback blijven geven*”. Als driemaal feedback op drie verschillende documenten (werkdokument, verslag overlegmoment en stagevoorstel) telkens dezelfde feedback blijven geven is, heeft hij oneindig veel feedback gegeven op andere student haar stagevoorstel.

Inderdaad werd wel na een afspraak (op mijn aandringen) enige feedback gegeven, maar dit was in een later stadium van de stage, waarbij ik voornamelijk doch niet alleen de gebrekkige feedback en begeleiding aankaart bij het begin van de stage (schrijven van stagevoorstel).

Hierbij stel ik mij dan de vraag welke omstandigheden dan wel dermate uitzonderlijk zijn om een toegekende resultaat te herzien. Volgens mijns inziens heb ik toch een redelijk aantal argumenten aangehaald in de “instelling intern beroep” en “instelling beroep raad voor examenbetwisting” (zie e-mailcorrespondentie; te laat komen van prof. dr. [L.] op

startoverleg; excel-file versus werkelijkheid; ...) aangehaald om te kunnen spreken van dermate uitzonderlijke omstandigheden.

De verwerende partij is van mening dat ik niet volledig ben geweest in de e-mailcorrespondentie omtrent de stage. Ik heb uiteraard enkel de e-mails voorgelegd die ik als bewijs acht van mijn “klachten”. Andere e-mails die niet als bewijs van mijn bezwaren dienen heb ik uiteraard niet toegevoegd. Doch heeft de verwerende partij dit nu gedaan (stuk nr. 6), waarbij ik onmiddellijk aan aantal rechtzetting wil doen. Zo zijn de eerste e-mails gedateerd in het academiejaar 2014-2015 waarbij ik mijn examenresultaten niet betwist en ik dus niet snap waarom deze e-mails door verwerende partij zijn aangehaald.

Vervolgens zou ik graag willen ingaan op de e-mails in academiejaar 2015-2016 die werden bijgevoegd door de verwerkende partij (stuk nr. 6), waarbij ik de verwerende partij bedank om deze e-mails toe te voegen. Deze zijn nogmaals het bewijs voor gebrekkige begeleiding en feedback:

– E-mail van 16 december 2015 van prof. dr. [L.]. Hier geeft hij inderdaad feedback, maar uit deze e-mail kan ik ook afleiden dat het een en ander verder kan uitgewerkt worden op basis van het startoverleg op de stageplaats. Ik heb dus enerzijds het werkdocument aangepast en vervolgens gevraagd voor een afspraak (zie e-mail 21 december in de bijlagen bij de instelling intern beroep). Ik heb hierbij geen reactie gekregen van prof. dr. [L.], noch op de aanpassing van het werkdocument, nog voor een afspraak voor het overlegmoment. Doch hebben andere studenten wel reactie gekregen van prof. dr. [L.] in de kerstvakantie. Na nogmaals een e-mail gestuurd te hebben (5 januari 2016) is prof. dr. [L.] ingegaan tot het maken van een afspraak voor een startoverleg zonder feedback te geven op de aanpassingen van het werkdocument.

– Na het startoverleg diende ik hiervan een verslag te schrijven, wat ik gedaan heb en hiervoor feedback heb ontvangen. Vervolgens diende ik het stagevoorstel te schrijven, waarvoor we tijdens het startoverleg een deadline hadden afgesproken waarbinnen ik dit diende te versturen (wat ik ook gedaan heb). Hierop ging prof. dr. [L.] feedback geven (deadline eveneens afgesproken tijdens startoverleg in het bijzijn van stagementoren stageplaats). Nadat de “deadline” verstreken was waarbinnen prof. dr. [L.] ging feedback geven, en de stageplaats mij vroeg naar zijn feedback heb ik vervolgens een e-mail gestuurd naar prof. dr. [L.] met de vraag naar feedback. Op 1 februari heb ik vervolgens een “uitbrander” van een e-mail gekregen waarbij opbouwende kritiek ver zoek is. Prof. dr. [L.] spreekt hier dat ik redelijke verwachtingen moet hebben voor het krijgen van feedback, doch hebben we tijdens het startoverleg een datum afgesproken voor het krijgen van feedback. Bovendien is dit de eerste keer dat ik feedback kreeg op mijn stageverslag waarbij hij dan vermeldt dat hij niet steeds dezelfde feedback kan geven (zie puntje 3 in mijn wederantwoordnota).

– Op 5 van de 12 dagverslagen heb ik inderdaad feedback ontvangen, waarbij vorige jaren wel bulletpoint diende gewerkt te worden, was dit nu blijkbaar niet meer zo. Doch dacht ik na dagverslagen 1 en 2 mijn schrijfwijze aangepast te hebben, wat niet voldoende bleek voor prof. dr. [L.].

– Betreffende mail van 17 maart. Hierbij had ik op 13 maart een eerste mail gestuurd met de vraag tot een afspraak. Ik heb sowieso steeds geleerd dat een e-mail binnen de 48u (liefst 24u) dient beantwoord te worden (al is het maar het antwoord: “ik bekijk het”). Daarom heb ik op 16 maart opnieuw een e-mail gestuurd met opnieuw de vraag tot het krijgen van een afspraak. Op 17 maart krijg ik dan opnieuw een uitbrander van een e-mail terug. Hierin maakt prof. dr. [L.] een punt dat ik dien rekening te houden met de agenda van andere personen, hoewel prof. dr. [L.] zelf weet dat studenten voor het indienen van

hun stageverslag dienen langs te komen bij hem met hun aanbevelingen, kon hij in de eerste plaats misschien zelf zijn agenda hiernaar geschikt hebben (waarbij ik zeker niet de agenda van prof. dr. [L.] wil beheren), maar eerder wil aantonen dat hij wist dat er studenten rond deze periode gingen vragen voor een afspraak met hem).

– Mail van 30 mei toont nogmaals aan hoe verwarrend de begeleiding en feedback is. Volgens excel-file in bijlage bij mijn instelling intern beroep wordt ik begeleid door prof. dr. [L.], waarbij dan op het einde toch bepaalde zaken (zoals het geven van feedback) door Mevr. [D.W.] gebeurt. Hierbij kan dan ook de vraag gesteld worden in hoeverre zij feedback kan geven zonder mij begeleid te hebben.

Op pg.16 stelt verwerende partij dat ik evenmin vermeld dat ik na eerste zitting feedback heb gekregen. Dit vermeld ik wel op pg. 5 van mijn instelling intern beroep. Naar mijns inziens heb ik verkregen feedback zo goed als mogelijk toegepast. In stuk nr. 7 van de antwoordnota staat bij de evaluatie van het stageverslag in tweede zitting: “*verslag staat vol spellings- en dt fouten*” waarbij ik toch wil verwijzen naar het grote aantal spellingsfouten die prof. dr. [L.] zelf maakt in e-mails en powerpoint-presentaties.

Wat betreft punt 17 die de verwerende partij maakt, wil ik hieraan toevoegen dat de competenties voor de stage dezelfde zijn als de competenties die ik behaald heb ik andere opleidingsonderdelen. Waarbij ik bij mijn standpunt blijf dat de resultaten bij andere opleidingsonderdelen wel relevant zijn omdat deze dezelfde competenties betreffen als de stage. Hierbij stel ik mij dan ook de vraag of de verwachtingen bij de stage anders zijn als bij de andere opleidingsonderdelen of dat er onvoldoende samenhang is in het opleidingsprogramma waardoor competenties gezien in verschillende opleidingsonderdelen niet kunnen worden aangewend voor het lopen van een stage en het schrijven van een stageverslag.

Algemeen wil ik nogmaals aangeven dat ik niet de enige studente ben die klachten heeft ten aanzien van prof. dr. [L.]. Deze informatie ben ik gekomen wanneer ik bij de psychologe van de VUB ben geweest, bij de ombudsman en bij de studiebegeleidster. Het was eveneens op aanraden van bepaalde personeelsleden van de VUB dat ik verdere stappen heb ondernomen. Eveneens wil ik wijzen op het lage slaagpercentage voor opleidingsonderdelen gedoceerd door prof. dr. [L.] en het groot aantal studenten die hierbij afhaakt.”

Beoordeling

Argumenten die verzoekster thans put uit e-mails die verwerende partij bij het administratief dossier voegt, kunnen in de huidige stand van de procedure niet meer op ontvankelijke wijze worden opgeworpen.

Het betreft immers stukken die verzoekster reeds voor het instellen van het intern beroep bekend waren. Indien zij daarop middelen had willen steunen, dan had zij dat in het intern beroep moeten doen.

Voor het overige is het middel ongegrond. Zoals de Raad reeds herhaaldelijk heeft overwogen, hebben vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quotering (zie o.a. RvS 19 maart 2013, nr. 222.898, Ristucca; In dezelfde zin: R.Stvb. 27 november 2014, nr. 2014/302; R.Stvb. 12 mei 2015, nr. 2015/068; R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2.568).

Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd (R.Stvb. 12 mei 2015, nr. 2015/068; R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2.568).

Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was (R.Stvb. 12 mei 2015, nr. 2015/068; R.Stvb. 18 augustus 2015, nr. 2.263; R.Stvb. 22 december 2015, nr. 2.746) Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert. Dat bewijs levert verzoekster niet. Zij betwist niet dat er effectief feedback is gegeven, doch enkel dat dit onvoldoende zou zijn, en alleszins minder dan bij andere studenten. Daarmee toont verzoekster niet de hierboven bedoelde uitzonderlijke omstandigheden aan.

Wat de vergelijking met andere studenten betreft, brengt de Raad ten slotte in herinnering dat studenten niet in een concurrentiële positie tegenover elkaar staan, zodat zelfs indien andere studenten meer of betere feedback zouden hebben gekregen, daarmee nog niet is aangetoond welke weerslag dit op verzoeksters examencijfer zou kunnen hebben.

Het middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

Zevende middel

Verzoekster steunt een zevende middel op het redelijkheidsbeginsel en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster betwist de overweging van de betreden beslissing dat geen vergelijkingen kunnen worden gemaakt met andere opleidingsonderdelen. Zij voert aan dat wanneer de competenties van verschillende opleidingsonderdelen dezelfde zijn als deze van ‘Stage’ en op die opleidingsonderdelen een credit werd behaald, maar niet op ‘Stage’, dit voor haar een signaal is hetzij dat in onvoldoende mate de theorie van die opleidingsonderdelen wordt toegepast, hetzij dat er in de stage te hoge verwachtingen worden gesteld, hetzij dat er een discrepantie is tussen de verwachtingen van de verschillende docenten.

In de *antwoordnota* repliceert verwerende partij dat uit het feit dat verzoekster voor andere opleidingsonderdelen wel slaagde, geen kennelijke onredelijkheid kan worden afgeleid van de beslissing waarbij verzoekster een onvoldoende voor de stage werd toegekend. Verwerende partij treedt de beroepsinstantie bij in de overweging dat alle opleidingsonderdelen afzonderlijk moeten worden beschouwd. De prestaties van verzoekster met betrekking tot een bepaald opleidingsonderdeel moeten enkel en alleen worden getoetst aan de competenties voor dat opleidingsonderdeel zoals vooropgesteld door de opleidingsonderdeelfiche. De resultaten voor andere opleidingsonderdelen zijn daarbij irrelevant.

Verzoekster komt in haar *wederantwoordnota* niet meer terug op dit middel.

Beoordeling

Met recht wijst de bestreden beslissing erop dat credits die eerder voor andere opleidingsonderdelen werden behaald, in beginsel zonder relevantie zijn.

De vaste rechtspraak van de Raad is in die zin gevestigd: in principe doet een goed resultaat op het ene opleidingsonderdeel – al dan niet binnen hetzelfde academiejaar – niet veronderstellen dat de student ook voor een ander opleidingsonderdeel aanspraak kan maken op een goede

beoordeling (R.Stvb. 11 augustus 2015, nr. 2.233; R.Stvb. 3 september 2015, nr. 2.302; R.Stvb. 1 december 2015, nr. 2.657).

Dit beginsel laat weliswaar ruimte voor een beoordeling *in concreto* van de samenhang tussen verschillende opleidingsonderdelen, maar het valt dan aan de student toe om het concrete bewijs te leveren van de parallellen tussen de leerdoelstellingen van die opleidingsonderdelen. Dat bewijs levert verzoekster geenszins. Met name blijft verzoekster in gebreke concreet aan te duiden om welke andere opleidingsonderdelen het gaat én hoe de respectieve ECTS-fiches van die opleidingsonderdelen verzoeksters stelling schragen.

Het middel is ongegrond.

Achtste middel

In een achtste middel beroept verzoekster zich op een overschrijding van de termijn in hoofde van de interne beroepsinstantie om een beslissing te nemen.

Standpunt van partijen

Verzoekster doet gelden dat de interne beroepsinstantie de termijn van vijftien dagen heeft overschreden om een beslissing te nemen.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij ter zake het volgende (voetnoten werden in het citaat weggelaten):

“Verwerende partij begrijpt deze grief zo dat door verzoekende partij een schending van artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs, zoals geconcretiseerd in artikel 154, §3 van het OER (stuk nr. 5), wordt opgeworpen.

Artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs luidde, op het moment van het instellen van het intern beroep door verzoekende partij, als volgt:

“De interne beroepsprocedure leidt tot:

1° de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan;

2° een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt, of herziet.

De in het eerste lid bedoelde beslissingen worden aan de student ter kennis gebracht binnen een termijn van 15 kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze waarop het beroep is ingesteld.”

Voormelde termijn van 15 kalenderdagen betreft evenwel geen vervaltermijn, maar slechts een ordetermijn, zoals door Uw Raad reeds meermaals bevestigd. Het feit dat de bestreden beslissing, die overigens wel binnen de 15-dagentermijn werd genomen, slechts laattijdig ter kennis werd gebracht, tast de geldigheid van de bestreden beslissing niet aan. Het overschrijden van deze termijn voor kennisgeving niet dan ook kan worden ingeroepen ter vernietiging van de bestreden beslissing.”

In haar *wederantwoordnota* werpt verzoekster nog het volgende tegen:

“In eerste instantie wil ik toch nog eens de laattijdige beroepsbeslissing aankaarten van de VUB. De beroepsbeslissing diende 20 kalenderdagen na mijn instelling intern beroep genomen te zijn. Dit wil zeggen, 20 kalenderdagen na 10 september is op 30 september, doch werd pas op 7 oktober de beroepsbeslissing bekend gemaakt na een vragende mail van mijne zijde.

In punt 30 van de antwoordnota wordt hierop eveneens ingegaan door de verwerende partij.

Ik heb mijn informatie betreffen de termijn van 20 kalenderdagen waarbinnen de Beroepsinstantie mij hun beroepsbeslissing dient mee te delen gehaald van de website van Onderwijs Vlaanderen (overheid): *“Wat als je instelling nalaat een interne beroepsbeslissing te nemen? In dat geval gaat de termijn van 7 kalenderdagen om in beroep te gaan bij de Raad in na een termijn van 20 dagen nadat je het intern beroep hebt aangetekend. Als de interne beroepsinstantie je echter binnen die termijn van 20 dagen meedeelt op welke latere datum zij uitspraak zal doen, gaat de vervaltermijn van 7 kalenderdagen voor het beroep bij de Raad in de dag na die datum.”*

Beoordeling

Zoals verwerende partij terecht opmerkt, ontnemt het verstrijken van de in artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs bedoelde termijn aan de interne beroepsinstantie niet de bevoegdheid om alsnog een beslissing te nemen.

Een buiten de voormelde termijn genomen beslissing is met andere woorden niet om die reden alleen onregelmatig.

Verzoekster heeft de beslissing van de interne beroepsinstantie ook aangeduid als voorwerp van haar beroep bij de Raad.

Het middel wordt verworpen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 november 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder